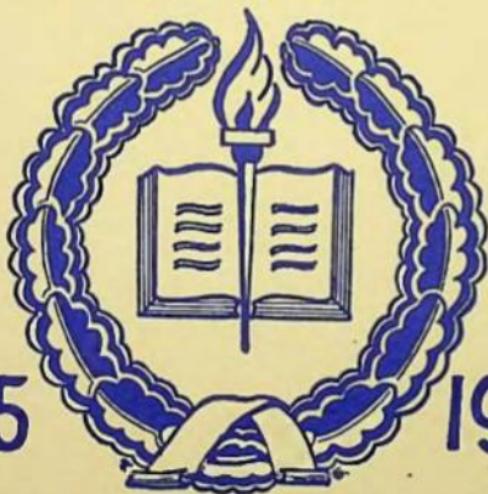

ЮВІЛЕЙНА
КНИГА
m-ва
”ПРОСВІТА”
В КЕНОРІ, ОНТАРІО

1915 1965

”PROSVITA”
JUBILEE BOOK
KENORA, ONTARIO

UKRAINIAN LITERARY SOCIETY
KENORA, ONTARIO

УКРАЇНА КЕНОРСЬКА
—
UKRAINIANS IN KENORA

УКРАЇНСЬКЕ БІБЛІОТЕЧНЕ
ТОВАРИСТВО В ТОРГ.

Ukrainians in Kenora

A JUBILEE BOOK OF UKRAINIAN LITERARY SOCIETY
OF T. SHEVCHENKO

1915—1965

Edited by OL'HA WOYCENKO

Kenora

1965

Ontario

Published by the Society.

УКРАЇНА КЕНОРСЬКА

ЮВІЛЕЙНА КНИГА ЧИТАЛЬНІ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА”
ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА ЗА ПЕРШЕ 50-РІЧЧЯ

1915—1965

За редакцією ОЛЬГИ ВОЙЦЕНКО

Кенора

1965

Онтаріо

Накладом Товариства „Просвіта”.

У КЕНОРІ ОНТАРІЙСЬКИЙ

Яка прекрасна ця Кенора,
Кругом налзоряна краса, —
Рука тут сяє неозора,
Яка створила небеса!

Тут повно зелені ясної,
Що зазирає до озер,
І для душі, на все чуйної,
Тут рай небесний вже тепер.

Митрополит ИЛАРІОН

Кенора, Онт., 22. 7. 1957 р.

ОТ ДЕ, ЛЮДЕ, НАША СЛАВА...

Т. Шевченко

*ЦЮ КНИГУ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ТИМ, ЩО КЛАЛИ
ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В ЦІЙ КРАЇНІ.*

Ювілейний Комітет для переведення 50-літнього Ювілею Т-ва „Про-
світа”. Сидять (зліва дон права): Артур Цуркан, Емілія Ганчарик, Дмитро
Забитовський. Стоять: Антін Ратушняк, Михайло Атаманюк, Петро-
Кіт, Пилип Горбатюк.

*Цю Ювілейну Книгу підготовано й зладжено
заходом ділового*

*Ю В I Л Е Й Н О Г О К О М I Т E T Y
для відзначення 50-річчя діяльності Читальні
Товариства „Просвіта” ім. Т. Шевченка
в Кенорі, Онт.*

У склад Комітету ввійшли:

*Пилип Горбатюк — голова, Антін Ратушняк — секретар,
Емілія Гангарик, Дмитро Забитовський, Артур Цуркан,
Михайло Атаманюк і Петро Кіт — члени.*

*Матеріали до цієї книги зібрали і впорядкували
на основі протоколів і архівних документів
Читальні Товариства „Просвіта”*

Онуфрій Цукорник.

Редакційний дорадник: Яр. Рудницький.

Головний виділ
ТОВАРИСТВА

ПРОСВІТА

Заявляє цею грамотою, що

Бп. П. Товариство
„Просвіта”

р. с. від 1918

Київ, снт. *Сокаль*

вписане в книгу звичайних членів

ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА”

за виділ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА”

УЛЬЯНОВ. АДР. 7. лютого 1918 р.

голова.

СЕКРЕТАРЬ:

136 *Липинський*

Вильбургій

ПІДСУМКИ Й ДОРОГОВКАЗ

(ЗАМІСТЬ ВСТУПУ)

Синтеза історії українського поселення в Канаді на зразок „Історії України-Руси” Мих. Грушевського ще досі не опрацьована. Це зумовлене з одного боку відсутністю науковців типу Грушевського в Канаді, а з другого боку браком спеціяльних монографій в ділянці історії українського елементу в цій країні. Правда, українсько-канадська історіографія може занотувати вже такі монографігні опрацювання, як студія про українців у Манітобі П. Юзика¹), матеріали до збірного поселення перших українців із заслугами д-ра Йосипа Олеськова, зібраними в оттавських архівах В. Ю. Кисілєвським²) та, останньо, книжка про українців Шашкевичівської дільниці в Вінніпегу авторства М. Г. Марунгака³). Є запланованій на велику скалю „Літопис українського життя в Канаді” Ольги Войценко, якого два томи (до 1924 р.) почалися досі. В 1956 році започатковано серію генеалогій поодиноких пionерів українського життя в Канаді під загальною назвою „Бібліотека Піонера” за редакцією Яр. Рудницького (досі вийшли томи 1—6, Вінніпег 1956-1965). Ця серія містить важливий допоміжний матеріал для історії поодиноких родів у Канаді; вона не без значення й для історії цілості українського життя в Канаді.

Велике значення, як цінний допоміжний матеріал для синтезу української історії в Канаді є пропам'ятні ювілейні книги поодиноких українських установ та організацій у цій країні. Є їх уже велике гисло й ми не будемо на цьому місці їх усіх називати. Відмітимо однаже такі більші праці, як „Книга золотого ювілею” Української Католицької Церкви (з 1941 р.), „Пропам'ятна Книга Українського Народного Дому у Вінніпегу” (з 1949 р.) та врешті книги „Просвіт” у Вінніпегу, Форт Вілліямі та Порт Артурі. І власне оця книга доповнює ланку ме-

В ПРИЗНАННІ ЗАСЛУГ...
Почесні грамоти Т-ва „Просвіта” в Кенорі.

моріяльних, ювілейних збірників тих установ, що розвивали свою діяльність під ідейним прапором львівської „Просвіти”.

Коли йде про містечко Кенору в Онтаріо та про її „Читальню Товариства „Просвіта” ім. Т. Шевченка”, то можна без пересади твердити, що вона була не тільки „матір’ю” всіх інших товариств і установ у цій клітині українського збріного життя в Канаді, але що вона була справжнім культурно-ідейним вогнищем кенорських українців продовж останніх 50-ти років. I в цій книзі знайшли своє об’єктивне й особисто-суб’єктивне відзеркалення всі можливі сторінки життя „кенорської України”. Чи це будуть прецикаві спомини пionерів про їхні перші кроки на кенорському терені, ги спогади про розбудову поодиноких варстатів праці, ги історія цілої громади із фактічними даними про духовий і матеріяльний ріст її, ги врешті цінний літопис кенорських подій — все це унікальний, важливий і незаступний матеріал для майбутнього канадсько-українського історіографа-синтетика.

А для самих кенорців ця книга — прекрасний підсумок спогадів про минулі насичені надіями й працею дні, тривкий пам’ятник для їхнього культурно-національного себевияву й багатомовний дорожовказ для поколінь, що прийдуть на зміну. Хай же вони — представники майбутніх генерацій — герпають із сторінок цієї золотої книги силу для дальшої праці й віру в своє українське „я”, так як їм це залишили в заповіті їхні батьки й діди.

ЯР. РУДНИЦЬКИЙ

Вінніпег,
10—11 березеня, 1965

1) *The Ukrainians in Manitoba. A social history.* By Paul Yuzyk. University of Toronto Press. 1953.

2) *Early Ukrainian Settlements in Canada 1895—1900. Dr. Josef Oleskow’s Role in the Settlement of the Canadian Northwest.* By Vladimir J. Kaye. University of Toronto Press. 1964.

3) М. Г. Марунчак: Студії до історії українців Канади. Том I: Шотляндські поселенці та українська громада в Пойнт Доглес. Збірник: Заходознавства Т. X (8), Вінніпег 1964—1965.

ДІМ ЧИТАЛЬНІ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА” В КЕНОРІ

П'ЯТДЕСЯТ РОКІВ КУЛЬТУРНОЇ ПРАЦІ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ” ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В КЕНОРІ

Містечко Кенора

Кенора — мале містечко, положене в північно-західній частині провінції Онтаріо, на головній СПР-ській (C.P.R.) залізничній лінії. Розтягнулось воно вздовж північного побережжя чудового озера „Лейк оф ди Вудс”, що славиться своїми численними островцями, яких нараховують поза 14,000. Ці мальовничі островці стягають літом багато американських та канадських туристів, що проводять тут свої вакації. Згідно з останньою статистикою живе тут понад 11,000 населення, а в тому числі коло 1,500 українців. Українці скученні в північній дільниці міста, а деякі замешкують нову дільницю, розбудовану недавно, на передмісті. Крім Читальні „Просвіти” при Четвертій вулиці, є ще тут дві церковні громади: Українська Католицька, основана 1916 року, та Українська Греко-Православна, зорганізована перед дев'ятироками.

Найбільшим індустріальним осередком у місті є велика папірня, що затруднює поважне число робітників. Кенора має за собою цікаву історію, якій належало б присвятити окреме місце. Для нас вона важна тим, що з нею в'яжеться історія поселення українців у цій місцевості.

За переказами найстарших піонерів-основників Товариства — початки поселення українців в Кенорі сягають перших десятих років нашого сторіччя. Однак неможливо означити точно кількість імігрантів, які перші прибули до цієї місцевості, тут поселились та загосподарилися. Та можна здогадуватись, що була їх лише мала горстка. Найбільше наших імігрантів поселилось тут кілька років перед першою Світовою Війною.

Кенора в піонерських часах була ще мало заселена та індустріально слабо розвинена. Крім одного млина, двох трачок та СПР-ської (C. P. R.) залізничної компанії, не було тут інших верстатів праці, які притягали б імігрантів на поселення. Більшість із них їхала в степові провінції західної Канади та поселявалась на широких просторах незайманої землі, а деято задержувався в більших індустріальних осередках, де можна було знайти добру працю та заробити на прожиток для себе й родини.

Створення організації

Із припливом більшого числа українських поселенців до Кенори, виринула потреба створити тут культурний осередок, який об'єднав би всіх українців у громаді до спільної, ідейної творчої праці на народній ниві. Цю потребу видвигнуло саме життя. Між українськими поселенцями знайшлися тут молоді здібні люди (самітні та подруженні), що ще на Рідних Землях належали до Читалень „Просвіти” й були їх активними членами, та мали вже набутий досвід у веденні організаційної праці. До того туга за Рідним Краєм, його традиціями, звичаями та рідною культурою були тою рушійною духововою силою, що спонукувала їх до творчих діл. Бажанням колишніх просвітян було засяяти та поширити ідею просвітнього руху і тут, на вільній канадській землі, де доля судила їм, невідомо, як довго жити.

Та здійснення задумів ідейних одиниць назріло щойно з початком 1915 року. Ініціативний гурток заснування українського Товариства почав свої наради. Перші сходини в тій справі відбулися у домі А. і М. Цурканів. У висліді тих підготовчих нарад скликано на день 1-го березня т. р. Основуючі Збори в домі Степана Рапінди, на які явилося поважне число громадян.

Справу реферували так, як її розуміли: Петро Плішка, Дмитро Вірун і Микола Деренецький. Вони з'ясували цілі й завдання Товариства та вказали на його важливу роль, що йому прийдеться виконати в житті наших поселенців у Громаді.

На Зборах переведено впіс членів. На початок впісалось понад 30 осіб.

Після того приступлено до вибору першого заряду Товариства, до якого ввійшли:

голова — Микола Деренецький,
заступник голови — Каспер Жулковський,
рекордовий секретар — Олекса Пермський,
фінансовий секретар — Артур Цуркан,
скарбник — Михайло Франчук.

Контрольна Комісія: Дам'ян Пасічняк, Яків Жарський, Дмитро Вірун.

Збори однозгідно встановили назву Товариства, яка звучить: Читальня Товариства „Просвіта” ім. Т. Шевченка. По англійськи: Ukrainian Literary Society of Taras Shevchenko.

Зборами вирішено теж, що кожний член при вступі до Товариства платить 50 ц. вписового, а 25 ц. членської вкладки, місячно.

Ціль Т-ва: Вести культурно-освітню та виховну працю; влаштовувати концерти, театральні вистави, доповіді, наукові виклади, лекції, вдержувати Рідну Школу для виховання молодої генерації, підготовляти святочні імпрези та підприємства, як базарі, пікніки, прийняття, розвагові забави тощо. Ціль Т-ва є також нести матеріальну поміч нашим культурним та добродійним установам у Старім Краю та в Канаді, піддержувати українські видавництва, пресу, тощо.

Перші роки діяльності

Започаткована праця в першому році натрапляла на певні труднощі, головно — відчувався брак відповідного приміщення, де було б можна розвинути ширшу працю. Членські сходини, як теж і менші підприємства відбувались по приватних хатах. Помимо всіх невигод — члени трудились щиро, бо всі жили одною думкою, щоб здобути фонди та приступити до будови вигідної домівки. Та це не була легка річ, бо за гріш було дуже тяжко. Йшла

Світова Війна, а в Канаді панувало загальне безробіття. Однаке заряд не дармував: Не дивлячись на скрутне положення та фінансові труднощі, він започаткував збіркову акцію на фонд будови дому „Просвіти” і вона до певної міри була успішною. Із влаштованих підприємств та збіркової акції призбиралось в касі Т-ва кількасот долярів. З весною 1917 року, заряд купив стару хату при Четвертій вулиці, в північній частині міста, за ціну 450 дол. Хата не надавалась до вжитку, але набуто її на те, щоб мати площу під будову домівки. Внедовзі потім хату розібрано та приступлено до будови. Немаючи в касі більшої готівки, заряд затягнув у людей позичку, завдяки якій домівку збудовано та з кінцем осені викінчено.

1918 рік започатковано Річними Загальними Зборами, які відбулися вже у новій домівці. На зборах перевірено головою Михайла Франчука, а йому до помочі ввійшли до заряду оці члени: Д. Грушецький, П. Багнюк, М. Решітко та Ф. Шевчук. Новий заряд, обговорюючи справу виховання доросту, якого приріст у Громаді помітно збільшився, — вирішив зорганізувати при Т-ві Рідну Школу та підшукати вчителя до її ведення. В наслідок того рішення науку в Рідній Школі почато з днем 11-го квітня, а провадити навчання згодився тимчасово провідний член Т-ва, Олекса Пермський. До школи вписалось початково 43 дітей. Діяльність у році виказує: один пікнік, один базар, три забави, два концерти і дві театральні вистави.

Епідемія

Не можна оминути згадки, що наприкінці 1918 року поширилась у Канаді епідемія інфлюенци. Люди хворіли масово та з причини безробіття голодували. Цей невідрадний стан відбився відемно й на діяльності Т-ва. Однаке, щоб допомогти хворим та голодуючим, Т-во „Просвіта” взяло на себе цей гуманний обов'язок. В домівці Читальні „Просвіти” заведено кухню, яка приготовляла для них їжу. Кухню ведено через два й пів місяця, себто

від жовтня до половини грудня. Деякі продукти, як м'ясо, риць, хліб, фасолю та товщи, постачало місто. Хворим, які не могли ходити, їжу доставлялось до хатів. Тяжко хворі діставали також ліки, які були лікарем приписані. Треба було ще й худобу по стайннях доглядати: корм та пійло давати.

Пожежа й внутрішні невзгодини

Помимо того лиха — праця в Т-ві продовжувалась та йшла живим темпом аж до квітня 1923 року, коли домівка випадково згоріла, а з нею ввесь архів Т-ва.

Та й це несподіване нещастя не заломило членів духово; вони знайшли вихід і з цього трудного положення. Взявши малу асекурацію, Т-во приступило ще того самого року до побудови ще більшої та вигіднішої домівки, як була попередня. До переведення будови згодило Семена Ковбля, будівничого з Вінніпегу.

Водночас з тією акцією виникла в Т-ві нова, не дуже приемна проблема. Виявилось, що між членством „Проросвіти” знайшлися одиниці, заагітовані червоними московськими агентами, які здемаскували себе на зборах під греко-католицькою церквою, домагаючись зміни назви Т-ва „Проросвіта”.

Ця нова кириння була всім зрозуміла. Вони вже давно поставили собі за ціль перебрати домівку „Проросвіти” в свої руки, та зорганізувати „Робітничий Дім”, де могли б вести свою роботу на шкоду свідомого національно українського суспільства. Та більшість членів Т-ва не розгубилась поступком московських наймитів, а навпаки: — вони поставили рішучий спротив проти киринників та їх злобних намірів. Коли прийшло до чергових річних зборів, що мали вирішити по чиїй стороні буде перемога — „товариші” перепали й вийшли демонстративно з домівки. На тім скінчилася їхня злобна афера, плянована скрито протягом довшого часу. Потім настав у Т-ві повний лад і спокій, а членство продовжувало свою корисну працю в дружній, родинній згоді та взаємопошані.

Продовження праці в новій домівці

Будову нової домівки викінчено в половині 1924 року, а її вроочисте відкриття відбулось 5-го жовтня т. р. З тієї нагоди влаштовано величавий концерт з добірною програмою. Його підготував самий будівничий, який був також талановитим диригентом. Головним промовцем на святі був д-р М. Мігайчук. Він виголосив доповідь в англійській мові, бо на залі були присутні представники міста Кенори. Концерт закінчився банкетом та забавою з танцями.

У новій домівці започаткувалась праця ще більш пожвавленим темпом. Треба було здобути фонди на сплату затягнених позичок та інших довгів, що тяжіли на домівці. Праця позначилася рядом всяких імпрез та підприємств. Т-во „Просвіта” подбало про видрукування статуту в українській та англійській мовах. Ухвалено теж доповнити театральну гардеробу новим платтям та закупити нові книжки до бібліотеки.

До кінця 1924 року відбуто в домівці: один базар, дві забави, один концерт і три театральні вистави.

1925 рік започатковано річними загальними зборами, на яких вибрано головою Петра Ратуського. Обговорено справу зміни статуту, в якому рішено доповнити дві точки.

Протягом року влаштовано такі імпрези та підприємства: три концерти, дві доповіді, одну дебату, три пікніки, один базар, одну забаву.

В тому ж році покликано до організаційної праці визначного педагога та диригента в особі Юліяна Ситника. Під його вмілим проводом організаційна робота замітно піднеслась. Він зорганізував мішаний хор, оживив аматорський гурток, та підніс навчання в Рідній Школі на належний виховний рівень.

Вислід цілорічної праці був такий: влаштовано три концерти, один базар, тридцять розвагових забав, три пікніки та сім театральних вистав.

Крім програмової праці в Т-ві, заряд дбав теж про виховну сторінку свого членства. Він запрошуває часто

визначних народніх та громадських діячів зі святковими рефератами, доповідями та повчаючими лекціями. Тут треба згадати, що і в цьому році відвідали просвітню громаду з доповідями гром. Мазуркевич та проф. І. Боберський. Перший виголосив доповідь на тему: „Моя участь у світовій війні”, а другий — „Тисячоліття української історії”. Для країного пояснення наведених історичних по-дій, проф. Боберський висвітлив цілий ряд ілюстрацій.

В 1926 році до заряду був знову вибраний Петро Ратуський. Під його головуванням відбуто в році: чотири театральні вистави, вісімнадцять забав і три концерти. Про ширшу діяльність Т-ва в тому році нема даних з причини браку рекордів.

Праця організаційна в 1927 році велась за головуванням Семена Ганчарика. В протоколах записано, що того року йшла більш оживлена робота, яка виказує такі успіхи: два пікніки, два базарі, двадцять забав, три концерти, десять театральних вистав та дві лекції на теми: „Українська іміграція та життя українців під Польщею, Румунією та Чехословаччиною”, та „Про відносини на Радянській Україні”. Другим підприємством було масове віче при співчасті всіх місцевих організацій, скликане в справі несення допомоги жертвам повені у східній Галичині. Переведена збірка на ту ціль принесла 163.00 дол.

В роках 1928—1929 й до половини 1931-го, Т-во винаймало домівку для державної Публічної Школи за винагородою 65.00 дол. місячно. Управа Школи сама оплачувала паливо, світло та доглядача. Коли взяти до уваги економічну депресію в тих роках — це була значна фінансова поміч для Т-ва.

Праця в 1928 році, за головуванням Михайла Стручинського, позначилась такими підприємствами: два пікніки, два базарі, десять забав, два концерти і шість вистав, та одна лекція проф. Н. Я. Григорієва на тему: „Історія української революції, теперішнє положення на Україні та наше визволення”.

Цей рік замітний тим, що Товариство увійшло, як член до матірного Т-ва „Просвіта” у Львові. Відновлено передплати всіх часописів, які передплачувано в минулому році.

Цього року відбулися також дві доповіді д-ра М. Мандрики на теми: „Стан української визвольної боротьби” та „Загроза війни й справа східної Галичини”. Збірку з Листопадового Свята, в сумі 52.65 дол., вислано на допомогу українським інвалідам у Європі.

В жовтні того ж року вислано до Найвищого Суду в Варшаві телеграму з протестом проти невинно засуджених польським судом у Львові політичних в'язнів — Вербицького та Атаманчука, на кару смерті. В грудні відмічено святковим концертом 60-річчя матірного Т-ва „Просвіта” у Львові. Святковий реферат прочитав провідний член Т-ва Артур Цуркан.

Рік 1929 започатковано вибором нового заряду, що його очолив Павло Кокор, як голова. Праця в тому році позначилась такими успіхами: Влаштовано один пікнік, тринадцять забав, сім концертів і сім театральних вистав. При кінці лютого зорганізовано при „Просвіті” Жіноче Т-во ім. Ольги Кобилянської, а в квітні, на квартальних зборах, рішено зорганізувати при Т-ві Спортивну Дружину. Тією справою зобов'язався зайнятись учитель Рідної Школи, Денис Метельський.

В 1930 році справами Т-ва заряджував голова Петро Ратуський, при співпраці інших членів заряду. Із замітніших моментів цього року було скликання протестаційного віча проти червоного терору на Радянській Україні. На вічі промовляли вчителі Ю. Ситник і Ю. Цукорник та голова П. Ратуський. Віче винесло відповідну резолюцію.

Була теж одна доповідь на тему „Безробітні”, яку виолосив д-р М. Мандрика. В листопаді відзначено 12-ті роковини Пам'ятного Листопадового Зриву святковим концертом під проводом Ю. Цукорника. Переведено збірку на українських інвалідів, яка дала 80.00 дол. Вислід цілорічної праці був такий: сім концертів, чотири представлення, чотири забави, один пікнік.

Економічна криза

На 1931 рік перевибрано головою П. Ратуського. В місяці червні виринула потреба поспішити з допомогою членам і прихильникам Т-ва, які з причини загального безробіття опинились без праці й знайшлися у скрутному матеріальному положенні. На згадану ціль призначено з каси певну суму грошей. Був це початок великої економічної кризи в Канаді, яку відчули немало й кенорські громадяни. Та криза відбилась дещо відємно на організаційній праці, а радше на її фінансовому стані, бо прибутки з підприємств та імпрез значно зменшилися. Але охочих до помочі в організаційній роботі не бракувало, бо всі безробітні пересиджували в домівці не тільки вечерами, але й днями, а завдяки тим обставинам проби імпрез могли відбуватись в довільному часі: за дня або ввечері.

Протягом року виконано таку працю: п'ять концертів, сім забав, і десять вистав. Поза тим були дані дві доповіді д-р М. Мандрикою, а одна Ковталюком, на тему „Пацифікація і п'ятилітка”. На цю останню доповідь прибули місцеві комуністи; по скінченні доповіді вони засипали прилегента всякими питаннями, на які він давав їм влучні відповіді. Однаке це їх не вдоволяло і під час співання національного гимну, вони затягнули свій „Інтернаціонал”. Обурені члени Т-ва перервали свій спів, викинули комуністів зі залі, а опісля докінчили гимн і розійшлися вдоволені домів.

В місяці листопаді відмічено концертом Листопадові Роковини. Хором управляв новий учитель О. Цукорник. Доповідь виголосив д-р І. Гуляй із Вінніпегу.

В 1932 році, на листовне звернення матірного Т-ва „Просвіта” у Львові, в справі матеріальної допомоги останньому, вибрано трьохчленний комітет, який мав зайнятися збіркою добровільних жертв на цю ціль.

В березні відсвятковано Роковини Шевченка. Святковий реферат відчитав Ф. Кондрат.

В червні відвідав Кенору гість з Європи І. Мельничук. Він дав в домівці цікаву доповідь на тему: „Дійсний стан

українських земель під теперішню пору, та нелюдське знушення й катування українських політичних в'язнів". Заля була виповнена слухачами, які вислухали промовця з напружену увагою. Другий науковий відчit виголосив д-р М. Мандрика в м. серпні. А ще третю доповідь, на тему: „Життя українців в Радянському Союзі" — дав Гр. Тижук, організатор Союзу Української Молоді Канади.

Організаційна праця в році була успішною, коли взяти до уваги, що велась вона в несприяючих умовинах, серед зростаючої кризи. Головою Т-ва цього року був Данило Самусь. Діяльність була така: сім концертів, п'ять забав, один базар, один пікнік, та 15 театральних вистав.

В 1933 році головою Т-ва вибрано Семена Ганчарика. Під його проводом праця в Т-ві виказала теж замітний успіх. Було влаштовано вісім концертів, 15 забав, один базар, два пікніки та 14 театральних вистав. На засіданні зряду рішено вислати жертву на Інвалідів та Рідну Школу у Львові, як також на Всесвітню Виставу в Чікаго.

У березні відзначено Роковини Т. Шевченка святковим концертом під проводом дириг. О. Цукорника. Програму виконали мішаний та дитячий хори й мандолінова оркестра Р. Школи. Вступне слово мав П. Ратуський, а реферат М. Стручинський. В часі Великодня Р. Школа влаштувала весняний концерт з гаївками, веснянками, народнimi танками та вільnorучними вправами.

Впродовж року виголошено три доповіді. Доповідали: М. Петрівський на тему „Проблема української молоді Канади", В. Гультай — „Діяльність Української Стрілецької Громади", О. Штепа — „Визвольна Акція".

Пам'ятні Листопадові Дні відзначено концертом. Реферат виголосив Д. Герич з Вінніпегу. Переведено збірку на українських Інвалідів.

1934 року провід у Т-ві перебрав Павло Катринюк. Між іншими імпрезами, відбулась в році одна доповідь А. Господина на тему „Економічно-політичний розвій в Галичині та антисемітизм".

На Листопадовому Святі, дня 25 листопада, святковий реферат виголосив інж. В. Топольницький з Вінніпегу.

В загальних підсумках, праця в році була така: два пікніки, один базар, п'ять забав, чотири концерти й сім вистав.

У 1935 році перевибрано головою П. Катринюка. Завдяки його заходам відмічено дня 10 лютого 20-ті роковини існування Читальні „Просвіти”. Головним промовцем був гость з Вінніпегу — Кость Андрусишин. Коротке слово мав В. Довганик, відпоручник 1-го Відділу „Взаємної Помочі” у Вінніпегу. А фінансовий секретар Артур Цуркан прочитав фінансовий звіт Т-ва за 20 років його діяльності. Ювілейне Свято випало величаво.

При перегляді аплікацій зголосованих учителів вибрано аплікацію Мих. Борисика і його покликано на вчительську посаду в Т-ві.

На Листопадовому Святі, що відбулось у домівці, зібрано 72.00 дол. на ціль Інвалідів. Підприємств у році було: чотири концерти, одинадцять театральних вистав, три забави, два базари й один пікнік.

1936 року головство обняв Микола Атаманюк. В тому році загостив до Кенори гость з Європи — генерал Микола Капустянський та виголосив доповідь на тему „Українська збройна сила та національна революція”. Промова була надзвичайно цікава. Заля була заповнена по береги слухачами.

В березні відзначено 75-літні роковини Т. Шевченка. Реферат виголосив Яків Трембач.

В міжчасі виголошено дві доповіді — проф. О. І. Бочковський на тему: „Боротьба народів за національне визволення”, а А. Господин — „Боротьба двох світів”.

В загальних підсумках річна праця представляється так: Один пікнік, два базари, дев'ять забав, два концерти і двадцять дві вистави.

1937 рік започатковано вибором нового заряду, що його очолив Павло Катринюк.

Дня 12-го травня, з нагоди коронації Короля Юрія VI, Т-во „Просвіта” взяло участь у парадному поході містом. Українська група презентувала себе відповідно удекорованим „фловтом”, який представляв козацькі та народні строї. На возі примістились: Іван Мальона й Василь Сте-

панюк, одягнені в козацькі строї, та Галина Стручинська й двоє малих дітей, Гриць Ратуський і Марійка Хмеляк, одягнені в українські ноші.

В жовтні балетмайстер українських танків, Василь Авраменко, завітав до Кенори й дав в залі „Просвіти” доповідь на тему: „Українська Фільмова Продукція”. В доповіді він зазнайомив присутніх зі своїм пляном випродукування історичної фільми „Запорожець за Дунаєм”, та апелював до громадянства, щоб пішло йому на зустріч з матеріальною допомогою. На цей його заклик, при допомозі членів Управи Т-ва, йому вдалось зібрати протягом трьох днів 3,000 дол.

Кооперуючи в той час з місцевою Греко-католицькою Церковною Громадою, відмічено спільно Листопадові Роковини. В святковому концерті взяли участь оба хори. Церковним хором управляв Марко Кісі, а хором „Просвіти” — дириг. О. Цукорник. Збірка на Інвалідів принесла 85.00 дол.

1938 року почато працю за головування Данила Самуся.

У зв’язку із політичною акцією канадійських українців, у вересні т. р. вислано до польського уряду протест проти переслідування та ліквідації греко-православних церковних громад під Польщею.

Т-во „Просвіта” відзначило 70-річчя матірного Т-ва „Просвіта” у Львові спільним концертом з Греко-катол. Церковною Громадою. В програмі взяли участь два хори: просвітянський під дириг. В. Сосняка, церковний — під управою М. Кісі. Святковий реферат виголосив Я. Трембач.

Молодечий гурток

При Читальні „Просвіти” зорганізовано Молодечий Гурток, який початково начисляв 15 членів. Згодом те число замітно зросло. Перший голова Гуртка був Степан Василюк. В пізніших роках очолювали Гурток та його вели — Єва Кохайда і Кароль Лозинський. Гурток діяв з перервами протягом десяти років. При Гуртку була зоргані-

зована Спортова Дружина „гокейстів”, яка в одних змаганнях здобула чашу перемоги. Спортивою Дружиною дбайливо опікувались Т-во „Просвіта” та Жіноче Т-во ім. О. Кобилянської. Через декілька років спонзорами Дружини були наші підприємці — Микола Кохайда й Василь Мельник — власники готелю „Далмор”. Про ширшу діяльність Молодечого Гуртка немає точних даних з причини затрати протокольних записок. Гурток проіснував до 1948 року.

Загальна праця Т-ва того року позначилась такими імпрезами: два пікніки, один базар, дев'ять забав, п'ять концертів та 16 театральних вистав.

У 1939 році П. Ратуський знову очолив Товариство. З початком лютого, в часі свого концертового турне, відвідали Кенору артисти з Європи — оперна співачка Марія Сокіл та композитор-піяніст Антін Рудницький. Вони виступили з концертом в міському театрі, який був вповні успішним. Ціллю їхньої концертової поїздки було зібрати фонди на Українську Лічницю в Львові. Після концерту влаштовано в їх честь гостинне прийняття.

Воєнні роки

Праця в 1940 році далі продовжувалась під умілим проводом П. Ратуського. Поза відзначенням рокових свят, та інших традиційних святкувань, цілорічна праця дала такі висліди: відіграно одинадцять представлень, відбуто три концерти, п'ятнадцять забав, два базари й один пікнік.

У 1941 році перебрав головство Микола Атаманюк. Під його проводом виконано таку працю: десять театральних вистав, три концерти, п'ять забав, два базари, один пікнік. Шевченківські Роковини підготовив Марко Кіс, а доповідь виголосив д-р М. Мандрика.

Головування в 1942 році припало знову П. Ратуському. Працю почато Різдвяним концертом у „Пелес Театрі” під управою дириг. М. Кіся. Виголошено п'ять доповідей та висвітлено воєнну фільму. Позатим відбувся успішний виступ танцювальної групи „Просвіти” в Авдиторії „Гай Скул” під проводом інструктура Василя Савчука.

Жіноче Товариство жертувало „Просвіті” 90.00 дол. на сплату довгу.

Під час року відбулися такі імпрези: двадцять чотири театральних вистав, два концерти, шість забав, один базар і один пікнік.

У 1943 році обрано Микиту Ковалишина на голову Т-ва. Робота йшла нормальною ходою: відіграно чотирнадцять представлень, дано два концерти, сім забав, один базар і один пікнік. До більш поважних імпрез треба зачислити: участь хору „Просвіти” в концерті „Ротарі Клуб”, прийняття для вояків-українців Канадійської Армії, успішний концерт Михайла Голинського, та дві доповіді проф. Н. Григорієва.

Організаційна праця в 1944 році під головуванням Михайла Червака йшла дещо послабленим темпом. Як за-значено в протокольних записках, в році відбуто: один пікнік, один базар, три забави, два концерти й чотири театральні постановки.

Ще з початком року була спроба нав'язати співпрацю з Т-вом Молоді, щоб скріпити організаційну роботу. Але не вдалось у цьому напрямі щобудь зробити. Нав'язано теж переписку з учителем М. Мартиновим, щоб обняв ведення Рідної Школи. Він прибув і почав навчання у школі з днем 11-го вересня.

За підготовкою нового вчителя відзначено Листопадові Роковини. Реферат виголосив Я. Трембач, а кінцеве слово о. Бала.

Голова М. Червак був перевибраний на 1945 рік. Заважено, що культурно-освітня праця в Т-ві обнижується з причини зачастої зміни вчителів. Доказом цього твердження є зменшення кількості імпрез. В році відбуто лише: шість театральних вистав, один концерт, три забави, один базар і два пікніки.

Перша радіо-передача й інша діяльність

На окрему увагу заслуговує згадка в протокольних записках про першу передачу Різдвяної Програми з місце-

вої радіо-станції зі святочним побажанням для членів Т-ва, та всіх українських громадян міста Кенори.

До важливіших дій у році треба зарахувати масове віче, що відбулось тут з рамени Комітету Українців Канади. На вічу промовляв д-р Лонгин Цегельський, зі С. Д. Америки. Тема його відчitu була: „Україна у вирі світових подій”.

За роки 1946/47 немає протокольних записок і з цієї причини неможливо устійнити, хто у згаданих роках очолював Т-во, та яка була його діяльність.

Щойно в 1948 році, після дворічної перерви, відновлено організаційну працю під проводом голови, П. Ратуського. В тому році були влаштовані такі підприємства: Один пікнік, один базар, п'ять забав, чотири концерти, одно представлення та дві доповіді.

Науку в Рідній Школі почала вести нова вчителька, Ольга Мисик-Рогатин.

В році 1949, під головуванням Миколи Атаманюка, робота пішла більш оживлено. Відбуто: один пікнік, два базарі, сім забав, шість концертів, чотири театральні вистави і дві доповіді.

В кількох чергових роках Т-во влаштувало т. зв. „контести популярності” з участю молодих дівчат. Конкурсантками були: Ольга Степанюк та Євгенія Кіт. Королевою вийшла остання, а княжною Ольга Степанюк. Дальше в такому контесті кандидували: Катерина Барчук, Марія Богачик та Софія Козицька. Перемогу здобула Марія Богачик, дві інші зістали княжими. В 1958 році змагались у контесті за першенство: Петруся Ратуська, Олена Дубчак і Христина Ганчарик. У висліді конкурсу Олена Дубчак здобула титул королеви, а дві інші — князівень.

Місцеве Т-во „Ротарі Клуб” у часі кожних Різдвяних Свят улаштовує імпрези, прибутки з яких призначаються на всякі добродійні цілі, включно з фінансовою допомогою студіючій молоді. В кількох таких імпрезах були запрошені до участі хор і танцювальна група Т-ва „Просвіти”, а також Жіноче Т-во ім. О. Кобилянської. Всі вони причинилися до збагачення концертової програми та до

матеріального успіху „Ротарі Клубу”. Особливе призnanня дістало наше жіноцтво, влаштовуючи водночас багату виставку українського народного мистецтва та демонструючи наші традиційно-різдвяні страви та печиво.

При кінці серпня прибув до Кенори вчитель Рідної Школи — Іван Боднарчук, добрий педагог і народній працівник. Навчання в школі почав 6-го вересня того ж року.

Працю в 1950 році повів дальнє голова Микола Атаманюк. Він докладав усіх зусиль і старань, щоб виконати щось корисного для Т-ва.

Як кожного року, так і цього „Просвіта” подбала про відвідини наших родин з традиційною колядою, яка принесла поважні фінансові прибути.

З початком м. лютого Капеля Бандуристів під проводом Г. Китастого дала в міському театрі величавий концерт при заповненні вщерть залі.

З нагоди доповіді проф. Ярослава Рудницького в „Просвіті” переведено збірку на видання першого історичного твору п. н. „Слово о полку Ігоревім”. Книжка присвячена кенорській „Просвіті” за жертву в сумі 100.00 дол., зложену на покриття коштів друку.

Загальні Збори вибрали Петра Ратуського головою на 1951 рік. В тому році заінтували в організації такі умовини, що причинилися до послаблення активності членства. Отже звіт з праці виказує зменшену продуктивність. Відбуто такі імпрези: один концерт, одна забава, два базарі, три театральні вистави та три відчiti.

В грудні хор „Просвіти” під орудою дириг. І. Боднарчука взяв участь у спільній концертovій програмі „Ротарі Клуб”.

Перебудова будинку

В половині травня т. р. заряд Т-ва вирішив приступити до перебудови долішньої частини будинку (пивниці), бо дотеперішнє приміщення в горішній залі стало затісним та невигідним. Однак тому, що Т-во не розпоряджало потрібними фондами, ухвалено перевести збірку на згадану ціль. Переведена збірка в кінцевому висліді принесла

3,881.46 дол. Цю суму жертвувало свідоме членство, яке зрозуміло потребу такої перебудови домівки; крім того затягнено позичку від кількох заможніших членів у сумі 1,100 дол. З тою готівкою приступлено до виконання запланованого діла. До перебудови заангажовано контрактора П. Чапа. Під час тої роботи велику поміч виказало наше членство, присвячуючи чимало годин безоплатної праці. Робота йшла повною ходою, почавши від м. липня, аж до кінця осені. Цілковито викінчено перебудову в 1952 р.

Понижче подаємо виказ жертвовавців, що зложили свої жертви на ціль перебудови:

Жіноче Т-во	\$900.00	Никифор Василюк .	\$ 50.00
Семен Ганчарик	400.00	Антін Брикайло ...	50.00
Петро Ратуський ..	200.00	Іван Боднарчук	50.00
Василь Степанюк ..	160.00	Василь Атаманюк ..	50.00
Молодечий Клуб ..	137.46	Теодор Атаманюк ..	40.00
Франко Гала	125.00	Василь Савчук	35.00
Еміліян Романюк ..	100.00	П-ні Бутовська	25.00
Олекса Барчук	100.00	Іван Хмелюк	25.00
Дмитро Степанюк ..	100.00	Іван Мальона	25.00
Петро Кіт	100.00	Осип Гайлик	25.00
Михайло Червак ...	100.00	Каролина Кірковська	25.00
Павло Катринюк ...	100.00	Антін Ратушняк	20.00
Мик. Ковалишин ...	100.00	Іван Пакон	20.00
Пилип Горбатюк ...	100.00	Федір Дубчак	14.00
Іван Бутовський ...	75.00	Микола Макар	10.00
Артур Цуркан	75.00	Гриць Михалюк	10.00
Дан. Грушецький ..	65.00	Лука Дідух	10.00
Мих. Стручинський	55.00	Евдокія Мороз	10.00
Федір Мороз	50.00	Р. Гуменюк	10.00
Пилип Вірун	50.00	Мик. Микитюк	10.00
Осип Лозинський ..	50.00	Гр. Пилипчук	10.00
Антін Сенюк	50.00	П. Мазури	5.00
Дмитро Кіт	50.00		
Микола Зварич	50.00	Разом	\$3,881.46

Помагали безоплатно при будові:

Микола Атаманюк	20	годин
Микола Кохайда	25	"
Антін Брикайло	35	"
Микола Степанюк	48	"
Михайло Червак	60	"
Андрій Газдюк	249	"

Додатково помагали при тій роботі, без подання годин:

Пилип Горбатюк, Семен Ганчарик, Микола Атаманюк, Антін Ратушняк, Осип Лозинський, Василь Гала, Стах Лозинський та Іван Пакон. Їхню працю, як фахових робітників, треба оцінити щонайменше на суму 800.00 дол.

Дарували деякий будівельний матеріял:

Артур Цуркан і Федір Дубчак. Роботу спаювача (велдер) — виконав Еміліян Романюк.

На перебудову пивниці позичили безпроцентово:

Петро Ратуський	\$100.00
Іван Боднарчук	100.00
Андрій Газдюк	100.00
Пилип Горбатюк	100.00
Микита Ковалишин	100.00
Дмитро Степанюк	100.00
Василь Степанюк	200.00
Павло Катринюк	300.00
Жін. Т-во ім. О. Кобилянської ..	500.00
<hr/>	
Разом	\$1,600.00

Нагляд над перебудовою мав три-членний Будівельний Комітет у складі: Андрій Газдюк, Михайло Червак та Олекса Барчук.

Провід у 1952 році перебрав Петро Ратуський — як голова.

З причини перебудови домівки, культурно-освітня праця велась обмежено. В рекордах записані такі підприємства, відбути в тому році: два базарі, один концерт, одно представлення й висвітлення одної фільми. Крім цього влаштовано річні традиційно-національні Свята, які входять у кожнорічну програму святкувань. Підготовкою тих імпрез зайнявся тодішній учит. Іван Боднарчук.

У 1953 році обов'язки голови обняв Микола Атаманюк. Він зразу зустрінувся з труднощами, бо минулорічний учитель працю залишив з кінцем шкільного року. Пороблено відповідні заходи, щоб найняти іншого учителя. В міжчасі заряд робив старання провадити роботою

власними силами. Це до певної міри йому вдалось, бо в протоколах записано таку працю: два пікніки, два базарі, один концерт та контест популярності.

Відсутність фахового працівника в Т-ві відчувалося і в 1954 році, в якому головою перевибрано знову М. Атаманюка. З імпрез відбуто лише один концерт, одну забаву, один базар, один пікнік і дві театральні постановки. Також відбувся один відчit на тему: „Українська культура в Канаді”, що його виголосив проф. Павло Юзик.

В році 1955 очолив Т-во Микита Ковалишин. В часі Різдва члени ходили з колядою. Працю в Рідній Школі обняла вдруге — Ольга Мисик-Рогатин. З важливіших справ відзначено 40-літні роковини існування Т-ва „Про-світи”. Відбуто: один базар, один пікнік, чотири концерти й одно представлення. Висвітлено теж фільму Л. Орлигори п. н. „Годинник б'є дванадцять”.

1956 рік почато під головуванням Петра Ратуського. За його проводом відбуто п'ять концертів, один вечерок, один пікнік, одну виставу, та висвітлено дві фільми: одну д-р В. Черевиком з Вінніпегу про життя тубильців на острові Маляї, а другу — В. Авраменком в асисті проф. Біберовича — „Тріумф українських танків”. Закуплено книжок до бібліотеки на суму 20.00 дол.

Для нового заряду в 1957 році, що його очолив повторно Петро Ратуський, виникла нова проблема з учителем, спричинена резигнацією учительки Ольги Мисик-Рогатин. Тому, що відсутність учителя Р. Школи відемно впливає на хід праці Т-ва, заряд почав негайно робити заходи, щоб підшукати нового учителя. Вже на черговий шкільній рік посаду учителя зайняв Юрій Ягодський.

З кінцем жовтня, на засіданні заряду прочитано листа від „Сітізен Емігрейшин Кавнсил”, із запрошенням „Про-світи” взяти участь у спільніх нарадах. Делегатом назначено А. Газдюка.

У листопаді „Про-світа” взяла участь у парадному поході з нагоди „Меморіал Дей”, та зложено вінок під пам'ятником Невідомого Вояка.

75-річчя Кенори

Пам'ятною подією цього року були величаві святкування з нагоди 75-річчя існування міста Кенори. Масову участь у цих святкуваннях, що відбулись у днях від 3—7 серпня, 1957 року, взяло громадянство міста, зокрема українська Просвітня Громада. Ще заздалегідь, перед підготовкою до цих святкувань, був вибраний й діяв Святковий Комітет, у склад якого ввійшли: посадник міста Петро Ратуський, репрезентант від „Просвіти”, Андрій Газдюк, та двадцять інших визначних представників місцевих організацій й установ.

У парадному поході містом, прикрашенім державними прапорами та транспарантами з відповідними написами, маршувало понад 10,000 громадян-учасників. Між численними, пишно вдекорованими авто-возами з різною символікою, визначався своїм українським стилем удекорований віз Т-ва „Просвіти”, що звертав на себе особливу увагу. На возі танцювальна група в українській народній ноші, проїжджаючи вулицями міста, виконала ряд національних танків.

Посадник Петро Ратуський, їduчи на своєму відкритому авті в асисті судді В. Фріджо та двох інших членів управи міста, був супроводжений відділом державної кінної поліції в кольорових одностроях. Посадника П. Ратуського вітала, зібрана по двох сторонах вулиць, маса народу оваційними окликами. Була це найбільш імпозантна маніфестація в історії міста Кенори.

В ході річної праці влаштовано три святочні концерти.

В 1958 році організаційна праця велась дальше під проводом голови Петра Ратуського. В міжчасі знову виникла проблема підшукування нового вчителя на місце уступившого Ю. Ягодського. Нав'язано контакт з учителем В. Мигалем, який згодився обняти працю в Т-ві в найближчому сезоні. В році відсвятковано чотирьома концертами традиційні національно-державні свята.

Головою в 1959 році вибрано Артура Цуркану. З важливіших дій Т-ва були: відвідини хворих у місцевих ліч-

Посадник міста Петро Ратуський з міськими радними на чолі парадного походу з нагоди 75-річчя Кенори, 6. 8. 1957 р.

Віз Т-ва „Просвіта” в парадному поході.

ницях, старечому дому, як також по приватних домах зі святочними різдвяними подарками, на що „Просвіта” призначила з каси суму 100.00 дол. Відвідинами хворих зайнялися, як звичайно, членки Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської. Рівно ж ухвалено жертвувати з каси Т-ва 1,500.00 дол. на розбудову місцевої Загальної Лічниці. Між іншим, назначено теж учителя В. Мигаля делегатом на Конгрес КУК у Вінніпегу. З підприємств — відіграно одно представлення, та влаштовано три концерти.

Більші пожертви на видавничі й інші цілі

Рік 1960 започатковано вибором заряду, а головою вибрано Данила Самуся. Згідно з ухвалою заряду, асигновано з каси Т-ва суму 500.00 дол. на будову пам'ятника Т. Шевченкові у Вінніпегу. Збори винесли теж рішення, що 20-літніх членів Т-ва звільняється від плачення членських вкладок. Дальше, в звичайному порядку організаційних дій, відбуто в році чотири святочні концерти та один розваговий вечірок.

Перед зарядом знову стала стара проблема зі зміною вчителя Рідної Школи, бо В. Мигаль залишив працю.

Провід Т-ва „Просвіта” на 1961 рік знову перебрав голова, Д. Самусь. За його старанням відсвятковано роковини Т. Шевченка. Святкову доповідь виголосив редактор А. Курдидик. Свято було отримане з виставкою творів Т. Шевченка, яку оглянули учасники Свята, а між ними проф. Я. Рудницький. Того самого року, заходами УВАН у Канаді, а коштом Т-ва „Просвіти”, вийшла друком брошюра в англійській мові п. н. „Тарас Шевченко, людина й символ”. Висвітлено фільму „Маруся”. З пожертв вислано 100.00 дол. на українських Інвалідів в Європі. Збірку з коляди призначено на УВАН та Національну Раду.

У 1962 році, під головуванням Петра Величенка, організаційна праця, з браку вчителя, не дала бажаних вислідів. Однак заряд старався виконати те, що було в його спромозі. Він подбав теж, щоб дати 1,000 дол. на Шевченківську фундацію. Мих. Стручинського назначено делегатом на Конгрес КУК у Вінніпегу.

27-го вересня прибув до Кенори з Англії новий учитель Ярослав Москва, з яким Т-во вело довшу переписку. Після дворічної перерви в рідношкільній та організаційній праці, прибувши учитель розпочав науку в Р. Ш. з днем 1-го жовтня т. р., а вже 25-го листопада відбувся Листопадовий Концерт із участю Мішаного Хору та рідношкільної дітвори. Першою дитячою імпрезою під проводом учителя Я. Москви була зустріч дітвори зі св. Миколаєм у м. грудні.

Під головуванням перевираного голови П. Величенка знову почалась оживлена праця в 1963 році. Вона позначилася такими імпрезами: „Просвіта” взяла участь у міському зимовому карнавалі, в якому переможно вийшла королевою п-на Ірина Кондрат; влаштовано два різдвяні концерти, один в домівці, а другий в Старечому Домі; була Різдвяна Радіо-передача та доповідь на тему „Плекання городів та овочевих садів”, виголошена агрономом А. Гудзяком із Вінніпегу. Він мав теж святковий реферат на Шевченківському святі в „Просвіті”.

Щодо жертвенности в тому році — заряд рішив вислати 100.00 дол. на фонд сплати новонабутого дому Централі КУК, а 200.00 дол. на сплату залеглого бюджету КУК. Слід додати, що в листопаді відмічено святочним концертом Листопадові Роковини, а доповідь виголосив учитель місцевої школи — Евстахій Дзвоник. Прихід з концерту, як кожного року, вислано на фонд допомоги Інвалідам в Европі. Річну працю завершено влаштуванням дитячого Свят-Миколаївського вечерка.

Підготова до ювілею

На 1964 рік обрано головою Пилипа Горбатюка. Першою і найважливішою справою до обговорення та вирішення було намічення програми ювілейних святкувань „Просвіти”, які припадають у літі 1965 року. В тій цілі обрано діловий Ювілейний Комітет в такому складі:

Пилип Горбатюк — голова.
Антін Ратушняк — секретар.

Члени:
Артур Цуркан,
Михайло Атаманюк,
Дмитро Забитовський,
Емілія Ганчарик,
Петро Кіт.

Для відзначення заслужених членів, що безперервно входили до Т-ва сорок і більше років, покликано їх до почесного Ювілейного Комітету. Ними є:

Данило Самусь,	Михайлина Атаманюк,
Артур Цуркан,	Михайлина Степанюк,
Петро Ратуський,	Никифор Василюк,
Микола Атаманюк,	Параня Василюк,
Семен Ганчарик,	Микола Сохацький,
Василь Степанюк,	Василь Савчук.
Марія Цуркан,	

В січні знову була передана півгодинна Різдвяна Радіо-програма, оформлена з платівок з додатком святочних побажань. Відмічено також Роковини Свята Державності при співучасті Мішаного Хору та дітей Р. Ш. під проводом учителя Я. Москви. Святковий реферат виголосив Євстахій Дзвоник — учитель місцевої середньої школи. В березні влаштовано Шевченківську Академію, на якій промовляв ред. С. Волинець із Вінніпегу.

25-го квітня загостив до Кенори театральний ансамбль з Вінніпегу й виставив на сцені „Просвіти” невмірущу оперетку І. Котляревського — „Наталку-Полтавку”. Виставу виконано на задовільному мистецькому рівні й хоч не принесла вона матеріального успіху, за те моральний успіх був великий, бо на виставі було певне число молоді. Треба зложити признання молодим акторам, які оживили українське театральне мистецтво із занепаду.

Аматорські гуртки

З поодиноких ділянок культурно-освітньої праці в Товаристві важливим чинником був Аматорський Гурток. З переказів старших пionерів-основників Т-ва нам відомо, що ще перед оснуванням „Просвіти” підготовлено було

першу сценічну виставу п. н. „Капраль Тимко”, яку відіграно з успіхом тричі: два рази в Кенорі, а раз у Ківейтіні. Режисерами були: Петро Плішка і Дмитро Вірун.

Почавши від 1916 року, Аматорський Гурток „Просвіти” діяв майже безпереривно. За ввесь час його активності він виставив чимало вартісних і повчальних театральних творів побутового та історичного змістів, давніших та сучасних драматургів. Підготовкою вистав займались у більшості вчителі Р. Ш. або здібніші, досвідчені любителі сцени. Згідно з протокольними рекордами, впродовж 50-літнього існування „Просвіти” на її сцені виставлено 277 театральних штук — драм, комедій, легких опереток, одноактівок та веселих скетчів. Найбільшу активність проявив Амат. Гурток у роках 1931—1943. Ціллю гуртка було не лише здобуття фондів на потреби Т-ва, але також пле-

„Капраль Тимко”. Перша аматорська вистава. Сидять зліва: Р. Деренецька-Кучер, К. Жулковська, В. Деревянко. В другому ряді: М. Деренецький, П. Плішка, Я. Штира, М. Цуркан, М. Білоус. Стоять зліва: Д. Вірун, П. Мармус, А. Цуркан, Т. Гриців, Т. Холодняк, Ст. Лях.

кання рідного театрального мистецтва в країні нового поселення. Аматорський Театр на чужині мав виховне значення як для молодих, так і старших людей, якщо режисери підбирали вміло сценічний репертуар. Бо в дійсності театральна творчість була вірним відзеркаленням життя-буття нашого народу на Рідних Землях, та його безперервним змаганням з ворогами за волю й державну незалежність в історичному минулому та сучасному. Та ця тема є заобширна, щоб можна було її тут у кількох словах проаналізувати.

Участь у театральних виставах брали здібніші одиниці з-поміж іміграції давнішої, останньої, як теж молоді люди, роджені й виховані в Канаді, які володіли поправно українською мовою та любили сцену. Хоч та праця вимагала великої посвяти часу й великої терпеливості та уваги як з боку режисерів, так і аматорів, то в своєму заключенні вона була приємна й давала кожному аматорові певне вдовілля, якщо вистава пройшла успішно й аматори збирали заслужені лаври з боку глядачів.

Щоб утривалити в пам'яті аматорів гуртка, та їх неzmірно великий вклад праці в рідне театральне мистецтво, подаємо тут їхні імена:

Данило Самусь, Петро Ратуський, Дмитро Забитовський, Микола Зварич, Василь Савчук, Федір Мороз, Василь Степанюк, Дмитро Степанюк, Федір Кондрат, Федір Дубчак, Іван Мальона, Михайло Червак, Семен Ганчарик, П. Потепа, Федір Атаманюк, Микола Атаманюк, Степан Конобій, Дмитро Стручинський, Павло Катринюк, Іван Поворозник, Іван Савула, Віктор Грабик, В. Остапчук, Йосиф Лозинський, Станислав Лозинський, Франко Гала, Дмитро Скрипець, Пилип Горбатюк, Антін Ратушняк, Петро Васьків, Михайло Войтович, Василь Гала, Федір Завалій, Андрій Гадзюк, Антін Брикайло, Іван Пакон, Марко Кісъ, Олекса Барчук, Василь Барчук, Іван Боднарчук, Василь Пакуляк, Гр. Кордуполь, Іван Федоришан, Григорій Білик, Степан Василюк, Василь Коновський та багато інших, що їх прізвища годі пригадати.

В жіночих ролях виступали часто: Марія Цуркан, Сабіна Стручинська, Текля Атаманюк, Марія Стручинська, Юлія Гуменюк, Галя Стручинська, Михайлина Степанюк, Михайлина Атаманюк, Катерина Хмелюк, Ольга Романюк, Анастазія Сенюк, Тетяна Лозинська, Текля Червак, Йоанна Карайм, Михайлина Герега-Савчук, Степанія Пасерб, Емілія Цуркан-Гончарик, Розалія Сенюк, Катерина Шишка, Анна Кокор, Єва Кохайда-Мельник, Оля Мисик, Розалія Зробок, Марія Кокор, Галина Сердечна, Анна Войціх, Юлія Кучма, Емілія Боднарчук, Євгенія Кіт-Українець, Софія Козицька-Яніцка, Нуська Днесь, Нуська Пакуляк, Марія Войтович, Мей Михайлук-Спришак, Юзя Степанюк та інші.

Дальше подаємо імена аматорів, які відограли перше представлення п. н. „Капраль Тимко” десь на початку 1915 року. З браку рекордів з тих часів не можемо подати прізвищ всіх аматорів, що виступали на сцені в перших роках діяльності „Просвіти”. Першими аматорами в згаданій штуці були:

Микола Деренецький
Розалія Деренецька
Марія Цуркан
Микола Білоус
Катерина Жулковська
Іван Гарболінський
Петро Плішка
Артур Цуркан
Павло Мармус
Яків Штифа
Тимко Гриців
Тома Холоднюк
Степан Лях.

Хор і оркестра Т-ва „Просвіта”

Визначну роль в Т-ві „Просвіта” виконував хор. Не було ні одної культурної імпрези в домівці, в якій він не брав би участі та не збагатив своїм співом мистецької програми.

Перший хор зорганізовано при Т-ві в серпні 1923 року, а його диригентом був Семен Ковбель із Вінніпегу, який водночас як майстер, будував новий дім „Просвіти“. Хор цей був підготовлений виключно до виступу на святочному відкритті нового будинку Товариства. За час існування хору при „Просвіті“ його диригентами були: Юліян Ситник, Денис Метельський, Гриць Мазурик, Юрій Цукорник (тепер священик УГЦеркви), Михайло Борисик, Онуфрій Цукорник, Вол. Сиротюк, В. Сосняк, Іван Снігура, Йосиф Дацик, Марко Кісі, М. Мартинів, Ольга Мисик-Рогатин, Іван Боднарчук, Юрій Ягодський, В. Мигаль і Ярослав Москва.

В деяких роках існували та були ведені струнні оркестри. Такі музичні ансамблі були під проводом: Ю. Ситника, Г. Мазурика (мандолінові ансамблі). Більші струнні оркестри провадили брати-вчителі — Юрій та Онуфрій Цукорники. З поміж учителів та диригентів визначався музичними здібностями — Юрій Цукорник. Доказом цьо-

Струнна оркестра при Рідній Школі з учителем Гр. Мазуриком 1926 р.

Діти Рідної Школи колядують у 1922 р.

го хай послужить факт здобуття першої нагороди за хоровий виступ на музичному фестивалі 15-го травня 1931 року в одному з міських театрів. Подібну нагороду чергового року на такому ж фестивалі здобув диригент Ю. Цукорник з хором студенток місцевої „Гай Скул”.

Національні танки

В листопаді, 1926 року, прибув до Кенори балетмайстер Василь Авраменко й зорганізував першу танкову групу, що начисляла коло 40 осіб, включно з дітворою. Підготовивши її належно, Авраменко мав надзвичайно успішний і величавий виступ у міському театрі, де вперше представив кенорцям красу українського танку. Додатково зображене сцену „Як козаки пишуть лист до султана турецького” із драми Старицької-Черняхівської „Про що тирса шелестіла”. Назагал, цей виступ зробив на всіх учасників надзвичайне враження.

В склад першої танцювальної групи входили: Марія Кокор, Паранька Василюк, Ольга Рапінда, Марія Цуркан,

Галина Сердечна, Михайлина Атаманюк, Ольга Кокор, Марта Мандрик, Анна Сердечна, Марія Стецій, Катерина Стецій, Михайло Конобій, Софія Франчук, Віктор Мошук, Емілія Цуркан, Василь Савчук, Михайло Кукурудзяк, Пилип Кокор, Павло Стецій, Петро Ратуський, Петро Кіт, Павло Катринюк, Микола Сохацький, Іван Кузь, Микола Атаманюк, Семен Ганчарик, Артур Цуркан, Гриць Мазурик, Федір Атаманюк. З дітей до групи належали: Марія Стручинська, Степан Василюк, Володимир Цуркан, Петро Кокор, Вікторія Сенюк, Микола Цуркан, Теофіль Кокор, Ольга Клапоушак, Андрій Сердечний та Ангелина Стецій.

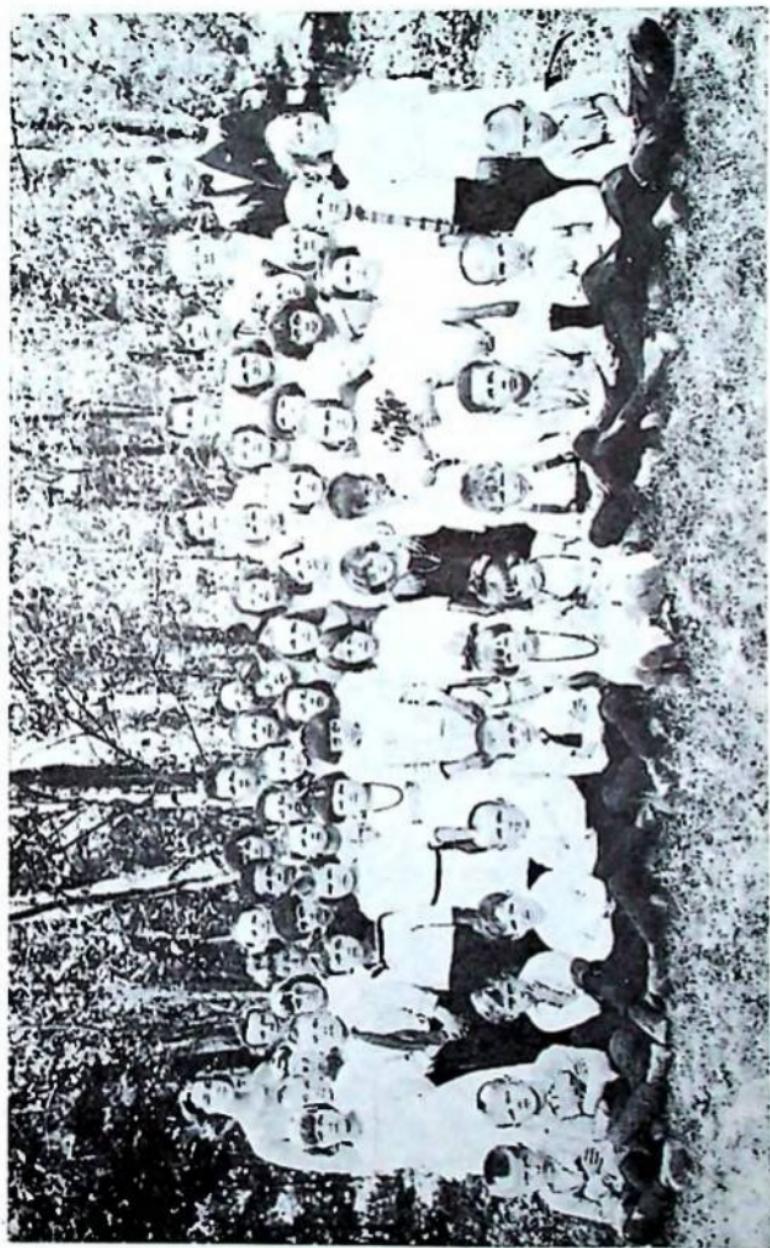
В пізніших роках продовжували навчання танків місцеві інструктори, як: Василь Савчук, колишній учень В. Авраменка, Вікторія Сенюк-Цуркан, Василь Барчук, Павлик Кіт та інструктори з Вінніпегу. Активність українського танкового мистецтва продовжується тут по сьогоднішній час.

Рідна Школа

В своїй організаційній праці Т-во присвячувало велику вагу вихованню молодого покоління. „Просвіта” затруднювала та оплачувала найздібніших учителів, які крім навчання в Рідній Школі, провадили хори, аматорські гуртки та взагалі займались культурно-освітньою працею в Т-ві. За ввесь час ведення школи навчалось у ній понад 700 дітей шкільного віку, де крім українознавства, вони вчилися співу, гри на музичних інструментах, як теж і народніх танків, про що згадано в історичному нарисі Р. Школи.

На вдержання української школи Т-во видало поважну суму грошей. Бували роки, в яких праця рідношкільна була перервана, особливо в тих роках, коли переводилася перебудова нової домівки або з браку вчителів, яких через різні причини важко було вдергати. Безумовно, такі перерви негативно відбились на дальншому вихованні української дітвори в громаді. Помимо таких коротких перерв, Рідна Школа провадиться по сьогоднішній день і виконує свою призначенну місію.

Рік 1923. Рідна Школа з учителем Володимиром Купченком.

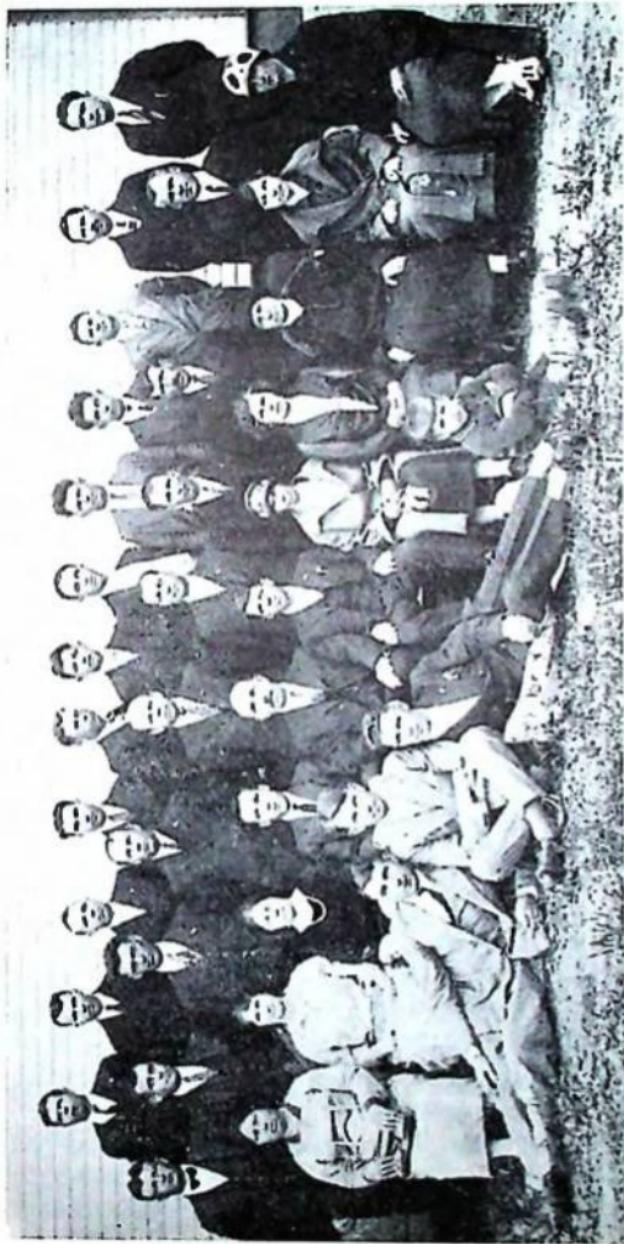

Доповіді й доповідачі

Впродовж своєї діяльності Т-во „Просвіта” влаштовувало часто доповіді, лекції й реферати на різні теми, виголошені спеціально запрошеними доповідачами й лекторами; нашими політичними, народними та громадськими діячами з Канади й Європи. „Просвіту” в різних роках відвідали: С. Ковбель, д-р М. Мігайчуک, проф. І. Боберський, Евстахій Василишин, учит. Ковталюк, д-р М. Мандрика (багато разів), І. Мельничук (Європа), Гр. Тижук, М. Петрівський, К. Андрусишин, А. Господин, інж. В. Топольницький, о. д-р С. Савчук, ген. М. Капустянський (Європа), О. Прийма, Ів. Данильчук, проф. І. Ємець (бандурист), ген. Вол. Сікевич, проф. Я. Рудницький, М. Васкан, Ю. Стечишин, о. Сеньків, о. д-р В. Кушнір, В. Скраба, П. Зварич, проф. Н. Григорій, суддя І. Соломон, о. Кусий, о. Бала, В. Гринів, д-р С. Росоха, проф. Д. Мартиновський, сенатор Павло Юзик, інж. Вол. Коссар, В. Кулик, адв. Г. Ратуський, ген. М. Садовський, ред. А. Курдидик, В. Довганик, С. Гавричинський, Мир. Січинський, агроном Гудзяк, о. А. Цимбалістий, О. Гай-Головко, адв. Свенкар, ред. С. Волинець, учит. Е. Дзвоник, д-р Л. Цегельський, А. Скоробогач, проф. Сурмач, В. Пакуляк, В. Барчук і багато інших. Всі вони, своїми доповідями та науковими лекціями й рефератами, причинилися у значній мірі до національного освідомлення нашого членства, скріпили його духа, та вили заохоти до спільніх корисних трудів для добра організації, а зокрема для загальної української справи.

Бібліотека

Не менш виховуючий вплив на членство „Просвіти” мало друковане слово. Для тієї цілі Т-во вдержуvalо чи-セルну бібліотеку, яка нараховує понад тисячу томів книжок колишніх та сучасних письменників. Бібліотекою дбайливо опікуються бібліотекарі, вибирانі річними зборами, які випозичають книжки в означені дні та ведуть їх точний реєстр. Бібліотеку доповнюються час до часу новими виданнями, які появляються на книжковому ринку.

Рік 1926. Члени Кенорського Віддилу „Взаємної Помочі“. Сидить: С. Ганчарик, І. Мальчона, В. Савчук. Стоять зліва направо: А. Клапоушак, М. Атаманюк, М. Стедій, Д. Степанюк, П. Кокор, Ст. Конобой, А. Конобай, П. Василюк, Н. Шишка, Ф. Заблощака, О. Дубенська. Стоять в першому ряді зліва направо: П. Літерович, О. Лозинський, М. Атаманюк, П. Стедій, Т. Атаманюк, М. Гавриш, Ст. Клапоушак, Ст. Заблощак. Стоять в останньому ряді зліва направо: Н. Василюк, Д. Самусь, І. Хмелюк, В. Стодольний, П. Потепа, П. Кіт, М. Грінчуків, М. Ойстрик, М. Кукуродзяк, І. Кузь, А. Шуркан, Гр. Мазурик.

„Взаємна Поміч” і інші організації

В домівці „Просвіти” знайшли своє постійне приміщення: „Взаємна Поміч”, Відділ ч. 5, Жіноче Т-во ім. Ольги Кобилянської та місцевий Відділ Комітету Українців Канади.

Відділ „Взаємної Помочі” ч. 5 зорганізовано тут 28-го лютого 1926 року. На Основуючих Зборах вибрано було перший заряд у такому складі: голова — Семен Ганчарик, заст. голови — С. Заблоцький, рек. секретар — Д. Степанюк, фінансовий секретар — С. Конобай, скарбник — В. Степанюк; до Контрольної Комісії вибрано: П. Кокора, А. Ласія, П. Стеція. Опікуни хворих: Михайлина Атаманюк, Розалія Сердечна, а з мужчин — П. Ратуський і С. Конобай. Початково вписалось 45 членів. Згодом те число замітно зросло. Відділ „Взаємної Помочі” одержав домініальний чартер 4-го грудня, 1944 року. Від початку його заснування відділ кооперує з „Просвітою” та спільно співпрацює з нею.

Ті, що очолювали Т-во

Впродовж 50-літньої діяльності Т-ва „Просвіти” ім. Тараса Шевченка пост голови займали:

Микола Деренецький	2 роки
Михайло Франчук	2 ”
Дмитро Вірун	1 рік
Михайло Решітка	1 ”
Семен Ганчарик	3 роки
Олекса Пермський	1 рік
Данило Самусь	4 роки
Петро Ратуський	16 років
Михайло Стручинський	1 рік
Павло Кокор	1 ”
Павло Катринюк	3 роки
Микола Атаманюк	6 років
Микита Ковалишин	2 роки
Михайло Червак	2 ”
Артур Цуркан	1 рік
Петро Величенко	2 роки
Пилип Горбатюк	1 рік

З поміж фінансових секретарів найдовше займав це становище Артур Цуркан. Він був фінансовим секретарем понад 20 років.

Підсумки

Оцім оглядом завершено п'ятдесятиліття безпереривної діяльності Товариства „Просвіти” ім. Т. Шевченка в Кенорі. Він показує наглядно, як творилася, зростала та поширювалась культурно-освітня праця в громаді, що її започаткувала мала горстка перших українських поселенців перед першою Світовою Війною, які були змушені покинути Рідні Землі та виїхати в далеку чужину шукати кращої долі. Були це звичайні прості люди, що жили з праці своїх рук, але в їхніх серцях жевріла любов до свого поневоленого народу, до його звичаїв, традицій та рідної культури. Поза своєю важкою фізичною працею, вони радо присвячували свій вільний час та труд для своєї організації, щоб вона росла, розвивалась, та була корисною для свого народу. І завдяки тій членській свідомості та відданості своїй організації, вона спрощі з року на рік росла, розвивалась та кріпшла культурно, морально й матеріально. І коли взяти до уваги, що всі ті матеріальні осяги постали майже з нічого, то їх у першій мірі треба завдячувати муравлиній, невисипущій та послідовній довголітній праці ідейного членства Т-ва Читальні „Просвіти”.

Цей її зріст не тривав довго, як вона стала дійсною твердинею української культури та громадської праці в тій малій колишній оселі, що первісно звалась Рет Портедж, а в 1905 році прийняла назву Кенора. Вона стала гостинним домом для визначних діячів Канади й Європи, що в різних роках її відвідали з доповідями та повчаючими лекціями для освідомлення нашого суспільства в Канаді, а зокрема Кенорської Громади, що жила майже відокремленим життям та діяла самостійно.

Ці відвідини визначних лекторів та доповідачів у значній мірі причинилися до національного та політичного освідомлення членства, яке з повним зрозумінням ставились до потреб та вимог свого поневоленого народу на

Рідних Землях у його затяжних визвольних змаганнях за волю та державну незалежність. Кенорське зорганізоване членство у своїй жертвенності ніколи не залишалось позаду інших організацій та установ у Канаді, а після своєї матеріальної спроможності складало свої жертви на всякі народні та допомогові цілі. Це не є голословні фрази, воно підтверджені фінансовими цифрами, які ту жертвеність наглядно доказують. А щодо самої діяльності Т-ва, то її найкраще відзеркалюють протоколи з різних років. Вся праця провадилася зразково, а на протязі півстоліття існування Т-ва провід його виконав свої обов'язки чесно та сумлінно.

У своїй суспільній та культурній діяльності Т-во старалось бути самовистарчальним, себто обслуговувало себе власними силами. У суспільній праці кожний з членів руководився набутим досвідом і організаційним знанням. Основною діяльністю Т-ва впродовж його існування було плекання української культури. Багато уваги присвячено театральному мистецтву. Театральні вистави ставлено дуже часто, а режисерами були переважно учителі Рідної Школи, або члени Т-ва, які в тій ділянці мали набутий досвід. Рідну Школу в самих початках вели рядові члени, якщо фінансові обставини не дозволяли мати сталого, платного та фахового вчителя. Та це було лише в початках зорганізовання Школи. При Т-ві існувала теж Молодечна Організація, яка вела допоміжну роботу в організації. При Молодечному клубі існувала також кілька років Спортова Дружина, „Гокей Плеерс”, якою піклувалась Жіноче Т-во ім. О. Кобилянської.

Т-во „Простівта”, що стоїть на засадах християнської етики, вдержуvalo в деяких роках зв'язки з місцевою Греко-катол. Церквою, коли справа вимагала спільноти співдії в загальних українських справах.

У своїй довголітній діяльності членство Т-ва виконувало свої обов'язки, які завжди виходили на добро Т-ва. Тому важко було б вирізняти їх та ділити на „гірших” та „ліпших”. Всі вони мають свої певні заслуги, бо коли

хтось із членів ставився байдужно до організаційних справ, то йому там не могло бути місця.

Т-во „Просвіта” постійно дбало про виховання молодшого покоління в українськім дусі. Безумовно, що жодна організація в Канаді не може похвалитися сто-процентовим успіхом у цих змаганнях, бо українська виховна проблема в тутешніх умовинах дуже складна. Все ж таки роблено все, що було можливим, і на цю ціль Т-во ніколи не жалувало гроша. Багато молодих людей, що учащали до Рідної Школи, а пізніше виховувалися в інших гуртках при Товаристві „Просвіти”, залишились на завжди вірними українським ідеалам й сьогодні продовжують працю своїх батьків, де б вони не жили.

І тому в цьому Ювілейному Році Товариства його членство може бути горде із пройденого шляху. 50 літ беззупинної служби для народу не було легким. Треба було бути справжнimi ідеалістами й відданими справі, щоб, помимо різних труднощів, виконувати завдання, які Товариство поставило собі за ціль при заснуванні.

Нехай цей огляд минулої діяльності Товариства буде подякою всім тим, що трудились і працювали. Хай він інспірує й гартує до дальшої активності в майбутньому.

Рік 1930. Просвітянський хор під проводом о. протоієрея Ю. Щуторника здобув першу нагороду під час музичного фестивалю в Кенорі.

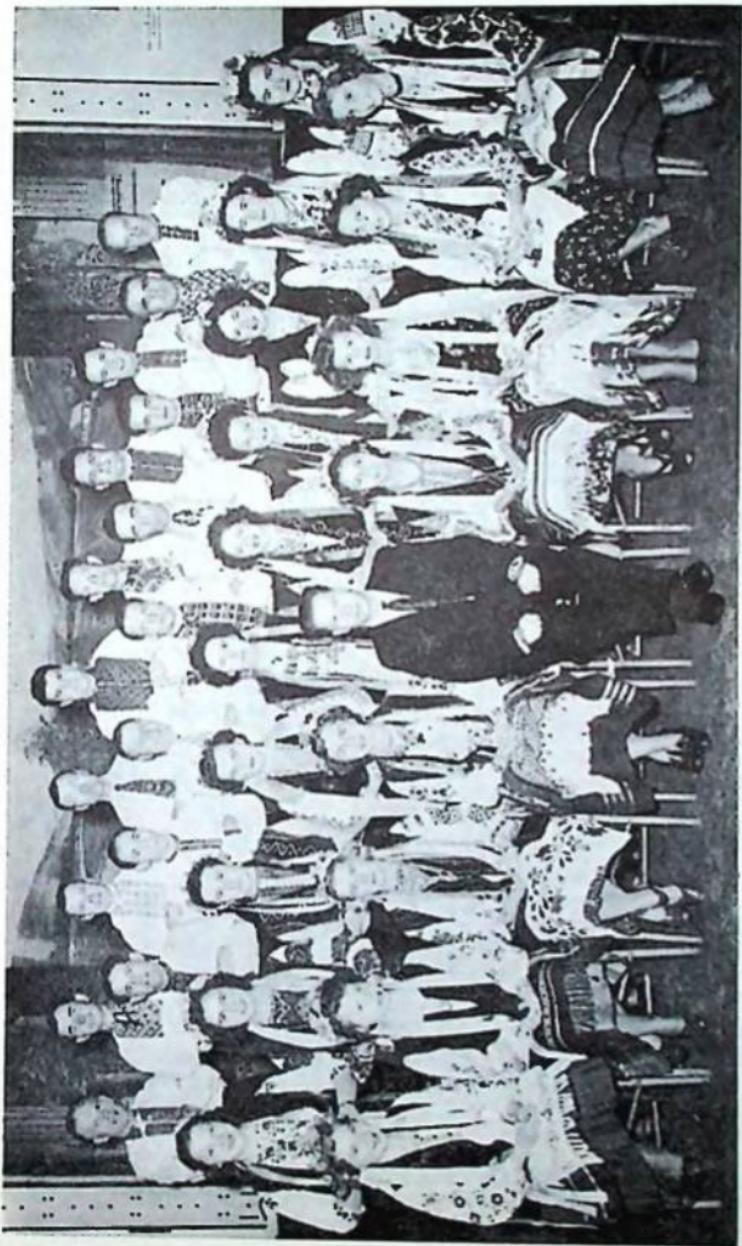

Рідна Школа при Товаристві з учителем Оп. Цукорінком 1935 р.

ІІІ КОЛЯ
ПІД ПІДСИДОМ
ІМ ІАР^е ПІД РЕЖИМА
ЖЕНОРА, ОНІ.

Рідна Школа ї струнна оркестра. Учитель о. Протоієрей Юрій Цукорник.

1949 рік. Просвітнянський Хор. Стоять вгорі зліва направо: Кацалла, П. Кіт, М. Кохайда, С. Лозинський, Ф. Гала, А. Ратушняк, І. Кордулєв, М. Ковба. Другий ряд: П. Кіска, П. Михалишин, М. Войтович, П. Васильків, Д. Скрипець, Д. Забитовський. Третій ряд: К. Степанюк, Ю. Равлюк, Е. Боднарчук, О. Величенко, В. Кондрат, Е. Українець, Т. Червак, В. Лозинська, Ю. Степанюк, Н. Днесь. Сидять: М. Технок, О. Романюк, Г. Дубенська, С. Козицька, ліригент Іван Борнарчук, Хр. Ганчарик, М. Войтович, Г. Червак, К. Барчук.

Гурток молоді при Т-ві з о. П. Сулятицьким 1956 р.

Сцена зі „Сватання на Гончарівці”. Рік 1958. Сидять зліва: І. Федоришин, І. Кордупель, П. Васьків. Стоять зліва: М. Зварич, Д. Скрипець, О. Минник-Рогатин, С. Стручинська.

ЛІТОПИС Т-ВА ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТА”
від 1-го березня, 1915 р.,
до 30-го червня, 1965 р.

Літопис Т-ва опрацьований на підставі усних переказів та протоколів Т-ва. Тут подано факти з діяльності Т-ва за 50 років його існування та активної діяльності членства.

Рік 1915

З огляду на те, що ввесь архів Т-ва в першій домівці був знищений пожежою в квітні 1923 року, всі наведені тут дані про початкову діяльність „Просвіти” оперті на переказах перших основників Т-ва: Артура Цурканя й Данила Самуся. Вони подають ось що:

По довших нарадах і плянуваннях ініціативного гуртка в особах: Николи Диренецького, Петра Плішки, Дмитра Віруна, Артура Цурканя, Марії Цуркан, Данила Самуся, Розалії Диренецької-Кучер, Михайла Франчука, Никифора Василюка та Степана Рапінди, — рішено зорганізувати в Кенорі українське Товариство — Читальню „Просвіти”.

Це рішення переведено в життя на Основуючих Зборах, скликаних на день 1-го березня, 1915 року, в домі Степана Рапінди, в присутності більшого числа зібраних.

Про потребу такої організації в Громаді та про її цілі й завдання говорили: Петро Плішка, Дмитро Вірун і Микола Диренецький. Вони навели багато прикладів корисної освідомляючої роботи Читалень „Просвіти” в Галичині, та представили вагу такої організації та її ролю, яку вона може відіграти в житті нашої Громади.

Після того переведено впис членів, яких вписалось на початок 34, та приступлено до вибору першого заряду, до якого ввійшли:

голова — Микола Деренецький,
заступник голови — Каспер Жулковський
рекордовий секретар — Олекса Пермський
фінансовий секретар — Артур Цуркан
скарбник — Михайло Франчук.

Контрольна Комісія:
Дем'ян Пасічняк, Яків Жарський, Дмитро Вірун.

В ряди перших членів Читальні „Просвіти” вступили:

Микола Деренецький
Каспер Жулковський
Артур Цуркан
Олекса Пермський
Яків Жарський
Дмитро Вірун
Іван Юзик
Йосиф Ярема
Петро Плішка
Степан Рапінда
Яків Штира
Теодозій Гриців
Тома Холоднюк
Павло Мармус
Іван Гарболінський
Теодор Федик
Степан Лях

Іван Герула
Марія Цуркан
Розалія Деренецька-Кучер
Михайло Решітка
Михайло Мульський
Антін Шкебал
Данило Самусь
Михайло Чернецький
Антін Дерев'янка
Василь Гарболінський
Данило Грушецький
Петро Ломач
Євгенія Жарська
Ілько Габрилик
Антоніна Жулковська
Катерина Жулковська
Михайло Франчук

Вже в першому році своєї обмеженої активності заряд веде акцію за придбанням нових членів і здобуває коло 90 осіб, які вписуються в членські ряди.

Рік 1916

В 1916 році Загальні Річні Збори перевибрали минулорічний заряд. Т-во придбало вже малу бібліотеку, з якої члени користують довільно. Її доповнюється новими виданнями, закупленими в книгарнях, та книжками, що їх дарують члени.

З часописів передплачувано: „Канадійського Фармера”, „Канадійського Русина” та „Український Голос”, що виходили в Вінніпегу.

Члени сходились до хати, де містилась тимчасово читальня, звичайно ввечері по праці або в неділі, читали часописи та дискутували на всякі теми, особливо про воєнні події в Європі. Вже третій рік велась жорстока війна, яка вбивала людей та нищила людське майно. Однак ніхто не міг передбачити, як вона закінчиться та що принесе людству та світові після свого закінчення. Та найгірше було те, що через неї терпіли наші люди теж і в Канаді, бо канадійський уряд переслідував українців-галичан, вважаючи їх за „австріяків“. В тих невідрядних умовинах вести працю в Т-ві було нелегко, але заряд старався зробити те, що було можливо.

Рік 1917

В 1917 році куплено стару хату при Четвертій вулиці, в північній частині міста, за ціну 450 дол. Того самого року її розібрано й на тій площі збудовано домівку. Цей справді важкий обов'язок перебрав на себе новий заряд у складі: голова — Михайло Франчук, Тимко Козицький — заступник голови, Олекса Пермський — рекордовий секретар, Дмитро Вірун — фінансовий секретар, Павло Собеський — скарбник.

Рік 1918

В 1918 році головою перевибрано Івана Франчука, та вибрано нових членів: заступником голови — Данила Грушецького, рекордовим секретарем — Пилипа Багнюка, фінансовим секретарем — Михайла Решітку, скарбником — Федора Шевчука.

Важливою дією року було започаткування науки в Рідній Школі. Наука почалась 11-го квітня, 1918 року. Первім тимчасовим учителем її був Олекса Пермський, провідний член „Просвіти“. Він провадив школу через два роки з короткими перервами. В першому році до школи вписалось 43 дітей.

Рік 1919

1919 року Річні Збори вибрали головою Д. Віруну, заступником голови — Никифора Василюка, рекордо-

вим секретарем — О. Пермського, фінансовим секретарем — М. Решітку, скарбником — Теодора Сердечного.

Рік 1920

В 1920 році очолили Т-во: голова М. Решітко, заступник голови — Данило Хомляк, рекордовий секретар — Пилип Багнюк, фінансовий секретар — Іван Франчук, скарбник — Артур Цуркан та інші.

Рік 1921

В 1921 році очолили Т-во: Семен Ганчарик — голова, Данило Самусь — заступник голови, Олекса Пермський — рекордовий секретар, Іван Франчук — фінансовий секретар, Артур Цуркан — касієр.

Рік 1922

До Заряду в 1922 році ввійшли: голова — О. Пермський, заступник голови — Данило Самусь, рекордовий секретар — Павло Стецій, скарбник — Михайло Пасерб та інші.

Рік 1923

В 1923 році заряд перевибрано в цілості.

Рік 1924

В 1924 році заряд перебрали: голова О. Пермський, заступник голови — М. Мостовчук, рекордовий секретар — І. Франчук, фінансовий секретар — Данило Самусь. Тростісами будинку вибрано: О. Пермського, А. Цуркана, Й. Стеція. Рішено закупити книжок до бібліотеки на суму 50.00 дол.

27-го липня скликано Надзвичайні Загальні Збори в цілі виборання нових членів заряду на місце тих, що зреzyгнували. П. Ратуського вибрано головою на місце уступившого П. Стеція, а рекордовим секретарем на місце І. Франчука. Ухвалено затягнути позичку в сумі 400 дол. на викінчення нової домівки.

Дня 9 лютого виставлено п'есу „Замрачений Світ”, а 22 березня — „Мартин Боруля”.

5-го жовтня відбулося вроочисте відкриття нової домівки при співучасти визначних гостей з міста й околиці та місцевого громадянства.

Свято відкрив голова Петро Ратуський, а доповідь в англійській мові виголосив д-р М. Мігайчук з Вінніпегу. Мистецьку частину програми виконав мішаний хор під орудою Семена Ковбля, що будував домівку.

Після концерту, ввечері, відбувся спільній бенкет та забава з танцями. Імпреза випала успішно й залишила по собі мілій спомин.

На місячних зборах 7-го грудня винесено рішення купити нові книжки до бібліотеки на суму 50 дол., а старі книжки дати до oprави.

Дня 25 жовтня відіграно першу драму в новій домівці п. н. „Кара Совісти”.

22-го листопада виставлено комедію „Свекруха”.

20-го грудня — історичну драму „Пімста за Кривду”.

27-го грудня — одноактівку „Свідки”.

Рік 1925

Рік 1925 започатковано Річними Загальними Зборами, що відбулися дня 1-го січня, на яких вибрано новий заряд у складі: П. Ратуський — голова, І. Гриб — заступник, Р. Зробок — рек. секр., А. Цуркан — фін. секр., Д. Самусь — скарбник і інші. Рішено змінити деякі точки в Статуті Т-ва.

10-го січня драм. гурток Рідної Школи виставив п'есу п. н. „Бідні Діти”.

Продовж місяця січня влаштовано 3 забави з танцями.

В першій половині лютого відбуто такі імпрези: гість із Вінніпегу, Мазуркевич мав доповідь на тему: „Моя участя у першій Світовій Війні”.

7-го лютого драм. гурток відіграв побутову драму п. н. „Безталанна”.

14-го лютого влаштовано забаву з танцями.

15-го лютого відбулися Надзвичайні Збори, на яких розглянено статут Т-ва. Рішено поробити деякі поправки та доповнення відносно прийняття нових членів до Т-ва. Рішено також надрукувати статут в українській та англійській мовах. Ухвалено теж доповнити гардеробу новим платтям, та негайно закупити нові книжки до бібліотеки.

21-го і 28-го лютого відбуто дві забави з танцями.

Місяць березень виповнено такими імпрезами: 7-го березня відіграно дві комедії п. н. „Тато на заручинах” і „Як ковбаса та чарка...”

14-го березня проф. І. Боберський дав відчит на тему „Тисячеліття української історії” при помочі світляних образків.

28-го березня виставлено в залі „Просвіти” побутову драму І. Тобілевича п. н. „Наймичка”.

В квітні праця дещо послабилась. Занотовано тільки три імпрези:

21-го квітня влаштовано забаву з танцями.

26-го квітня відсвятковано Шевченківські Роковини святковим концертом під диригентурою Юліана Ситника. Пісні переплітано рецитаціями. Доповідь виголосив Петро Ратуський.

В травні відбуто дві імпрези, а саме:

2-го травня відбулась забава з танцями.

3-го травня — місячні збори. Важливіших рішень не було. Ухвалено, щоб членки мали вільний вступ під час забав з танцями.

16-го травня відіграно веселу комедію п. н. „Канадійський Жених”.

Рік 1926

На Річних Заг. Зборах до нового заряду ввійшли: П. Ратуський — голова, Степан Рапінда — заступник, Василь Савчук — рек. секр., Артур Цуркан — фін. секр., Дан. Самусь — скарбник.

16-го січня виставлено комедію Б. Грінченка п. н. „Нахмарило”. Штуку режисерували — П. Ратуський і Ю. Ситник.

19-го січня відбулась забава з танцями.

15-го лютого відіграно комедію п. н. „Людські Язики”.

20-го лютого — забава з танцями.

21-го лютого виставлено комедію „Знахорка Солоха”.

В березні відбуто такі імпрези:

2-го березня — спільна членська забава з участю хору під управою Ю. Ситника.

13-го березня забава з танцями.

20-го березня виставлено комедію Гункевича п. н. „Клуб Суфражисток”.

Рік 1927

16-го січня відбулися Річні Загальні Збори. Вибрано новий заряд у такому складі: Семен Ганчарик — голова, Федъ Атаманюк — заступник, Г. Мазурик — рек. секр., А. Цуркан — фін. секр., П. Стецій — скарбник.

В січні т. р. велась більш пожвавлена культурна праця при співучасти балетмайстра В. Авраменка та П. Кухти.

8-го січня відіграно з успіхом комедію-оперету „Наталка-Полтавка”.

15-го січня — комедію „Як ковбаса та чарка...” та „Сатана в бочці”.

20-го січня, під проводом В. Авраменка, відбулись загальні збори групи танцюристів, на яких ухвалено заснувати при Т-ві „Секцію відродження українського танку”.

25-го січня відіслано до Гол. Управи Українського Педагогічного Т-ва у Львові суму 41.00 дол. як збірку передведену між кенорськими громадянами з нагоди Різдвяних Свят.

29-го січня влаштовано товариську забаву з танцями.

30-го січня — учитель Р. Ш. Григорій Мазурик прочитав доповідь на тему „Одиниця й Громада”.

В місяці лютому відбуто такі імпрези:

1-го лютого Концерт Рідної Школи, получений з доповіддю учителя Й. Гавричинського, в переїзді з Йорктона до Форт Вілліаму. Тема доповіді була: „Політичні орієнтації українців”.

13-го лютого — Загальні Збори Рідної Школи, на яких затверджено попередній рідношкільний комітет.

Ввечері того ж дня відіграно одноактівку „Халепа”, після якої гром. П. Ратуський прочитав доповідь О. Терлецького на тему „Як будував і як руйнував український народ”, при чому доповідач виявив присутнім кенорські большевицькі сплетні.

15-го лютого — з нагоди свята „Стрітення”, відбувся „Чайний Вечір” для дітей Рідної Школи.

20-го лютого виставлено комедію М. Кропивницького п. н. „По Ревізії”, по якій гром. П. Ратуський прочитав доповідь О. Мицика на тему „Про загальні реформи на Вкраїні”.

В місяці березні відбуто оці підприємства:

6-го березня відіграно одноактівку Ле-ле „Перший голова Ревкому”, получену з доповіддю О. Терлецького, яку прочитав Артур Цуркан. Тема доповіді була: „Кінець світа”.

12-го березня відіграно комедію І. Тобілевича п. н. „Розумний і дурень”.

20-го березня — при співучасті учнів Рідної Школи відбулось свято в честь Тараса Шевченка.

26-го березня — відіграно учнями Р. Ш. дитячу п'есу п. н. „Діло в честь Тараса”.

В квітні підготовлено дві імпрези:

2-го квітня — виставлено комедію А. Володського п. н. „Панна Штукарка”.

9-го квітня — дві одноактівки: „Куди вітер віє” і „Перший голова Ревкому”.

В травні влаштовано:

1-го травня — Весняний Концерт Рідної Школи.

8-го травня — концерт старших при співучасті мандолінової оркестри і танкової групи.

12-го червня — концерт Рідної Школи з одноактівкою „Самотній у лісі”.

5-го вересня загостив до Кенори Мирослав Січинський і дав дві лекції. Перша на тему: „Українська іміграція та

життя українського народа під Польщею", друга — „Про відносини на Радянській Україні".

11-го вересня відбулося в залі Т-ва при співучасті усіх місцевих українських організацій віче в справі несення допомоги жертвам повені у східній Галичині. На вічу переведено збірку, яка дала 163 дол.

18-го вересня, заходами Рідної Школи, був влаштований концерт з дитячою одноактівкою: „Рицар Лесь", та виступом мандолінової оркестри, дириг. Г. Мазурик.

В жовтні відбуто такі імпрези й підприємства:

1-го жовтня виставлено дві комедії: „Настоящі" О. Бобикевича і „Заручини по смерті" Паливоди-Карпенка. З огляду на несприятливу погоду — публика не дописала. Тому рішено обидві штуки грati на другий день.

9-го жовтня заходом Р. Ш. при Т-ві влаштовано дитячий концерт.

16-го жовтня відбулася вистава дитячої п'єси в 3 діях п. н. „Вередлива принцеса".

В днях 21 і 22 жовтня відбувся базар, який завдяки загальному зацікавленню кенорського громадянства, без огляду на національність, пройшов з великим успіхом.

Дня 12-го листопада відіграно 5-актову драму Б. Грінченка п. н. „Степовий Гість".

У грудні заходами Рідної Школи відбуто дві імпрези:

3-го грудня відбувся дитячий концерт з участю мандолінової оркестри.

17-го грудня діти відограли штуку п. н. „Князь Марципан". При тій нагоді св. Миколай роздав дітям дарунки.

Рік 1928

На Річних Заг. Зборах Т-ва 1-го січня 1928 р. вибрано новий заряд Т-ва в складі: Мих. Стручинський — голова, Іван Мальона — заступник, Григ. Мазурик — рек. секретар, Артур Цуркан — фін. секретар, Дан. Самусь — скарбник і інші.

11-го січня вечером відбулась лекція директора Українського Національного музею в Празі та лектора Українського Соціологічного Інституту Н. Я. Григоріїва про

історію української революції, теперішнє положення на Вкраїні та про програму нашого визволення. Лекція пройшла з великим успіхом.

14-го січня, в день Нового Року вечером відбувся концерт, устроений спільними силами — дітвори Р. Ш. та хором Т-ва. Під час концерту переведено збірку добровільних жертв на старокрайову Рідну Школу. Збірку перевів диригент хору Т-ва гром. Ю. Ситник. По концерті відіграно одноактівку-комедію Степаненка „У Різдвяну Ніч”.

15-го січня відбулось засідання нового заряду. Між іншим, рішено вписати наше Т-во в члени матірного Т-ва „Просвіти” у Львові; відновити передплату усіх часописів, які передплачувано минулого року, та змінити хор Т-ва й продовжувати проби співу, щоб при найближчій майбутності устроїти концерт в Ківейтін.

22-го січня 1928 р. відбулися Річні Загальні Збори батьків та прихильників Рідної Школи при Т-ві. З огляду на те, що деякі члени минулорічного шкільного комітету зголосили свою резигнацію, вибрано на їхнє місце нових, так що склад шкільного комітету на 1928 рік представляється ось так:

С. Заблоцький — голова, Д. Самусь — заступник голови, М. Кохайда — фін. секретар, А. Цуркан — рек. секретар, Л. Козицький — скарбник, П. Ратуський і Ф. Кондрат — контрольна комісія.

4-го лютого відіграно 3-актову комедію І. Луцика п. н. „Три Герби”. Штука пройшла з добрым успіхом.

12-го лютого відбулися Загальні місячні Збори членів Т-ва. Після звітів вив'язалась дискусія над відношенням Т-ва „Просвіта” до Т-ва „Взаїмна Поміч”, яке фактично завдячує своє існування Т-ву „Просвіта”. Головним питанням, довкола якого провадилась дискусія, було те — чи Т-во „Взаїмна Поміч” може устроювати свої представлення тоді, коли Т-во „Просвіта” ще має пекучі довги, за які платиться проценти й які треба старатись якнайскоріше віддати? На це питання Збори дали негативну відповідь і на внесок скарбника Д. Самуся винесли ухвалу, яка зобов'язує членів Т-ва доложити всіх зусиль, щоб протягом

1928 року сплатити всі довги Т-ва та що всякі підприємства, які устроються в залі Т-ва, були в користь Т-ва, а на випадок фінансової скруті в Т-ві „Взаїмна Поміч”, члени Т-ва „Просвіта”, котрі є одночасно членами й у другому Т-ві, повинні йому дати допомогу.

12-го лютого ввечері відбувся концерт Рідної Школи з гарною програмою, в яку входили дитячі хори, мандолінова оркестра та деклямації. Заяля була виповнена. Концерт пройшов з великим успіхом.

26-го лютого — забава з перекускою.

29-го лютого одержано з Головного Виділу Т-ва „Просвіта” у Львові членську грамоту.

В березні 1928 року відбулися такі імпрези:

17-го березня — „Вечір Гумору та Сміху”. Відіграно 3 одноактівки.

18-го березня — дитячий концерт, получений з доповіддю Гр. Мазурика на тему: „Попередники Шевченка”.

24-го березня — комедія Казанівського „Чорт не жінка”, получена з доповіддю А. Цуркана про Івана Франка.

25-го березня — Шевченківський концерт з участю хору Т-ва і дитячої мандолінової оркестри.

31-го березня — відіграно комедію І. Тобілевича п. н. „Мартин Боруля”.

Квітневі підприємства були такі:

3-го квітня 1928 р. лектор Соціологічного Інституту в Празі Н. Григорій дав виклад на тему: „Українці в Канаді”.

23-го квітня — квартальні Збори членів Т-ва „Просвіта”.

Ввечері того ж дня відбувся концерт Рідної Школи зі звичайною програмою.

В травні 1928 року відбулися чотири підприємства, а саме:

5-го травня відіграно комедію А. Лотоцького „Закукурічені Тітки”.

6-го травня — дитячий концерт.

12-го травня виставлено драму в 5-ох актах Тогочного „Жидівка Вихрестка”.

27-го травня — концерт Рідної Школи.

В місяці червні:

3-го червня — концерт Рідної Школи.

30-го червня — концерт Рідної Школи.

17-го липня — засідання заряду в справі малювання залі.

21-го липня — забава з танцями.

29-го липня — пікнік Т-ва „Просвіти”.

В серпні відбулось одно засідання заряду.

23-го вересня — засідання заряду Т-ва. Ухвалено приємністити англійську вечірну школу в будинку Т-ва, а в заміні за те учитель тієї ж школи п. Юліян Ситник повинен провадити хор при Т-ві.

25-го вересня доцент Українського Вільного Університету в Празі д-р М. Мандрика мав відчит на тему: „Стан української визвольної боротьби”, в якому з'ясував причини неуспіхів української революції та подав способи, як українська іміграція в Канаді могла б допомогти Рідному Краєві в його боротьбі за незалежність.

26-го вересня відбулася друга лекція д-ра Мандрики на тему: „Загроза війни та справа східньої Галичини”.

30-го вересня — Товариська забава. Промовці закликають членство до єдності і згоди та спільної праці, яка в недовірі почнеться.

17-го жовтня 1928 р. відіслано до Найвищого Суду в Варшаві телеграму з протестом проти невинно засуджених Вербицького та Атаманчука, що їх польський суд у Львові засудив на кару смерти.

20-го жовтня відіграно драму І. Тобілевича „Наймічка”.

21-го жовтня — рідношкільний концерт та одноактівка „Непорозуміння”.

Дня 5-го листопада 1928 р. відсвятковано 10-річчя Листопадового Зриву святковим концертом, в якому взяли участь хор, мандолінова оркестра і декляматори старші й молодші. Доповідь на тему „Наши визвольні змагання” виголосив гость із Вінніпегу, голова УСГ Е. Василишин.

Під час концерту переведено збірку на користь українських інвалідів. Збірка дала 52.65 дол.

11-го листопада відбувся шкільний концерт.

В грудні 1928 р. відбуто два підприємства:

1-го грудня відіграно комедію І. Франка „Учитель”.

9-го грудня влаштовано концерт, присвячений 60-літтю Матірного Т-ва „Просвіта” у Львові. Святковий реферат про 60-ліття „Просвіти” прочитав Артур Цуркан.

Рік 1929

Річні Загальні Збори відбулися 30-го грудня 1928 р. До нового заряду вибрано: Павло Кокор — голова, Степан Конобій — заст. голови, П. Ратуський — рек. секретар, А. Цуркан — фін. секретар, Д. Самусь — скарбник.

1-го січня відбулось засідання без важливіших рішень.

20-го січня Святковий концерт під управою Ю. Ситника.

2-го лютого — місячні збори Т-ва. Рішено зорганізувати Жіночу Секцію.

16-го лютого відіграно представлення „Пташка Щастя”.

24-го лютого засновано Жіноче Товариство ім. Ольги Кобилянської. Справу реферувала пані Є. Ситник із Вініпегу.

2-го березня відіграно оперету „Сватання на Гончарівці”.

9-го березня Жіноче Т-во влаштувало „Фартушковий Баль”.

23-го березня Аматорський гурток відіграв трагедію п. н. „Убійники”.

24-го березня відсвятковано роковини Шевченка.

14-го квітня 1929 р. відбулись Квартальні Збори Т-ва „Просвіта”. Порушено справу зорганізування при Т-ві спортивної дружини. Учитель Д. Метельський зобов'язався зайнятись справою.

20-го квітня відіграно драму „Пімста за кривду”.

19-го травня відсвятковано „День Матері” під проводом учит. Метельського.

9-го червня відбувся Рідношкільний Концерт.

30-го червня Т-во влаштувало перший пікнік, з якого дохід призначено на Рідну Школу.

17-го липня відбулися піврічні збори Т-ва. Куплено уділ у Видавництві „Правда й Воля”. Одна четверта присутніх членів була проти того.

21-го липня пікнік Т-ва „Просвіти”. Того ж вечора відіграно комедію „Гріхи молодості”.

6-го жовтня 1929 р. відбувся концерт, а по концерті відіграно одноактівку „Депутати до Відня”.

26-го жовтня Амат. гурток відіграв дві одноактівки: „Сватання на Вечерницях” і „Хоч раз його правда”.

3-го листопада відсвятковано концертом Листопадове Свято й переведено збірку на Інвалідів у Старім Краю.

14-го грудня 1929 р. Амат. гурток виставив драму „Ой, не ходи Грицю”.

Рік 1930

12-го січня Річні Загальні Збори. Новий заряд: П. Ратуський — голова, Д. Забитовський — заст. голови, А. Сенюк — рек. секретар, А. Цуркан — фін. секретар, Д. Самусь — скарбник і др.

21-го січня засідання заряду в справі учителя.

31-го січня засідання заряду відносно платні учителя.

1-го лютого Амат. гурток виставив драму „Степовий Гість”.

8-го лютого — місячні збори Т-ва. Рішено написати листа до учителя Ю. Цукорника.

21-го січня зроблено обопільну угоду з новим учителем.

1-го березня відбулось спільне засідання з „Взаїмною Поміччю” в справі скликання протестного віча проти червоного терору на Наддніпрянщині.

9-го березня скликано протестаційне віче, на якому промовляли: учитель Ю. Цукорник, Ю. Ситник, а віче відкрив П. Ратуський.

16-го березня відбувся концерт Рідної Школи.

Ввечері відсвятковано вроцісто роковини Т. Шевченка. В програмі взяв участь мішаний хор під проводом дириг. Ю. Цукорника й дитяча мандолінова оркестра Рідної Школи.

5-го квітня відіграно драму п. н. „Пімста Жидівки”.

12-го квітня дві одноактівки: „На перші гулі” і „Свідки”.

13-го квітня — квартальні збори членів Т-ва „Просвіта”. Рішено вислати членську вкладку до матірного Т-ва „Просвіта” у Львові й дар в сумі 10 дол.

21-го квітня Амат. гурток Р. Школи відіграв дитячу п'єсу „Добрі Діти”.

26-го квітня відбулась забава з танцями.

27-го квітня Рідна Школа з Церквою мали спільне свячене.

1-го червня відбувся концерт Рідної Школи.

22-го червня заходами Рідної Школи устроено пікнік, що приніс 124 дол. приходу.

27-го червня відбувся концерт під проводом дириг. Ю. Цукорника.

В днях 26 і 27 вересня влаштовано Базар, що дав затального приходу 221.77 дол.

26-го жовтня д-р М. Мандрика виголосив доповідь на тему „Безробітні”.

1-го листопада відсвятковано 12-ту Листопадову Річницю концертом під управою дириг. Ю. Цукорника. Коротке слово мав Петро Ратуський. Переведено збірку на українських Інвалідів, що дала 80.35 дол.

8-го листопада Амат. Гурток відіграв драму в 4 діях п. н. „Холодний Яр”.

16-го листопада відбувся концерт Рідної Школи під проводом учителя Ю. Цукорника.

13-го грудня виставлено драму п. н. „Дівочі мрії”, С. Ковбля.

Рік 1931

Дня 28-го грудня на Річних Зборах вибрано заряд на 1931 р. в складі: П. Ратуський — голова, Д. Самусь — за-

ступ. голови, Д. Забитовський — рек. секретар, А. Цуркан — фін. секретар, Н. Кохайда — скарбник.

17-го січня відіграно дві комедії — „Старі гріховодники” і „Як жінки чоловіків морочать”.

15-го лютого — місячні збори. — Рішено відбувати спільні читання кожної неділі.

23-го лютого відбулась дебата на тему: „Котрий український часопис в Канаді лучший?” — „Канадійський Фармер” чи „Український Голос”? Афірмативну сторону за „Українським Голосом” заступали — П. Ратуський і Я. Трембач, негативну, за „Канадійським Фармером” — Н. Стручинський і Н. Атаманюк.

7-го березня відіграно драму в 5 діях п. н. „В Галицькій Неволі”.

8-го березня — спільне засідання трьох Товариств: „Просвіти”, „Взаємної Помочі” і Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської в справі підписання Меморіялу й вислання на руки канадійського прем’єра Р. Б. Бенета в Оттаві.

15-го березня відсвятковано роковини Т. Шевченка концертом під управою дириг. Ю. Цукорника.

4-го квітня відіграно дві комедії: „Настоящі” і „Більше засоромився, як налюбився”.

19-го квітня — спільне свячене, концерт Рідної Школи.

26-го квітня — доповіді д-ра М. Мандрики на теми: „Українці і їхні політичні напрямні” й „Як живеться робітникам і селянам в Радянськім Союзі?” при численній участі кенорського громадянства.

9-го травня комедія в 3 діях „Одружіння”.

15-го травня — участь хору „Просвіти” в музичному Фестивалі Кенори. Хор під управою дириг. Ю. Цукорника одержав відзначення — Срібний Шилд.

17-го травня — повторено концерт у залі „Просвіти” з участию соліста-баритона Дорочинського з Вінніпегу. Поконцерті влаштовано прийняття для хору.

21-го червня, 1931 р. скликано Надзвичайні Збори Т-ва в справі матеріальної допомоги членам і прихильникам Т-ва, що не мають праці і знаходяться в скрутному положенні. Рішено визначити певну суму грошей на згадану

ціль. Винесено теж друге рішення, щоб з кінцем сезону перервати навчання в Рідній Школі з причини браку фінансів. Останнє рішення подано до відома учителеві Рідної Школи.

3-го вересня — засідання заряду Т-ва. Рішено написати листа до учителя О. Цукорника з пропозицією обняти працю в Т-ві в черговому сезоні, за меншою винагородою.

13-го вересня, на Піврічних Зборах Т-ва, прочитано листа від О. Цукорника з повідомленням, що він готовий зайняти посаду вчителя в Т-ві. Рішено його покликати й почати nauку в Рідній Школі від 1-го жовтня, 1931 р.

Під час кризи, протягом вересня і жовтня, ведено кухню для безробітних.

4-го жовтня відбулось засідання в справі Р. Ш. Обговорено, спільно з прибувшим учителем, порядок праці у школі й Т-ві.

Ввечері того ж дня гром. Ковталюк дав відчит на тему „Пацифікація і П'ятирічка”. Присутні на залі комуністи ставили бесідникови питання, на які він давав влучні відповіді. Під час співання національного гимну комуністи затягнули свій революційний гимн „Марселезу”. Обурені члени перервали гимн, викинули комуністів з залі, докінчили свій спів і розійшлися вдоволені домів.

17-го жовтня Амат. гурток відіграв комедію на 3 дії п. н. „Чия Дитина”.

18-го жовтня в домівці „Просвіти” М. Мандрика дав відчит на тему: „Економічна криза і сучасна політика”.

24-го жовтня відбулася в домівці забава з танцями.

31-го жовтня відіграно комедію в 3 діях п. н. „Трьох до вибору”.

14-го листопада виставлено комедії п. н. „Зразковий Муж” і „Згідливе Подружжя”.

15-го листопада вшановано пам'ять „Листопадових Днів” святковим концертом з відповідною програмою під проводом учит. Рідної Школи” О. Цукорника. Студент Гасерб відіграв в супроводі піяна скрипкове сольо „Думку” Присовського.

На тему визвольних змагань говорив Д. Стручинський, а д-р Гуляй виголосив святковий реферат.

28-го листопада відіграно веселу комедію в 3 діях п. н. „Чар Однострою”.

6-го грудня Амат. гурток Р. Ш. відіграв дві одноактівки: „Маті” і „Козацькі Діти”.

13-го грудня Амат. гурток відіграв вдруге комедію „Трьох до вибору”.

19-го грудня відіграно побутову драму в 4 діях „Маті Наймичка”.

20-го грудня. — Склад нового заряду: П. Ратуський — голова, Д. Самусь — заст. голови, Д. Забитовський — рек. секретар, А. Цуркан — фін. секретар, Н. Кохайда — скарбник і др. Після довшої дискусії вибрано трьохчленний комітет допомоги матірному Т-ву „Просвіта” у Львові, який має зайнятись збіркою добровільних жертв на повищу ціль.

Ввечері відбувся концерт Р. Школи, присвячений зустрічі дітвори зі св. Миколаєм. Після концерту св. Миколай роздав дітям дарунки.

27-го грудня відіграно три одноактові комедії: „Женіхів з міста”, „Любовні пригоди” і „Жінка горою”.

Pік 1932

2-го січня виставлено веселу комедію в 3 діях „Одруження”.

9-го січня відбувся вдалий Різдвяний Концерт Рідної Школи під управою учителя О. Цукорника.

16-го січня відіграно драму на 4 дії п. н. „Пещена Дитина”.

24-го січня — Амат. гурток виставив дві веселі одноактівки: „Живий Мертвець” і „Виворожила”.

31-го січня — засідання зарядів „Просвіти”, Жіночого Т-ва і „Взаємної Помочі” та шпитального комітету в справі вивінування одної кімнати в Загальнім Шпиталі. Як першу рату на ту ціль рішено дати 60 дол.

7-го лютого виставлено комедію в 5 діях „Радник Заручився”.

14-го лютого Амат. гурток виставив дві комедії: „Лихо з жінкою — лихо без жінки” й „Панські Примхи”.

21-го лютого відбувся концерт Р. Ш., получений з опереткою на дві дії п. н. „Зима й Весна”.

В березні відбулися такі імпрези:

6-го березня Амат. Гурток виставив дві веселі комедії: „Семе не кради” і „Так вам треба”.

19-го березня відіграно превеселу комедію „Трійка Гільтайв”.

27-го березня відсвятковано роковини Т. Шевченка святковим концертом під проводом дириг. О. Цукорника. Реферат відчитав Ф. Кондрат.

10-го квітня — квартальні Збори Т-ва. Порушено справу передплат часописів „Свободи” і „Народної Волі”. З браку фінансів рішено цю справу відложить на пізніше.

Ввечері того самого дня відбувся рідношкільний концерт.

17-го квітня відіграно веселі одноактівки: „Непорозуміння” й „Де два цілуються — третій губ не наставляй”.

24-го квітня виставлено комедію п. н. „Пан Майстер Копитко”.

8-го травня відбувся концерт в користь Рідної Школи. Програму виконала рідношкільна дітвора.

22-го травня відіграно три одноактівки: „Периста Красуня”, „Пильний своєї хати” і „Мовчи язичку”.

29-го травня влаштовано „Вечір гумору й сміху”.

12-го червня відвідав „Просвіту” гість з Европи І. Мельничук і дав цікаву доповідь на теми: „Дійсний стан українських земель під теперішню пору” і „Нелюдські знущання та катування українських політичних в'язнів”. Заля була заповнена слухачами.

3-го липня — Заходом „Просвіти”, Жіночого Т-ва й „Взаємної Помочі” відбувся великий пікнік.

15-го липня був прилюдний іспит учнів Р. Ш. з висловами великого признання вчителеві О. Цукорникові з боку батьків і заряду Т-ва за вміле ведення школи.

7-го серпня відбувся пікнік, а ввечері науковий відчit, що його виголосив д-р М. Мандрика.

11-го вересня гром. Гр. Тижук виголосив доповідь на тему: „Життя українців в Радянськім Союзі”. Слухачів була повна заля.

13-го вересня — дебата між тов. Гладуном і Гр. Тижуком у приявності більшого числа комуністів. Тема дебати була: „До яких організацій українські робітники повинні належати? Чи до українсько-національних чи тільки до робітничих?” По скінченні дебати судя, що був вибраний обома дебатантами, признав виграну Тижукові. Комуністи розійшлися домів обурені.

9-го жовтня відіграно веселу комедію п. н. „Американка”.

20, 21 і 22-го жовтня відбувся великий Базар з успішним вислідом.

30-го жовтня відіграно три одноактівки: „Герой в мішку”, „Троє Заручин” і „Чудовий Зять”.

6-го листопада Амат. гурток відіграв дві комедії-одноактівки: „Хлопський Син” і „Слово, як Горобець”.

15-го листопада — влаштовано концерт для відзначення пам'ятних „Листопадових Днів”. Мистецьку частину виконав хор під дириг. О. Цукорника. Доповідь виголосив ген. Вол. Сікевич. Переведено збірку на Інвалідів. Другу частину програми виконала дітвора Р. Школи.

3-го грудня д-р М. Мандрика виголосив два наукові відчiti на темi: „Американська криза за 100 рокiв” i „Змiна господарської полiтики Канади”. Змiст вiдчitiв був надзвичайно цiкавий.

11-го грудня вiдбувся концерт Рiдної Школи, полученiй з iсторичною одноактiвкою п. н. „Леся”.

18-го грудня, 1932 р. вiдбулися Рiчнi Збори Т-ва. Вибрано новий заряд, до якого ввiйшли: Семен Ганчарик — голова, Мих. Стручинський — заст. голови, Ф. Кондрат — рек. секретар, А. Цуркан — фiн. секретар, Мих. Червак — скарбник i др.

Ввечерi вiдбулась Срято-Миколаївська Вечiрка. Пiсля вiдiграння сценки „Не забули”, св. Миколай роздав дiтям дарунки.

25-го грудня вiдiграно комедiю на 3 дiї п. н. „Чортеня”.

Рік 1933

1-го січня влаштовано „Веселий Вечір” з різноманітною програмою.

15-го січня відбувся Різдвяний концерт Рідної Школи. По концерті відіграно дві одноактівки: „По Коляді” і „Кохання в мішках”.

22-го січня — засідання заряду Т-ва. Ухвалено, щоб вислати грошеві дари: 1) на Інвалідів та Р. Школу у Львові; 2) Щоб не забути за Всесвітню виставу в Чікаго й вислати хоч малу жертву. Рішено: поправити сцену, вдергувати порядок на залі в часі імпрез.

22-го січня відіграно дві одноактівки: „Такий світ настав” і „За кулісами театру”.

29-го січня відбувся рідношкільний концерт, а по концерті діти відіграли дві одноактівки: „Тарас у Дяка” і „Славко в тарапатах”.

5-го лютого Амат. гурток відіграв 3 одноактівки: „Жених з міста”, „Живий Мертвєць” і „Землетрус”.

12-го лютого відбулись місячні збори Т-ва. Важливих рішень не було.

Ввечері відіграно веселу комедію в 3 діях п. н. „Данило Чарівник”.

13-го лютого влаштовано прощальний вечір для члена Дмитра Стручинського перед виїздом до західної Канади, до Б. Колумбії.

5-го березня Амат. Гурток виставив 5-актову комедію п. н. „Заколот”.

12-го березня відіграно одноактівку „Відьми” і діялог „Сокира”.

19-го березня — святковий концерт в честь Т. Шевченка, при співучасти мішаного і Жіночого хорів та мандолінової оркестри. Вступне слово — П. Ратуський, а референт — М. Стручинський.

26-го березня відіграно одноактову комедію Винниченка п. н. „За Ідею”.

2-го квітня відіграно побутову драму на 5 дій п. н. „Лимерівна”.

9-го квітня — квартальні збори Т-ва. Важливих рішень не було. Невирішені організаційні справи передано зарядові до вирішення.

17-го квітня відіграно драму на 5 дій п. н. „Жидівка Вихрестка”.

23-го квітня відбулось у домівці спільне Свячене.

30-го квітня Рідна Школа влаштувала весняний концерт з гаївками й веснянками, народними танками та вільноручними вправами.

7-го травня гром. Мих. Петрівський виголосив доповідь на тему: „Проблема української молоді Канади”.

21-го травня відбувся „Веселий Вечір” — сценки, діялоги, жарти.

28-го травня повторено комедію „Майстер Копитко”.

4-го червня, на закінчення сезону, відіграно комедію п. н. „Чия Дитина”.

18-го червня відбувся організаційний пікнік.

25-го червня відбувся прилюдний іспит учнів Рідної Школи з нагоди закінчення шкільного року. — Іспит переводив гость із Вінніпегу, А. Загарійчук.

2-го липня виголошено дві доповіді на тему: „Визвольна акція” — В. Гультай і „Діяльність Української Стрілецької Громади” — гром. Штепа.

13-го серпня відбувся товариський пікнік.

30-го серпня — засідання заряду Т-ва в справі влаштування базару з вартісними нагородами, що має відбутися у днях 27 і 28 жовтня.

22-го жовтня відіграно драму на 4 дії п. н. „Галичина в огні”.

26, 27 і 28-го жовтня — Великий Базар.

29-го жовтня — концерт Рідної Школи з різноманітною програмою.

5-го листопада відіграно дві одноактівки: „Сватання з перешкодами” і „Горнятко кави”.

19-го листопада — відсвятковано „Пам’ятні Листопадові Дні” святковим концертом, при співучасти чоловічого, жіночого і мішаного хорів і ін. Реферат — Дм. Герич з Вінніпегу. Переведено збірку на Інвалідів.

26-го листопада відіграно комедію в 2 діях п. н. „Сруль Натягайло”.

10-го грудня — комедія „Чар Однострою”.

17-го грудня — доповідь К. Андрусишина з Вінніпегу на тему „Світова цивілізація і Український Нарід”.

Ввечері влаштовано зустріч святого Миколая. Роздано дарунки дітям Рідної Школи.

24-го грудня устроєно „Гумористичний концерт” з різноманітною програмою.

Рік 1934

Річні Загальні Збори. Новий заряд: Павло Катринюк — голова, Федь Кондрат — заступник голови, Дмитро Забитовський — рек. секретар, Артур Цуркан — фін. секретар, Михайло Червак — скарбник і др.

Важливих рішень не було.

14-го січня відіграно картину п. н. „Різдвяна Казка”, получену з концертом Рідної Школи.

27-го січня виставлено аматорським гуртком драму на 5 дій п. н. „Батраки”.

4-го лютого — дві веселі комедії-одноактівки — „Де два цілються, третій губ не наставляй” і „До Мирового”.

18-го лютого — спільне „Пущення” з парохіальною Католицькою Громадою.

9-го березня — дві доповіді А. Господина з Вінніпегу на тему: „Економічно-політичний розвій в Галичині й Канаді” та „Антисемітизм”.

10-го березня відіграно дві комедії п. з. „Втрачене Життя” та „Граф фон Габенікс”.

25-го березня — Концерт Рідної Школи, присвячений роковинам Тараса Шевченка.

15-го квітня — спільне Свячене. Ввечері — Великодній концерт Рідної Школи получений з картиною п. н. „Гаївки”.

22-го квітня — квартальні збори Т-ва. Переведено збірку між членами на ціль помальовання домівки.

Ввечері відіграно комедію п. н. „Вратоване Супружжя”.

20-го травня — аматорсько-співацький гурток дав концерт, а по концерті відіграно комедію-одноактівку п. н. „Багато галасу з нічого”.

23-го червня відбувся величавий пікнік.

1-го липня — прилюдний іспит учнів Рідної Школи, при численній участі батьків та іспитової комісії. Іспитом проводив учитель О. Цукорник із добрим вислідом. Учитель одержав признання за добре ведення науки в школі.

8-го серпня відбулось засідання заряду, на якому рішено розпочати шкільну науку в черговому сезоні з днем 15-го серпня.

15-го серпня — засідання у справі Базару. Зайшло рішення відбути Базар у днях 11-12-13 жовтня.

22-го серпня — піврічні збори Т-ва. Обговорено льокально-організаційні справи.

В днях 11-12 і 13-го жовтня відбувся спільний Базар, який випав успішно.

25-го листопада відсвятковано „Листопадові Роковини” для вшанування борців-героїв, що зложили своє життя на жертовнику Батьківщини. Вступне слово виголосив гром. П. Ратуський, що візвав до збірки на Інвалідів. Святковий реферат виголосив інж. В. Топольницький з Вінниці-пегу.

10-го грудня відіграно веселу комедію М. Петрівського п. з. „Мільйон”.

11-го грудня виставлено комедію на 4 дії п. н. „Новітні Чорти”.

22-го грудня відіграно одноактівку „Блаженні Віруючі”.

23-го грудня відбувся Свято-Миколаївський вечірок, получений з картиною С. Ковбля п. н. „Святий Миколай в Канаді”.

30-го грудня — Річні Збори. Вибрано новий заряд у складі: Павло Катринюк — голова, Микита Ковалишин — заступник голови, Федъ Мороз — рек. секретар, Артур Цуркан — фін. секретар, Данило Самусь — скарбник і др. Вибрано нових тростісів: Мих. Стручинського, П. Ратуського, Артура Цуркані.

Рік 1935

1-го січня — засідання заряду Т-ва в справі відсвяткування 20-літнього ювілею Читальні „Просвіти”, що має відбутися в неділю 10-го лютого. Припоручено вчителеві О. Цукорникові приготувати відповідну мистецьку програму.

13-го січня — Святковий Різдвяний концерт. В програму входили коляди і щедрівки. Того самого вечора відіграно дитячу п'єсу п. н. „Христова Ялинка”.

19-го січняamat. гурток відіграв дві веселі одноактівки: „Захотіла пана — втратила Івана” та „Роман і Юлія”.

26-го січня влаштовано забаву з танцями.

27-го січня — місячні збори Т-ва. Обговорено справу відсвяткування 20-літнього ювілею „Просвіти”.

10-го лютого відбулося величаве Ювілейне Свято з гарною мистецькою програмою. На заклик господаря П. Ратуського вшановано повстанням з місьць та хвилевою мовчанкою померлих членів. В часі бенкету промовляв Степан Рапіда, найстарший член Т-ва. В своїй промові він переповів історію Т-ва від самих початків його заснування та вказав на всі труднощі, що їх мусіли поборювати перші піонери в доконанні цього великого діла. Другим промовцем був гість із Вінніпегу гром. Довганик, відповірчник 1-го Відділу „Взаємної Помочі” у Вінніпегу, що склав гратуляції першим піонерам Т-ва. Дальше промовляв Артур Цуркан, довголітній фінансовий секретар Т-ва. Він одночасно прочитав фінансовий звіт за 20 років, що виказав 44,069.10 дол. загального приходу. З тої суми видано на вдержання Рідної Школи в Кенорі 12,230 дол.; на Рідну Школу в Старім Краю — 522 дол.; на Інвалідів у Львові 660.60 дол.; на політичних в'язнів — 175.30 дол.; Червоний Хрест — 60 дол.; Український Город у Львові — 25 дол.; Т-во „Просвіта” у Львові — 60 дол.; Генералові Кравсові — 10 дол.; на сироти у Львові — 6.00 дол. і на Світову виставу в Чікаго — 12 дол. В другій частині ювілейних святкувань відбувся концерт під проводом учителя й диригента О. Цукорника. Мішаний хор проспівав низку народних пісень, переплітаних декламаціями. Ду-

же цінний і змістовний реферат виголосив гість із Вінниціпегу, гром. Кость Андрусишин. Ювілейне Свято випало назагал величаво й залишило гарний спомин в учасників.

17-го лютого Амат. гурток відіграв повчаючу драму п. н. „Сирітські Сльози”.

24-го лютого виставлено драму О. Лугового п. н. „Брат на брата”. Дохід з вистави призначено на „Візвольний Фонд”.

2-го березня відбулася забава з танцями.

3-го березня — засідання заряду Т-ва. Рішено підготувати програму на Свято Т. Шевченка та влаштувати базар.

10-го березня — рішено запросити з відчitem греко-православного священика з Вінниціпегу.

17-го березня відіграно комедію на 3 дії п. н. „Нечиста Сила”.

22 і 23-го березня відбувся Базар.

24-го березня відсвятковано концертом Шевченківське Свято з участю мішаного хору Т-ва та рідношкільної дітвори.

21-го березня дав відчit о. С. В. Савчук, православний священик із Вінниціпегу. Тема відчitu — „В чiм полягає визволення українського народу?”

2-го квітня відбувся прощальний вечірок з приводу від'їзду члена Степана Конобія до східної Канади.

7-го квітня Амат. гурток відіграв двi веселi одноактiвки: „Вiрна сестра то золото” й „Сватання в нецках”.

14-го квітня влаштовано „Веселий вечір” із рiзноманiтною веселою програмою та відiгранням двох одноактiвок: „Сватання на вечорницях” i „Побережники”.

20-го квітня — засідання в справi пiдвищення платнi вчителевi Р. Школи.

19-го травня відіграно веселу комедію п. н. „Лiкар-шуткар”, пiсля чого розiграно торт, подарований громад. В. Кутним.

5-го червня — засідання заряду Т-ва в справi пiкнiку, який назначено на день 16-го червня. Рiшено теж скли-

кати Збори батьків на 9-го червня для обговорення питання про ведення Р. Школи в черговому шкільному сезоні.

23-го червня відбувся успішний пікнік.

7-го липня відбувся іспит учнів Рідної Школи в присутності батьків, іспитової комісії та гостей.

27-го липня влаштовано вчителеві О. Цукорникові прощальний вечір з нагоди його виїзду до іншої місцевості.

28-го липня відбувся пікнік Рідної Школи й Жіночого Т-ва.

14-го серпня відбулось засідання в справі вчителя Рідної Школи. Вирішено дати оголошення до преси в цій справі.

1-го вересня заряд відбув своє засідання в з'язку з наспілими зголосеннями кількох учителів, що бажали поступити на працю в Рідній Школі при Т-ві. З поміж зголосивих вибрано аплікацію вчителя Михайла Борисика.

26-27-28-го вересня Т-во влаштувало величавий Базар.

1-го жовтня Аматорський гурток влаштував „Веселий вечір”, у програму якого входили веселі скетчі та сольо-співи.

27-го жовтня виставлено оперету І. Котляревського „Наталка-Полтавка”.

10-го листопада відсвятковано 17-ті роковини пам'ятного „Листопадового Зриву”. У святі взяли участь мішаний хор та учні Рідної Школи. Реферат прочитав Дмитро Забитовський, а доповідь виголосив Петро Ратуський. Він закликав присутніх до жертв на фонд українських Інвалідів у Старім Краю. Переведена збірка дала 72.00 дол. Її продовжено протягом цілого місяця листопада.

17-го листопада відіграно три одноактівки: „Бувальщина”, „Кімната до винайму” і „Синок”.

23-го листопада відбулася забава з танцями.

24-го листопада заходом Рідної Школи відбувся концерт, в програму входили: хор, декламації та вільнопрочінні вправи.

26-го листопада устроєно пущення з перекускою й танцями.

7-го грудня відіграно мелодраму на 5 дій п. з. „Капраль Тимко”.

8-го грудня відіграно дві одноактівки п. н. „Три капелюхи” і „Татусь на відпочинку”.

15-го грудня відіграно три одноактівки: „Не всі вдома”, „Танцюрист” та „Вартівники”.

21-го грудня устроєно Свято-Миколаївську вечірку, сполучену з дитячою картиною „Гостина св. Миколая”. Дітям роздано дарунки.

28-го грудня відіграно дві одноактівки: „Кохання з перешкодами” і „Літературна комедія”.

29-го грудня — Річні Збори Т-ва. Новий заряд: Микола Атаманюк — голова, Федъ Кондрат — заступник голови, Федъ Мороз — рек. секретар, Артур Цуркан — фін. секретар, Адам Романюк — скарбник і ін. Рішено зменшити членські вкладки, як теж звільнити від плачення вкладок членів, що були в рядах Т-ва 20 років.

Ввечері того ж дня відіграно дві одноактівки: „Жених з міста” і „Блаженні віруючі”.

Pік 1936

1-го січня — рідношкільне засідання з участю старого й нового зарядів. Підписання нової умови з учителем М. Борисиком та переbrання урядування новим зарядом.

4-го січня заходами Амат. гуртка відіграно драму п. н. „Ой, не ходи Грицю...”

5-го січня відбувся концерт Рідної Школи з різноманітною інтересною програмою.

10-го січня — засідання заряду Т-ва. Рішено з нагоди Нового Року устроїти „Маланку”, що має відбутися 14-го січня, а на 19-го січня забаву з танцями для членів, хористів і колядників.

11-го січня відіграно комедію-оперетку „Перехитрили”.

12-го січня відіграно дві одноактівки: „Периста крауня” і „Жінка горою”.

14-го січня устроєно вечірку „Маланку”, що пройшла в дружній атмосфері.

19-го січня відбулася забава з танцями для членів.

26-го січня відіграно веселу комедію на 3 дії „Хочу Мужа”.

27-го січня — засідання заряду в справі Рідної Школи. Виповіджено працю вчителеві. Припоручено секретареві написати листа до О. Цукорника, щоб поновно обняв практику в Рідній Школі й Т-ві.

31-го січня відбулося засідання заряду в справі заключення нової умови з учителем О. Цукорником.

2-го лютого відіграно дві комедії - одноактівки: „Які хорі, такі доктори” та „Згідливе подружжя”.

8-го лютого — забава з танцями.

9-го лютого відбулось засідання заряду в справі купна бібліотеки від громадянина Короля у Вінніпегу.

Ввечері — місячні збори, де порушено й обговорено ряд біжуших справ, зв'язаних з діяльністю Т-ва.

9-го лютого, заходом Амат. гуртка, відіграно веселу комедію в 3-ох діях п. н. „Десятник Люлька”.

14-го лютого — одержано від Т-ва Допомоги Українським Інвалідам у Львові артистично виконану членську грамоту за визначні дари в користь Інвалідів.

15-го лютого відбулась забава з танцями.

16-го лютого відіграно дві одноактівки: „Правдиве багатство” і „Пан Інспектор”.

22-го лютого забава з танцями.

23-го лютого пущення з перекускою й танцями.

29-го лютого загостив до Кенори генерал-хор. М. Капустянський. Незвичайний гість прибув з Європи, з Франції. Об'їздив з відчitами Америку й Канаду. Користаючи з тієї нагоди, заряд Т-ва запросив його до себе. Як рідко му гостеві й заслуженому вождеві української армії, влаштовано йому в залі Т-ва скромне-гостинне прийняття, а саме: в суботу згаданого дня дітвора Рідної Школи під проводом учителя О. Цукорника привітала генерала виголошенням відповідної деклямації та відспіванням патріотичних пісень. Врученено йому букет живих квітів, як дар від дітвори Р. Школи.

Вечером того самого дня, перед початком відчitu, привітав генерала заряд Т-ва „Просвіта” нашим традиційним звичаєм — хлібом і сіллю. Привітальну церемонію перевів гром. Яків Трембач. При вході генерала до залі асистувало йому трьох громадян у стрілецьких одностроях з українським прапором. Одночасно присутнє громадянство привітало гостя триразовим окликом: „Слава!” Генерал широко прийняв цей привіт та зворушливими словами подякував за таке гостинне прийняття. Опісля почався відчit на тему: „Українська збройна сила і національна революція”. Відчit був ілюстрований мапами українських земель з часів Хмельниччини, розміщеними на сцені. На сцені сиділа почесна президія, а саме: голова „Просвіти” Микола Атаманюк, голова „Взаїмної Помочі” Михайло Стручинський і голова Жін. Т-ва Ольга Романюк. Відчit своїм змістом був надзвичайно інтересний і присутні вислухали його з великою увагою.

15-го березня, заходом Амат. гуртка, відіграно дві веселі комедії: „Зачарований скарб” і „Нема в світі правди”.

21-го березня відіграно мальовничо-історичну п'єсу на 5 дій п. з. „Давно те діялось”.

22-го березня відсвятковано концертом 75-літні роковини Т. Шевченка. В програму ввійшли: міш. хор „Просвіти” й Рідна Школа. Реферат виголосив Яків Трембач.

29-го березня заходом Амат. гуртка відіграно три одноактівки: „Адамові Сльози”, „Панські Примхи” і „Чудовий Зять”.

5-го квітня відіграно комедію в 3 діях п. з. „Швець Жердка”.

18-го квітня відбулася забава з танцями.

19-го квітня — спільне Свячене.

Того самого дня ввечері відіграно дві одноактівки: „Султанша” і „Як кум кума лічив”.

25-го відбулася забава з танцями.

26-го квітня відіграно веселу комедію в 3 діях „Старі Гріховодники”.

3-го травня відіграно дві одноактівки: „Лесь крутій комуністом” і „Пильнуй своєї хати”.

9-го травня — забава з танцями.

17-го травня заряд Т-ва відбув своє засідання в справі відновлення будинку „Просвіти”.

Ввечері відіграно дві веселі одноактівки: „Мацько Летун” і „Вірна сестра, то золото”.

31-го травня відбувся концерт для вшанування пам'яті великого Каменяра Івана Франка у 20-ті роковини його смерті.

7-го червня відбулося засідання в справі Рідної Школи, пікніку й малювання будинку.

28-го червня відбувся іспит дітей Рідної Школи в присутності заряду Т-ва й батьків.

12-го липня, на запрошення Т-ва „Просвіта”, виголосив доповідь проф. О. І. Бочковський на тему: „Боротьба народів за національне визволення”.

26-го липня влаштовано пікнік з відповідною розваговою програмою.

29-го липня засідання заряду Т-ва в справі віднови будинку; роботу має виконати Микола Кохайда.

30-го серпня відбулося засідання заряду Т-ва, на якому обговорено справу влаштування базару, що мав би відбутися 14—15 і 16 жовтня. Рішено запросити А. Господина з Вінніпегу з відчitem.

6-го вересня відбувся відчit гром. А. Господина. Тема відчitu була „Боротьба двох світів”.

20-го вересня відбулися місячні збори. Обговорено справу базару й рішено вибрати базаровий комітет із вісмех осіб.

23-го вересня відбулося спільне засідання з базаровим комітетом, на якому обговорено базарові справи.

В днях 14-15-16 і 17 жовтня відбувся Базар із добрым успіхом.

25-го жовтня відіграно дві одноактівки: „Свищемо на крізу” і „За женихами”.

1-го листопада, заходом Амат. гуртка, відіграно дві веселі комедії: „Роман і Юлія” та „Непорозуміння”.

8-го листопада відсвятковано концертом 18-ті роковини „Листопадового Зриву” на рідних землях захід. Укра-

їни. Вступне слово виголосив Я. Трембач, а реферат — гість із Вінніпегу, гром. А. Господин.

21-го листопада відіграно драму на 3 дії „У Кіхтях Г. П. У.”

28-го листопада влаштовано вечірку з розігравками.

6-го грудня відіграно комедію на 3 дії „Турецькі Старості”.

13-го грудня устроєно „Андреївський вечірок”.

19-го грудня відіграно драму з бразилійського життя п. н. „Мельникова Гандзя”.

20-го грудня діти Рідної Школи під управою вчителя О. Цукорника відіграли Свят-Миколаївську картину п. н. „У ніч св. Миколая”. Дітям роздано дарунки.

Рік 1937

Річні Заг. Збори Т-ва відбулися 27-го грудня, 1936 р. Вибрано новий заряд у складі: Павло Катринюк — голова, Федъ Кондрат — заст. голови, Федъ Мороз — рек. секретар, Артур Цуркан — фін. секретар, Данило Самусь — скарбник і др.

3-го січня відіграно дві одноактівки: „Замотана спра-ва” і „Свій до свого”.

10-го січня відбувся Різдвяний Концерт при співучасти старших і Р. Школи.

31-го січня відіграно комедію в 3 діях п. н. „У неволі темноти”.

6-го лютого відбувся в залі концерт славного бандуриста проф. В. Ємця, що прибув до Кенори на запрошення заряду Т-ва.

14-го лютого відіграно драму в 3-х діях п. н. „Ой, Мороз, Морозенку”.

21-го лютого — місячні збори Т-ва. Були внески, щоб змінити та доповнити деякі точки в статуті Т-ва.

Ввечері того самого дня відіграно історичну комедію „Засвистали Козаченки”.

28-го лютого засідання Т-ва в справі здобуття фінан-сів на піддержку Рідної Школи.

6-го березня заходом Т-ва відбулася забава з танцями.

7-го березня відіграно комедію в 3 діях „Пан Писар”.

19 і 20-го березня влаштовано малий базар на фонд вдереждання Рідної Школи”.

28-го березня відсвятковано концертом 76-ті роковини смерти незабутнього Кобзаря Тараса Шевченка.

4-го квітня відбулось засідання, на якому обговорено товариські справи, також прочитано листа від Управи міста Кенори, в якім міська Управа запрошує до участі в спільніх нарадах у справі коронації Короля Юрія VI. Делегатів на нараду выбрано: Френка Дубенського, Петра Ратуського і Павла Катринюка.

Того ж дня ввечері відіграно комедію в 3 діях п. н. „Злидні”.

11-го квітня відбулися квартальні збори. Знову обговорено пекучу справу, як придбати фонди на ціль Рідної Школи.

Ввечері відіграно комедію п. н. „Модерний Господар”.

18-го квітня відіграно дві комедії: „Купецький Хист” та „Бабські Забобони”.

25-го квітня засідання в справі базару.

25-го квітня ввечері відіграно дві одноактівки п. н.: „Українізація” та „Слово, як горобець”, з додатком двох діялогів: „Дебата” і „Дорога до Маргач”.

30-го квітня заряд відбув своє засідання в справі коронаційного дня. Рішено прикрасити трох живим образом, що представляє українців у народних строях.

8-го травня відіграно історично-побутову драму в 3-ох діях п. н. „Ой, три шляхи широкії”.

9-го травня відбулося спільне Свячене.

10-го травня відбулося спільне засідання двох зрядів: Т-ва „Просвіта” й „Взаїмної Помочі” у справі базару.

12-го травня, в день коронації Короля Юрія V, Т-во „Просвіта” взяло участь в парадному поході містом зі своїм удекорованим трохом, на якому їхали чоловіки і жінки в козацьких і народних одягах. Козаків презентували: гром. Іван Мальона і Василь Степанюк. А народну ношу представляла п-на Галя Стручинська та двоє малих дітей: Гриць Ратуський і Марійка Хмелюк.

Увечері того самого дня була забава з танцями.

27-го червня відбувся іспит дітей Рідної Школи в присутності заряду Т-ва й батьків. Іспит переводив учитель О. Цукорник; після іспиту роздано дітям шкільні свідоцства.

17-го липня відбувся пікнік заходом Т-ва „Просвіта”.

17 і 18 вересня була висвітлена в залі „Просвіти” перша українська звукова фільма, продукції Василя Авраменка — „Наталка-Полтавка”.

10-го жовтня Василь Авраменко дав відчит про фільмову продукцію. Він представив вартість і пропагандивне значення української фільми.

11-го жовтня В. Авраменко дав другий відчит, а опісля перевів реєстр осіб, що бажали б помогти йому матеріально у випродукованні другої фільми — „Запорожець за Дунаєм”. Дводенний вислід збіркової акції мав гарний успіх: зібрано 3,000 дол.

14-го листопада старанням Т-ва „Просвіта” і Грекокатол. Парохії влаштовано спільними силами Свято Першого Листопаду. Вступне слово мав Я. Трембач, а реферат — гость із Вінніпегу, гром. А. Господин. Мистецьку програму виловнили мішані хори: перший під проводом дир. О. Цукорника, а другий під управою дириг. М. Кіся. Частину програми виконала дітвора обидвох шкіл. На заклик гром. П. Ратуського переведено збірку на Інвалідів, що принесла 85.00 дол. Свято випало величаво.

18-19-20 листопада відбувся Базар, влаштований заходом Т-ва „Просвіта”.

5-го грудня відіграно комедію в 3 діях п. з. „Гапка Бушовничка”.

14-го грудня заряд Т-ва відбув засідання в справі Свят-Миколаївської імпрези. — Рішено дати з каси Т-ва 8.00 дол. на закупно дарунків для дітей.

19-го грудня відбувся Свят-Миколаївський вечір. Діти відіграли сценку Рождествоенська Ніч, а потім була роздача дарунків.

26-го грудня — Річні Загальні Збори Т-ва. Новий заряд: Данило Самусь — голова, Мих. Стручинський — заст.

голови, Михайлина Атаманюк — рек. секретарка, Ольга Романюк — фін. секретарка, Волод. Кохайда — скарбник і інші.

Рік 1938

2-го січня — засідання Заряду Т-ва в справі Р. Школи. Рішено перервати науку в школі з причини від'їзу учителя О. Цукорника.

16-го січня відбулися доповняючі Загальні Збори. Перечитано провірений статут Т-ва та пороблено завваги, які точки треба змінити. Рішено провадити навчання народних танків.

17-го січня засідання заряду. Рішено подати оголошення до преси в пошукуванні вчителя Р. Ш.

22-го січня відбулася забава з танцями.

30-го січня — засідання заряду в справі учителя Р. Ш. Перечитано листи зголосованих аплікантів. Рішено написати листа до вчителя Володимира Сиротюка, щоб обняв працю в Т-ви.

30-го січня ввечері відіграно веселу комедію п. н. „Трьох до вибору”.

5-го лютого відбулася забава з танцями.

6-го лютого відіграно комедію на 3 дії п. н. „Десятник Люлька”.

12-го лютого забава з танцями.

13-го лютого місячні збори. Після звітів забрав слово новий учитель і сказав дещо про ведення школи.

Того самого дня ввечері відіграно веселу комедію п. н. „Турецькі Старости”.

20-го лютого відбулися збори Рідної Школи. Голова Д. Самусь звернувся до батьків, щоб піддержали школу матеріально та посилали дітей до школи.

27-го лютого відіграно п'єсу в 3 діях „Січовий Суд”.

8-го березня гром. Яворський виголосив відчit на тему: „Фільмова корпорація Василя Авраменка”.

19-го березня відіграно драму в 3-ох діях п. н. „Катерина”.

20-го березня виставлено драму в 3-ох діях п. н. „Верховинці”.

27-го березня відсвятковано концертом 77-мі роковини смерти Т. Шевченка. Реферат виголосив Яків Трембач.

30-го березня — балетмайстер В. Авраменко дав звіт щодо продукції нової фільми „Запорожець за Дунаєм”. Фільма має бути викінчена до трьох місяців.

4-го квітня — відчит Івана Данильчука, представника СУС. Тема відчиту — „Напрям нашого життя в майбутньому в Канаді”.

10-го квітня — квартальні збори Т-ва. Між іншим, батьки висловили свої спостереження про навчання дітей теперішнім учителем Рідної Школи. Декотрі батьки домагались, щоб наука відбувалась чотири дні в тижні по дві годині, а музика два дні в тижні.

Того самого дня ввечері відіграно комедію в 3-ох діях п. н. „Гріхи Молодості”.

17-го квітня відіграно комедію п. н. „Антипко”.

17-го квітня дітвора Р. Ш. відіграла картину в одній дії п. н. „Вередлива Принцеса”.

8-го травня відіграно представлення в 3-ох діях п. н. „Інститутка”.

14-го травня забава з танцями.

15-го травня — засідання у справі приїзду й відчиту інж. В. Топольницького з Вінніпегу.

25-го травня відчит В. Топольницького на тему: „Завдання української еміграції”.

5-го червня відіграно комедію в 3-ох діях п. н. „Молодичка”.

Ввечері відбулось спільне засідання трьох зарядів, де обговорено справу влаштування пікніку.

12-го червня відбулась жалібна Академія в пам'ять полк. Є. Коновалця, вождя У. Н. Панаходу відправив о. Сеньків у Греко-катол. Церкві й виголосив відповідну до хвилини промову. Опісля програму Академії продовжувано в домівці „Просвіти”, де А. Господин з Вінніпегу виголосив зворушливий реферат про життя і дії покійного вождя.

19-го червня влаштовано спільний пікнік об'єднаних товариств.

26-го червня відбувся концерт дітвори Р. Ш. Програма концерту була багата. Реферат про значіння Рідної Школи дав учитель В. Сиротюк.

29-го червня відбувся іспит дітвори Р. Ш. в присутності заряду Т-ва, батьків і гостей.

16-го липня відбувся бенкет, влаштований в честь української „Бейсбол” дружини.

7-го серпня — засідання заряду в справі Рідної Школи. З огляду на те, що учитель Сиротюк залишив працю в Т-ві, рішено подати до преси оголошення за іншим учителем.

Ввечері відбувся відчit проф. І. Ємця на тему — „За українську державність”.

16-го серпня — черговий відчit, що його виголосив адвокат Петро Лазарович з Едмонтону на тему: „Союз Українських Самостійників в Канаді”.

21-го серпня відбулось засідання заряду в справі Базару.

31-го серпня — засідання в справі нового учителя. Прочитано наспілі листи й написано листа з пропозицією до вчительки Добровольської, однаке вона не прибула.

4-го вересня відбувся товариський пікнік.

18-го вересня вислано протест до польського уряду в Галичині проти переслідування греко - православних Церков під Польщею і їх ліквідації.

25-го вересня — наради в справі учителя Р. Ш. Рішено написано листа до учителя Р. Сосняка.

16-го жовтня — місячні збори Т-ва, на яких прочитано листа від учителя Сосняка й рішено покликати його до праці в Т-ві.

19-го жовтня розпочато nauку в Рідній Школі В. Сосняком.

29-го жовтня відбулась забава з танцями.

30-го жовтня відіграно комедію в 3 діях п. н. „Тітка”.

12-го листопада відбулась забава з танцями.

13-го листопада хор Т-ва під диригентурою В. Сосняка дав концерт в Т-ві „Просвіта” у Драйден, Онт., з нагоди відкриття нової домівки.

17-18 і 19 листопада відбувся товариський Базар.

20-го листопада за старанням Т-ва „Просвіта” і Греко-катол. Громади відсвятковано „Листопадові Роковини”. Вступне слово виголосив гром. Іван Мальона, реферат — Яків Трембач. В мистецькій частині програми взяли участь: хор „Просвіти” під дириг. В. Сосняка, хор Греко-катол. Громади під управою М. Кіся та обидві Рідні Школи.

27-го листопада дітвора Рідної Школи дала концерт з різноманітною програмою.

9-го і 10-го грудня генерал В. Сікевич виголосив два відчiti на теми: „Європа, Азія й Україна” та „Пацифікація і мілітаризація України”.

11-го грудня відбувся спільний концерт з Греко-католицькою Громадою, присвячений 70-літтю матірного Т-ва „Просвіта” у Львові. Мистецька частина програми була виконана добре. Реферат прочитав гром. Данило Самусь, голова „Просвіти”.

18-го грудня — Річні Збори Т-ва. До нового заряду ввійшли: Петро Ратуський — голова, Павло Катринюк — заст. голови, Дмитро Забитовський — рек. секретар, Волод. Кохайда — фін. секретар, Антін Сенюк — скарбник і ін. Рішено підвищити членські вкладки до 3.00 дол. від члена.

18-го грудня ввечері відбувся концерт дітвори Р. Ш. з нагоди Святого Миколая.

22-го грудня — засідання в справі вставлення нової підлоги в домівці.

24-го грудня відіграно гарну драму п. н. „В боротьбі за волю”.

25-го грудня відіграно дві гарні комедії п. н. „Живий мертвець” і „Як кум кума лічив”.

Рік 1939

1-го січня виставлено гарну комедію в 3-ох діях п. н. „Данило Чарівник”.

15-го січня дітвора Рідної Школи дала новорічний концерт.

20-го січня — засідання заряду Т-ва в справі приїзду славної співачки Марії Сокіл і проф. Антона Рудницького. Їх запрошено прибути і дати концерт.

22-го січня відсвятковано свято „Української Державності й Соборності”, що випало успішно.

29-го січня Амат. гурток відіграв дві одноактівки: „Які хорі, такі доктори” і „Свищемо на крізу”.

3-го лютого висвітлено картини з життя Т. Шевченка. Їх висвітлив гром. Остапчук з Торонта.

5-го лютого відіграно дві одноактівки п. н. „Позичена Жінка” і „Пильний своєї хати”.

7-го лютого — концерт оперової співачки Марії Сокіл при піановім акомпаніаменті її мужа Антона Рудницького. Прихід з імпрези був призначений на фонд допомоги Українській Лічниці у Львові.

12-го лютого відбулися місячні збори Т-ва. Важливих рішень не було.

Ввечері Амат. гурток відіграв три одноактівки: „У фотографа”, „Панські примхи” і „В краю такого не бувало”.

26-го лютого Амат. гурток відіграв дві одноактівки: „П'яна корова” і „Роман і Юлія”.

27-го лютого — засідання заряду Т-ва в справі направ в будинку і заплати всіх задовжень за матеріял.

4-го березня відіграно надзвичайно гарну комедію в 3-ох діях п. н. „20 днів тюрми”.

5-го березня відіграно дві одноактівки: „Землетрус” і „Українізація”.

11-го березня виставлено драму в 5-ох діях п. н. „Кроваві Перли”.

12-го березня відсвятковано концертом Шевченківські Роковини. Концерт під управою дириг. В. Сосняка випав дуже гарно.

21-го березня пані О. Лепкова дала чудовий концерт, проспівавши ряд пісень у найкращому виконанні. По концерті відбулось прийняття в честь співачки.

25-го березня відбувся великий товариський Базар.

26-го березня відбувся концерт заходом Р. Школи.

2-го квітня відіграно 3 одноактівки: „Самовбійники”, „Свій до свого” та „Чудовий зять”.

16-го квітня виставлено побутову комедію в 3-ох діях „Кум Солтис”.

23-го квітня влаштовано в домівці велиcodнє спільне Свячене.

30-го квітня відіграно веселу комедію в 3-ох діях „Старі Гріховодники”.

14-го травня виставлено гарну комедію в 4-ох діях „Бабські Примхи”.

21-го травня відіграно дві одноактівки: „Такий світ настав” і „Замотана справа”.

28-го травня виставлено комедію в 2-ох діях п. н. „Лесь крутій комуністом”.

11-го червня відбулася спільна нарада зарядів у справі влаштування Базару, що має відбутися в жовтні.

20-го червня — відчит проф. Н. Григоріїва на тему: „Сучасне міжнародне положення й Україна”. Відчит був дуже повчаючий і захоплюючий.

25-го червня відбувся величавий та успішний пікнік.

29-го червня — спільне засідання „Просвіти” і Жін. Т-ва та „Взаємної Помочі” в справі Рідної Школи. З браку фінансів рішено перервати навчання в школі та повідомити про рішення вчителя В. Сосняка.

2-го липня — влаштовано дитяче свято з нагоди закінчення науки в Рідній Школі, получене з прилюдним іспитом учнів та роздачею свідоцтв поступу. П. Ратуський подякував вчителеві за його важкий труд протягом шкільного року та за добре виховання дітей.

По іспиті відбулось засідання заряду в присутності учителя. Йому запропоновано обняти дальшу працю в Т-ві в черговому шкільному сезоні, якщо вони здобудуть фонди на дальнє ведення школи. Учитель радо на це згодився.

13-го серпня відбувся товариський пікнік.

24-го серпня відбулось засідання заряду Т-ва. Жіноче Т-во ім. О. Кобилянської вручило зарядові чек на 100 дол. на заплачення податку.

27-го серпня відбулися місячні Збори Т-ва. Між іншим, П. Ратуський подав до відома присутним батькам, що наука в Р. Школі починається з днем 1-го вересня. Передискутовано справу Базару.

21-го вересня — концерт заходом Рідної Школи під управою учителя В. Сосняка. В другій частині концерту відіграно комедію п. н. „Грамофон”.

1-го жовтня виставлено веселу комедію в 3-ох діях п. н. „Дружина з того світу”.

8-го жовтня відіграно комедію в 3-ох діях п. н. „Бо війна війною”.

11-12-13-14-го жовтня відбувся Базар.

15-го жовтня відіграно веселу комедію в 3-ох діях п. н. „Американка”.

22-го жовтня відіграно комедію „Сватання по пошті”.

29-го жовтня відіграно комедію в 3-ох діях п. н. „Воєнна заверуха”.

5-го листопада виставлено комедію в 3-ох діях „Гапка Бушовничка”.

12-го листопада відсвятковано „Листопадовий Зрив”. Вступне слово виголосив І. Мальона, а реферат — Петро Ратуський, голова Т-ва. В програму входили хорові продукції та декламації. Кінцеве слово виголосив В. Сосняк, диригент хору.

19-го листопада відіграно веселу комедію в 3-ох діях п. н. „Трьох до вибору”.

3-го грудня відіграно комедію „Засвистали козаченки”.

Того ж дня відбулося спільне засідання зарядів „Профспілки”, Жіночого Т-ва та „Взаємної Помочі”. Рішено зложити дар на Червоний Хрест в сумі 55.00 дол.

10-го грудня відіграно комедію в 3-ох діях п. н. „Турецькі Старости”.

17-го грудня відбулося спільне засідання двох зарядів — Т-ва „Просвіти” й парохії св. о. Миколая в справі

концерту, що мав відбутися в місті на ціль Червоного Хреста. Диригенти хорів зобов'язалися приготувати репертуар.

17-го грудня відсвятковано Рідною Школою свято Миколая з роздачею дарунків.

23-го грудня відіграно надзвичайно гарну п'есу в 3-ох діях п. н. „Воскресіння”.

24-го грудня — Загальні Річні Збори. Вибрано новий заряд у складі: Петро Ратуський — голова, Павло Катринюк — заст. голови, Дмитро Забитовський — рек. секретар, Вол. Кохайда — фін. секретар, Федъ Атаманюк — скарбник і ін.

Рік 1940

3-го січня відіграно дві гарні комедії: „Свідки” і „Бандити”.

14-го січня — засідання Заряду в цілі вирішення повернення позички „Взаємній Помочі”.

Ввечері того ж дня відіграно одноактову сценку „Довгувхій Сват”.

19-го січня — концерт заходами двох злучених хорів під диригентурою учителів В. Сосняка і М. Кіся. Дохід розділено по половині.

21-го січня Амат. гурток відіграв повчаюче представлення „В неволі темноти”.

23-го січня — засідання Заряду, на якому вчитель Сосняк заявив свою резигнацію.

28-го січня відіграно комедію на 3 дії п. н. „Капраль Лопух”.

1-го лютого — засідання в справі зголосень учителів. Рішено написати до вчителя Фодчука.

4-го лютого учні Рідної Школи відіграли представлення в 3-ох діях „Орися” й „Оріх”.

8-го лютого — засідання Заряду в справі учителя. Тому, що п. Фодчук не може зараз приїхати, написано листа до гр. Івана Снігури, подаючи умови праці. Ввечері того ж дня, під режисурою п. Снігура й М. Кіся, відбувся концерт у „Гай Скул” на ціль Червоного Хреста.

18-го лютого прибув до Кенори учитель і диригент І. Снігура. Заряд і члени познайомилися з ним і подали йому інструкції щодо ведення праці в Т-ва.

21-го лютого — реферат П. Васкана. Тема була: „Напередодні української визвольної справи”. Відчит був інтересний тим, що прелегент з'ясував хід наших змагань від початків аж до тепер.

25-го лютого відіграно веселу комедію п. н. „Не можна із бабами й дівками ради дати”.

3-го березня відіграно дві веселі одноактівки: „Воєнна любов” і „Старий кавалір”.

10-го березня відбулися Збори Т-ва, на яких обговорювано справу 25-літнього ювілею Т-ва.

17-го березня відмічено 25-літній Ювілей святковим обідом в присутності чисельно зібраних громадян та членів Т-ва. Свято відкрив голова П. Ратуський. Головну доповідь виголосив д-р М. Мандрика. Він зложив привіти від вінніпегських товариств та пояснив ціль просвітньої організації й її важливе завдання в вихованні нашої спільноти. Промовляли ще п-ні Сакалюк, представниця Союзу Українок Канади, та місцеві пані: Стручинська й інші.

Того самого вечера д-р М. Мандрика дав відчит на тему: „Українська визвольна справа в Канаді й Америці”.

24-го березня відбувся концерт Рідної Школи під проводом учителя І. Снігури, що випав дуже гарно.

31-го березня відіграно комедію п. н. „Не повелося”.

14-го квітня Аматор. Гурток відіграв гарну п'єсу.

21-го квітня на засіданні Заряду обговорено справу влаштування Базару.

28-го квітня відіграно комедію п. н. „Нема в світі правди”.

5-го травня — концерт заходами учнів Рідної Школи з різноманітною програмою.

26-го травня учитель п. Снігура повідомив голову п. Ратуського, що він провадитиме науку в школі до половини червня, бо їде на диригентську працю.

14-го червня — пікнік в домівці „Просвіта”.

8-го вересня відбуто загальні Збори, де обговорено справу Рідної Школи, фінансів і учителя.

22-го вересня — засідання заряду Т-ва; розглянено напливаючі зголосення учителів.

2-го жовтня відбувся Базар.

6-го жовтня на засіданні Заряду прийнято аплікацію Йосифа Дацика й повідомлено його про це.

16-го листопада відіграно оперетку „За Немань іду” під режисурою учителя Й. Дацика.

25-го листопада виставлено оперетку „Запорожський Клад”.

1-го грудня спільними силами з Греко-католицькою Парохією відзначено „Листопадовий Зрив”. Вступне слово виголосив о. Сеньків, а реферат гость із Вінніпегу А. Господин. В кінцевому слові П. Ратуський подякував всім за участь.

9-го грудня відбуто Базар.

14-го грудня відіграно комедію „Пан Штукаревич”.

21-го грудня відбуто Свят-Миколаївський вечірок.

29-го грудня — Річні Збори Т-ва. Новий заряд: Микола Атаманюк — голова, Федір Кондрат — заст. голови, Вол. Кохайда — фін. секретар, Дмитро Забитовський — скарбник і ін.

Pік 1941

1-го січня Заряд відбув своє засідання. Обговорено справу відвідин з колядою та рішено відбити йорданську забаву з танцями.

4-го січня відіграно драму „Сербин”. Режисерував учитель Й. Дацик.

25-го січня Амат. Гурток відіграв трагедію в 5-ох діях „Діти Агаспера”.

2-го лютого виставлено веселу комедію в трьох діях „Чудовий лікар”.

9-го лютого відбулися місячні Збори Т-ва. Важливих рішень не було.

Ввечері того дня відіграно комедію в 5-ох діях — „Трійка гільтаїв”.

15-го лютого відбулась забава з танцями.

16-го лютого відіграно п'єсу — „Борці за мрії”.

23-го лютого відіграно (повторено) оперету на 4 дії — „За Нимань іду”.

9-го березня Рідна Школа дала концерт.

15-го березня Амат. Гурток відіграв комедію — оперетку в 3-х діях — „Пошились в дурні”.

23-го березня д-р М. Мандрика дав відчит на тему — „Теперішня війна й українська справа”. Того самого дня ввечері відсвятковано 80-ті роковини смерти Т. Шевченка. Концертну програму виконали — мішаний хор і дітвора Р. Школи. Святковий реферат виголосив д-р Мандрика.

26-го березня на засіданні Заряду Т-ва обговорено справу влаштування Базару та поліпшення фінансового стану Т-ва.

30-го березня виставлено вдруге оперетку — „Пошились в дурні”.

4-го й 5-го квітня відбувся в домівці Базар.

29-го квітня на засіданні Заряду Т-ва учитель Й. Дацик заявив резигнацію з особистих причин.

11-го травня відбулися Збори Т-ва, на яких подано до відома батькам, що наука в школі не відбуватиметься з причини виїзду вчителя. Але як хто бажає, діти могли б закінчити шкільний рік у церковній школі при Гр. Кат. Церкви.

15-го травня адвокат Юліян Стечишин дав відчит на тему — „Теперішній стан українців під совітською займанчиною”.

15-го червня відбувся товариський „Пікнік”.

17-го серпня відбулось засідання Управи Т-ва в справі Рідної Школи й Базару. Рішено подати оголошення за вчителем.

12-го жовтня відбулось дитяче представлення — „Добри діти”. Імпрезу підготовив учитель М. Кісъ.

16, 17, 18-го жовтня в домівці Т-ва відбувся Базар спільно з Жіночим Т-вом.

3-го листопада відіграно дві комедії — „Добра сестра то золото” і „Простак”. Режисерував учитель М. Кісъ.

16-го листопада відсвятковано концертом роковини „Листопадового Зриву” під управою учителя М. Кіся. Вступне слово мав І. Мальона, реферат — Всеч. о. Сеньків.

23-го листопада відіграно веселу комедію — „Лесь Крутій комуністом”.

21-го грудня — Річні Загальні Збори. Новий Зряд: П. Ратуський — голова, І. Мальона — заст. голови, А. Газдюк — рек. секретар, Д. Степанюк — фін. секр., Ф. Гала — скарбник і інші.

Рішено, що платня за Рідну Школу має бути така: за одну дитину — 1.00 дол., за двоє 1.50 дол., а за троє 2.00 дол. місячно. Ввечері відбувся Різдвяний концерт у „Палац театрі” під управою диригента М. Кіся. Мистецьку програму виконав мішаний хор Т-ва „Просвіта”.

24-го грудня ген. В. Сікевич виголосив відчит на тему — „Наша земля велика й багата, а порядку на ній нема”. Відчит був цікавий і поучаючий.

25-го грудня ген. Сікевич дав іншу доповідь на тему — „Воєнна доба й теперішній час”.

28-го грудня відбулось засідання Заряду в справі зорганізування Коляди.

28-го грудня учні Рідної Школи відіграли виставу „Бурлак-сирота”.

Рік 1942

3-го січня відіграно представлення - оперету п. н. „Сватання на Гончарівці”.

11-го січня — Різдвяний концерт, влаштований учнями Рідної Школи. В концерті взяв також участь хор „ПроСвіти” під проводом учителя М. Кіся.

22-го січня був висвітлений фільм — „Наталка Полтавка” продукції В. Авраменка.

23-го січня знову була фільма під назвою — „Теперішня війна в Європі”. Обидві фільми висвітлив гром. Томич з Вінніпегу.

24-го січня відіграно драму в 4-ох діях п. н. „На манівцях”.

30-го січня танцювальна група „Просвіти” взяла участь у концерті, що відбувся в авдиторії „Гай Скул”, з якого дохід був призначений на воєнну ціль. Народні танки вивів балетмайстер-інструктор В. Савчук.

31-го січня відбувся виступ танцювальної групи в залі „Просвіти”.

1-го лютого відіграно комедію „Хоч раз його права”, при чому учні Рідної Школи доповнили програму двома цікавими діялогами.

9-го лютого на спільному засіданні Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської та Т-ва „Просвіти” — Заряд Жін. Т-ва вручив „Просвіті” суму 90.00 дол., як дар на сплату довгу затягненого в Т-ві „Взаємна Поміч”; дар цей прийнято з подякою.

8-го лютого відіграно дві комедії — „Вечір на хуторі” та „Герой в мішку”.

21-го лютого виставлено драму — „Дівчина з Ірасени”.

15-го лютого влаштовано „Пущення” з перекускою й танцями.

1-го березня Амат. Гурток відіграв дві комедії — „Свищемо на крізу” й „За женихами”.

3-го березня висвітлено фільму — „Трагедія Карпатської України”. Світлив гр. Луцишин.

8-го березня пополудні ген. В. Сікевич виголосив відчит на тему — „Чому ми українці не маємо своєї держави”. Після відчиту переведено збірку, яка дала 13.45 дол. Ввечері того дня учні Рідної Школи відіграли сценку — „Пінокій — Сватом”.

10-го березня Амат. Гурток відіграв драму „Безланна”.

15-го березня Амат. гурток відіграв дві комедії — „Побережники” й „Чорт не жінка”.

20-го березня заходами Молодечої Організації при „Просвіті” відбувся Базар.

22-го березня — відмічено Роковини смерті Т. Шевченка. Мистецьку програму виконали хор „Просвіти” й хор

молодіжи. Святковий реферат виголосив о. д-р В. Кушнір, а кінцеве слово о. Сеньків.

28-го березня була висвітлена фільма релігійного змісту — „Голгофта” з додатком новинок з воєнних подій. Фільму світлив І. Томич.

29-го березня відіграно комедію на дві дії — „Захотіла пана — втратила Івана”.

2-го квітня відбувся прощальний вечерок в честь гром. С. Ковбля.

6-го квітня о. Сеньків висвітлив дуже цікаву фільму — „Українська Іміграція до Канади”.

12-го квітня в залі „Просвіти” відбулося спільне Свячене.

18-го квітня відіграно драму на п'ять дій — „Мати наймичка”.

21-го квітня відчит на тему „Проблема сучасності”, що його виголосив гость І. Данильчук, в якому між іншим порушив справу видання журналу в англійській мові.

26-го квітня відіграно дві веселі комедії — „Ото раз” і „Жінка горою”.

10-го травня заходом Рідної Школи й Молоді влаштовано концерт в честь Матерей. День Матері приготовив учитель М. Кісіь.

31-го травня на засіданні Заряду Т-ва рішено вислати суму 5.00 дол. на вінок на могилу бл. п. Івана Данильчука — визначного діяча й організатора СУС і СУМК в Канаді.

31-го травня заходами Р. Ш. відбулась дитяча імпреза, получена з дитячою сценкою.

7-го червня відбувся товариський „Пікнік”.

24-го червня Мирослав Січинський виголосив цікавий відчит на тему — „Україна в мірі й війні”. Відчит був цікавий і його вислухало поважне число громадян.

28-го червня іспити Р. Школи. Іспитував учнів гость з Вінніпегу — учитель А. Господин. Голова Т-ва П. Ратуський склав подяку учителеві М. Кісіові за успішне ведення Р. Школи. По іспиті відбувся концерт Р. Школи.

7-го липня засідання Заряду в справі відновлення залі.

12-го липня засідання Заряду. Рішено відбути Базар.

19-го липня піврічні Збори „Просвіти”.

26-го липня товариський „Пікнік”.

27-го серпня відкрито сезон Т-ва чайним вечерком.

4-го вересня драм. гурток відіграв веселу комедію.

11-го вересня відбувся концерт Р. Школи. Того ж дня на засіданні Т-ва вирішено запrosити співака М. Голинського, щоб виступив з концертом у Кенорі.

16-го жовтня — спільне засідання Зарядів: „Просвіти”, Жіночого Т-ва та Відділу КУК в справі листопадового концерту.

18-го жовтня виставлено комедію на дві дії — „Чоловік оженився з німою”.

22, 23, 24-го жовтня відбувся Базар.

25-го жовтня заходами Молодечої Організації відбувся чайний вечерок з танцями.

1-го листопада діти Р. Школи відіграли сценічну картину на дві дії — „Русалка Бджілка”.

8-го листопада Амат. гурток відіграв комедію на три дії — „Пан писар”.

15-го листопада цю саму комедію повторено.

21-го листопада відбувся відчит виголошений П. Зваричем з Вегревіл. Тема відчиту була — „Здобути або в дома не бути”. Слухачів було поважне число.

22-го листопада відбувся „Листопадовий концерт” під проводом М. Кісія. Реферат виголосив А. Яремович з Вінні-пегу.

29-го листопада учні Р. Школи відіграли сценку — „На вакаціях”.

1-го грудня — спільне засідання Зарядів: „Просвіти”, Жін. Т-ва та Відділу КУК в справі концерту М. Голинського, що має відбутися 9-го січня. Рішено про ціну вступу та про поміщення оголошення в льокальній англомовній пресі.

6-го грудня Амат. гурток відіграв комедію в трьох діях — „Кум Солтис”.

13-го грудня виставлено драму — „Хто винен”.

19-го грудня заходами Р. Школи влаштовано свято Миколая.

20-го грудня — Річні Загальні Збори Т-ва. Заряд: М. Ковалишин — голова, Ф. Кондрат — заступник, А. Газдюк — рек. секр., Д. Степанюк — фін. секр., Ф. Гала — скарбник та інші.

20-го грудня хор Т-ва „Просвіти” взяв участь у концерті, що відбувся в „Палац Театрі” заходами „Ротарі Клубу”.

26-го грудня Амат. гурток відіграв драму під назвою „Маті”.

30-го грудня — засідання Заряду Т-ва. Важливих рішень не було.

Рік 1943

1-го січня в залі „Просвіти” відбулося прийняття для вояків-українців Канадійської Армії при співчасті поважного числа гостей.

3-го січня учні Р. Школи відіграли гарне представлення. Того самого дня відбулося засідання Заряду Т-ва в справі Різдвяної коляди. Рішено вислати групу колядників на Свят-Вечір.

Після концерту М. Голинського дня 9-го січня в авдиторії „Просвіти” влаштовано в його честь прийняття.

17-го січня — Надзвичайні Збори Т-ва, на яких голова М. Ковалишин вніс резигнацію. Його місце зайняв П. Ратуський. Увечері того самого дня відбувся Різдвяний концерт учнів Р. Школи під проводом учителя М. Кіся.

31-го січня відіграно представлення „Хлопи аристократі”.

7-го лютого засідання Заряду, де Жін. Т-во передало Зарядові „Просвіти” суму 100.00 дол., як дар на потреби Т-ва.

14-го лютого відіграно комедію на дві дії.

21-го лютого учні Р. Школи під проводом учителя М. Кіся відіграли повчаючу сценку на дві дії.

27-го лютого заходами драматичного гуртка поставлено побутово-історичну драму „Невольник”.

Березень — не було ніяких підприємств.

20—21-го квітня проф. Григорій дав дуже цікаві й по-учаючі відчiti: 1. „Теперішня війна в Європі”, 2. „Наши перспективи по війні”.

2-го травня відіграно комедію — „Американка”.

9-го травня заходом Р. Школи влаштовано свято Матері.

16-го травня за старанням Молоді відбувся концерт під проводом учителя М. Кіся.

23-го травня відіграно представлення — „Як жінки чоловіків морочать”.

6-го червня відіграно одно-актову сценку — „Вуйко з Америки”.

20-го червня о. Кормило мав перше Богослуження. З цієї нагоди відбувся в залі „Просвіти” спільний обід в його честь.

20-го червня відбувся іспит учнів Р. Школи з концертом. Іспит переводили о. Слобода й учитель М. Кісь.

20-го липня відбулося спільне засідання: Т-ва „Просвіта” й Жіночого Т-ва в справі влаштування спільногого „Пікніку” 25-го липня.

1-го серпня відбувся концерт заходами Сестер Жалібниць.

8-го серпня — спільні наради Зарядів: „Просвіти” й Жіночого Т-ва в справі Базару, який повинен відбутися 21, 22, 23-го жовтня.

22-го серпня на засіданні Заряду Т-ва „Просвіта” вирішено продовжувати навчання в Рідній Школі під проводом М. Кіся.

29-го серпня — засідання в справі платні учителя. Вирішено затримати таку саму платню, як була в минулому — 80.00 дол.

9-го вересня проф. Григорій виголосив відчит на тему — „Що я бачив доброго між українцями в Канаді”.

21, 22, 23-го жовтня відбувся спільний Базар.

19-го листопада відзначено „Листопадові Роковини”. Хор під управою М. Кіся виповнив програму. Реферат виголосив Д. Забітовський. Кінцеве слово виголосив П. Ратуський.

25-го листопада заходом Амат. гуртка відіграно в залі Т-ва „Просвіта” п'єсу — „Літературна Комедія”.

19-го грудня Загальні Річні Збори Т-ва.

Заряд на 1944 р.: М. Червак — голова, П. Ратуський — заступник, А. Газдюк — рек. секретар, Д. Степанюк — фін. секр., Ф. Гала — скарбник та інші. Важливих ухвал не було.

Рік 1944

23-го січня — засідання Заряду в справі направи радіоапарата.

6-го лютого — спільне засідання Т-ва „Просвіти” та Молодечої Організації в справі взаємної співпраці.

27-го лютого на засіданні Заряду Т-ва вирішено перевести збірку поміж членством на фонд побудови пам'ятника М. Шашкевичеві у Вінніпегу.

15-го березня відбувся вечерок в користь Червоного Хреста з участю представників цієї Організації. Переведено збірку на Червоний Хрест в наступних днях.

26-го березня влаштовано Шевченківський концерт під управою М. Кіся. Вступне слово виголосив М. Червак, а реферат відчитав Д. Забитовський; кінцеве слово виголосив о. Слобода.

8-го квітня відіграно драму в 5-ох діях — „Кроваві перли”.

30-го квітня відбулося спільне Свячене.

14-го травня заходами Молоді відзначено День Матері.

2-го червня ген. В. Сікевич виголосив доповідь на тему „Мої спомини”.

8-го червня о. Куций дав відчит на національно-релігійну тему.

11-го червня — піврічні Збори Т-ва. Вирішено ряд справ адміністративного порядку, зокрема щоб на 2-го липня відбути „Пікнік”, як також подати оголошення до преси за учителем Р. Школи.

23-го липня на засіданні Заряду Т-ва рішено написати листа до М. Мартинова, щоб зайняв становище вчителя Р. Школи при Т-ві.

15-го серпня відбулося засідання в справі купна та ін-
сталяції кухонних приладів до миття посуди.

10-го вересня з прибуттям учителя М. Мартинова рі-
шено розпочати науку в Р. Школі 11-го вересня.

1-го жовтня на спільному засіданні Т-ва „Просвіти” та
Молодечої Організації було обговорено ряд питань від-
носно вживання залі для потреб молоді.

24-го вересня на засіданні Заряду Т-ва рішено вислати
вінок на могилу св. п. Олександра Кошиця в Вінніпегу.

12-го листопада відіграно драму — „Заклятий яр”.

19-го листопада відбувся „Листопадовий концерт” під
управою М. Мартинова. Реферат виголосив Я. Трембач;
кінцеве слово сказав о. Бала.

21-го листопада на спільному засіданні Т-ва „Просві-
та” та Відділу КУК рішено влаштувати Жалібну Академію
в честь Сл. п. О. Кошиця у дні 21-го січня 1945 р. Водночас
рішено купити альбом платівок О. Кошиця.

26-го листопада учні Р. Школи під проводом учителя
М. Мартинова дали гарний концерт.

3-го грудня Аматор. гурток виставив оперетку — „За-
свистали Козаченки”.

10-го грудня Загальні Збори Т-ва. Новий Заряд: М.
Червак — голова, М. Атаманюк — містоголова, Я. Трем-
бач — рек. секр., Ф. Кондрат — фін. секр., Ф. Гала — скарб.
і інші. Встановлено висоту оплати за винайм залі на всякі
підприємства. Вплата членських вкладок залишається як
попередньо.

19-го грудня влаштовано для дітей Р. Школи тради-
ційного Св. Миколая.

Рік 1945

3-го січня на засіданні Заряду рішено передати через
радіо святкову Різдвяну програму з платівок з традицій-
ними колядками.

15-го лютого відіграно веселу комедію — „Десятник
Люлька”.

25-го березня влаштовано Шевченківський концерт під управою М. Кіся. Реферат виголосив гість з Вінніпегу — д-р М. Мандрика.

1-го квітня засідання в справі концерту МУН з Вінніпегу. Як також обговорено справу допомоги українським збігцям в Європі.

13-го травня влаштовано в домівці Т-ва спільне Свячene для членів та прихильників.

14-го жовтня гість з Вінніпегу — пані Г. Романчик дала відчит на тему „Державна позичка”. Відчит був получений з висвітленням воєнної фільми, в якій представлено було, для яких цілей Державна позичка потрібна.

25, 26, 27-го жовтня відбувся Базар в залі Т-ва.

15-го вересня, в переїзді зі сходу на захід Канади — ген. В. Сікевич дав відчит, в якому підкреслив минулі й сучасні переживання нашого народу на Рідних Землях і в Канаді. Слухачів було мало.

13-го листопада відбулось масове віче. З рамени КУК промовляв д-р Л. Цегельський на тему: „Україна у вирі світових подій”.

Того самого дня ввечері відбулося засідання Заряду; рішено вислати суму 100 дол. на допомогу збігцям в Європі.

24-го листопада відіграно представлення п. н. „Крути та не перекручуй”.

25-го листопада відсвятковано пам'ятні „Листопадові Дні”. Мистецьку частину програми виконав мішаний хор під управою дириг. М. Кіся. Святковий реферат виголосив гість із Вінніпегу А. Скоробогач, що був запрошений місцевим Відділом КУК на протестаційне віче, що відбулося того самого дня пополудні в залі Т-ва „Просвіта”.

15-го грудня відіграно гарне представлення — „Кармелюк”.

16-го грудня хор „Просвіти” взяв участь в загальнім концерті в міському великому театрі, що його влаштовує щорічно Ротарі Клуб на добродійні цілі. Місцева англомовна преса про виступ нашого хору висловилася дуже прихильно.

Річні Загальні Збори Т-ва „Просвіта”.

Новий Заряд перевибрано. Заряд робить заходи, щоб за всяку ціну дістати вчителя Р. Школи, якщо не можна з Канади, то спровадити з Європи. Рішено також власними силами підготувати свято Миколая.

28-го грудня гість з Європи гр. Сурмач виголосив відчit на тему „Господарська проблема селян у Радянському Союзі”.

Загальні Річні Збори Т-ва в місяці грудні 1945 року вибрали новий Заряд на слідуючий діловий рiк в такому складi: Петро Ратуський — голова, С. Ганчарик — заступник голови, Ф. Кондрат — рек. секретар, Д. Забитовський — фін. секретар, М. Зварич — скарбник.

Рiк 1946

19-го січня відбувся Свят-Різдвяний концерт, в якому виступили дiти Рiдної Школи пiд керiвництвом учителя М. Кiся.

20-го січня вiдзначено „Свято Державности” концертом-Академiєю.

11-го лютого драматичний гурток виставив п'есу п. н. „Пiмста за кривду”.

23-го лютого вiдiграно комедiю „Якi хорi — такi доктори”.

29-го березня вiдзначено Роковини Т. Шевченка святковим Концертом. Участь взяли дiти Рiдної Школи та хор пiд керiвництвом М. Кiся.

В квiтнi вiдiграно двi сценiчнi вистави.

28-го червня переведено iспити учнiв Рiдної Школи. В цьому шкiльному роцi було 39 дiтей зареєстрованих. По iспитах вiдбувся концерт.

6-го жовтня вiдбувся Базар з добrим успiхом.

21-го грудня вiдбувся Свят-Миколаївський концерт.

Загальнi Рiчнi Збори Т-ва вiдбулися 28-го грудня. Новий Заряд: П. Ратуський — голова, С. Ганчарик — заступник голови, Ф. Кондрат — рекордовий секретар, П. Кiт — фiнансовий секретар, П. Катринюк — касiєр.

Рік 1947

22-го січня відбувся власними силами Свят-Різдвяний Концерт.

20-го травня в залі Т-ва „Просвіти” був висвітлений фільм „Запорожець за Дунаєм”.

25-го листопада відбувся Базар.

У роках 1946 - 47 не було вчителя й фахового керівника, тому діяльність Товариства була обмежена.

Рік 1948

20-го березня адв. І. Соломон виголосив пополудні відчit, а ввечерi дав реферат з нагоди Роковин народження Т. Шевченка.

7-го вересня панна Оля Мисик розпочала nauку в Рідній Школі.

7, 8, 9-го відбуто Базар.

16-го жовтня відіграно одноактівку — „Рідна сестра, то золото”.

23-го жовтня відбувся концерт Р. Школи.

28-го листопада відзначено концертом „Листопадові Роковини”. Реферат виголосив представник „Нового Шляху” п. Гринів.

4-го грудня представник п. Гринів дав виклад під назвою „Завдання преси”.

18-го грудня під управою п-ни Олі Мисик влаштовано дитячий концерт. Відбулась зустріч із св. Миколаєм.

19-го грудня Річні Загальнi Збори Т-ва. Новий Заряд: М. Атаманюк — голова, М. Ковалишин — заступник, Ф. Кондрат рек. секр., П. Кіт — фін. секр., Ф. Мороз — скарбник і інші. Не винесено важливіших рiшень.

20-го грудня на засіданні Заряду вирiшено, щоб дiтво-ра Р. Школи пiшла з колядою на школу.

Рік 1949

26-го січня Заряд Т-ва відбув засідання, на якому вибрано трьох людей, що мають відбирати відтинки з розпроданих книжок і грошей від контестанток. Того самого

дня ввечері відбувся концерт популярності. Королевою вийшла п-на Євгенія Кіт, а княжною п-на Оля Степанюк.

13-го березня відіграно драму „Дала дівчина хустину” О. Лугового.

20-го березня відзначено Роковини Т. Шевченка концертом під дириг. О. Мисик. Вступне слово мав Я. Трембач, реферат — Василь Пакуляк, а кінцеве слово О. Барчук.

10-го квітня — квартальні Збори Т-ва. Рішено відновити будинок з-зовні імітацією цегли. Також заложити паркан з воротами на задній стороні.

11-го квітня на засіданні Заряду припоручено А. Газдюкові вибрati відповідний матерiял до віднови будинку.

23-го квітня п-на Галина Галій, оперна співачка, дала концерт в залі „Просвіти”.

1-го травня відіграно драму на п'ять дiй „Степовий Гiсть”. Реж. В. Пакуляк.

18-го червня відбувся іспит учнів Рiдної Школи. Iспит переводив В. Пакуляк.

25-го червня д-р С. Росоха виголосив відчит на тему „Десятирiчча Карпатської України”.

26-го червня той же бесiдник виголосив реферат на тему „Визвольна справа й мир у свiтi”.

24-го липня відбувся Товариський „Пiкнiк”.

5-го серпня прочитано листа вiд учителя І. Боднарчука й припоручено секретаревi вiдписати й подати цiну платнi за ведення працi в школi й органiзацiї. Рiшено платити йому вiд 125.00 до 130.00 дол. мiсячно.

28-го серпня прибув учитель І. Боднарчук. Вiн мав коротке iнтерв'ю з батьками в справi Рiдної Школi.

6-го вересня розпочато навчання в Рiднiй Шkoli.

1-го жовтня Амат. гурток пiд управою І. Боднарчука влаштував „Вечiр гумору й смiху”.

9-го жовтня Заряд вiдбув своє чергове засiдання в справi „Свята книжки”, що має вiдбутися 30-го жовтня.

29-го жовтня ген. Сiкевич виголосив доповiдь на тему „Давнi переживання”.

3, 4, 5-го листопада вiдбувся Базар.

13-го листопада відсвятковано концертом „Листопадові Роковини”.

20-го листопада відіграно драму — „Батьківська Любов”.

11-го грудня — Річні Загальні Збори. Вибрано новий заряд у складі: М. Атаманюк — голова, М. Ковалишин — заступник голови, Ф. Кондрат — рек. секретар, П. Кіт — фінан. секретар, Ф. Мороз — скарбник і інші.

Були ухвали й рішення адміністративного характеру.

17-го грудня влаштовано традиційного „Святого Миколая”.

18-го грудня хор Т-ва взяв участь у спільному концерті „Ротарі Клуб” на фонд святочних дарунків для бідних осиротілих дітей.

Рік 1950

1-го січня відіграно комедію у 3-ох діях — „Пан майстер Копитко”.

5-го січня Заряд Т-ва відбув засідання в справі похорону бл. пам'яті члена Т-ва О. Чемного.

Ввечері того самого дня Заряд відбув друге засідання в справі коляди.

17-го січня, на засіданні Заряду обговорено справу назначення контестантки п-ни М. Михайлук, що згодилася репрезентувати наше Т-во у міському Карнавалі.

20-го січня хор „Просвіти” під диригентурою Івана Боднарчука відспівав в'язанку колядок з нагоди Різдвяних свят.

21-го січня відбулася спільна Різдвяна вечера.

29-го січня заходом дітвори Рідної Школи відбувся Різдвяний концерт з відповідною святочною програмою.

5-го лютого д-р Степан Росоха виголосив відчит на тему „Різдвяні звичаї”.

Того самого вечера відсвятковано „Свято Державності”. Вступне слово мав В. Пакуляк, реферат виголосив д-р С. Росоха, а кінцеве слово — О. Барчук. Мистецьку частину програми виконав мішаний хор Т-ва під проводом Івана Боднарчука.

7-го лютого хор Бандуристів під проводом Г. Китастро-го дав величавий концерт при численній участи кенор-ських громадян.

25-го лютого Заряд Т-ва відбув своє засідання в справі Шевченківського концерту.

5-го березня дітвора Рідної Школи відіграла пред-ставлення на 3 дії п. н. „Печери”. Увесь дохід призначений на фонд допомоги Рідній Школі на скитальщині в Европі.

12-го березня проф. Я. Рудницький, представник УВАН, виголосив відчит на тему „Перший Український Універси-тет за кордоном”.

Ввечері відсвятковано 136-ті роковини народження Т. Шевченка та 89-ті роковини його смерті. Свято відкрив Пилип Горбатюк, реферат виголосив проф. Яр. Рудниць-кий, а кінцеве слово — П. Ратуський. Мистецьку програму виконав мішаний хор під проводом І. Боднарчука.

В кінцевому слові П. Ратуський подякував прелеген-тові за цінний відчит, а шановний гість подякував за збір-ку й за жертву в сумі 100 дол. на видання книжки, першого історичного твору п. н. „Слово о Полку Ігоревім”. Книжка буде присвячена Кенорській Просвітній Громаді.

В квітні відбувся Великодній концерт і одне пред-ставлення.

В травні відіграно одне представлення і концерт попу-лярності.

Червень — Вечір сміху та дитячий концерт Рідної Школи.

Липень — два товариські Пікніки.

В серпні — спортова дружина пластунів мала свій Пікнік.

Вересень — відбувся величавий Базар з надзвичайно гарним успіхом.

Жовтень — відбулося два представлення.

В листопаді влаштовано „Листопадове свято”.

Грудень — традиційний „Святий Миколай”.

24-го грудня Річні Загальні Збори — вибрано заряд Т-ва у складі: П. Ратуський — голова, М. Ковалишин — заст. голови, Ф. Кондрат — рек. секретар, П. Кіт — фін. секретар, П. Горбатюк — скарбник і інші. На внесок П. Ратуського рішено вибрати з п'ятьох людей комітет, якого завданням було б плянувати всяку культурно-освітню працю, як концерти, представлення, відчiti т. п. До вищезгаданого комітету ввійшли: П. Горбатюк, Ф. Кондрат, Емілія Ганчарик, п-ні Пакуляк і І. Боднарчук.

25-го грудня д-р С. Росоха виголосив історично-науковий відчит.

31-го грудня відіграно представлення п. н. „Зустріч Нового Року”.

Рік 1951

7-го січня діти Р. Ш. та молодь ходили з колядою на ціль Т-ва.

20-го січня відбулась спільна Свят-Вечеря. Святочну промову виголосив гість з Вінніпегу — О. Гай-Головко, що приїхав з Європи. Він висвітлив життя нашого народу під большевицьким режимом та зложив признання, що ми, живучи у вільній Канаді, продовжуємо наші святочні традиції.

21-го січня відсвятковано „Свято Державності”. Хор під управою І. Боднарчука відспівав кілька пісень, а довідка виголосив Гай-Головко. Танцювальна група завершила концертovу програму.

9-го лютого Амат. гурток виставив драму п.н. „Де воля кривавим цвітом зацвіла”.

4-го березня повторено драму „Батьківська Любов”.

8-го березня виставлено комедію „Еміграційна Лихоманка”.

16-го березня відбувся розваговий вечірок з бінгом.

17-го березня, на засіданні Заряду, рішено піднести будинок на три і пів стопи вгору, дати залізні в'язання, а до переведення ремонту згодити місцевого контрактора — Петра Чапа. Також ухвалено змінитиogrівач. Комітетові припоручено опрацювати плян перебудови. В тиждень пізніше контрактор П. Чап доручив кошторис ремонту і роботу почато.

14-го квітня відбуто весняний Базар.

11-го травня Заряд Т-ва вирішив приступити до перебудови „бейсменту”, щоб побільшити приміщення, бо в горішній залі стало тісно та невигідно; молодь не має де приміститись. Ця перебудова була вже заплянована давнішими роками, а тепер назріла пора цей плян здійснити. Голова пропонує перевести на ту ціль збірку. На початок зібрано поважну суму грошей, 3,881.46 дол. Опісля вибрали Будівельний Комітет у складі: Андрій Газдюк, Михайло Червак і Олекса Барчук.

12-го травня відіграно драму „Дівочі Мрії”. Підготовкою вистави зайнялися: І. Боднарчук, Пакуляк і П. Горбатюк. Вони виступали теж у головних ролях. Вистава пройшла успішно.

24-го червня — іспит учнів Р. Школи, що його перевів учитель І. Боднарчук. Старші учні виказали добрий поступ з предметів українознавства.

Заввага: Від половини 1951 р. до половини 1952 р. діяльність Товариства перервано з причини перебудови домівки.

4-го листопада — відсвятковано „Листопадові Роковини”. Хор під управою І. Боднарчука та учні Рідної Школи виповнили мистецьку частину програми. Святковий ре-

ферат виголосив гість із Вінніпегу — інж. Василь Топольницький. Переведено збірку на Інвалідів.

В жовтні відбулося осінній Базар, який тривав шість днів. Прихід з базару був успішний.

16-го грудня хор Т-ва „Просвіта” виступив в міському театрі з нагоди різдвяного концерту, що його рік-річно влаштовує „Ротарі Клуб” на ціль осиротілих дітей та інші допомогові цілі.

22-го грудня влаштовано Свято-Миколаївський вечірок для учнів Рідної Школи.

30-го грудня на річних Зборах вибрано новий заряд: П. Ратуський — голова, М. Ковалишин — заст. голови, Ф. Кондрат — рек. секретар, П. Кіт — фін. секретар, П. Горбатюк — скарбник та інші. Учитель І. Боднарчук у своїй промові підчеркує байдужність батьків до національного виховання дітей та робить порівнання з колишніми часами та числом дітей у школі.

Рік 1952

11-го березня відсвятковано концертом Шевченківські Роковини. Святочний реферат виголосив гість із Вінніпегу — О. Гай-Головко.

3-го травня відбувся Базар. Також відіграно 25-го травня п'есу під назвою „Червона світка”.

15-го червня відбулося одно представлення.

10-го липня відбувся Пікнік.

30-го листопада відбувся Базар.

7-го грудня в залі „Просвіти” була висвітлена фільма.

29-го грудня 1952 відбулися Річні Загальні Збори Т-ва. Новий Заряд: М. Атаманюк — голова, Ф. Гала — заступник, П. Горбатюк — рек. секретар, П. Кіт — фін. секретар, М. Ковалишин — касієр та інші.

Рік 1953

15-го січня на засіданню Заряду обговорювано справу контесту популярності.

10-го березня відбулося спільне з Жін. Т-вом засідання, під час якого дискутувало влаштування Весняного Базару.

15-го березня відбулись чвертьрічні Збори, на яких між іншим обговорено справу Рідної Школи.

15-го червня обговорено деякі справи відносно вживання залі на приватні підприємства.

21-го червня відбулись надзвичайні Збори Т-ва, на яких зрезигнував рекордовий секретар П. Горбатюк, а на його місце вибрано Артура Цуркана.

28-го червня відбувся рідношкільний іспит, яким проводив проф. Леонід Білецький. Іспит закінчено концертом.

5-го липня відбулось засідання Заряду Т-ва в справі учителя Р. Школи. Рішено оголосити в пресі за учителем.

13-го серпня відбулося засідання в справі „Пікніку” на неділю 23-го серпня.

24-го серпня відбулося засідання в справі Р. Школи, на якому рішено написати листа до вчительки п-ні Новіцької в Давфін, Ман.

29-го серпня відбувся „Конкурс популярності”. Королевою вийшла (більшістю голосів) п-на Дубчак. Першою княжною вийшла п-на Христина Ганчарик, а другою п-на Ратуська.

30-го серпня скликано батьків для обговорення справ Р. Школи.

3-го вересня відбулося засідання в справі Базару.

28-го вересня відбулося засідання в справі Р. Школи.

29, 30, 31-го жовтня відбувся Базар.

22-го листопада відсвятковано „Листопадовий Зрив”.

19-го грудня влаштовано „Свято Миколая”.

27-го грудня — річні Загальні Збори. До нового заряду ввійшли: Мик. Атаманюк — голова, Микита Ковалишин — заступник голови, Антін Ратушняк — рекордовий секретар, Петро Кіт — фінансовий секретар, Франко Гала — скарбник та інші. Рішено йти з колядою, як теж влаштувати Свято Державності.

Рік 1954

24-го січня відсвятковано „Свято Державності й Соборності”. Мішаний хор, при співучасті Рідної Школи, виповнив святочну програму.

14-го лютого відбулися місячні Збори Т-ва. Обговорено справу зміни статуту.

7-го березня — спільне засідання трьох зарядів: „Пропаганди”, Жіночого Т-ва і „Взаємної Помочі”. Обговорено справу спровадження інструктора танків.

14-го березня відсвятковано Шевченківські Роковини.

28-го березня Амат. гурток відіграв комедію в 3-ох діях п. н. „Турецькі Старости”.

11-го квітня відбулися квартальні Збори Т-ва „Пропаганди”.

4-го червня відбулось засідання Заряду Т-ва. Обговорено справу вчителя Рідної Школи та рішено піднести асекурацію на інвентар Т-ва.

25-го липня відбувся Пікнік. Того самого вечора на засіданні Заряду рішено прийняти аплікацію Івана Боднарчука, як учителя Рідної Школи.

26-го вересня — на засіданні Заряду Т-ва, обговорено справу винайму будинку, а також запрошено Василя Барчука, щоб продовжував навчання в Рідній Школі, бо І. Боднарчук відмовився приїхати до Кенори.

17-го жовтня — засідання Заряду Т-ва в справі відновлення домівки із-зовні.

28, 29, 30-го жовтня відбувся осінній Базар.

31-го жовтня — проф. П. Юзик дав відчит на тему „Українська культура в Канаді”.

21-го листопада відсвятковано „Листопадове Свято”. Реферат виголосив інж. Вол. Коссар.

19-го грудня — Річні Загальні Збори Т-ва. Вибрано новий заряд, в склад якого ввійшли: Микита Ковалишин — голова, Дмитро Забитовський — заст. голови, Антін Ратушняк — рекорд. секретар, Петро Кіт — фін. секретар, Франко Гала — скарбник і інші.

Рішено відсвяткувати 40-літній ювілей існування Т-ва „Просвіта”.

24-го грудня загостив до Т-ва Св. Миколай і роздав дітям і старшим заслужені дарунки.

Рік 1955

2-го січня — засідання зарядів двох товариств рішило йти з колядою в часі Різдвяних свят.

9-го січня на засіданні заряду Т-ва рішено відсвяткувати „Свято Державності”.

23-го січня відсвятковано „Свято Державності”. Реферат відчитав Пилип Горбатюк.

13-го березня влаштовано Академію в честь Т. Шевченка. Участь в концерті взяли: мішаний хор Т-ва, учні Рідної Школи під проводом п-ні Олі Рогатин. Реферат виголосив Василь Барчук, кінцеве слово Пилип Горбатюк.

16-го березня відбулось засідання в справі Рідної Школи. Рішено передати ведення школи і хору п-ні Олі Рогатин.

20-го березня на засіданні Заряду Т-ва рішено вислати 100 дол. Національній Раді в Європі.

12-го червня — на закінчення сезону, відбувся концерт під управою п-ні О. Рогатин.

19-го червня відбулось засідання Заряду Т-ва в справі Рідної Школи на сезон 1955/56.

14-го серпня відбулося засідання Заряду, де рішено влаштувати осінній Базар у днях 27, 28, 29-го жовтня.

4-го вересня відбулось ширше засідання Заряду і членів Т-ва, на якому обговорено справу висвітлення фільми Л. Орлигори п. н. „Годинник б'є Дванадцять”.

13-го листопада Амат. гурток відіграв оперету в 3-ох діях п. н. „Засвистали Козаченьки”.

27-го листопада відсвятковано „Листопадове Свято”. Весь дохід призначено на Інвалідів в Європі.

Рік 1956

Загальні Збори Т-ва відбулися 1-го січня в залі „Просвіти”. Новий Заряд: П. Ратуський — голова, С. Ганчарик

— заступник, А. Газдюк — рек. секр., П. Кіт — фін. секр., О. Барчук — скарбник та інші.

Голова Т-ва П. Ратуський коротко підсумував 40-річчя існування Т-ва, підкреслюючи окремо важливість Рідної Школи при Т-ві.

22-го січня відбувся концерт „Свята Державності” під управою вчительки п-ні О. Рогатин. Святковий реферат виголосив гість з Вінніпегу — п. В. Кохан. Кінцеве слово мав голова „Просвіти” — п. П. Ратуський.

18-го березня відбувся святочний концерт в честь Т. Шевченка. Програма була вміло виконана, святковий реферат виголосив П. Горбатюк.

18-го березня відбулося засідання Заряду в справі направи будинку „Просвіти”.

25-го березня відбувся відчит д-ра В. Черевика з Вінніпегу з висвітленням фільми про острів Маляї.

8-го квітня відіграно п'есу п. н. „Трьох до вибору”.

10-го квітня в залі „Просвіти” була висвітлена фільма „Наталка Полтавка”.

13-го травня відбувся концерт — Свято Матері. Участь взяли учні Рідної Школи та молодь під управою п-ні О. Рогатин.

27-го травня відбулась Святочна Академія в честь Симона Петлюри та Євгена Коновальця. Реферат виголосив В. Кулик, а мистецьку програму збагатив п. Дзюбенко своїм виступом на бандурі. З окремою, дуже добре рецитованою декламацією пописався В. Барчук.

28-го червня відбувся іспит Рідної Школи, в якому крім вчительки п-ні О. Рогатин прийняли участь о. Суло-тицький й голова Т-ва П. Ратуський. Чайне прийняття було приготовлене Жін. Т-вом ім. О. Кобилянської.

3-го липня В. Авраменко та проф. Біберович висвітили фільму „Тріумф українських танків”.

22-го серпня відбулось засідання в справі Рідної Школи. Рішено, щоб наука в Р. Школі розпочалась 1-го вересня.

11-го листопада — Листопадовий концерт під управою п-ні О. Рогатин. Вступне слово виголосив голова П.

Ратуський, а святковий реферат виголосив В. Кулик. Весь дохід призначено на інвалідів.

21-го листопада — засідання Заряду. Рішено спровадити книжки для бібліотеки Читальні та вирішено дати суму 20.00 дол. на невячучий вінок бл. п. П. Венгера.

1-го грудня відбувся концерт Св. Миколая. Діти Рідної Школи й старші громадяни отримали дарунки.

23-го грудня — Загальні Збори Т-ва. Новий Заряд: П. Ратуський — голова, П. Горбатюк — заступник, А. Газдюк — рек. секр., П. Кіт — фін. секр., М. Ковалишин — скарбник та інші.

Рік 1957

27-го січня відбувся концерт „Свята Державності”. Святковий реферат виголосив д-р П. Маценко з Вінніпегу.

23-го квітня відбулося засідання. Було рішено вислати А. Газдюка, як репрезентанта від Т-ва „Просвіта” до ювілейного Комітету для відзначення 70-ліття містечка Кенори. Підготовкою до цього ювілею займеться вчителька Рідної Школи.

23-го квітня — святковий Шевченківський концерт. Участь прийняли хор та діти Р. Школи, а святкову доповідь виголосив адв. Гриць Ратуський з Вінніпегу.

23-го травня відбулось засідання Заряду. Рішено, щоб удекорувати трохи до парадного походу містом, як також приготувати виступ танцюристів. Зокрема Жіноче Т-во при „Просвіті” має подбати про буфет з українськими стравами.

23-го червня — іспит Рідної Школи під керівництвом учительки п-ні О. Рогатин, при співучасти заступника голови П. Горбатюка. На іспиті були: о. Скаkalський та о. Глют. Іспит відбувся з добрым вислідом.

9-го липня, на засіданні Заряду, вчителька О. Рогатин заявила свою резигнацію з дальшої праці в Товаристві.

17-го серпня на спільному засіданні Зарядів відбулось інтерв'ю з Ю. Ягодським, що загостив того дня до Кенори з наміром обняти працю в Т-ві. Після чого обидві

сторони заключили договір, на підставі якого Заряд Т-ва зобов'язується платити Ю. Ягодському 175 дол. місячно.

27-го жовтня на засіданні Заряду прочитано листа від „Сітіzen енд Імігрейшин Кавнсил”, що запрошує „Просвіту” до участі у сходинах-нарадах. Делегатом назначено А. Газдюка.

11-го листопада Т-во „Просвіта” взяло участь у параді „Меморіял дей” та зложило вінок під пам'ятником Невідомого вояка.

24-го листопада під управою диригента Ю. Ягодського відбувся Концерт для відзначення „Пам'ятних Листопадових Днів”. Святковий реферат відчитав Ю. Ягодський. Переведено збірку на інвалідів в Европі.

27-го листопада — Заряд рішив дати 100 дол. на ціль КУК, а також 25 дол. на Старечий дім у Кенорі.

22-го грудня — Річні Збори Т-ва „Просвіта”. Новий Заряд: П. Ратуський — голова, П. Горбатюк — заступник, А. Газдюк — рек. секр., П. Кіт — фін. секретар, М. Ковалішин — скарбник та інші.

Рік 1958

20-го січня — Заряд ухвалив виделегувати П. Кіта на конференцію КУК у Вінніпегу, що мала відбутися в днях 24—26-го січня.

9-го лютого влаштовано „Свято Державності”, на якому виступили: хор „Просвіти” та діти Р. Школи під управою Ю. Ягодського. Реферат відчитав гість з Вінніпегу — Іван Паньків.

16-го березня — святочний концерт під управою Ю. Ягодського для відзначення Роковин смерти Т. Шевченка. Мистецьку програму виповнив мішаний хор „Просвіти” та Рідна Школа. Святковий реферат відчитав Юрій Ягодський. Весь дохід з концерту призначено на УВАН.

26-го березня на засіданні Заряду Т-ва рішено вислати Капелі Бандуристів у Детройті суму 50 дол., як дар від Т-ва „Просвіта” в Кенорі.

11-го травня влаштовано Свято Матері з відповідною програмою. Реферат відчитала учениця Рідної Школи,

Даруся Цуркан. Декламації виголосили Ірина Кондрат та Віктуся Кіт. Кінцеве слово виголосив П. Горбатюк.

25-го червня відбувся іспит Рідної Школи під проводом учителя Ю. Ягодського. Після іспиту відбулася коротка програма, в якій пописувались учні Р. Школи. Заступник голови Т-ва „Просвіта” та голова Шкільного Кружка п-ні Юзя Степанюк — висловили Ю. Ягодському подяку за віддану працю в Рідній Школі.

20-го липня на засіданню Заряду прочитано листа від учителя Ю. Ягодського, в якому він зголосив свої послуги для Т-ва на 1958-59 рік. Однак по довшій дискусії Заряд рішив не прийняти його пропозиції.

17-го серпня засідання Заряду в справі Р. Школи. Розглянено листа від В. Мигаля з Монреалу, в якому він висловив охоту перебрати працю при Т-ві. Рішено повідомити його, що член Т-ва П. Кіт, ідучи до Монреалу, зустрінеться з ним і докладно обговорить умовини й працю в Т-ві „Просвіти” в Кенорі.

14-го вересня відбулося спільне засідання трьох Зарядів: Т-ва „Просвіта”, Жіночого Т-ва та Взаємної Помочі в присутності новоприбулого вчителя В. Мигаля. Обговорено справу Рідної Школи та обрано Батьківський Шкільний Кружок, до якого ввійшли: П. Кіт, А. Ратушняк, п-ні Е. Мельник та п-ні Н. Днесь.

23-го листопада відбувся святочний „Листопадовий концерт” під управою вчителя В. Мигаля. Реферат виголосив В. Мигаль.

21-го грудня відбулося свято Миколая. Діти й старші отримали подарки.

28-го грудня відбулися Річні Загальні Збори Т-ва. Новий Заряд: А. Цуркан — голова, Мих. Атаманюк — заступник, А. Газдюк — рек. секретар, П. Кіт — фін. секретар, М. Ковалишин — скарбник.

На внесок П. Ратуського вирішено відвідати з подарунками всіх українців у Старечому Домі.

Рік 1959

1-го січня — Спільне засідання трьох Зарядів: „Просвіти”, Жіночого Т-ва та Взаємної Помочі. Обговорено та

на пропозицію голови „Просвіти” — А. Цуркана вирішено відвідати під час Різдва всіх хворих та немічних українців, що знаходяться в шпиталях, Старечому Домі, а також і по домах. На цю ціль „Просвіта” асигнувала суму 100 дол., а відвідинами займеться Жіноче Т-во. Рішено також відвідати всіх українців з колядою під час Свят. Прихід з коляди призначується для сиріт та потребуючих українців в Європі.

8-го лютого заходами Т-ва „Просвіти” та дітей Рідної Школи відбувся концерт — „Свято Державності” під управою вчителя В. Мигаля. Вступне слово виголосив О. Барчук, реферат — В. Мигаль.

14-го березня відіграно театральну п'єсу „Три герби”.

29-го березня — Шевченківський концерт під управою В. Мигаля. Програма складалася з пісень виконаних мішаним хором „Просвіти”, декламацій виголошених дітьми Р. Школи, й одноактівки „Мені тринадцятий минало”. Святковий реферат виголосив гость з Торонто — д-р Степан Росоха.

5-го травня в залі „Просвіти” була висвітлена фільма під назвою „Турне по Європі Капелі Бандуристів”.

28-го червня — іспит Рідної Школи під керівництвом учителя В. Мигаля при співчасті трьох Зарядів та батьків.

28-го липня — Піврічні Загальні Збори Т-ва. Голова та окремі члени управи дали звіт з діяльності Т-ва за останніх шість місяців. Ухвалено вислати В. Мигаля як делегата на Конгрес КУК до Вінніпегу. Рішено видати з каси Т-ва суму 1,500 дол. на розбудову місцевого шпиталю (Дженерал Госпітал).

15-го листопада святочно відзначено „Листопадовий Зрив”. Вступне слово виголосив В. Мигаль, а святковий реферат — А. Гудзяк з Манітобського Університету. Кінцеве слово — П. Ратуський, мейор міста Кенори.

19-го грудня відбуто традиційного Св. Миколая.

27-го грудня — відбулися Річні Загальні Збори Т-ва. Новий Заряд: Д. Самусь — голова, А. Ратушняк — заступник, А. Газдюк — рек. секретар, П. Величенко — фін. секретар, М. Ковалишин — скарбник та інші.

Збори ухвалили подарувати суму 500.00 дол. на пам'ятник Т. Шевченка у Вінніпегу, що й згодом зроблено. Загальні Збори вирішили, що члени, які в Т-ва двадцять і більше років, звільняються на майбутнє від плачення членських вкладок.

Рік 1960

1-го січня — засідання Заряду. Рішено відбути Коляду по українських домах, а прихід цей відіслати на будову пам'ятника Т. Шевченкові у Вінніпегу. На Свят-Вечір, заходами Заряду буде Різдвяна радіопередача.

30-го січня — Концерт — „Свято Державності”, в якому взяли участь хор та учні Р. Школи під управою В. Мигаля. Вступне слово виголосив о. А. Цимбалістий, реферат В. Мигаль, а кінцеве слово Я. Трембач. Прихід з концерту призначений на пам'ятник Т. Шевченка у Вінніпегу.

20-го березня — Шевченківський концерт під управою вчителя В. Мигаля. Вступне слово мав В. Мигаль, реферат відчитав А. Ратушняк, а кінцеве слово виголосив Я. Трембач. Дохід з концерту був призначений на пам'ятник Шевченкові у Вінніпегу.

22-го травня Заряд прийшов до висновку, щоб на рік 1960—1961 робити заходи в справі зміни вчителя Р. Школи з огляду на певні недоліки, що трапилися в минулому.

26-го червня — Піврічні Збори Т-ва. Голова та члени управи здали звіт з діяльності за перше півріччя.

18-го грудня відбулися Річні Загальні Збори. Новий Заряд: Д. Самусь — голова, А. Ратушняк — заступник, А. Газдюк — рек. секр., П. Величенко — фін. секр., М. Ковалішин — скарбник, а А. Цуркан — помічник скарбника. Вирішено піти по домах з колядою, а гроші передати на інвалідів.

Рік 1961

22-го січня відбулося засідання в справі Р. Школи. Ухвалено вислати оголошення до „Українського Голосу” та „Нового Шляху” в пошукуванні за вчителем Р. Школи.

Вирішено вислати суму 50.00 дол. для українських біженців у Німеччині.

29-го січня заходами Т-ва відзначено „Роковини Державності”. Дохід з цього свята призначено на Національну Раду.

11-го лютого заходами членів (чоловіків) Т-ва „Простіві” було влаштовано вечерю з розвагами. Приготуванням страв та угощуванням зайнялися чоловіки. В доказ пошани й за довгу працю при Т-ві жінки того вечера були звільнені від всяких обов’язків.

26-го лютого — місячні Збори скликано в справі Чартеру Т-ва. Збори перепровадили Артур Цуркан і Петро Величенко. Головним промовцем був адв. Сванкар. Він вивяснив в англійській мові, яке значіння має Чартер для Т-ва. Чартер підписали директори: Артур Цуркан, Андрій Газдюк, Петро Кіт, Михайло Атаманюк і Микита Кovaliшин.

12-го березня — заходами Відділу КУК в залі „Простіві” відбувся концерт у соті Роковини Т. Шевченка. Доповідь виголосив редактор „Нового Шляху” — Анатоль Курдидик.

19-го березня за старанням Відділу КУК в залі „Простіві” було влаштовано виставку творів Т. Шевченка, з цієї нагоди прибув з Вінніпегу проф. Ярослав Рудницький.

12-го квітня на засіданні Заряду було прочитано листи від УВАН та „Українського Голосу” в справі видання книжки в англійській мові під назвою — „Тарас Шевченко — людина й символ”. Того самого дня рішено вислати суму 50.00 дол. на адресу КУК на покриття коштів подорожі на з’їзд науковців в Італії, в якому бере участь проф. Ярослав Рудницький. Вирішено нагородити двох кенорських студентів-українців сумами по 50.00 дол. Гроші отримали Леонард Кондрат та Володимир Гала.

1-го червня на засіданні Заряду прочитано листа від УВАН з Вінніпегу в справі додаткових 160.00 дол. на видання книжки „Тарас Шевченко — людина й символ”; рішено гроші вислати.

13-го липня на засіданні Заряду рішено вислати суму 50.00 дол. УВАН у Вінніпегу на покриття коштів подорожі українського науковця на Світовий Конгрес в Ротердамі, Голландія.

20-го вересня в залі Т-ва „Просвіта” висвітлено фільму — „Маруся”.

19-го листопада на засіданні Заряду рішено вислати суму 100.00 дол. українським інвалідам у Німеччині, що й згодом зроблено.

23-го грудня — засідання Заряду в справі вчителя Р. Школи. Рішено оголосити в пресі в Канаді й Європі. Цьогорічний прихід з коляди призначено для УВАН та Національної Ради.

17-го грудня — Загальні Річні Збори Т-ва. До Заряду ввійшли на черговий рік: П. Величенко — голова, П. Кіт — заступник, А. Газдюк — рек. секр., А. Цуркан — фін. секретар, М. Ковалишин — скарбник. На Загальних Зборах ухвалено призначити суму 1000.00 дол. на Шевченківську фундацію; ця сума буде сплачувана ратами.

Рік 1962

14-го березня на засіданні Заряду ухвалено вислати суму 10.00 дол. на Осередок Культури й Освіти в Вінніпегу.

25-го березня відбувся Шевченківський концерт. Реферат відчитав А. Ратушняк.

24-го червня — піврічні Збори Т-ва. Ухвалено вислати М. Стручинського, як делегата на Конгрес КУК у Вінніпегу.

27-го вересня на засіданні Заряду Т-ва, голова та присутні члени Заряду познайомились з учителем Ярославом Москвою, що після довгої переписки прибув на працю з Англії. Відбулась обміна думок щодо його праці в Т-ві та висловлено віру, що та праця буде успішною. Навчання в Рідній Школі Я. Москва розпочав 1-го жовтня.

25-го листопада відбулася святочна „Листопадова Академія” з участю мішаного хору під керівництвом Ярослава Москви. Реферат прочитав Я. Москва.

23-го грудня заходами учнів Р. Школи, управи і вчителя Я. Москви влаштовано Свято Миколая. На кінець старші та діти отримали з рук Св. Миколая — подарунки.

30-го грудня відбулися Річні Загальні Збори. До нового Заряду ввійшли: П. Величенко — голова, Д. Забитовський — заступник, А. Ратушняк — рек. секретар, А. Цуркан — фін. секретар, Мих. Атаманюк — скарбник і інші.

Рік 1963

6-го січня діти Р. Школи та старша молодь відвідали українські родини з колядою на Р. Школу. Того ж вечера Хор під управою Я. Москви виступив з півгодинною радіо-программою українських колядок.

8-го січня — хор Т-ва під управою Яр. Москви дав Різдвяний концерт в Старечому Домі. Програма складалась з колядок і святочних побажань в українській та англійській мовах. Промовляла пані Галина Дубенська.

20-го січня подібний концерт відбувся в домівці „Пропсвіти”.

27-го січня — засідання трьох зарядів: „Просвіти”, Жіночого Т-ва і „Взаємної Помочі” в справі назначення з-поміж молоді кандидаток до участі в міському „Зимовому Карнавалі”.

3-го лютого — чергове засідання в тій самій справі. До участі в „Зимовому Карнавалі” міста Кенори вибрано п-ну Ірину Кондрат, а Петра Величенка до її помочі.

10-го лютого влаштовано „Свято Державності”. Уесь дохід з концерту призначено на Національну Раду в Европі.

24-го лютого — місячні збори Т-ва. Рішено запросити інж.-агронома А. Гудзяка з Вінніпегу, щоб дав доповідь про садівництво та Шевченківський реферат.

23-го березня — виклад про „Садівництво” інж. А. Гудзяка з Манітобського Університету в Вінніпегу.

24-го березня — Шевченківська Академія з участю мішаного хору й рідношкільної дітвори під управою Яр. Москви. Святковий реферат виголосив інж. А. Гудзяк.

28-го квітня заряд Т-ва рішив вислати 100 дол. на сплати дому КУК у Вінніпегу.

9-го травня — засідання з рішенням влаштувати забаву з танцями.

23-го червня — піврічні Збори Т-ва. Ухвалено відновити долішню частину будинку, та влаштувати дітям Рідної Школи прогульку на 1-го липня.

6-го серпня — засідання заряду. Відновлено угоду з учителем Я. Москвою на черговий шкільний рік.

22-го жовтня на засіданні заряду прочитано листа від Централі КУК з повідомленням про висилку Грамоти для „Просвіти” за грошеві дари на ціль КУК. Рішено вислати 200 дол., як частину залеглого бюджету.

10-го листопада засідання заряду Т-ва в присутності П. Остапчука, що об'їжджає Канаду в цілях зібрання матеріалів та світлин з діяльності організацій та установ для видання Історії українського театрального мистецтва в Канаді. Т-во „Просвіта” жертвувало на ту ціль 100 дол.

17-го листопада відбулось „Листопадове Свято”, отримане з концертовою програмою; участь взяли мішаний хор Т-ва й Рідна Школа під проводом учителя Я. Москви. Реферат виголосив О. Дзвоник, учитель місцевої середньої школи. Уесь дохід вислано на Українських Інвалідів в Європі через централю КУК.

24-го листопада — засідання заряду Т-ва в справі новорічної забави; прихід буде висланий до КУК на сплату бюджетових залегостей.

У грудні влаштовано традиційне „Свято Миколая” для дітвори Рідної Школи.

29-го грудня — Річні Збори Т-ва. До нового Заряду ввійшли слідуючі особи: Пилип Горбатюк — голова, Д. Забитовський — заступник, А. Ратушняк — рек. секретар, А. Цуркан — фін. секретар, Мих. Атаманюк — скарбник та інші.

Порушено справу підготовки й намічення програми Ювілейних святкувань з приводу 50-ліття Т-ва „Просві-

ти", що мають відбутися літом 1965 р. Також рішено вислати 100 дол. на Національну Раду в Європі.

Рік 1964

6-го січня — передано півгодинну програму колядок через місцеву радіо-станцію; діти Р. Школи під проводом учителя Я. Москви відвідали українські родини з колядою.

25-го січня влаштовано Академію з нагоди „Свята Державності". В програмі виступив мішаний хор та діти Р. Школи. Святковий реферат виголосив учитель місцевого „Гай Скул" — Евстахій Дзвоник.

29-го березня відбулась Шевченківська Академія з участю дітей Р. Школи та мішаного хору. Святковий реферат виголосив гость з Вінніпегу — редактор С. Волинець.

12-го квітня на квартальних Зборах Т-ва обрано Ювілейний Комітет, в склад якого ввійшли: Заряд Т-ва „Прозвіти" з додатком Петра Кота та п-ні Е. Ганчарик. До почесяного Ювілейного Комітету входять автоматично 40-річні члени Т-ва, а саме: Д. Самусь, А. Цуркан, П. Ратуський, М. Атаманюк, С. Ганчарик, В. Степанюк, Марія Цуркан, Михаліна Атаманюк, Михаліна Степанюк, В. Савчук, Н. Василюк, Параня Василюк і Микола Сохацький.

25-го квітня на запрошення Т-ва „Прозвіти" Український Театральний Гурток з Вінніпегу дав гостинний виступ, відігравши безсмертну оперетку І. Котляревського — „Наташку Полтавку". На виставі були присутні достойні гости, три сенатори, а саме Павло Юзик з дружиною, Дж. Гледстон, А. Робертсон з дружиною та п-ні Дж. Мілляр — кандидатка консервативної партії в федеральних виборах. Після вистави Жіноче Т-во влаштувало гостинне прийняття для артистів і гостей.

28-го червня відбулися іспити учнів Рідної Школи при співчасті Зарядів та Шкільного Батьківського Кружка. З цієї нагоди були роздані книжечки учням за добре успіхи. Свідоцтв раздано 37. Наступного дня влаштовано пікнік для дітей Рідної Школи над озером.

12-го липня відбулися піврічні Збори Т-ва, на яких прийнято слідуючі рішення: вислати з каси Т-ва суму 100.00 дол. для УВАН на видання етимологічного словника; постановлено взяти участь у святкуваннях 150-річчя з дня народин Т. Шевченка, що мають відбутися у Вінніпегу 5, 6 і 7-го вересня під проводом КУК. В дальшому прийнято на працю вчителя Рідної Школи — Ярослава Москву.

Обговорено з п. Онуфрієм Цукорником справу зібрання матеріалів до Ювілейної Книжки Т-ва „Просвіта”.

7-го серпня відбулося засідання Заряду враз із Ювілейним Комітетом у справі видання Ювілейної Книжки.

23-го серпня відбулося засідання в цій самій справі. Вибрано делегацію для участі в Шевченківських Днях у Вінніпегу й рішено зложить від Т-ва „Просвіта” вінок у стіл пам'ятника. В склад делегації ввійшли: Олекса Барчук і Ярослав Москва. Також вирішено від Т-ва „Просвіта” жертвувати суму 100.00 дол. на Фундацію ім. Т. Шевченка, що згодом і зроблено в днях святкувань.

8-го вересня розпочалась праця в Рідній Школі з участю 39 дітей.

18-го вересня відбулось засідання заряду, на якому обговорено справу участі нашого Т-ва у відзначеннях 100-річчя від часу заснування матірного Т-ва „Просвіта” у Львові, яке ініціює „Просвіта” з Вінніпегу.

15-го листопада в залі Т-ва „Просвіти” відбулася доповідь проф. П. Кондри з Манітобського Університету на тему „Мої враження з поїздки в Україну”. Доповідь була ілюстрована кольоровими дієпозитивами. Заінтересовання серед слухачів було велике.

22-го листопада відзначено концертом „Листопадові Роковини”. Участь в програмі взяли діти Рідної Школи та мішаний хор під керівництвом Я. Москви. Святкову доповідь виголосив артист-маляр Теодор Бааран. Добровільну збірку доповнено до суми 100.00 дол. і переслано через КУК для Організації Українських Інвалідів.

20-го грудня відбуто за старанням Рідної Школи „Свято Миколая”.

20-го грудня ввечері відбулися Річні Загальні Збори Т-ва „Просвіта”. До нового заряду увійшли: П. Горбатюк — голова, Д. Забитовський — заступник голови, Я. Москва — рекордовий секретар, А. Цуркан — фінансовий секретар, П. Голяр — скарбник.

Молоді „гокеїсти” при Т-ві. Стоять зліва направо в першому ряді: П. Кіт, Карайм, Бушей, Дубчак. Другий ряд: Ковалик, Слободян. Третій ряд: Бейкер, Ратуський, Мороз і Савчук.

Вистава книжок і народного мистецтва в залі Т-ва з нагоди „Свята Книжки” в м. жовтні 1949 р.

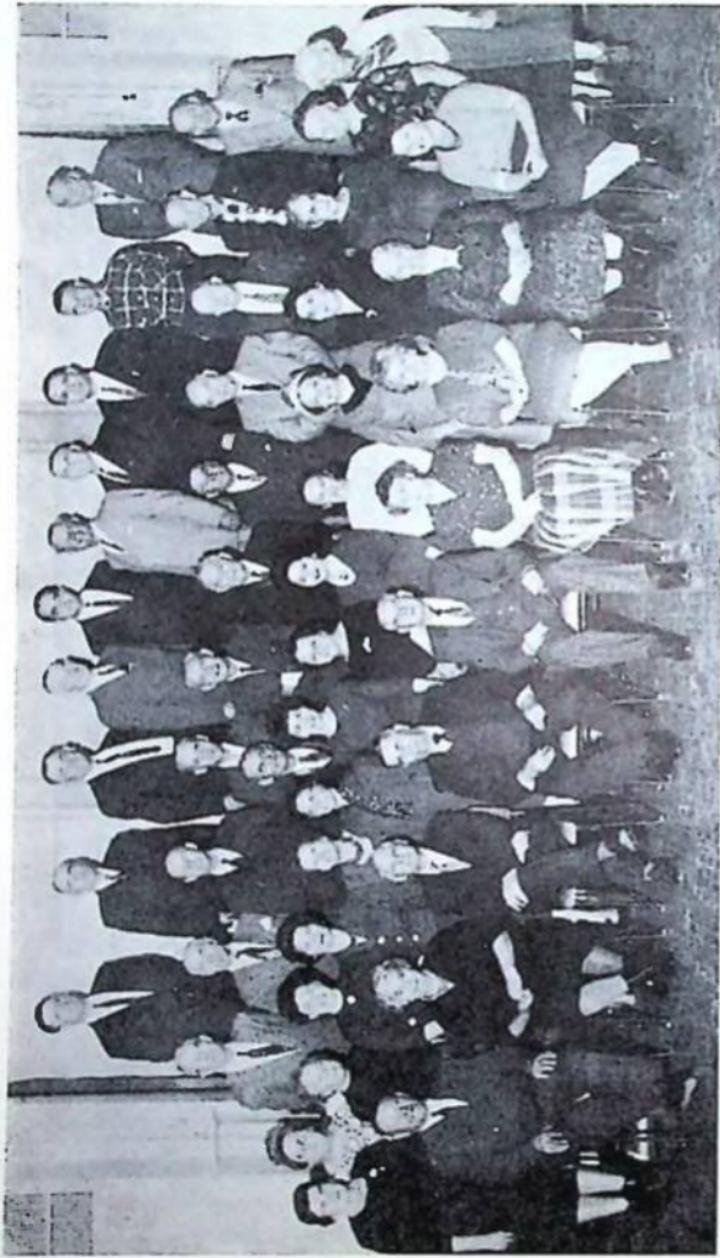
Конкурс популярності в 1950 р. Катруся Барчук-Роляндсон, Марія Богачук-Войтович (королева), Софія Козицька-Яніцка.

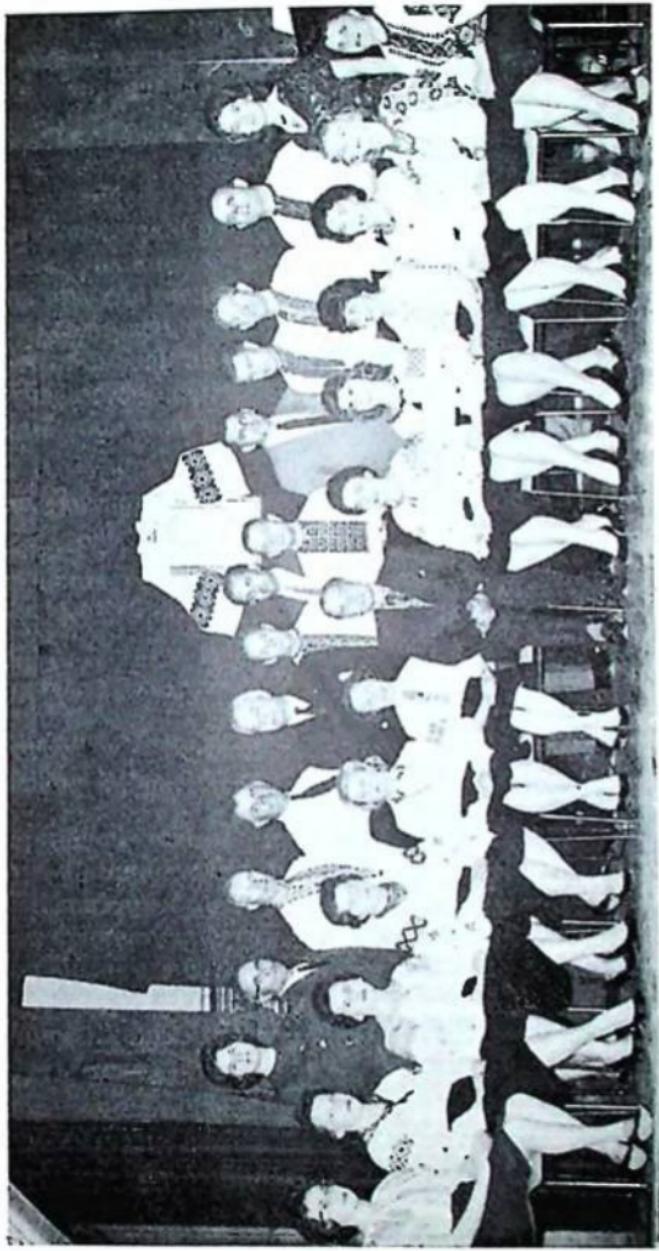
Конкурс популярності 1953 р. Зліва направо: Петруся Ратуська-Кід, Ліза Дубчак-Генстед і Христя Ганчарик-Лейсл.

З контесту популярності в 1949 р. Євгенія Кіт, королева контесту,
і Ольга Степанюк, княжна.

Рік 1964. Члени Т-ва "Глоссія". Сидять в першому ряді зліва направо: А. Газдюк, М. Степанюк, М. Стручинський, А. Цуркан, Н. Василюк, П. Кондрат, А. Степанюк, М. Атаманюк, М. Гала. В другому ряді стоять зліва направо: К. Кериковська, Е. Бричакова, Л. Цебровська, Г. Хмельницька, М. Шуркан, Третій ряд зліва направо: М. Атаманюк, А. Кіт, А. Цуркан, А. Кіт, В. Степанюк, В. Трембач, В. Ганчарик, Д. Ганчарик, П. Ратушник, Д. Кіт, С. Козицький, А. Брикайло, Ф. Гала, П. Горобatzuk. Четвертий ряд зліва направо: І. Кузьо, І. Пакон, П. Кіт, І. Мальона, М. Атаманюк, П. Голір, М. Заоріч, А. Ратушник, Т. Богуславець, Я. Москва.

Хор. Т-ва "Прозвіта" в час Шевченківських Роковин у березні 1963 р. Перший ряд зліва направо: Даруся Цуркай, Катруся Степанюк, Оля Ведиченко, Маргарета Гала, Галина Дубенська, Орисія Романюк, дириг. Яро-слав Мосіва, Нуська Днесь, Марія Войтович, Ірена Кондрат, Юзія Степанюк, Галина Леджі, Евгенія Українцєв. Другий ряд зліва направо: Маруся Ратушняк, Іван Пакон, Олексія Барзук, Петро Кіт, доповідач — Інж. А. Гудзяк, Пилип Горбатюк, Михайло Атаманюк, голова "Прозвіти" — Петро Величенко, Франко Гала, Ангелін Ратушняк, Діана Ратушняк.

Шевченківські Дні в Вінніпезі 1964 р. заходами КУК-а з нагоди 150-річчя народження Т. Шевченка. Делегати від Т-ва „Просвіта” Я. Москва й В. Степанюк; від місцевого відділу КУК О. Барчук; від Української Православної Громади Я. Трембач з вінцями, що були зложені в стіл пам'ятника Поета.

**ЛІТОПИС ЖІНОЧОГО ТОВАРИСТВА
ІМ. ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ**

**за час — від 24 лютого, 1929 року
до 30 червня, 1965 року.**

**Зладжений на підставі протоколів Т-ва, що висвітлює
його діяльність за вищезгадані роки.**

Початки організованого жіночого руху в Кенорі сягають до 1915 року. З початком березня т. р. основано тут перше українське товариство — Читальню „Просвіти” ім. Тараса Шевченка. З хвилею зорганізування названого Т-ва, включились у його ряди всі жінки, які відчували потребу суспільної праці в громаді.

З розповіді найстаршої віком членки-піонерки, Марії Цуркан, відомо, що започаткована праця в Т-ві була обмежена та доривочна з причини браку відповідного приміщення, де було б можна розвинути ширшу діяльність. Як сходини членів, так і всякі менші підприємства відбувались по приватних, тісних хатах. До того — був це час, в якому шаліла перша Світова Війна, панувало загальне безробіття в країні, а що найгірше — канадійський уряд переслідував у різний спосіб українців-галичан, як горожан Австрії, з якою Канада була у війні. Він дивився на наших людей як на ворожий елемент. Всі ці обставини не дуже сприяли розвою Т-ва, а навпаки, здергували його нормальну працю. Та незважаючи на ті всі труднощі та невигоди, згуртоване при „Просвіті” жіноцтво, у своїй допоміжній праці, присвячувало багато часу та трудів, щоб хоч час-до-часу зробити щось корисного для Т-ва та придбати деякий гріш на його потреби. З таких принаїдних підприємств, упродовж дворічної діяльності Т-ва, воно здобуло певні матеріальні фонди. Набуто стару хату, щоб мати площу під будову нової домівки для Т-ва, до побудови якої приступлено ще того самого року.

З побудовою власної й вигідної домівки осінню, 1917 року, зорганізоване жіноцтво розвинуло ширшу та плянову працю. Влаштовано частіш усякого роду імпрези та підприємства, як концерти, театральні вистави, розвагові забави, чайні вечерки, пікніки, базарі тощо. Всі ті імпрези приносили задовільні, як на той час, матеріальні прибутки, які йшли на сплату задовгень Т-ва, а частину з них давалось на всякі народні та добродійні цілі.

1918 рік приніс горожанам Канади нове нещастя. При кінці того року поширилась у країні епідемія інфлюензії, яка вбивала людей у застрашаючий спосіб: не було ніодної хати, в якій не було б смертних випадків. Боротьба з епідемією була важка з браку лікарської обслуги.

Т-во „Просвіта“ взяло на себе гуманний обов'язок подати помічну руку хворим та голодуючим: завело в себе кухню, яка приготовляла для них їжу. Хворим, що не могли ходити, їжу розносилось по хатах. Був це важкий обов'язок, але треба було його виконувати з найбільшою самопосвятою. І в цьому випадку наше жіноцтво доджило чимало труду і старань, щоб помогти людям та облегчити їм чимало горя і терпіння.

З початком 1923 року долучилось ще одно нещастя: З невідомих причин домівку знищила пожежа. Організаційна праця, яка велась з таким запалом та найкращими перспективами на майбутнє, знову була припинена силою обставин.

З побудовою другої домівки, пішла ще більш інтенсивна праця, бо треба було грошей на сплату довгів, що тяжили на домівці.

В міжчасі прибули до Кенори нові жінки з першої та другої іміграції, які поповнили ряди активних членок. Це поповнення причинилося багато до скріплення організаційної праці, яку в першому етапі започаткувало зорганізоване жіноцтво Кенори, хоч був його невеликий гурток.

Було б здивувати підкреслювати тут його великий вклад у розбудову культурного та національного життя в громаді. Про це буде згадка у другому періоді організацій-

ної самодіяльності Жіночого Т-ва, коли воно оформилось у незалежну та самостійну жіночу організацію.

До того прийшло з початком 1929 року. Із збільшеннем числа членок Т-ва „Просвіта”, у них виринуло бажання повести самостійну організаційну роботу, невиключаючи дальшої дружньої співпраці з Т-вом „Просвіта”. Порозумівшись з останньою, яка дала на це свою згоду, членки Т-ва нав'язали контакт з Євгенією Ситник, провідною членкою Організації Українок Канади у Вінніпегу з проханням, щоб вона допомогла їм зорганізувати Жіноче Товариство. Вся ініціатива в тій справі спочивала в руках активної членки — Михайлини Атаманюк.

Цей задум переведено в життя 24-го лютого, 1929 року. Того дня скликано Основні Збори в домівці „Просвіти” в приявності поважного числа жінок.

Зборами проводила двочленна Президія у складі: Михайлина Атаманюк — предсідниця, Емілія Цуркан — секретарка.

Про цілі й завдання жіночої організації доповідала організаторка Євгенія Ситник. Вона з'ясувала обширно завдання жіноцтва на іміграції, та завізвала жінок до об'єднаної та солідарної творчої праці для добра жіночої громади та українського народу.

Після доповіді вибрано заряд у такому складі:

Михайлина Атаманюк — голова.

Анна Ратуська — заступниця голови.

Емілія Цуркан — рекордова секретарка.

М. Кокор — фінансова секретарка.

Анна Кохайдя — скарбничка.

Сабіна Стручинська — господиня.

Контрольна Комісія:

Текля Атаманюк, Ольга Ситник, Мих. Степанюк.

На Зборах вписалось 28 членок. В чергових роках те число подвоїлось.

Жіноче Т-во обрало за свою патронку Ольгу Кобилянську, визначну українську письменницю, що в тих часах жила в Чернівцях, на Буковині.

Новозорганізоване Товариство примістилося в домівці Читальні „Просвіти”. Хоч самостійно діяльне, воно дружньо співпрацювало з „Просвітою” впродовж років. Свою всю працю базувало на власному статуті, оформленому на ідейних засадах, що були основою матірного Т-ва „Просвіта” у Львові, 1868 року.

Вже в першому році своєї діяльності Жіноче Т-во ім. О. Кобилянської відбуло п'ять засідань, три місячні збори, чотири самоосвітні вечерки з читанням творів своєї патронки-письменниці; влаштувало два концерти, один з них був присвячений Ользі Кобилянській з нагоди

Членки Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської з Оленою Кисілевською в 1929 р.

Жіноче Товариство ім. О. Кобилянської 1930 р.

дня її уродин, а прибуток з нього призначено на фонд відбудови хати патронки в Чернівцях. Подібні концерти в честь письменниці влаштовувано періодично за весь час її життя. Це був справжній вияв пошани до визначної жінки, гідний наслідування.

Дня 19-го вересня т. р. відвідала Кенору сенаторка Олена Кисілевська зі своїм сином, д-р В. Кисілевським та Анною Йонкер, відомою народною діячкою, великою фундаторкою та українською патріоткою з Вінніпегу. 24-го влаштовано в їх честь гостинне прийняття, получене з концертовою програмою, під час якої вітали сердечно достойних гостей представники місцевих організацій. Чергового дня, членки Т-ва, зарядили прогулку на озері „Лейк оф ді Вудс”, щоб уприємнити гостям короткий побут в Кенорі.

В черговому, 1930 році до заряду ввійшли:

Михайлина Атаманюк — голова.
Сабіна Стручинська — заступниця голови.
Емілія Цуркан — рекордова секретарка.
М. Бандола — фін. секретарка.
Анна Кохайда — скарбничка.
Параня Василюк — господиня.

Контрольна Комісія:

Михайлина Степанюк, Анастазія Сенюк, Анна Ратуська.

В першу чергу заряд подбав, щоб відзначити роковини Жіночого Т-ва. В тій цілі влаштовано концерт, а доповідь дала організаторка — Євгенія Ситник. Крім того відбуто в році такі імпрези: Свято Матері, концерт у честь патронки, О. Кобилянської, одну доповідь, яку виголосила Марія Баран, три забаві, двоє засідань і три місячні збори. З пожертв вислано: 10.00 дол. на Рідну Школу в Старім Краю, та 15.00 дол. О. Кобилянській.

Коли зважити, що в тому році почалась загальна економічна криза в Канаді, люди блукали без праці й голодували, то треба признати, що виконана в таких умовах праця, була в дійсності велика.

Вже того самого року, в наслідок кризи, заряд Жіночого Т-ва зустрінувся з важкою проблемою: Виникла потреба негайної допомоги безробітним та голодуючим членам „Просвіти”. Відбуто в тій справі кілька спільніх нарад з зарядом „Просвіти” й вирішено відкрити в „Просвіті” безоплатну кухню для безробітних. Заряд Жін. Т-ва дав початково на ту ціль 40.00 дол., а решту „Просвіта”. Кухню відкрито й ведено її понад три місяці, організаційним коштом. Безробітні діставали їжу два рази денно.

Криза мала й відємний вплив на фінансовий стан Т-ва, бо прибутки з підприємств замітно змаліли. Однаке культурно-освітня праця в Т-ві не припинялась. Охочих до праці людей тоді не бракувало, бо всі безробітні переводили свій час у домівці.

В 1931 році перебрали провід у Т-ві:

С. Стручинська — голова.
Марія Цуркан — заступниця голови.
Анна Кохайда — рек. секретарка.
Мих. Атаманюк — фінансова секретарка.
Михайлина Бандола — скарбничка.
Анастазія Сенюк — господиня.

Контрольна Комісія:

М. Степанюк, А. Степанюк, К. Романюк.

Як згадується в протокольних записках, Заряд даліше турбувався придбанням фондів на допомогу безробітним. На ту ціль влаштовує ряд підприємств. На домашньому відтинку помагає „Просвіті” вдержати Рідну Школу, на що дає зі своєї каси суму 60.00 дол.

Своїм порядком відмічує другі роковини Т-ва святковим концертом, на якому реферат прочитує провідна членка, Михайлина Атаманюк. В році відбуто: два концерти, чотири забаві, двоє засідань Заряду та троє спільніх сходин.

Рік 1932 не приносить нічого кращого. Криза продовжується та накладає на Т-во ті самі обов'язки. На річних зборах вибрано новий Заряд у такому складі:

М. Цуркан — голова.
К. Романюк — заступниця голови.
Е. Цуркан — рек. секретар.
М. Атаманюк — фін. секретарка.
С. Стручинська — скарбничка.
Параня Зубрецька — господиня.

Контрольна Комісія:

А. Кохайда, А. Сенюк, А. Ратуська.

В минулих роках членки Т-ва відвідували українські родини з колядою і щедрівкою в часі Різдва та Йордану. Поза самою традицією був це важливий засіб здобуття фондів на потреби організації. Однаке в цьому році, з уваги на кризу, рішено колядників не висилати. Натомість зроблено натиск на підприємства розвагові: забави з танцями, чайні вечерки та бенкети. Таких підприємств влаштовано в році 12. Поза тим відіграно одно представлення — „Нещасне Кохання”; відзначено чергові роковини Т-ва, День Матері та день уродин патронки — О. Кобилянської. Відбулося також один спільний пікнік.

Як видно із звіту річної праці, заряд Т-ва та його членки працювали надзвичайно інтенсивно й напружено, очевидно, не без матеріального успіху, про який немає тут згадки. А вся та праця була обговорена й вирішена на шістьох засіданнях, трьох місячних та одних піврічних зборах.

В 1933 році заряд Т-ва складався з таких осіб:

Єлісавета Конобій — голова.
Юлія Гуменюк — заступниця голови.
Е. Цуркан — рекордова секретарка.
К. Романюк — фінансова секретарка.
Анастазія Сенюк — скарбничка.
Юстина Малишевська — господиня.

Контрольна Комісія:

Текля Атаманюк, Анна Ратуська, Мих. Степанюк.

Поза щорічними програмовими імпрезами, заходом Т-ва відіграно гарну побутову драму п. н. „Жидівка Вихрестка”. До Т-ва вписалось шість нових членок. Ви-

слано 10.00 дол. до Союзу Українок у Львові на оплату подорожі делегатки на Жіночий Конгрес у Марсилії.

До Заряду Т-ва на 1934 рік вибрано:

Марія Цуркан — голова.

М. Степанюк — заступниця голови.

М. Атаманюк — рекордова секретарка.

С. Стручинська — фінансова секретарка.

Текля Червак — скарбничка.

П. Василюк, Юстина Малишевська — господині.

Контрольна Комісія:

Елісавета Конобій, Катерина Романюк, Анна Кохайда.

Заряд влаштував у році: п'ять чайних вечерків, один пікнік, два концерти — один присвячений десятим роковинам смерті Ольги Басарабової, а другий у честь патронки Ольги Кобилянської. Відзначено теж п'яті роковини Жіночого Т-ва, та відіграно історичну драму „Галля”. В ділянці допомоговій вислано 5.00 дол. на Інвалідів, 5.00 дол. на пресовий фонд „Жіночої Долі”, а 10.00 дол. Ользі Кобилянській. Відбуто двоє засідань і двоє місячних зборів.

Очолили Т-во 1935 року такі членки:

Марія Савич — голова.

Е. Ганчарик — заступниця голови.

М. Цуркан — рекордова секретарка.

Юлія Гуменюк — фінансова секретарка.

С. Стручинська — скарбничка.

Т. Атаманюк, П. Василюк — господині.

Контрольна Комісія:

Анна Ратуська, Михайлина Атаманюк.

На запрошення англійського Т-ва, членки спільно з Т-вом „Просвіта”, влаштували Різдвяний концерт з виставкою українського ручного мистецтва та з показом українських свяtkових страв та печива. Відповідний реферат в англійській мові виголосив гість із Віnnіпегу, Кость Андрусишин, згадуючи обширно про різдвяні та великовідні традиції та славне історичне минуле українського народу.

Цей виступ був наскрізь успішним і викликав широке зацікавлення між співгromадянами інших народностей, що були присутні на концерті.

Крім того відбуто в Т-ві ряд підприємств та рокових свяtkovих іmprez, а між ними велиcodne „Спільне Свячene”, влаштоване, як зазначено в протокольних рекордах, перший раз заходами Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської. До згаданих підприємств треба ще додати гарну сценічну картину п. н. „Українське Весілля”, підготовлену вміло учителем Рідної Школи М. Борисиком.

Заряд Т-ва на 1936 рік:

Ольга Романюк — голова.

Е. Цуркан — заступниця голови.

Т. Лозинська — рекордова секретарка.

К. Романюк — фінансова секретарка.

С. Стручинська — скарбничка.

Анастазія Сенюк, Параня Василюк — господині.

Контрольна Комісія:

А. Ратуська, М. Атаманюк, В. Цуркан.

Річна праця, крім 12 розвагових вечерків та двох роковин у честь патронки О. Кобилянської й Жіночого Т-ва, включала рокові обрядові іmpрези й День Матері. Прихід з останнього вислано матерям Біласа й Данилишина. Відіграно теж цікаву побутову драму на 5 дій п. н. „Заклятий Яр”.

У літі того ж року Жіноче Т-во понесло невіджалувану втрату з смертю бл. пам'яті членкинь Теклі Атаманюк та Юлії Гуменюк.

Заряд Т-ва в 1937 році:

Михайлина Степанюк — голова.

Е. Ганчарик — заступниця голови.

Г. Стручинська — рекордова секретарка.

О. Романюк — фінансова секретарка.

С. Стручинська — скарбничка.

А. Сенюк, П. Василюк — господині.

Контрольна Комісія:

Катерина Романюк, А. Степанюк, Т. Лозинська.

Цього року заряд Т-ва відновив освітні вечерки з читанням, що мали відбуватись за чергою по домах членок.

Відмічено дві річні імпрези: Роковини Жіночого Т-ва й О. Кобилянської. На роковинах Т-ва промовляла Галя Гаврилюк, а на других — Євгенія Ситник із Вінніпегу. Обидві імпрези відбулися успішно під кожним оглядом. Заходом Т-ва відіграно також побутову драму на 5 дій „Безталанна” та влаштовано кілька розвагових забав.

На 1938 рік Т-во очолили:

Марія Цуркан — голова.

К. Хмелюк — заступниця голови.

Г. Стручинська — рекордова секретарка.

В. Цуркан — фін. секретарка.

Анастазія Кіт — скарбничка.

П. Василюк, Мих. Степанюк — господині.

Контрольна Комісія:

А. Ратуська, О. Романюк, М. Степанюк.

Організаційну діяльність у році започатковано освітніми вечерками з читанням творів наших письменниць. Вечерки відбувалися по приватних домах і членки радо сходилися на них. Одна з них читала твір, а решта слухаючи, виконували в той сам час якісь ручні роботи. Такі вечорки були приємні й корисні. В кінці господиня дому вгощувала всіх чайком. В такій дружній атмосфері іноді переводжувано збірки, які йшли на добру ціль.

Поза традиційними рік-річними концертами, роковинами та Академіями в честь наших визначних жінок, влаштовано вісім забав та відіграно одно представлення п. н. „Зоря нового життя”. Відбуто чотири засідання та три місячні збори.

Згідно зі звітами членок заряду на Річних Загальних Зборах Т-ва, цілорічна праця, виконана членками, була під кожним оглядом успішною та принесла задовільні фінансові прибутки.

В 1939 році провід Т-ва обняли:

С. Стручинська — голова.

А. Кіт — заступниця голови.

- А. Кохайда — рек. секретарка.
В. Цуркан — фінансова секретарка.
Т. Лозинська — скарбничка.
К. Хмелюк, К. Керковська — господині.

Контрольна Комісія:

О. Романюк, К. Романюк, А. Атаманюк.

10-річчя Жіночої Організації ім. О. Кобилянської відзначено в лютім належно підготовленим концертом під керівництвом В. Сосняка. Програма була різноманітна й цікава. З морального боку свято було успішне.

Події, що розвинулися на Закарпатській Україні при кінці березня, кенорські українці прийняли з найбільшим одушевленням. Всі раділи, що хоч маленька частина української закарпатської землі здобула волю. Але та радість не тривала довго. Лютий ворог знищив здобуту волю в самому зародку. По розгромі Січового Стрілецтва всіх огорнув великий жаль. Треба було поспішити з матеріальною допомогою воєнним збегцям, які опинились на скіtal'щині. Жіноче Т-во спільно з „Просвітою” виславало на ту ціль 500 дол.

В квітні загостила до Кенори співачка Ольга Лепкова, приїхавши з Європи. Вона дала концерт з добірною й добре виконаною програмою в домівці „Просвіти”. По концерті влаштовано в її честь гостинне прийняття.

В році відбуто кілька забав, чайних вечерків з читанням та шиттям. Вислано 5.00 дол. на пресовий фонд „Жіночої Долі” й закуплено кілька вартісних книжок для бібліотеки „Просвіти”.

До заряду в 1940 році увійшли:

- С. Стручинська — голова.
М. Степанюк — заступниця голови.
Е. Ганчарик — рек. секретарка.
В. Цуркан — фін. секретарка.
К. Хмелюк — скарбничка.
К. Керковська, А. Кохайда — господині.

Контрольна Комісія:

О. Романюк, К. Романюк, А. Атаманюк.

З вибухом другої Світової Війни, жіноцтво включилось у воєнні зусилля Канади, щоб допомогти Канадському Червоному Хрестові виконати його велике завдання. Перш усього членки рішили сходитись щосереди до домівки на спільне шиття для потреб Червоного Хреста. Згодом вони ходили дніами до його робітні, а вечорами шили по домах.

Поза новими обов'язками, викликаними воєнними подіями в світі, жінки дальше присвячували багато часу та уваги звичайній організаційній роботі. Т-во відсвяткувало роковини свого існування. На головну бесідницю запрошено організаторку Євгенію Ситник. Свято відбулося в день, а ввечері аматорський гурток відіграв комедію п. н. „Бо не можна собі із бабами та дівками ради дати”.

В березні загостила до Т-ва Калина Сакалюк з Торонто. На її доповідді було велике число жінок.

В грудні Жіноче Т-во вроочно святкувало 77-річчя своєї патронки-письменниці О. Кобилянської. Концерт підготовив учитель Й. Дацик. Святковий реферат дала Емілія Ганчарик.

Склад заряду за рік 1941:

М. Степанюк — голова.

Т. Лозинська — заступниця голови.

Е. Ганчарик — рек. секретарка.

М. Атаманюк — фін. секретарка.

О. Романюк — скарбничка.

П. Василюк, М. Цуркан — господині.

Контрольна Комісія:

А. Кохайда, В. Кондрат, А. Ратуська.

Праця для Червоного Хреста продовжувалася. Жінки сходилися раз у тижні шити й виконувати всякі ручні роботи, що було потрібно.

На організаційному відтинку підготовлено й виставлено драму „Сирітські Сльози”; влаштовано „Спільне Свячене” та відзначено спільними силами „Листопадові Роковини” під проводом учителя Марка Кіся.

1942 рік дальше проходить під знаком праці для воєнних зусиль Канади й ті обов'язки перебирає на себе новий заряд у складі:

С. Стручинська — голова.
М. Степанюк — заступниця голови.
Е. Ганчарик — рек. секретарка.
А. Кохайда — фін. секретарка.
О. Романюк — скарбничка.
М. Колісник, К. Хмелюк — господині.

Контрольна Комісія:

В. Кондрат, М. Атаманюк, Т. Лозинська.

У Річному Звіті згадано, що жінки вшили досі 117 штук різного рода плаття. За це Червоний Хрест висловив їм подяку.

В часі Йорданських свят членки ходили зі щедрівкою, й цим придбали до каси 81.05 дол.

На членських сходинах ухвалено передплатити журнал „Юкрейніен Ревю” для міської Публичної Бібліотеки та для „Гай Скул”.

В році відіграно одно представлення „Мати Наймичка”. Поза тим влаштовано кілька розвагових забав та вечерків.

В 1943 році склад заряду Т-ва такий:

М. Цуркан — голова.
К. Керковська — заступниця голови.
М. Гала — рекордова секретарка.
М. Атаманюк — фінансова секретарка.
А. Кіт, А. Кривовяза — господині.

Контрольна Комісія:

О. Романюк, М. Степанюк, Т. Лозинська.

Між іншими імпрезами цього року відзначено жалібними Академіями: роковини смерти О. Басарабової й О. Кобилянської. Остання відійшла з цього світа 21-го березня 1942 року. Реферати про життя і творчість письменниці прочитали М. Атаманюк і Е. Ганчарик.

Заряд Т-ва на 1944 рік вибрано такий:

М. Атаманюк — голова.
К. Керковська — заступниця голови.
М. Гала — рекордова секретарка.
В. Кондрат — фінансова секретарка.
Е. Ганчарик — скарбничка.
М. Пакон, А. Яніцка — господині.

Контрольна Комісія:

О. Романюк, М. Степанюк, Т. Лозинська.

Після відзначення програмово-традиційних рокових свят, Т-во виконало цього року ще один важливий обов'язок: зайннялось висилкою пакунків до Союзу Українських Вояків в Англії.

Цей обов'язок членки виконали дуже радо. Вони були свідомі того, що ті пакунки йдуть у дар українським воякам канадської армії, що в часі другої Світової Війни, зі зброєю в руках, станули в обороні Канади; в обороні її волі й демократичної свободи, якими ми користуємося у цій вільній демократичній країні.

Склад заряду в 1945 р.:

С. Стручинська — голова.
М. Степанюк — заступниця голови.
М. Гала — рекордова секретарка.
А. Кохайда — фінансова секретарка.
А. Кіт — скарбничка.
П. Василюк, А. Степанюк, М. Пакон — господині.

Контрольна Комісія:

Т. Червак, В. Кондрат, Е. Ганчарик.

В цьому році Жіноче Т-во створило нову допоміжну базу — фонд „Українського Золотого Хреста”, на взір сентралізованих організацій ОУК. Рішено, щоб прибуток з одного вечерка в місяці перевести на цей допоміжний фонд.

Перші спроби були успішні. Про дальню акцію „Золотого Хреста” немає в протоколах згадки.

У зв'язку з допомоговою акцією жертвам війни в Європі, вибрано комітет з трьох членок: Т. Червак, А. Кіт та М. Гала, для колектиування уживаного одіння для висилки в Європу.

Михайлина Атаманюк, звітуючи на зборах з праці членок для Червоного Хреста, подала, що 60 штук додаткового шиття передано Управі Червоного Хреста.

До участі в цьогорічному міському карнавалі назначено від „Просвіти” Михайлину Зробок.

На одному зібранню в домівці „Просвіти” пані Твід, дружина губернатора, виголосила політичну промову.

Заряд Т-ва, поза іншими підприємствами, подбав також, щоб роковини, що вже увійшли в традиції Т-ва, річно відзначувати, щоб були відмічені.

Заряд Т-ва на 1946 рік:

Текля Червак — голова.

М. Гала — заступниця голови.

Е. Ганчарик — рекордова секретарка.

В. Кондрат — фінансова секретарка.

К. Хмелюк — скарбничка.

М. Степанюк, К. Керковська — господині.

Контрольна Комісія:

С. Стручинська, Т. Лозинська, О. Романюк.

Членки ходили щедрувати в часі Йорданських свят. Шедрівка принесла 118.35 дол. прибутку.

На „Спільному Свяченому” зібрано 40.25 дол. Всі зборки переслано через КУК на фонд допомоги воєнним збігцям в Європі.

Емілію Ганчарик назначено делегаткою на Конгрес КУК.

Заряд Т-ва в 1947 році:

О. Романюк — голова.

Т. Лозинська — заступниця голови.

Е. Ганчарик — рекордова секретарка.

В. Кондрат — фінансова секретарка.

Катерина Хмелюк — скарбничка.

М. Пакон, О. Мальона, С. Цимбаліста — господині.

Контрольна Комісія:

М. Цуркан, Маргарета Гала, Мих. Степанюк.

Жіноче Т-во вислато кілька пакунків „КАРЕ” на адреси, що подала Євгенія Ситник. Один пакунок вислано Анні Ключко, донці Івана Франка. З вдячності за посилку, вона відворотно поштою прислали кілька вартісних вишиваних робіт. Ті речі Т-во розіграво, а за придбані гроші куплено й переслано їй гарну матерію на одіння.

Цілорічна праця виказує задовільні успіхи. Всі прибутки з традиційно-рокових свят переслано на фонд допомоги збігцям в Європі.

В 1948 році працею Т-ва керували:

М. Степанюк — голова.

Т. Лозинська — заступниця голови.

Е. Ганчарик — рекордова секретарка.

О. Михалюк — фінансова секретарка.

М. Гала — скарбничка.

С. Брикайло, П. Василюк — господині.

Контрольна Комісія:

А. Кохайда, М. Цуркан, Т. Червак.

При кінці грудня 1947 року прибув з Німеччини до Кенори — проф. Сурмач. Він виголосив цікаву доповідь про життя наших людей на скітальщині й про свої особисті переживання. Йому влаштовано тепле прийняття.

До кухні закуплено потрібний посуд, столове накриття та вигідну піч до варення.

З пожертв рішено дати 50.00 дол. на дитячий „Реліф Фонд”, а 100 дол. Централі КУК на сплату залеглого бюджету. Відзначено всі роковини й Жалібні Академії. 24-го листопада відбувся в домівці вечерок. Промову виголосив новоприбулий П. Горбатюк. Тема промови була: „Рідна Школа й Родина”.

На 1949 рік до заряду увійшли:

Т. Лозинська — голова.

К. Хмелюк — заступниця голови.

Е. Ганчарик — рекордова секретарка.
Т. Червак — фінансова секретарка.
М. Гала — скарбничка.
П. Василюк, Є. Брикайло, А. Атаманюк—господині.

Контрольна Комісія:

М. Цуркан, В. Кондрат, А. Кохайда.

Т-во відсвяткувало 20-ті роковини організації дня 20-го лютого. В програмі взяла участь Ірина Павликівська, що саме об'їжджала Канаду по участі в Світовому Конгресі Українок у Філаделфії в ЗДА. Пані Павликівська виголосила доповідь про життя українців на скильщчині. Промовляла також Євгенія Ситник з Вінніпегу. На її заклик, присутні зложили 60.00 дол. на „фонд вдів і сиріт” в Європі.

На одному з чергових освітніх вечерків, п. Пакуляк дав виклад про життя і творчість нашої великої поетеси — Лесі Українки.

17-го березня відбулося гостинне прийняття для співачки Галі Галій, яка в своїй об'їздці по Канаді загостила до Кенори і дала тут гарний концерт.

На зборах Т-ва 27-го квітня, в зв'язку з розбудовою місцевої Загальної Лічниці, заряд зобов'язався вивінувати одну кімнату коштом 650—700 дол. Це зобов'язання, протягом певного часу, вповні виконав.

На тих же зборах делегатка Т. Лозинська дала звіт з Жіночого Конгресу КУК у Вінніпегу. На ньому були теж присутні сенаторка О. Кисілевська й Ірина Павликівська, гість з Європи.

В травні влаштовано Свято Матері, що приготовила вчителька Оля Мисик.

Анна Кохайда влаштувала 18-го травня чайний вечірок в користь Жіночого Товариства, щоб тим віддячитись членкам за вияви співчуття в часі її слабости в місцевій лічниці. Всі речі до розігравки на Бінго та перекуска були приготовані нею.

Один з освітніх вечерків був у формі т. зв. „Жива Газета”. Програму виготовив учитель Рідної Школи І.

Боднарчук при помочі П. Горбатюка та членок — Е. Ганчарик і Т. Червак.

Жіноче Т-во рішило купити спортивні строї для членів Спортивного Клубу (гокеїстів), що містяться при „Просвіті”. Це з нагоди, що вони здобули два пугарі у змаганнях з іншими грачами. Светри мали мати напис К. Ю. А. (Кенора Юркрайнієн Атлетік Клаб).

З нагоди Свята Книжки 29-го жовтня влаштовано в домівці виставку літературних творів. На виставці були також експонати ручних виробів, як вишивки, різьба, кераміка та інші. Виставку оглянуло велике число зацікавлених.

До Заряду на 1950 рік увійшли:

С. Стручинська — голова.

К. Хмелоук — заступниця голови.

М. Атаманюк — рекордова секретарка.

Т. Червак — фінансова секретарка.

А. Кохайда — скарбничка.

О. Романюк, М. Степанюк, К. Керковська —
господині.

Контрольна Комісія:

М. Цуркан, В. Кондрат, М. Гала.

В цьогорічному міському карнавалі репрезентанткою від „Просвіти” назначено п-ну М. Михалюк. Жіноче Т-во зобов’язалось помагати їй у продажі контестових квитків.

З початком лютого відбувся концерт Капелі Бандуристів в міському театрі Кенори. Простора заля авдиторії була переповнена слухачами. По концерті, як звичайно, заходами Жіночого Т-ва влаштовано для артистів-амбасадорів української милозвучної пісні, гостинне прийняття, на якому були присутні представники міської управи.

Жіноче Т-во, що час-до-часу займалось кольпортажею деяких видань, закупило 26 примірників книжки „Тернистими Шляхами”, авторки Г. Кубанської.

На одних з місячних зборів рішено передплатити журнал „Жіночий Світ”, орган ОУК, що почав виходити у Вінніпегу.

В половині листопада загостив до Кенори чоловічий хор „Трембіта” з своїм дириг. Л. Туркевичем. Концертний виступ відбувся в одному з міських театрів. Жіноче Т-во знову виявило свою українську гостинність і приготувило для хору гарний обід.

Вертаючи ще раз до освітніх вечерків Жіночого Т-ва, треба згадати й про заслуги учителя І. Боднарчука, що дав на згаданих вечерках цілий ряд викладів на виховні теми. Ці виклади причинилися у значній мірі до освідомлення кенорського жіноцтва в цій ділянці.

Заряд Т-ва в 1951 році:

М. Атаманюк — голова.
К. Хмелюк — заступниця голови.
Е. Ганчарик — рекордова секретарка.
М. Гала — фінансова секретарка.
Т. Лозинська — скарбничка.
М. Цуркан, Ф. Заблоцька, П. Василюк — господині.

Контрольна Комісія:

М. Степанюк, А. Кохайда, А. Ратуська.

Першою імпрезою Т-ва того року була Йорданська Свят-Вечеря, влаштована членками в домівці. На вечерю явилось поважне число гостей. Головну промову виголосив літерат О. Гай-Головко з Вінніпегу. Тема його промови була: „Воля на вільній землі”. Він підкреслив заслуги жінок, що дбають й плекають традиційні звичаї українського народу в Новому Світі. Були ще й інші промови. Імпреза була наскрізь успішна.

Членки Т-ва подбали також про влаштування бенкету для відзначення 25-річчя місцевого Відділу „Взаємної Помочі”, що постійно співпрацює з Жіночим Т-вом ім. О. Кобилянської й з „Просвітою”.

В квітні відбуто концерт — Академію в честь письменниці й народної діячки, Наталі Кобринської. Реферат прочитала Е. Ганчарик. Концертну програму підготовив учитель І. Боднарчук.

В половині червня загостив до Кенори вдруге Хор Капелі Бандуристів під проводом дириг. Божика і виступив

з концертом в міському театрі. Жіноче Т-во і цим разом гостило артистів багатою вечерею.

23-го вересня влаштовано в домівці спільнний обід з нагоди святкування 60-річчя масового поселення українців у Канаді. На обід промовляли місцеві й позамісцеві бесідники. Імпреза була вдала.

В 1952 році до заряду Т-ва ввійшли:

М. Степанюк — голова.
К. Хмелюк — заступниця голови.
М. Гала — рекордова секретарка.
Е. Ганчарик — фінансова секретарка.
Т. Лозинська — скарбничка.
А. Степанюк, Е. Брикайло, А. Кіт — господині.

Залю вдекоровано в українському стилі.

В листопаді відмічено „Листопадові Роковини”. З тої нагоди відправлено в українській католицькій Церкві панаходу по поляглих борцях-героях.

В грудні, як і попереднimi роками, влаштовано дітям Свят-Миколаївську імпрезу. Жіноче Т-во подбало про дарунки для дітей.

Заряд Т-ва на 1953 рік:

А. Кіт — голова.
Т. Лозинська — заступниця голови.
М. Гала — рекордова секретарка.
Є. Барчук — фінансова секретарка.
А. Дубчак — скарбничка.
А. Степанюк, Е. Брикайло, К. Керковська —
господині.

Контрольна Комісія:

Є. Мельник, Т. Червак, В. Кондрат.

З початком лютого відвідав Кенору генерал М. Садовський з виставкою „Воєнного музею”. Багаті експонати приміщено на столах і на стінах домівки. Все це документи з новітньої нашої історії, що творили борці-герої України своєю кров'ю, змагаючись з ворогами за волю і державність Українського Народу. Після виставки, що відбулась заходами місцевого Відділу КУК, Жіноче Т-во приготовило для учасників гостинне прийняття. Було кіль-

ка промовців, а між ними голова Відділу КУК — Олекса Барчук. З тієї нагоди Жіноче Т-во жертвувало 100 дол. на Українську Національну Раду в Європі.

Того самого вечора відзначено роковини Жіночого Т-ва програмою, що була приготовлена членками Т-ва.

Із замітніших подій в році був концертний виступ вокально-чоловічого „Квінтету” з Монреалу, що загостив до Кенори під час своєї об’їздки по Канаді. Цей виступ, при заповненні театральній автодорії, зробив на всіх слухачів приємне враження, бо співаки вив’язались знаменито. По концерті членки погостили їх смачною вечерою.

Заряд Т-ва на 1954 рік:

С. Стручинська — голова.
А. Кіт — заступниця голови.
М. Гала — рекордова секретарка.
Є. Барчук — фінансова секретарка.
Н. Днесь — скарбничка.
А. Степанюк, С. Брикайло, Р. Франчук — господині.

Контрольна Комісія:

Т. Червак, Є. Мельник, В. Кондрат.

Вся праця Т-ва в біжучому році була виконана згідно з програмою, хоч відчувалося брак фахового керівника при „Просвіті”, якого важко було дістати. Проте жінки старались виконати все можливе власними силами. Освітні вечірки в сезоні відбувались своїм порядком. На одному з них, в січні, згадано добрым словом покійного Павла Катринюка, довголітнього заслуженого члена „Просвіти”, що очолював кількаразово Т-во. Також у березні, на такому ж вечірку, відмічено 85-літні уродини сенаторки Олени Кисілевської. Прочитано реферат про її великі й віддані заслуги в користь свого народу.

Перед Великоднем Т-во започаткувало гуртове писання писанок, що відбувалось у домівці „Просвіти”.

На чергових пів-річних зборах Т-ва рішено передати усе листування з покійною письменницею О. Кобилянською до Осередку Української Культури й Освіти у Вінниці.

ЮВІЛЕЙ — 25-РІЧЧЯ ЖІНОЧОГО Т-ВА ІМ. О. КОБИЛЯНСЬКОУ
В КЕНОРІ (1929—1954).

Від ліва направо перший ряд: Х. Ганчарик, Х. Червак, К. Барчук, М. Михайллюк, О. Романюк, М. Богачук. 2-й ряд: В. Кондрат, Ф. Днесь, Е. Барчук, М. Гала, А. Кіт, С. Струччинська, М. Атаманюк, А. Ратуська, Е. Ганчарик, А. Кохайда, А. Грушецька, Р. Франчук. 3-й ряд: К. Степанюк, Е. Мельник, О. Пакуляк, М. Кузьо, М. Лужинчук, Т. Червак, М. Степанюк, О. Романюк, Т. Лозинська, М. Савич, П. Василюк, А. Сенюк, Ф. Заблоцька, П. Ратушняк. 4-й ряд: Ю. Степанюк, А. Яніцка, О. Коziцька, А. Степанюк, Е. Брикайло, О. Мальона, А. Дубчак, М. Савчук, К. Хмєлюк, М. Пакон, А. Кривовяза, Е. Михайллюк, А. Михайлишин, А. Атаманюк. 5-й ряд: С. Цимбаліста, А. Кіт, К. Керковська, О. Михайллюк, Д. Ковальчук, Е. Мороз, П. Богачук і Г. Дубенська.

Заряд Т-ва в 1955 році:

С. Струччинська — голова.

К. Хмєлюк — заступниця голови.

М. Гала — рекордова секретарка.

Е. Барчук — фінансова секретарка.

А. Дерворіз — скарбничка.

О. Коziцька, М. Пакон, К. Хмєлюк — господині.

Контрольна Комісія:

Є. Мельник, Е. Ганчарик, Т. Червак.

Щоб відзначити 25-ті роковини Жіночого Т-ва, видано Куховарську Книжку в англійській мові. Крім приписів щоденних страв, в книжці поміщено теж дані про святочні страви й різні печива (Великодні, Різдвяні й т. п.). Приписи опрацювали членки Т-ва. На книжку був великий попит і видано її двома накладами по 1,500 примірників кожного. Згідно з фінансовим звітом Т-ва, прихід з першого накладу книжки оплатив кошт друкування. До каси Т-ва вплинула з продажі книжки сума 1,128.00 дол. А тому, що попит на книжку був великий, бо вона була практичною для кожної кухні, рішено видати її другим накладом.

Освітні вечерки відбувались в осіннім сезоні, коли час на такі сходини більш відповідний.

Підсумовуючи цілорічну працю, треба ствердити, що вона була менш продуктивна, як попередніми роками. Очевидно, відсутність фахового керівника в культурно-освітній ділянці Т-ва заважив у цьому.

До заряду на 1956 рік увійшли:

Є. Мельник — голова.
О. Романюк — заступниця голови.
М. Гала — рекордова секретарка.
Є. Барчук — фінансова секретарка.
А. Дерворіз — скарбничка.
О. Козицька, М. Пакон, К. Хмеляк — господині.

Контрольна Комісія:

А. Ратуська, О. Романюк, М. Степанюк.

Одним з показників успіху цілорічної праці є його фінансовий звіт. В тому році він виказує такі цифри: Загальних прибутків було — 3,600.98 дол., а розходів — 2,271.71 дол. В касі осталося 1,132.28 дол. У звіті з продажі куховарських книжок подано: Надруковано книжок 1,500 примірників (другий наклад). Продано на загальну суму 2,102.05 дол. Залишилось до продажу 140 книжок. Заряд висловив подяку всім тим, що причинились до видання тієї книжки, а зокрема тим, що її продавали.

Як попередніх років, так і того року членки Т-ва від-
відували хворих по шпиталях в часі Різдва й Великодня
й вручували їм святкові дарунки.

Збори рішили дати 100 дол. „Просвіті” на купно пія-
на, а 300 дол. на місцеву Рідну Школу.

29-го січня гостювала в Кенорі представниця Осеред-
ку Культури й Освіти з Вінніпегу, Тетяна Кошиць. Вона
улаштувала виставу історичних церковних речей з XVII—
XVIII століть в домівці „Просвіти”. Крім цього вона дала
надзвичайно цікаву та змістовну доповідь про українське
народне мистецтво й ношу. Доповідь і вистава викликали
живе зацікавлення між присутніми. Виставу доповнили
вартісними експонатами членки Т-ва. Заряд вручив гості
грошевий дар та вніс членську вкладку до ОУКО.

На місячних зборах у березні прочитано й прийнято
поправлений статут Т-ва. Прочитано лист з сумною віст-
кою про смерть колишньої сенаторки й редакторки „Жі-
ночої Долі” в Коломиї — бл. п. Олени Кисілевської. Рі-
шено вислати синові до Оттави лист із співчуттям з при-
воду смерті його матері.

Заряд Т-ва в 1957 році:

Єва Мельник — голова.
Т. Червак — заступниця голови.
М. Гала — рекордова секретарка.
В. Кондрат — фінансова секретарка.
Анна Кіт — скарбничка.
К. Хмельюк, К. Керковська, Є. Брикайло —
господині.

Контрольна Комісія:

Е. Ганчарик, М. Степанюк, А. Кіт.

12-го грудня бібліотекар „Просвіти” — П. Горбатюк
дав коротку доповідь про бібліотеку Читальні, зокрема
згадав про нові видання, що з'явилися на книжковому
ринку.

19-го січня Т-во влаштувало традиційну Йорданську
Свят-Вечерю при співучасти великого числа громадянства.

Промовцями були: о. Сулятицький, парох української катол. Парохії та о. Й. Скакальський, парох української греко-православної Громади в Кенорі.

На місячних зборах 20-го січня вирішено вислати 25.00 дол. на Осередок Культури й Освіти в Вінніпегу. Водночас рішено переслати Тетяні Кошиць 20.00 дол. з розігравки на вишивану подушку, що вона подарувала членкам Т-ва.

30-го січня д-р П. Маценко був присутній на жіночому вечерку й виголосив відчит на тему: „Праця українських жіночих товариств в Канаді”. Було багато приявних членок і гостей. Вечерок закінчено перекускою.

20-го лютого М. Цуркан прочитала статтю про заслуги О. Басараб, Віри Бабенко та О. Теліги. Стаття з'ясувала їхню діяльність в часі визвольних змагань українського народу й подала дані про їхню трагічну смерть.

На вечірку 6-го березня вчителька Р. Ш. Оля Мисик дала доповідь на тему: „Двомовність у дома та в Рідній Школі”.

17-го березня відбулися місячні збори. Учні Рідної Школи під проводом своєї вчительки Олі Мисик дали малу концертну програму та були вгощені солодощами. На зборах рішено зложить дар на музичний фестиваль у сумі 5.00 дол. та на „Червоний Хрест” 10.00 дол.

20-го березня Т. Лозинська, культурно-освітня референтка прочитала статтю п. н. „Українська жінка в творах Шевченка”. Того ж вечора вшановано короткою згадкою та однохвилинною мовчанкою — патронку Т-ва О. Кобилянську.

За старанням Жіночого Т-ва відбулось 6-го квітня прийняття для спортивної дружини (гокей плеєрс) у призначення за виграну чашу перемоги, яку вони здобули в сезоні.

На протязі року відбуто заходом Жіночого Т-ва в домівці: „Спільне Свячене”, „День Матері” та Чайне весняне прийняття, з якого було 380.06 дол. прибутку. Відбуто теж чотири місячні збори, на яких ухвалено зложити жертві: 5.00 дол. на „Інститут сліпих”, 5.00 дол. на

„Фонд убогих дітей” й 100 дол. на КУК, на сплату бюджету.

В 1958 році до заряду Т-ва увійшли:

Є. Мельник — голова.

Т. Червак — заступниця голови.

М. Гала — рекордова секретарка.

В. Кондрат — фінансова секретарка.

Анна Кіт — скарбничка.

Є. Барчук, А. Кривовяза, Е. Ганчарик — господині.

Контрольна Комісія:

А. Кіт, М. Степанюк, Е. Ганчарик.

На сходинах Т-ва ухвалено приготувати 32 різдвяні подарки для хворих, що перебувають у місцевих лічницях та в Старечому домі. Це рішення членки виконали.

На місячних зборах Т-ва 15-го січня вибрано Є. Мельник репрезентантою Жіночого Т-ва на конвенцію КУК у Вінніпегу. Прочитано подяку від дирекції Старечого Дому за пожертву в сумі 10.00 дол. Вислано річну вкладку до Осередку Культури й Освіти в Вінніпегу.

На місячних зборах 16-го лютого внесли свої резигнації: голова — Є. Мельник та заступниця — Т. Червак. На чергових зборах їх обов'язки перебрали М. Цуркан та К. Керковська.

4-го травня Жіноче Т-во гостило перекускою концертну групу з Вінніпегу під проводом дириг. Климкова з нагоди виступу в залі „Просвіти” із співами й танцями.

З черги в травні відзначено „День Матері” та відбуто три місячні та одні піврічні збори Т-ва, на яких ухвалено дати 10.00 дол. на „Червоний Хрест”, а 10.00 дол. на „Фонд поборювання пістряка”. В листопаді влаштовано пущення, а дохід в сумі 160.00 дол. передано до каси місцевого Відділу КУК.

Заряд в 1959 році був такий:

Т. Лозинська — голова.

М. Атаманюк — заступниця голови.

М. Гала — рекордова секретарка.

В. Кондрат — фінансова секретарка.

Анна Кіт — скарбничка.

П. Василюк, А. Кохайда, Г. Пилипчук — господині.

Контрольна Комісія:

Е. Ганчарик, М. Степанюк, А. Кіт.

22-го лютого відзначено роковини Т-ва. Головну доповідь виголосила Є. Ситник з Вінніпегу. У мистецькій частині виступив хор під проводом В. Мигаля, а танцювальний гурток вивів на сцені — П. Кіт.

19-го квітня ухвалено на місячних зборах поповнити кошти віднови гардероби в сумі 533.16 дол.

Впродовж року відбуто ще такі імпрези: „Спільне Свячене” та „День Матері”, під проводом учителя В. Мигаля, з участю танцювального гуртка.

14-го червня, на піврічних зборах Т-ва, назначено В. Кондрат делегаткою на Конгрес КУК.

20-го вересня місячні збори рішили вислати 100 дол. на фонд побудови пам'ятника Т. Шевченкові у Вінніпегу.

Заряд в 1960 році:

М. Атаманюк — голова.

М. Степанюк — заступниця голови.

М. Гала — рекордова секретарка.

А. Кохайда — фінансова секретарка.

А. Кіт — скарбничка.

П. Василюк, А. Кохайда, А. Голігроцька —
господині.

Контрольна Комісія:

Е. Ганчарик, В. Кондрат, Є. Барчук.

23-го січня влаштовано Йорданську Свят-Вечерю, в якій узяло участь членство та запрошені гості.

21-го лютого святковими сходинами було відзначено 31-ші роковини Жін. Т-ва ім. О. Кобилянської й 75-річний Ювілей Жіночого руху на Рідних Землях. Головною бесідницею на святі була Люба Чайківська з Вінніпегу. Промовляв також о. Скаkalський. Після промов була мистецька програма. Переведену збірку в сумі 60.00 дол. призначено на пам'ятник Шевченкові.

16-го березня на місячних зборах відзначено роковини смерти патронки — О. Кобилянської.

20-го квітня на місячних зборах були присутні: суддя МекЛінен, д-р Кінг і п. Вакі. Вони з'ясували справу розбудови місцевої Загальної Лічниці (Дженерал Госпітал) та проходили помочі Жіночого Т-ва у збірковій акції на ту ціль.

1-го травня відбулось „Спільне Свячене”, на якому промовляв о. А. Цимбалістий. Грошеву збірку в сумі 90.00 дол. призначено на будову пам'ятника Т. Шевченкові.

До кінця року влаштовано ще: „День Матері”, вшановано спільними силами провідників народу — Симона Петлюру та Євгена Коновальця. Відбулося теж тримісячні збори та відзначено роковини смерти О. Кобилянської.

Рік 1961 замітний послабленням активності членів з причини браку вчителя Рідної Школи. Провід у тому році перебрали оці членки:

М. Степанюк — голова.
А. Кіт — заступниця голови.
Є. Мельник — рекордова секретарка.
В. Кондрат — фінансова секретарка.
М. Ошанська — скарбничка.
О. Мальона, К. Керковська, Ф. Заблоцька —
господині.

Контрольна Комісія:

Н. Днесь, Ю. Степанюк, Є. Барчук.

12-го лютого на спільному засіданні зарядів, яке скликав місцевий Відділ КУК, обговорено справу святкування сотих роковин смерти Тараса Шевченка. У зв'язку з тим 5-го березня П. Горбатюк висвітлив фільму п. н. „Тарас Шевченко”.

На вечерку 15-го лютого відзначено „Свято Героїв”. Реферат на ту тему прочитала Марія Цуркан.

19-го березня після цінної доповіді, що її виголосив проф. Яр. Рудницький на тему святкування 100-их роковин смерти Т. Шевченка, Жіноче Т-во угостило всіх присутніх смачною перекускою.

22-го березня відбувся практичний показ писання великовідомих писанок з відповідним поясненням для заінтересованих. Його повторено ще раз 29-го березня.

16-го квітня на місячних зборах рішено вислати до Централі КУК 25.00 дол. на фонд „Міжнародного Наукового З'їзду”.

Впродовж року відбуто ще: „Спільне Свячене”, „Свято Матері” під проводом П. Горбатюка та „Осінній Чай”, з якого було 133.73 дол. загального прибутку. Крім того відбуто п'ять місячних зборів.

Заряд в 1962 році:

М. Степанюк — голова.

М. Савич — заступниця голови.

М. Гала — рекордова секретарка.

Е. Ганчарик — фінансова секретарка.

М. Ошанська — скарбничка.

Анна Кіт, В. Кондрат — господині.

Контрольна Комісія:

Є. Барчук, Анна Кіт, Т. Червак.

27-го січня влаштовано Йорданську Свят-Вечерю.

21-го лютого — вечерок, на якому відзначено коротким рефератом Олени Козицької героїнь — Ольгу Басарабову та Олену Телігу.

15-го травня жінки писали писанки. На сходинах рішено вислати 25.00 дол. на українських сиріт в Німеччині.

24-го червня на піврічних зборах ухвалено, щоб цьогорічний податок „Просвіти” в сумі 341.51 дол. заплатити з каси Жіночого Т-ва.

16-го вересня відбулися перші осінні сходини членок Т-ва.

3-го жовтня відбувся вечерок з перекускою, на якому вислухано коротке звідомлення про життя українок в Англії; про нього розповіла Юзя Москва, дружина прибувшого вчителя Р. Ш. Рівночасно вона попросила, щоб прийняти її в членки Т-ва. Також постановлено просити о. А. Цимбалістого, пароха української катол. Церкви,

щоб відслужив Поминальну Богослужбу по бл. пам. Анні Кохайді, бувшій активній членці та панаходу за всіх членок, які відійшли до вічності. Це Богослуження відбулося 17-го жовтня, а опісля в читальні була перекуска.

21-го жовтня відбулися місячні сходини. Ухвалено вислати 10.00 дол. на „Інститут сліпих”. На цих зборах було запрошено до слова Ярослава Москву, новоприбувшого з Англії учителя Р. Школи; він привітавши Збори, вказав на вартість праці української Жіночої Організації в громаді в ділянці виховання молодого покоління та плекання наших традицій та культури.

28-го жовтня влаштовано „Осінній Чай”, на який прибуло поважне число людей. Касового прибутку було 129.86 дол.

18-го листопада місячні збори ухвалили вислати побажання місцевому лікареві д-р Пейтонові з нагоди його 50-річної лікарської практики в Кенорі.

В 1963 році в заряді Т-ва були:

- А. Кіт — голова.
- Ю. Степанюк — заступниця голови.
- Е. Ганчарик — рекордова секретарка.
- Є. Мельник — фінансова секретарка.
- М. Ошанська — скарбничка.
- Ф. Заблоцька, Ф. Кондрат, О. Мальона —
господині.

Контрольна Комісія:

Є. Барчук, Анна Кіт, А. Ратуська.

19-го січня Жіноче Т-во приготовило, як кожного року — традиційну Свят-Вечерю в часі Йорданських свят. Присутніх на залі вітала голова — А. Кіт. По вечері з короткими промовами виступали: Петро Величенко — голова „Просвіти”, Д. Степанюк — голова „Взаємної Помочі”, Є. Мельник від Жіночого Т-ва, о. В. Чарний — від парохії св. О. Миколая, о. Й. Скакальський — настоятель української Греко-Прав. Церкви і накінець Я. Москва — уличитель Рідної Школи.

6-го лютого на вечерку вшановано пам'ять українських жінок-героїнь, що в обороні прав людини та гідності жінки були змасакровані російськими комуністичними танками у 1954 році на Сибірі. Того ж вечера Марія Цуркан перечитала уривок про Лесю Українку.

На місячних зборах Жіночого Т-ва 17-го лютого членки погодились підтримати кандидатуру Ірини Кондрат у Зимовому Карнавалі міста Кенори.

23-го лютого влаштовано пущення. Прихід призначено на Контест Зимового Карнавалу. Бінго на ту ціль принесло 182.00 дол. Кандидатка Ірина Кондрат зложила подяку голові, управі, членкам та всім присутнім.

21-го березня о. В. Чарний відправив Заупокійне Богослуження в Українській Католицькій Церкві за спокій душі патронки О. Кобилянської. Опісля в залі „Просвіти” відбулись святкові сходини.

25-го березня і 2-го квітня відбулось у залі „Просвіти” писання писанок. Прийшло багато заінтересованих. Пояснення давали Ю. Степанюк — по-англійськи, Н. Днесь — по-українськи.

26-го квітня влаштовано „Спільне Свячене”. Великодню поживу благословив о. Клиш, український греко-православний священик.

12-го травня відзначено „День Матері”. Святкову програму приготовив учитель Я. Москва. По мистецькій частині відзначено найстаршу віком членку букетом живих квітів. Опісля була перекуска.

З пожертв вислано 25.00 дол. на Осередок Культури й Освіти у Вінніпегу. Рішено теж передплатити декілька дитячих журналів для місцевої Р. Школи.

На піврічних зборах Т-ва 23-го червня ухвалено виплатити суму 1,000 дол. за переведений ремонт кухні Т-ва.

12-го жовтня Жіноче Т-во зайніялось приготовленням вечері з нагоди „Дня Подяки”. Прибуток з вечора передано місцевому Відділові КУК.

8—9-го жовтня Жіноче Т-во взяло участь у виставці ручних робіт, яку влаштував „Рекріешен Сентр” у просто-

35-ЛІТНЯ ЖИНОЧОГО Т-ВА ІМ. О. КОБИЛЯНСЬКОЇ В КЕНОРІ (1929—1964).

Сидить в першому ряді зліва: Р. Франчук, Е. Кіт, П. Василюк, С. Стурчинська, М. Атаманюк, Е. Ситник з Вінницьку, Н. Кіт, М. Степанюк, Е. Ганчарик, М. Гала. В другому ряді зліва: В. Кондарат, М. Ошанська, Е. Мельник, Т. Лозинська, Г. Дубенська, П. Ратушняк, Ю. Москна, А. Русак, М. Савич, А. Ратуська, О. Романюк, К. Хмєлюк, П. Богачук. Третій ряд зліва: К. Степанюк, П. Волошин, А. Яніцка, М. Равлюк, О. Козицька, А. Степанюк, А. Коханда, М. Кузьо, Е. Брикайло, К. Керковська, М. Пакон. Четвертий ряд зліва: Ф. Заблоцька, А. Кривоваза, Е. Барчуک, А. Кіт, Атаманюк, Е. Українець, О. Михайліюк, Ф. Диесь, М. Войтович, О. Романюк, О. Величенко, Ю. Степанюк.

рій залі „Кенедієн Ліджен”. На українських столах виставлено українські вишивки, різьбу, кераміку і т. інше.

24-го листопада відзначено 100-річчя народження письменниці Ольги Кобилянської, патронки Жіночого Т-ва в Кенорі. Свято відкрила голова — А. Кіт, а доповідь про життя і творчість виголосила Євгенія Ситник з Вінніпегу. Жіночий хор під дириг. Я. Москви виконав мистецьку програму.

Заряд в 1964 році:

А. Кіт — голова.
М. Атаманюк — заступниця голови.
М. Гала — рекордова секретарка.
Й. Москва — фінансова секретарка.
А. Русак — скарбничка.
Ф. Заблоцька, Анна Кіт, А. Кривовяза —
господині..

Контрольна Комісія:

Є. Мельник, Є. Барчук, Е. Ганчарик.

Одною з більш урочистих імпрез у році було відзначення 35-літньої діяльності Жіночого Т-ва О. Кобилянської. Святом проводила голова — А. Кіт. Головну промову виголосила гостя з Вінніпегу — Є. Ситник. Побажання й гратуляції висловлювали: голова „Просвіти” — П. Горбатюк, від Православної Громади — А. Ратушняк, від УКЖЛ — Єва Мельник, від „Взаємної Помочі” — Михайлина Степанюк, від Української Кат. Парохії — о. А. Цимбалістий, а Я. Москва — від місцевої Рідної Школи.

Заслужених членок відзначено корсажами живих квітів. Напередодні свята о. А. Цимбалістий відправив поминальне Богослуження за членок Т-ва: Т. Атаманюк, Ю. Гуменюк, А. Шелест і А. Кохайду, як також за патронку О. Кобилянську. Жіноче Т-во асигнувало з каси 100 дол. на українські добродійні цілі. Свято завершено відспіванням кількох пісень у виконанні мішаного хору під управою дириг. Я. Москви.

15-го березня відбулися місячні збори. Ухвалено закупити 60 книжок Ірени Книш — „Патріотизм Анни Йон-

кер", для роздачі членкам Т-ва. Кошт покрило Жіноче Т-во.

9-16-23-го квітня було писання великомініх писанок.

26-го квітня рішено зборами вислати 10.00 дол. на „Червоний Хрест”.

10-го травня Жіноче Т-во помогло Р. Школі відзначити „День Матері”. Програму виконали діти. На програмі відзначено найстаршу в залі матір С. Стручинську китицею живих квітів, яку вручила їй мала Наталка Москва. На закінчення концерту господині подали усім присутнім смачну перекуску.

17-го травня влаштовано „Спільне Свячене”, з побажаннями та привітами від місцевих організацій та Церковних Громад.

14-го липня на спільному засіданні зарядів Товариств Онуфрій Цукорник реферував справу видання Ювілейної Книжки з приводу 50-річчя місцевої „Просвіти” в 1965 р.

3-го вересня на засіданні Жін. Т-ва ухвалено вислати суму 100 дол. на Фундацію ім. Тараса Шевченка у Вінніпегу. Чек передано О. Барчукові, голові місцевого Відділу КУК. Також рішено купити гарний подарок для подружжя М. С. Стручинських, прикладних і активних членів громади, в день їхнього „Золотого Ювілею” 5-го вересня ц. р.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ЖІНОЧОГО ТОВАРИСТВА ім. О. КОБИЛЯНСЬКОЇ за роки 1929—1964:

Загальні приходи — \$45,941.03

Загальні розходи — \$42,261.03

Хоч місцеві організаційні потреби вимагали найбільшої уваги й фінансової підтримки Товариства, воно ніколи не зважувалося тільки до цих льокальних потреб. Товариство завжди підтримувало загальні українські справи, як також специфічні потреби чи акції деяких організацій чи осіб. Подрібний звіт виплат Т-ва представляється так:

Українські Інваліди	\$ 130.00
Рідна Школа в Старім Краю	35.00

Рідна Школа на скитальщині	\$	75.00
Дар письменниці О. Кобилянській		118.00
Допомога безробітним		40.00
Ген. Вол. Сікевичові		45.00
„Канадійський Червоний Хрест” (збірка)		319.93
Українським воякам канадійської армії за морем		104.71
Матерям Біласа й Данилишина		10.00
Воєнним збігцям в Європі		727.70
„Фонд Жертвам Повіні” у Вінніпегу		331.28
Ген. Садовський, Торонто		43.80
Сенаторка Олена Кисілевська		119.75
Допомога бідним дітям		20.00
„Армія Спасіння” (Канада)		10.00
„Інститут Сліпих” у Кенорі		45.00
„Фонд Боротьби з туберкульозою”		10.00
Осередок Української Культури й Освіти (Вінніпег)		247.80
Старечий Дім у Кенорі		110.40
Вдові по бл. пам. Симоні Петлюрі		25.00
Анні Ключко		164.43
Музичний Фестиваль у Кенорі		20.00
Ірина Павликівська (дар)		25.00
Вивіндування одної кімнати в місц. Загальній Лікарні		760.00
Бюджет до Централі КУК		1,109.98
Передплата „Жіночої Долі” в Коломії		65.00
Видання книжки про Анну Йонкер		100.00
За 60 примірників книжки про Анну Йонкер		125.00
Українським Спортивцям „Гокей Плеєрс”		418.70
Національний Дім (УНО) Вінніпег		10.00
Співачка Галина Галій (дар)		12.80
Передплата журналу „Наше Життя”		85.00
Передплата „Жіночого Світу”		50.00
Дитячі журнали для Рідної Школи		11.24
Податок Читальні „Просвіти” в Кенорі		157.21
Книжки дітям на св. Миколая		29.00
На пам'ятник Т. Шевченкові у Вінніпегу		100.00
Кухонний Інвентар		2,824.48
Т-во „Просвіта” в Кенорі (на перебудову домівки)		11,333.05
Інші видатки		22,241.77
 Разом		 \$42,261.03

Впродовж своєї діяльності Жіноче Т-во відбуло:

Річних Загальних Зборів	35
Місячних Зборів	134
Засідань зарядів	48
Розвагових забав	68
Всякого роду вечерків	434
Бенкетів з різних нагод	62
Театральних вистав	13
Концертів	25

Ось так представляється сконденсований огляд творчої праці зорганізованого жіноцтва Кенори з перспективи 50-річчя Т-ва „Просвіта”.

Як в першому етапі, почавши від 1915 року, так і в другому, від заснування Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської, жінки вклали багато ініціативи й праці в розбудові національного та культурного життя Т-ва „Просвіта” в Кенорі. Своєю муравлиною й послідовною працею вони причинилися до його розвитку та поступу.

Коли глянути в минуле місцевої Просвітньої Громади, то пройдений нею шлях не був легкий. Її праця почалась у доволі тяжких умовах: прийшла економічна депресія, загальне безробіття, пошесть інфлюенци і дещо більше. Однаке найбільші труднощі не знеохотили членок до виконування наложених на себе обов'язків. Вони трудились широко та віддано, щоб започатковане ідейне діло розвивалось та зростало в силу.

В другому етапі своєї діяльності, вже як зорганізоване жіноцтво, воно в своїй самодіяльності розвинуло більш пожвавлену, систематичну та плянову працю: воно влаштовувало часто розвагові та самоосвітні вечерки, рік-річно традиційно-обрядові імпрези, академії в честь визначних і заслужених діячок та письменниць, концерти, прийняття, базари, пікніки тощо. Ті обов'язки членки Т-ва виконували сумлінно і широко, не жаліючи свого труду та посвяти часу поза родинними обов'язками, щоб лише причинитись для добра і поступу своєї організації.

Своєю фінансовою допомогою вони сплачували довги, що тяжіли на домівці „Просвіти”, а також опікувались

Рідною Школою та давали свою матеріальну поміч на її вдержання.

В харитативній ділянці наше жіноцтво постійно опікувалось хворими по місцевих лічницях, а також несло матеріальну поміч усім потребуючим.

Забрало б багато місця, щоб згадати в подробицях про корисну працю, виконану членками впродовж років іх активної діяльності.

З нагоди Ювілейного року Товариства „Просвіта” членки Жіночого Товариства ім. Ольги Кобилянської почиваються гордими, що вони своєю ідейною працею також причинилися до успіху Товариства. А вступаючи на поріг другого півсторіччя Товариства „Просвіта” хай кріпить нас всіх віра в слушність наших завдань і нехай вона буде стимулом для дальшої творчої праці для добра нас всіх у Канаді, як також для реалізації української ідеї й українських стремлінь взагалі.

Ярослав Москва

**РІДНА ШКОЛА ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ”
З перспективи 50-різгя**

Рідну Школу при Читальні „Просвіти” в Кенорі осно-вано з початком 1918 року. Вона знайшла своє приміщення в новозбудованій домівці „Просвіти” при Чертвортій вулиці. Точних даних про перші заходи тодішнього заряду Т-ва відносно зорганізування цієї виховної установи не маємо, бо в 1923 році домівка згоріла, а з нею всі архівні документи. Пишучи цей спогад, спираємось на першому шкільному деннику, який нащастя зберігся в цілості.

Як зазначено в шкільному деннику, наука в Рідній Школі почалась 11-го квітня, 1918 року. Її започаткував провідний член Т-ва — Олекса Пермський, маючи в школі 43 дітей.

Щоб утривалити в пам'яті імена перших учнів, пода-ємо їх понижче:

Марія Сердечна, Марія Франчук, Катерина Хомляк, Розалія Зробок, Анна Білонь, Анна Сердечна, Анна Франчук, Текля Хомляк, Анна Хомляк, Йосиф Кіт, Петро Дубенський, Станислав Зробок, Софія Мельник, Франко Дубенський, Клавдія Пасічник, Єва Мазепа, Павло Дубенський, Йосиф Чорній, Ольга Рапінда, Клавдія Рапінда, Василь Волошин, Петро Волошин, Емілія Цуркан, Станислав Петрасевич, Володимир Кіт, Анеля Острижнюк, Степан Франчук, Адольф Мельник, Михайло Чорній, Єва Зробок, Анна Пасічняк, Станислав Ковалюк, Марія Раславсяка, Василь Мазепа, Марія Кормило, Степанія Кормило, Анна Дяків, Василь Чорній, Катерина Шишка, Іван Криколинець, Іван Білась, Павло Білань, Михайло Шишка.

Завданням Рідної Школи було виховати наших дітей у рідному дусі, дати знання української грамоти, найконеч-

Рідна Школа в роках 1938-40 з учителем В. Сосняком.

ніші відомості з української історії, географії й літератури, та розбудити в дітей любов до українського народу й України.

Безперечно, що знання й виховання, яке дала дітворі наша Рідна Школа, залишилось з добрими наслідками; з приемництво приходиться підчеркнути, що учні, з яких частина зараз є вже дорослими людьми, батьками, з вдячністю та з признанням висловлюються про Рідну Школу та їх постійних опікунів — „Просвіту” й Жіноче Т-во ім. О.

Кобилянської. Багато з колишніх рідно-шкільних учнів живе тут у Кенорі, інші роз'їхались по широких областях просторії Канади. Мило згадати й цих колишніх учнів, що закінчили академічну освіту й на цей час є на послугах канадської спільноти. До таких належать: Д-р Медицини — Юрій Ганчарик, адвокат — Григорій Ратуський, інженер-хемік — Михайло Ратуський, архітектор — Володимир Мороз, Єва Флорі-Зробок — учителька Вищої Державної Школи, Єва Мельник-Кохайда — журналістка, інж.-хемік — Володимир Сенюта, чarterований книговод — Василь Ратуський, та медична спеціалістка — Зоня Кенкенен-Романюк.

З жалем треба тут згадати дуже передвасчу й несподівану втрату колишнього учня Рідної Школи, заслуженого стипендіята та успішного трирічного студента медицини — Леонарда Кондрата, народженого 28-го вересня, 1940 року, що в наслідок нещасливого й трагічного випадку — відійшов з цього світа 22-го липня, 1964 року.

Навчання в Рідній Школі провадили такі вчителі: Антін Скорочід, Іван Франчук, М. Сторожук, С. Е. Радомський, Теодор Федик, Володимир Купченко і Клим Царук.

Рік 1922 — Рідна Школа з учителем Радомським.

Діти Рідної Школи з учителем Іваном Боднарчуком у 1950 р.

В 1924 році, під час будови нової домівки, школу було тимчасово перенесено до залі української греко-католицької Церкви св. о. Миколая й провадив її вчитель — Степан Ярема.

Після викінчення домівки в осені того ж року, розпочав працю вчителя замітний педагог і виховник — Юліян Ситник. За ним з черги вчителювали: Григорій Мазурик, Денис Метельський, Юрій Цукорник — досвідчений педагог, замітний музик-диригент, а зараз український православний священик; Михайло Борисик, Онуфрій Цукорник (довголітній учитель, здібний режисер та диригент хору й оркестри); Володимир Сиротюк, Володимир Сосняк, Іван Снігуря, Йосиф Дацик, Марко Кіс, Оля Мисик-Рогатин, Іван Боднарчук, Зенон Мороз, Василь Барчук (дорищично), Юрій Ягодський (тепер православний священик), Володимир Мигаль і останньо — Ярослав Москва, що приїхав з Англії та в жовтні, 1962 року, обняв працю вчителя й диригента.

„Святий Миколай” Рідної Школи при „Просвіті” в грудні, 1962 р.
З-заду стоять: Петро Величенко — голова „Просвіти”, св. Миколай —
Данило Самусь, Я. Москва — учител, Мих. Степанюк — голова Жі-
ночого Т-ва й Ева Мельник — голова Шкільного Комітету.

В 1961-62 шкільному році була в науці перерва з бра-
ку вчителя, що безумовно турбувало не тільки заряд Т-ва
але й усе членство „Просвіти”.

Наука в Рідній Школі провадилась і зараз провадить-
ся за програмою, виготовленою досвідченими педагога-
ми, та з малими перервами існує посьогодні. Впродовж ро-
ків заряд Т-ва докладав усіх старань, щоб Школу вдер-
жати та щоб доростаюча молодь належно виховалась на ідей-
них та прикладних українців та добрих горожан Канади.
„Просвіта” постійно старалась про добрих учителів і щоб
навчання було зразкове та корисне.

На протязі 50-річної діяльності „Просвіти”, через
Рідну Школу пройшло й покінчило навчання около 700
учнів. Дехто з них мав нагоду, крім українознавства, здо-

бути знання музичне й навчитись народних танків у нашого славного балетмайстра — Василя Авраменка, що провадив тут курс танків.

В деяких роках були добрі дитячі хори та мандолінові оркестри, що успішно пописувались на концертових виступах. Також учні Рідної Школи часто-густо підготовляли дитячі сценічні вистави. Кожного року в належному часі Р. Школа влаштовувала Свят-Миколаївські вечерки, а кожного травня відзначувала День Матері із за здалегідь підготовленою свяtkовою програмою. Також майже в кожному свяtkовому концерті рідношкільна дітвора виповнювала частину його програми. Під кінець кожного шкільного року відбуваються тут кінцеві іспити учнів Рідної Школи при співучасті батьків, членів заряду Т-ва та Шкільного Комітету. Іспити ті являються наявним показчиком успіхів у науці шкільної дітвори.

Свят-Миколаївський Вечір Рідної Школи при „Просвіті” в грудні 1964 р.

Навчання в Рідній Школі відбувається шість разів у тижні, по дві годині денно (від 5—7 год. вечера). До школи учащає пересічно від 35—45 дітей. Останніми роками більшість із початкуючих дітей приходить без елементарного знання рідної мови, що в значній мірі утруднює вчителеві ведення систематичного навчання. Очевидно, що це треба приписати байдужності батьків. Не можна за-перечити й того факту, що більшість українських батьків з неоправданих причин не посилають своїх дітей до Рідної Школи, в наслідок чого, з кожним роком число дітей у школі маліє. Таке нездорове явище є безумовно шкідливе в суспільному житті громадян, бо воно ніяк не скріпляє наших національних позицій, а навпаки — їх послаблює. Коли під цю пору йдуть змагання за двомовність та двокультурізм в Канаді, кожна українська людина не повинна лишатись позаді своїх національних та батьківських обов'язків супроти виховання своїх дітей.

Товариство „Просвіта” як у минулому так і тепер з особливою увагою ставиться до справи Рідної Школи та необмежується з коштами її вдереждання. Поза мінімальною оплатою батьків за навчання їхніх дітей у школі, воно впродовж свого 50-річного існування видало на вдереждання Рідної Школи суму 36,770.00 дол. Це є наглядним доказом великого зрозуміння значення й ваги цієї виховної інституції в Громаді. Т-во „Просвіта” в Кенорі не тільки дбало про вдереждання місцевої Рідної Школи, але та-ж щедро жертвувало на цілі Рідної Школи в Старому Краю. За цю патріотичну жертвеність — Т-во „Просвіта” було прийняте Членом-Добродієм Рідної Школи в Львові й було наділене Почесною Грамотою з дня 1-го квітня, 1929 року.

Як бачимо з вищепереданого, місцева Рідна Школа своє існування виправдала. Поза родинним домом, що займає перше місце у вихованні дітвори, та поза рідною Церквою, яка виховує дітей релігійно та морально, Рідна Школа, хоч переживала в минулому чимало недостач та різних труднощів, вив'язалась зі свого завдання успішно.

Учні Рідної Школи з учителем Я. Москвою на закінчення шкільного року в червні 1963 р.

Вона виховала поважне число українських дітей, і те виховання не пропаде безслідно. Всі ті діти, набувши знання рідної мови, рідної пісні та інше знання з мистецько-культурної скарбниці українського народу, не затратять ніколи тієї свідомості, що вони є частиною української етнічної групи в Канаді та великого Українського Народу. Тому Т-во „Просвіта” в Кенорі з нагоди свого ювілею — 50-річчя існування й творчої праці, повинно бути горде за діяльність і осяги важливої клітини Т-ва — своєї Рідної Школи.

Орися Романюк

ГУРТОК ТАНЦЮРИСТІВ

Товариство „ПРОСВІТА” в нашій Кенорі, Онт., буде святкувати в цьому році свій 50-літній ювілей. Це гарний відтинок часу. Це ж півстоліття. Члени його старались виконати завдання „Просвіти” в плеканні всього того, що творить українську культуру й традицію. Старались розвивати ці скарби українського народу на те, щоб не втопитись самим у чужому морі, а передати їх своєму молодшому поколінню та защепити в канадійську культуру.

Не годиться мені про це писати. Хай про це пише хтось другий. А я лише бажаю написати про ще свіжі мої спомини й милі враження з лавки Рідної Школи, а пізніше про Гурток Народних Танків.

Хоч минуло вже більше як двадцять літ, коли я перший раз переступила поріг Читальні „Просвіта” як учениця Рідної Школи, тримаючи в руці паперову торбину, в якій були буквар, зошит і олівець. Пам'ятаю цей день наче воно відбулося вчора. Пам'ятаю, як нас, можливо, до 25 „перваків” засіло по двоє, а то й по троє в деревяні тяжкі лавки, які багато не дорівнювали своєю вигодою шкільним лавкам в публічних англійських школах. Нам зразу було дуже дивно й незрозуміло, але пізніше ми до них привикли та не звертали на це уваги. Від рідичів я довідалася, що лавки ці були зроблені кенорськими майстрами на взірець лавок, що були по школах у Рідному Краю.

З учителів, що мене вчили за час моого відвідування Рідної Школи були: О. Цукорник, В. Сиротюк, В. Сосняк, І. Снігуря й Й. Дацик. Крім навчання читання й писання ми мали кожного тижня по 2-3 години призначені на спів, підготовку до дитячих вистав і ритмічних вправ,

які я, мушу признатись, дуже любила. Я все дуже любила приглядатись, як старша молодь виступала на сцені, головно в народних танцях, і мені бажалось бути в їхнім гурті. Я почала вивчати перші кроки разом з іншими дітьми від учителів Рідної Школи й від Василя Савчука, що його залишив по собі в Кенорі Василь Авраменко, як ним вихованого доброго інструктора народних танків.

Після другої Світової Війни Т-во заангажувало на працю вчительки до Рідної Школи Олю Рогатин. Це була вчителька вже вихована нашими організаціями в Канаді. Вона дуже любила підготовляти хлопців і дівчат до шкільних виступів на сцені та робила старання зорганізувати вже зі старшої молоді окремий танцювальний гурток. Такий гурток для вивчення народного танку вже колись існував при Товаристві і був він зорганізований балетмайстром В. Авраменком. Гурток цей, як оповідають його учасники, був дуже діяльний. Мав гарні успіхи не тільки в Кенорі, але й поза нею. Його члени брали навіть участь у гуртових танцях в накручуваних Авраменком фільмах. І хоч Авраменко залишив по собі, як я згадала вже раніше, здібного й доброго, вихованого ним інструктора Василя Савчука, то гурток цей однак перестав працювати. Якось завмер. А це з причини того, що його учасники подружились, стали старшими та працювали поза Кенорою. П-на Мисик в часі свого учителювання в Кенорі досягла початкових успіхів і зуміла зорганізувати старшу шкільну молодь та заінтересувати її народним танком. Ми почали відвувати проби й в скорому часі вже танцювали „Журавель”, „Катерину”, „Гопак колом” та „Гречаники”.

В 1950 році керівником Рідної Школи став Іван Боднарчук. Гурток наших танцюристів став менше діяльним, а то з тої причини, що майже всі його учасники, закінчивши „Гай Скул”, почали працювати в різних установах і менше звертали уваги на оживлення Гуртка. Пан Боднарчук, розуміючи своє завдання працівника при такій установі, як Т-во „Просвіта”, почав вивчати й плекати народний танок серед дітей, які він мав у Рідній

Учасники й учасниці школи народних танків під керівництвом Василя Авраменка в 1927 році. Сидять на землі зліва направо: А. Стецій, Н. Цуркан, В. Сениок, П. Кокор, В. Кондрат, Ст. Василюк, М. Стручинська. Сидять в другому ряді зліва направо: М. Кокор, П. Василюк, О. Рапінда, М. Цуркан, Г. Сердечна, М. Атаманюк, О. Кокор, М. Стецій, Мандрик. Стоять зліва направо: А. Сердечна, В. Савчук, М. Кукурудзяк, В. Авраменко, Т. Кокор, П. Стецій, П. Ратуський, П. Кіт, П. Катринюк, М. Сохацький, Т. Атаманюк, К. Стецій, М. Конобій, С. Франчук, В. Мошук, Е. Ганчарик, М. Атаманюк, Т. Кокор, І. Кузь. Стоять ззаду: С. Ганчарик, А. Цуркан, Гр. Мазурник.

Школі. Це аж пізніше показало свої добрі наслідки, коли його учениці й учні підрошли та доповнили й оживили собою Гурток. Учасники Гуртка, зорганізованого панною Мисик, не припинили однак цілковито свою діяльність. Вони все помагали в організуванні концертів і брали участь зі своїми виступами в аматорських виставах, що їх підготовляв учитель Боднарчук. Всі вони любили й відчували потребу продовжувати й розповсюджувати український танок.

Вліті 1955 р. старанням Василя Барчука відбулися сходини давніших учасників Гуртка, на яких рішено від

самих основ переорганізувати його, знайти здібного інструктора й поширити його діяльність серед кенорської української громади. Відновлена праця Гуртка почалася в такому складі: Вікторія Цуркан, Юзя Степанюк, Орися Романюк, Марія Войтович, Ева Цуркан, Василь Барчук, Антін Ратушняк, Михайло Войтович, Пилип Горбатюк, Василь Ратуський, Йосиф Воляк і Григорій Білик. Пізніше до гуртка долучились: Галина Дубенська, Галина Атаманюк, Ненсі Богачук і Павло Кіт. Інструктором нашим був В. Дудар з Вінніпегу, який приїздив до нас кожної другої неділі. В той час всі грошові розходи ми покривали спільно. Наші проби танців ми відбували два рази тижнево під проводом колишньої учениці балетмайстра В. Авраменка, Вікторії Цуркан. Новозорганізований Гурток через свою постійну й пляново організовану працю досягнув того, що на весні 1956 року брав участь у місцевім Фестивалі Пісні й Танцю й здобув у другій його частині дві перші нагороди з великим признанням і оцінкою від суддів фестивалю. Наш Гурток ніколи не існував як окрема організація, відірвана від життя Т-ва „Просвіта“. Ми завжди старались брати участь і доповнити програму концертів чи академій на просвітянській сцені. Ми всі завжди старались поширити український танок серед місцевої української молоді, а головно притягнути до нього як найбільше шкільної дітвори. А це тим більше, що в тім часі не було учителя в Рідній Школі при Т-ві, що міг би був цим зайнятись. В той час ми танцювали „Коломийку“ в дві й чотири пари, „Подільський козачок“, „Гопак колом“, „Катерину“, „Гречаники“, „Аркан“ і „Запорожець“. Наша участь у фестивалі й наші виступи на запрошені чужих організацій змінили на краще відношення до нашого Гуртка. І коли ми розпочали вже свою працю в сезоні 1958 року, його ряди поповнились молодими танцюристами й танцюристками, що було потішуючим і корисним.

В 1959 році до Гуртка належали такі танцюристи: Антін Ратушняк, Михайло Атаманюк, Василь Ратуський, Володимир Рогатин, Володимир Гала, Павло Кіт, Йосиф

Воляк, Петро і Павло Дубенські і Денис Барчук; з танцюристок Марія Войтович, Марія Атаманюк, Орися Романюк, Ева Цуркан, Маруся Ратушняк, Ірена Кондрат, Христя Ганчарик, Діяна Ратуська, Дарія Цуркан, Кароліна Цуркан та Кароліна й Діяна Скрабайло. Наш Гурток почав тоді працювати під проводом Ольги Мисик-Рогатин, що вдруге була заангажована Заридом Т-ва на працю учительки при Рідній Школі. Інструктором танців на дальнє залишився В. Дудар, а в часі його відсутності його заступали Р. Каптій і Сильвія Соломон з Вінницегу. Всі ми старалися і працювали над тим, щоб це більше поширити і зацепити любов до народного танку серед дітей шкільного віку, бо вже знали з минулих літ, що доплив молодих танцюристів є конечний і мусить бути постійний, коли ми бажаємо продовжувати існування нашого Гуртка при Т-ві „Просвіта”. В тому часі молодші члени

„Раз прибий!... Танцюють Арканы. Зліва направо: І. Боднарчук, П. Васьків, І. Кордупель, М. Войтович, Д. Скрипець і П. Горбатюк.
(Жовтень, 1949 р.).

Гуртка з не-меншим успіхом брали вже участь у фестивалі й виступали на сцені Т-ва. В місяці травні 1960 року старанням самого Гуртка було зорганізоване „Свято Матері”, прихід з якого доповнено з каси Гуртка й суму 100 долярів через КУК вислано на пам'ятник Т. Шевченка. Також того самого року наші танцюристи виступали на запрошення в кенорських середніх школах.

В осені того року провід Гуртка рішив зняти участь в Народнім Фестивалі з нагоди відкриття пам'ятника Т. Шевченкові, що мало відбутися у Вінніпегу наступного року. До того святочного дня, заплянованого Комітетом Українців Канади, нам треба було належно підготуватись. Треба було пристосуватись до гармонійного виведення всіх танців та до узгіднення народного строю за вимогами організаторів здвигу. В цьому на допомогу прийшов нам наш Заряд „Просвіти”, що постарається для всіх нас, що брали участь, про відповідне взуття. Решту стройів мали постаратись самі танцюристи. Почалась старана підготовка до виступу. Ми мали танцювати разом з вінніпежською групою танцюристів під керівництвом В. Дудара, який, треба сказати, був дуже вимогливий у виведенні кожного кроку й руху в танцях.

Проби наші частинно відбувалися в Кенорі, а в кожну другу неділю ми іздили до Вінніпегу, де спільно з вінніпежцями доповняли наші проби.

У згаданім фестивалі від нас брали участь: Марія Атаманюк, Орися Романюк, Маруся Ратушняк, Ірена Кондрат, Діяна Ратуська, Кароліна Скрабайлло, Діяна Скрабайлло, Денис Барчук і Давид Ласк. Слід згадати, що в великій мірі нам допомагав у цьому Михайло Атаманюк своєю музикою в часі наших проб та транспортацією до Вінніпегу. Всі ми були дуже раді, що мали нагоду взяти участь і причинитись до звеличення Дня, який мав святкувати український народ на канадській землі в днях 8—9 і 10 липня 1961 року й цим відзначити сторіччя смерті великого поета України — Тараса Григоровича Шевченка, відкривши Йому величавий пам'ятник у столиці Маніトоби. І справді, того дня всі ми почувались дуже щасливими,

Танцюристи виводять українські танки на парадному возі Т-ва „Просвіта”.

що були співучасниками здвигу, який підготувала українська молодь Канади й Америки, щоб гідно вшанувати пам'ять борця не лише за наш український поневолений народ, але борця за свободу всього поневоленого людства. Всім нам було також приемно ще й тому, що в тому здвигу брали участь ми, уроджені в Канаді, а виховані нашою Рідною Школою при Товаристві „Просвіта”. Я уважаю це за найбільше душевне вдоволення і честь для всіх членів нашого танцювального Гуртка в Кенорі.

Праця того ж Гуртка в тому часі не обмежувалась лише до участі в шевченківському святі. Вона була та-
кож поширена серед дітей Рідної Школи. Так само, як і минулих років, ми спільно улаштували концерт з нагоди Дня Матері, а дохід з нього, доповнивши до сто долярів, ми переслали на адресу Комітету Опіки над Рідними Школами в Німеччині. Також і цим разом наші молоді танцюристи пописувались своїми танцями на запрошення англійських товариств і шкіл, поширюючи в той

спосіб красу українського танку. Належиться згадати, що в тому останньому випадку нам часом допомагали й ті, що не є членами нашого Гуртка, на місці тих, що з причини своїх студій не могли бути в ньому активними.

Існування Гуртка Танцюристів при Товаристві „Прозвіта” допомагало йому в його культурній праці. Доповняло програму виховання в Рідній Школі. І в ті роки, коли в Т-ві не було культурно-освітнього працівника, дуже часто бувші й в даний час активні члени Гуртка все допомагали в організуванні концертів, народних академій та в переведенні коляди. Члени Гуртка в міру своеї можливості також зі своєї каси жертвували дещо гроша й на народні потреби. І так в грудні 1958 року було асигновано 348 дол. для КУК-а; в 1960 році 100 дол. на пам’ятник Тараса Шевченка, та врешті весною 1961 р. також 100 дол. для Комітету Опіки над Рідними Школами в Німеччині. Суми ці були зібрані проводом Гуртка, що влаштовував різного рода підприняття.

Буде на місці сьогодні зложити подяку й признання Товариству „Прозвіта” за те, що за 50 років свого існування його провід все йшов назустріч в організуванні молодих танцюристів і допомагав у плеканні українського народного танку серед кенорської молоді, що зашепив на кенорському ґрунті Василь Авраменко.

Я певна, що всі бувші учні й учениці, які за тих 50 років учащали до нашої Рідної Школи й брали участь в Гуртку танцюристів, ніколи не забудуть тих приемних днів. Вони все будуть згадувати їх як гарні спомини минулого, а рівночасно й жаліти, чому то вони не зуміли присвоїти собі ще щось більше тоді, коли їх вік сприяв цьому. Не одному з нас часто приходилося почути від наших співгорожан — ровесників слова признання для нас і жаль відносно їхніх родичів, мовляв, чому то вони (родичі) не постарались навчити своїх дітей їхньої рідної мови й грамоти. Ці завваження моїх ровесниць стали нам зрозумілими тоді, коли ми вже були старшими, вийшли зі шкільних лавок та почали брати участь у громадському житті.

На цьому місці почуваюсь також до обов'язку сердечно подякувати моїм родичам, що післали мене до нашої Рідної Школи, яка дала мені змогу навчитись рідної мови, письма й друку. Дала мені змогу навчитись рідних пісень і танків. Врешті дала мені змогу найти дорогу до рідної Церкви.

Також дуже приємно мені від імені всіх членів і членок, що належали будь-коли до нашого Гуртка Танцюристів, сердечно подякувати Т-ву „Просвіта” і його зарядам за зрозуміння плекати українську культуру й традицію серед кенорської молоді, а зокрема український народний танок. Хочу також подякувати за труд, працю й матеріальну поміч, яку Т-во давало на протязі тих минулих 50 років. Рівночасно з нагоди Золотого Ювілею побажати Ювілятці „ПРОСВІТА” ще кращих осягів у майбутньому в вихованні кенорської молоді для добра нашої спільноти в Канаді й в Україні!

Група членів Т-ва „Просвіта” з артистом-скрипаком Р. Придаткевичем у 1947 р.

Пилип Горбатюк

БІБЛІОТЕКА Т-ВА „ПРОСВІТА” В КЕНОРІ, ОНТ.

Бібліотека Т-ва „Просвіта” в Кенорі, Онт., є тісно пов'язана з працею Т-ва від перших днів його існування. Це ж бо одна з ділянок його культурної праці. Хоч точних записів про початки просвіянської бібліотеки ніде немає, то річ ясна, що справа зорганізування книгозбирні повста-ла вже в перших днях існування Т-ва. Бо напевно ті перші його члени-організатори так само відчували потребу читати в рідній мові книжку, як і потребу мати своє українське культурне середовище. Вони добре розуміли, що книгозбирня допоможе їм у поширенні й піднесенні національного виховання серед членів, а в будучності серед дітей Рідної Школи. В пізніших часах можна часто вичитати в протокольних записах про домагання членів асиг-нувати зарядом більші чи менші суми на купівлю нових книжок до бібліотеки.

Наслідком пятдесятилітньої праці книгозбирня Т-ва начисляє сьогодні загально 1,612 назв, вартості приблизно 2,100.00 доларів. Всі книжки бібліотеки находяться в двох шафах за розподілом:

- I. — Белетристика. (повісті, оповідання, романи);
- II. — Науково-історичний відділ (наукові й історичні твори, спомини, критика);
- III. — Поезія.
- IV. — Драма.
- V. — Дитячий відділ.
- VI. — Чужомовний.
- VII. — Календарі й періодичні видання.

У відділі белетристикиходимо твори майже всіх кращих українських письменників-класиків, таких як Нечуй-Левицький, А. Свидницький, Б. Грінченко, І. Франко, О. Маковей, Б. Лепкий, П. Мирний, В. Стефаник, О. Кобилянська, П. Куліш, В. Будзиновський, А. Чайківський, Л. Українка, О. Ю. Федькович, А. Кащенко, Д. Мордовець, О. Стороженко, А. Крушельницький і багато інших. Належить згадати, що тут можна найти також і декотрі пе-

реклади на українську мову таких світових письменників, як Л. Н. Толстой („Відродження”, „Видіння паломника в Єрусалимі”, „Любов”), Ф. М. Достоєвський („Вина й кара”), Марк Твейн („Велика революція на острові Піткейн”), Джек Лондон („Вовчі Сини”, „Діти морозу”), Е. Золя („Жерміналь”, „Мрія”). Рекс Біч („Залізний шлях”), Ю. Верн („Плесом Амазонки”, „Сорок тисяч миль під водою”), М. Горкій („Мальва”), Кнут Гамсун („Мандрівні дні”), Е. Г. Зелігер („Синя фльота”). Цей відділ доповнюють також книжки видані перед другою світовою війною в краю В-ми „Діла”, „Української Бібліотеки” — Ів. Тиктора, „Червоної Калини” та „Української Накладні” — Київ-Ляйпциг.

До цієї групи належить теж книжка Ольги Войценко „Інший Світ, Інші Дні”, Вінніпег, 1959, яку авторка пода-рувала бібліотеці з нагоди 50-річчя Т-ва.

Відділ Ш, науково-історичний, зберігає історії України М. Грушевського, М. Аркаса, В. Дорошенка, Ів. Крип'якевича й О. Барвінського, С. Томашівського (В-во Ів. Тиктора). З історичних праць находяться тут видання історичного й суспільно-політичного характеру таких авторів як Драгоманова, Дм. Донцова, Мазепи, М. Шаповала, М. Мандрики, З. Кузелі, Яр. Рудницького, Т. Г. Масарика, С. Шелухина й ін. Спомини таких авторів, як В. Шухевич, О. Назарук, Є. Чикаленко, О. Кошиць, Вс. Петрів, В. Сікевич, В. Дорошенко. Оздобою цього відділу є Бориса Грінченка „Словар української мови” в 2-ох томах (Українське Слово, Берлін 1924), „Пропам'ятна книга першого українського просвітньо-економічного конгресу у Львові”, Т-ва Просвіта 1910; В. Кубайович „Географія українських і сумежних земель”, та врешті „Енциклопедія Україно-знавства”, 3 томи.

З нагоди ювілею Т-ва „Просвіта” в 1965 р. бібліотека одержала від авторів такі цінні видання: Ольга Войценко „Літопис Українського Життя в Канаді”, Том I і 2, Вінніпег, 1961 і 1963; М. Марунчак, „Студії до Історії Українців Канади”, Том I, Вінніпег, 1964—1965; та „Етимологічний Словник Української Мови”, Яр. Рудницького, Том 1—4,

Вінніпег, 1962—1965. (Товариство „Просвіта” стало спонсором цієї останньої праці в 1965 р.).

У III-му відділі, відділі поезії, находяться: „Кобзар” Т. Шевченка (Укр. Накладня, Київ - Ляйпциг), „Кобзар” В-ння УВАН в Канаді, „Кобзар” (Київ 1939). Поезії Ів. Франка, Л. Українки, О. Ю. Федъковича, Твори С. Руданського (томи 1, 2, 3, 4, 5 і 6-тий, видання Т-ва Просвіта у Львові 1912), М. Мандрики, Митр. Іларіона (Огієнка), Е. Маланюка, О. Олеся, Л. Мосенда, О. Сацюка та інших поетів.

Відділ IV — це книжки драматичні, театральні. Він є досить чисельний — 622 назви. Річ ясна, що багато з них є в кількох примірниках, а це з тієї причини, що при Т-ві Просвіта існує й до сьогодні аматорський гурток; він у минулому був дуже діяльний, ставлячи по кілька вистав на місяць. Отже було запотребування на нові п'єси, комедії і т. п. Находяться тут драматичні твори таких українських драматургів, як Ів. Котляревський, Б. Грінченко, Л. Українка, Кропивницький, Ів. Тобілевич, І. Франко, та врешті багато п'єс видавництв „Театральної Бібліотеки”, „Український Театр”, „Наукового Т-ва ім. Шевченка”, „Аматорський Театр”, „Наш Прapor”. Треба сказати, що в цьому відділі не збереглася жодна партитура, як також і жодні ноти просвітянського хору.

У відділі дитячої літературиходимо гарні своїм змістом і малюнками книжечки таких популярних українських письменників, як Яр. Вільшенко, В. Королів-Старий, Ю. Шкрумеляк, В. Щурат і другі. Це в більшості видання країві: „Дитяча Бібліотека”, „Світ Дитини” та видання на американському континенті. Всіх їх начисляється 67 примірників.

В чужомовному відділі бібліотеки є всього 33 книжки. Всі вони з україніки в англійській мові; більшість із них сьогодні можна найти на книгарських полицях.

VII-ма частина книгозбірні охоплює собою календарі й періодичні видання. З перших находяться:

Календар „Канадійський Українець” — 1923.

Календари „Канадійський Фармер” — 1924, 1927, 1937, 1940, і т. д.

Календар „Сирітського Дому” — 1927.

Календари „Українського Голосу” — 1928, 1932, і т. д.

Календари „Нового Шляху” — 1935 — і т. д.

Календари „Просвіта” — 1927, 1929, 1930, 1931, 1935.

Календар „Червоної Калини” — 1939.

Календар „Український Інвалід” — 1939.

Календари „На Чужині” — 1946, 1947.

З періодичних видань можна користуватися такими журналами: „Життя і знання”, річники 1927, 1928, 1930; „Літопис Червоної Калини”, річник 1930. „Розбудова Нашої”, річники 1928, 1929, 1930, 1931, та врешті „Жіночий Світ” і „Наше Життя”.

Належалося б згадати також і про архів Т-ва. Ним опікується Заряд Просвіти. Він має в своєму збереженні протоколарні книжки, фінансові рекорди книговода й скарбника, книжку членів та шкільні журнали. Всі вони, з малими винятками, охоплюють працю від початків оснування організації по сьогоднішній день.

З повних видань творів наших письменників в бібліотеці находяться:

1. „Повне видання Творів Тараса Шевченка”, — Укр. Накладня Київ-Ляйпциг. Томи: 1, 2, 3, 4, 5.
2. Кобзар, Т. Шевченка. За редакцією проф. Л. Білецького. УВАН в Канаді. Томи: 1, 2, 3, 4.
3. Твори Івана Котляревського, П. Артемовського - Гулака, Евгена Гребінки. Просвіта, Львів, 1908.
4. Твори Степана Руданського. Видання Т-ва Просвіта, Львів, 1912. Томи 1, 2, 3 і 4. Видання Наук. Т-ва ім. Шевченка, т. 5 і 6.
5. О. Ю. Федькович, „Вибір із творів”, Укр. Народний Союз — 1916. Твори, т. 1 і 2. Вид. Просвіта, Львів 1928.
6. Твори М. Гоголя. Том 1 і 2. Нью Йорк 1955.
7. Твори Вас. Стефаника, Вид. Українське Слово, Регенсбург 1948.
8. Твори С. Черкасенка, Том 1 і 2. В-тво „Дзвін”, 1920.
9. Твори Мик. Куліша, В-тво УВАН, Нью Йорк 1955.

Із Шевченкіяни крім згаданих вище „Кобзарів” в бібліотеці ще находяться: Вол. Дорошенко „Шевченкова Криниця”, Львів 1922; Василь Сімович „Тарас Шевченко”, Просвіта, Львів 1934; „Кобзар” повна збірка поезій, ювілейне видання, Київ 1939; Яр. Рудницький: „Бернс і Шевченко”, Вол. Жила: „Ідейні основи Шевченкового Гамалії”; Дм. Дорошенко: „Розвиток української науки під пропором Шевченка”; Анд. Річицький: „Тарас Шевченко в світлі епохи”, Вид. „Космос” 1923; Л. Білецький: „Віруючий Шевченко”, УВАН 1949; М. І. Мандрика: „Шевченко й Франко”, УВАН 1957; В. Доманицький: „Тарас Шевченко”, 1961.

Слід згадати, що в другому відділі бібліотеки є поважне число книжок політичного характеру, але скрайного, лівого напрямку. Книжки ці находяться в бібліотеці ще з двадцятих років. В Т-ві тоді було певне число членів комуністичного погляду й вони, як видно, мали вплив на книгозбірню Т-ва. Ними правда ніхто не інтересується й вони, хоч записані в каталозі, з причини браку місця в шафах зберігаються в другому приміщенні. Також належить до деяка кількість книжок дещо обгорілих, задимлених і змочених водою. Це книжки, які оціліли з первісної бібліотеки Т-ва, якого перша домівка була знищена вогнем в 1923 році. Ці примірники, як багато других, вимагають дбайливішої опіки, а головно нового переплетення тому, що їх сьогодні немає по книгарнях і ніхто не знає, коли вони зможуть бути перевидані вдруге. Необхідним є сказати, що подавляючу більшість книжок бібліотеки придбано коштом Т-ва, однак не можна поминути мовчанкою таких приятелів української книжки, яких підписи до сьогодні зберігаються на їх перших сторінках: С. Ганчарик, М. Сохацький, о. прот. Ю. Цукорник, О. Цукорник, Ів. Боднарчук, місцевий 5-ий Відділ „Взаємної Помочі”, Жіноче Т-во ім. О. Кобилянської, Дм. Забитовський, М. Ковалишин і ін.

З бібліотекарів, що завідували книгоzбірнею Т-ва, треба назвати таких, як К. Савич — 1917, С. Білан — 1918, О. Пермський — 1919, Д. Чайчук — 1920, П. Стецюк — 1921, І. Зробок — 1922, Ф. Лутчак — 1923, П. Ратуцький — 1924, В.

Савчук — 1925, В. Степанюк — 1926, І. Мальона — 1927, О. Рапінда й М. Кокор — 1928, А. Потепа — 1929, Я. Требач і А. Потепа — 1930, Я. Трембач — 1931-32, О. Цукорник — 1933-34, Д. Забитовський, О. Цукорник 1935, О. Барчук, Г. Цимбалістий — 1936, М. Ковалишин, О. Цукорник — 1937, М. Ковалишин — 1938, Я. Трембач, Гр. Цимбалістий — 1939—1940, Ів. Пакон — 1941, А. Газдюк — 1942—1944, Я. Трембач — 1945, А. Газдюк — 1946—1952, П. Горбатюк і А. Ратушняк — 1953—1965.

За минуле півстоліття переводилося перепис книжок кілька разів, але він мав характер більш інвентарний чим бібліотечний. Щойно в 1953 році переведено за поданим порядком реєстрацію всіх книжок бібліотеки. Хоч розподіл цей є також невистачальний, то все таки він дає заинтересованим кращу можливість найти бажану книжку та улегнути працю самого бібліотекаря. В Т-ві для бібліотеки писаного правильника немає щодо вилучення книжок. Загально прийнято, що всі члени користують із бібліотеки безплатно, а не-члени за порукою члена, або самого бібліотекаря.

**
*

Коли робити підсумки, то треба ствердити, що бібліотека Т-ва, хоч і невелика числом книгозбору, то проте вона має найсутніші праці й видання з українознавства. Як така вона давала й дає можливість не тільки культурного дозвілля й розваги для членів Т-ва та української громади в Кенорі взагалі. З другого боку ця бібліотека є основним довідковим центром знань про Україну, її культуру, минуле й сучасне для всіх, хто цими справами цікавиться на кенорському терені. Це останнє тим важливіше, що кенорська Публічна Бібліотека має обмаль книжок про Україну. Тимто треба думати, що Заряд Т-ва дбатиме й в майбутньому про розбудову своєї книгозбирні — тривалого й найкращого джерела інформації про Україну, а теж і про канадських українців

Рік 1927. Члени Т-ва й учасники курсу Народних Танців.
Стоять зліва діправа: П. Катринюк, В. Мощук, М. Мандрик, В. Савчук, П. Кокор, Н. Василюк, С. Ганчарик, П. Стецій, П. Ратуський, Е. Іуркан-Ганчарик, Т. Атаманюк, Вас. Авраменко, Гр. Мазурин, П. Кіт. Сидять: Мих. Атаманюк і П. Мощук.

Участь українців у свяtkовім поході з іншими кенорцями з приводу коронації Короля Юрія VI у 1937 р.

ДОВІДКОВА ЧАСТИНА

Дані про членство

АРТУР ЦУРКАН, один із основоположників і організаторів Т-ва „Просвіта”, в 1915 році. Довголітній член Заряду Т-ва та активний його працівник. Член „Взаємної Помочі” й її зарядів. До Канади приїхав із Буковини. Працював у місцевій фабриці паперу аж до відходу на пенсію в 1960 році. Член Ювілейного Комітету.

МАРІЯ ЦУРКАН, одна з основоположників Т-ва і його членка від місяця березня 1915 р. Авторка споминів. Активна членка хору, аматорського гуртка Й в заряді Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської. Уродженка Буковини. Членка Почесного Ювілейного Комітету.

ДАНИЛО САМУСЬ, походить із Західної України — Галичини. Основоположник Т-ва і його член від місяця березня 1915 р. Активний й довголітній член його зарядів, хору й аматорського гуртка. Довголітній голова Т-ва „Взаємна Поміч” і автор споминів. Працівник у СПР-а аж до відходу на пенсію в 1958 році. Член Почесного Ювілейного Комітету.

НИКИФОР ВАСИЛЮК, уродженець Західної України — Галичини. Член Т-ва від місяця січня 1917 р. Член Почесного Ювілейного Комітету й „Взаємної Помочі”. Працював у СПР-а аж до відходу на пенсію в 1952 році. Автор споминів.

ПАРАСКЕВІЯ ВАСИЛЮК, членка Т-ва від місяця січня 1921 р. і його хору. Членка „Взаїмної Помочі” й Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської. До Канади приїхала зі Західної України — Галичини. Членка Почесного Ювілейного Комітету.

МИХАЙЛО ФРАНЧУК, уродженець Західної України — Галичини. Член Т-ва від місяця березня 1915 р. і його основоположник. Член зарядів у перших роках існування „Просвіти”. Автор споминів і член Почесного Ювілейного Комітету. Працював у СПР-а аж до відходу на пенсію в 1954 році.

СЕМЕН ГАНЧАРИК, уродженець в Західній Україні — Галичині. Член від місяця травня 1918 р. Довголітній активний член зарядів Т-ва, його хору, аматорського гуртка й „Взаїмної Помочі”. Власник крамниці „Норт Енд Стор”. Член Почесного Ювілейного Комітету. Автор споминів.

ЕМІЛІЯ ГАНЧАРИК, уроджена в Канаді. Вихованка місцевої Рідної Школи. Членка Т-ва від місяця вересня 1928 року. Активна учасниця просвітянського хору, аматорського гуртка й основоположниця Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської. Членка Ювілейного Комітету.

ПЕТРО РАТУСЬКИЙ, уродженець Західної України, Галичини. Член Т-ва від місяця жовтня 1922 року, активний і довголітній член його зарядів. Довголітній член міської управи й посадник міста Кенори впродовж двох виборчих періодів. Діяльний член „Взаємної Помочі“. Власник крамниці „Джі Бі Гросері“. Автор споминів і почесний член Ювілейного Комітету.

АННА РАТУСЬКА, уроджена в Канаді. Членка Т-ва від місяця січня 1929 року. Основоположниця Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської й активна членка його зарядів. Членка „Взаємної Помочі“.

МИКОЛА СОХАЦЬКИЙ, уродженець Західної України — Галичини. Член Т-ва від місяця січня 1923 року. Жертвенний працівник „Просвіти“ і „Взаємної Помочі“. Працював у СПР-ра аж до відходу на пенсію.

МИКОЛА АТАМАНЮК, уродженець Західної України — Галичини. Член Т-ва від місяця вересня 1924 року. Довголітній й активний голова Т-ва й його зарядів. Член „Взаємної Помочі“ й один з основателів першого відділу Т-ва. Працював у СПР-а аж до відходу на пенсію в 1952 році. Член Почесного Ювілейного Комітету.

МИХАЙЛИНА АТАМАНЮК, уроджена в Західній Україні — Галичині. Членка Т-ва від місяця вересня 1924 року. Активна на учасниця хору й аматорського гуртка при „Просвіті”. Одна з основоположниць і перша голова Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської. Членка „Взаємної Помочі” й Почесного Ювілейного Комітету та авторка споминів.

ВАСИЛЬ САВЧУК, уроджений в Західній Україні — Галичині. Член Т-ва від місяця жовтня 1924 року. Активний провідник у організуванні національних танків при Т-ві, аматорського гуртка й хору. Член „Взаємної Помочі”. Працює в СПР-а.

ВАСИЛЬ СТЕПАНЮК, уродився в Західній Україні — Галичині. Член Т-ва від місяця грудня 1924 року. Активний член заряду Т-ва, його аматорського гуртка та „Взаємної Помочі”. Працює в місцевій папірні.

МИХАЙЛИНА СТЕПАНЮК, уродженка Західної України — Галичини. Членка Т-ва від місяця жовтня 1924 року. Слівачка просвітянського хору й членка аматорського гуртка. Одна з перших організаторок Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської та довголітня провідниця, як також „Взаємної Помочі”. Авторка споминів.

ІВАН МАЛЬОНА, уродженець Західної України — Галичини. Член Т-ва від місяця серпня 1926 року. Активний член зарядів, просвітянського хору й аматорського гуртка. Працює в місцевій папірні.

ДМИТРО СТЕПАНЮК, уродився в Західній Україні — Галичині. Член Т-ва від місяця жовтня 1926 року. Активний член зарядів „Просвіти“ й „Взаємної Помочі“ та аматорського гуртка. Працює в місцевій папірні.

АННА СТЕПАНЮК, уродилася в Західній Україні — Галичині. Членка Т-ва від місяця січня 1957 року. Довголітня активна членка Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської.

КАТЕРИНА ХМЕЛЮК, уродилася в Західній Україні — Галичині. Записалася в члени Т-ва в місяці листопаді 1926 року. Співачка просвітянського хору й членка аматорського гуртка та Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської.

МИХАЙЛО СТРУЧИНСКИЙ, уродженець Західної України — Галичини. Член Т-ва від місяця липня 1927 року. Довголітній голова, член його проводу й „Взаємної Помочі”. Працював у місцевій папірні аж до відходу на пенсію в 1962 році.

САБІНА СТРУЧИНСЬКА, уродженка Західної України — Галичини. Членка від місяця липня 1927 року. Членка просвітницького хору й аматорського гуртка. Одна з основоположниць Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської та довголітня його голова.

ОСИП ЛОЗИНСКИЙ, уродженець Західної України — Галичини. Член Т-ва від місяця грудня 1927 року. Співав у хорі й виступав на сцені Т-ва. Працював у СПР-а аж до відходу на пенсію в 1964 році.

ТЕТЕЯНА ЛОЗИНСЬКА, уродилася в Західній Україні — Галичині. В члени Т-ва вписалась у місяці січні 1950 року. Активна членка зарядів Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської.

ДМИТРО ЗАБИТОВСЬКИЙ, уродився в Західній Україні — Галичині. Став членом Т-ва від місяця січня 1929 року. Активний член його зарядів, хору, аматорського гуртка та „Взаємної Помочі“. Заступник голови Ювілейного Комітету. Працює в Старечому Домі.

ЯКІВ ТРЕМБАЧ, уродженець Західної України — Волині. Член Т-ва від місяця січня 1929 року. Активний член Т-ва „Взаємної Помочі“ й кенорського відділу ЕУК. Працював у СПР-а аж до відходу на пенсію в місяці березні 1965 року.

МИХАЙЛО ЧЕРВАК, уродженець Західної України — Галичині. Вписався в члени Т-за в місяці січні 1929 року. Був членом голови заряду Т-ва, член його проводу, хору й аматорського гуртка. Проживає в місцевій панірні.

ФЕДІР КОНДРАТ, уродженець Західної України — Галичині. Членом Т-ва від місяця листопада 1930 року. Був членом його зарядів, хору й аматорського гуртка. Працює у власному підприємстві.

ВІКТОРІЯ КОНДРАТ, уроджена в Канаді, членка Т-ва від місяця січня 1934 р. Вихованка місцевої Рідної Школи. Активна членка Т-ва, хору, аматорського гуртка, жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської та „Взаємної Помочі”.

МИКОЛА ЗВАРИЧ, уроджений в Західній Україні — Галичині. Вписався в члени Т-ва в місяці листопаді 1930 року. Активний член просвітянського хору й аматорського гуртка. Працює в Старечому Домі.

ФРАНКО ГАЛА, уродженець Закарпаття. Членом Т-ва від місяця січня 1934 року. Активний член його зарядів, аматорського гуртка та соліст просвітянського хору. Працює в місцевій папірні.

МАРГАРИТА ГАЛА, уродженка Канади. Вписалась в члени Т-ва в місяці січні 1954 року. Невтомна його членка, співачка хору та довголітня членка зарядів Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської.

ДМИТРО КІТ, уродився в Західній Україні — Галичині. Вписався в члени Т-ва в місяці січні 1936 року. Довголітній допоміжний член зарядів Т-ва. Працює у СНР-а.

АНАСТАЗІЯ КІТ, уродженка Західної України — Галичини. Вписалась у члени Т-ва в місяці січні 1936 року. Довголітня допоміжна членка його зарядів та голова Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської.

ІВАН ПАКОН, уродився в Західній Україні — Галичині. Став членом Т-ва в місяці січні 1937 року. Довголітній допоміжний член зарядів Т-ва. Незаступний господар домівки та член просвітянського хору й аматорського гуртка. Працює в млині.

ОЛЬГА РОМАНЮК, уроджена в Західній Україні — Галичині. Вписалась в члени Т-ва в місяці січні 1936 року. Співачка просвітянського хору й членка аматорського гуртка. Активна членка зарядів Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської.

АНДРІЙ ГАЗДЮК, уродженець Західної України — Галичини. Вписався в члені Т-ва в місяці січні 1940 року. Довголітній член Його зарядів, просвітянського хору й аматорського гуртка. Діяльний зарядовець „Взаємної Помочі“. Працює в місцевім будівлянім підприємстві.

КАРОЛИНА КЕРКОВСЬКА, уродженка Західної України — Галичини. Вписалася в члені Т-ва в місяці січні 1940 року. Довголітня допоміжна членка в зарядах Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської.

ОЛЕКСА БАРЧУК, уродився в Західній Україні — Галичині. Членом Т-ва став у місяці березні 1949 року. Активний член Його хору й аматорського гуртка. Невтомний довголітній голова місцевого Відділу КУК. Працює як будівничий у місцевих будівельних фірмах.

ЕВГЕНІЯ БАРЧУК, уродилася в Західній Україні на Буковині. В члені Т-ва вписалася у місяці березні 1949 року. Довголітня членка зарядів Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської.

ПЕТРО КІТ, уродився в Західній Україні — Галичині. Вписався в члени Т-ва в місяці січні 1943 року. Довголітній активний член його зарядів. Член просвітнянського хору, аматорського гуртка й Ювілейного Комітету. Працює в СПР-а.

АННА КІТ, уроджена в Західній Україні — Галичині. Членка Т-ва від місяця січня 1954 року. Активна допоміжна членка зарядів Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської.

ПИЛІП ГОРБАТЮК, уродженець Західної України, Волині. Член Т-ва від місяця березня 1950 року. Член зарядів Т-ва, хору й аматорського гуртка. Голова Ювілейного Комітету. Працює в місцевій папірні.

АНТІН РАТУШНЯК, уроджений в Західній Україні — Галичині. Став членом Т-ва в місяці січні 1953 року. Активний член зарядів Т-ва, його хору й аматорського гуртка. Секретар Ювілейного Комітету. Працює в місцевій папірні.

ПЕТРУНЕЛЯ РАТУШНЯК, уродилася в Західній Україні — Галичині. Вписалась в члени Т-ва в місяці січні 1957 року. Членка Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської.

АНТІН БРИКАЙЛО, уродився в Західній Україні — Галичині. Член Т-ва від місяця січня 1954 року. Активний й допоміжний член в зарядах Т-ва та аматорського гуртка. Працює в місцевій папірні.

ЕВГЕНІЯ БРИКАЙЛО, уродилася у Західній Україні — Галичині. Вписалась в члени Т-ва в місяці січні 1956 року. Активна допоміжна членка зарядів Т-ва й жіночої організації ім. О. Кобилянської.

ПЕТРО ГОЛЯРД, уродився в Західній Україні — Галичині. Вписався в члени Т-ва в місяці січні 1956 року. Член заряду Т-ва на 1965 рік. Працює в СПР-а.

ПАВЛО ЦЕБРОВСЬКИЙ, уродженець Західної України — Галичини. Член Т-ва від місяця січня 1956 року. Довголітній допоміжний член зарядів Т-ва. Працює в міськім заведенні.

ЛІЗА ЦЕБРОВСЬКА, уродилася в Західній Україні — Галичині. Вписалась у члени Т-ва в місяці січні 1959 року. Членка Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської.

ОРИСЯ РОМАНОК, уродженка Кенона. Членка Т-ва від місяця січня 1957 року. Вихованка Рідної Школи. Активна членка просвітянського хору й Гуртка Народних Танців. Авторка спомину. Працює в канселярії місцевої папірні.

ЕВА ЦУРКАН, уродилася в Канаді. Вихованка місцевої Рідної Школи. Членка Т-ва від місяця січня 1957 року. Працює в канселярії місцевої папірні.

ОСИП ВОЛЯК, уродженець Західної України — Галичини. Член Т-ва від місяця січня 1957 року. Член просвітянського хору. Працює в фабриці паперу.

МИХАЙЛО АТАМАНЮК, уродженець Кенори. Член Т-ва від місяця січня 1957 року. Вихованок Рідної Школи. Кількарічний член зарядів Т-ва, просвітянського хору й Гуртка Народних Танців. Член Ювілейного Комітету. Працює в місцевій Шкільній Управі.

МАРІЯ АТАМАНЮК, уродилася в Канаді. Вписалась в члени Т-ва в місяці січні 1957 року. Співачка просвітянського хору та членка Гуртка Народних Танців.

ЕВА МЕЛЬНИК, уродилася в Західній Україні — Галичині. Вихованка місцевої Рідної Школи. Вписалась у члени в місяці січні 1957 року. Активна членка зарядів Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської.

ТЕТЯНА АТАМАНЮК, уродженка Західної України — Галичини. Вписалась у члени Т-ва в місяці січні 1958 року. Членка Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської.

ПЕТРО ВЕЛИЧЕНКО, уродився в Казаді. Член Т-ва від місяця січня 1958 року. Член зарядів Т-ва, його хору й аматорського гуртка. Місцевий підприємець.

СІЛЬВЕСТЕР КОЗИЦЬКИЙ, уродився в Західній Україні — Галичині. Вписався в члени Т-ва в місяці січні 1958 року. Член просвітинського хору.

ОСИП ВОЛОШИН, уродився в Кенопірі. В члени Т-ва вписався в місяці січні 1958 року. Вихованок Рідної Школи. Працює в готелі.

ПАВЛИНА ВОЛОШИН, уродилася в Західній Україні — Галичині. Вписалась у члени Т-ва в місяці січні 1958 року. Вихованка Рідної Школи. Членка просвітянського хору.

ТЕОДОР БОГУСЛАВЕЦЬ, уродився в Західній Україні — Галичині. Вписався у члени Т-ва в місяці лютому 1962 року. Працює в місцевій папірні.

ВАСИЛЬ ЗАБЛОЦЬКИЙ, уродився в Кенорі. В члени Т-ва вписався в місяці лютому 1962 року. Вихованок місцевої Рідної Школи. Член просвітянського хору й аматорського гуртка. Працює в „Департмент оф Гайвейс”.

МИХАЙЛО ВОЙТОВИЧ, уродився в Західній Україні — Галичині. Вписався у члени Т-ва в місяці лютому 1962 року. Активний член просвітянського хору й аматорського гуртка. Працює в місцевій папірні.

ОСИП КУЗЬО, уродився в Західній Україні — Галичині. В члени Т-ва вписався в місяці жовтні 1962 року. Працює в СПР-а.

ЯРОСЛАВ МОСКВА, уродився в Західній Україні — Галичині. В члени Т-ва вписався в місяці липні 1964 року. Затруднений Т-вом як учитель Рідної Школи і його культурно-освітній працівник. Автор допису про Рідину Школу.

ТІ, ЩО ВІДІЙШЛИ ВІД НАС У ВІЧНІСТЬ

(Дієсні члени)

Атаманюк Федір	Кагринюк Павло
Атаманюк Текля	Кохайда Володимир
Голота Дмитро	Мазурік Григорій
Грушецький Данило	Макар Микола
Деренецький Микола	Мороз Федір
Зазулецький Казимир	Ошанська Мирослава
Зазулецька Анна	Романюк Еміліян
Заблоцький Степан	Рапінда Степан
Ковальчук Йосафат	Франчук Іван
Ковалишин Микита	Цимбалістий Григорій

УПРАВА 5-го ВІДДІЛУ Т-ВА „ВЗАЙМНА ПОМІЧ” У 1964 РОЦІ.

Стоять зліва направо: П. Горбаток, І. Хмілок, М. Атаманюк, Д. Славусь і А. Цуркан. Сидять зліва направо: А. Гайдук — (кінговод), В. Кондрат — (скарбник), М. Степанюк — (голова), К. Керковська, П. Кіт — (секретар). Відсутній М. Стручіцький — заступник голови,

ЛИНУЧИ ДУМКОЮ В МИNUЛЕ...

*СПОГАДИ ПІОНЕРІВ,
ОЧЕВИДЦІВ,
ВІДВІДУВАЧІВ*

Марія Цуркан

З МОІХ ПЕРЕЖИВАНЬ У МИНУЛОМУ

Відновити в пам'яті все те, що переживалось на довгім життєвім шляху, річ не легка, коли зважити, що пам'ять людини в

старшому віці притуплюється і багато з пережитого забувається. Тому, коли запропоновано мені, як довголітній членці Читальні „Просвіти“ й Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської, подати свої спогади з минулого до Ювілейної Книжки „Просвіти“, я не була певна, що вив'язується як слід. Однаке, коли поставлено мені ряд питань, події з минулого почали оживати й те, що я пригадую, хочу тут подати.

Пам'ятаю свої дитячі роки, коли я була ще дитиною й жила при батьках. На шостому році моого життя наша родина втратила дорогоого нам батенька. Тоді нас п'ятеро дітей, три брати й дві сестри (включно зі мною), залишились із мамою напів сиротами. Наша господарка не була велика, і тому мої старші брати мусіли помогати мамі, щоб ми всі могли якось вижити.

Коли я підросла і мала вже 20 років життя, почала думати про те, щоб вийти заміж та завести родину. Зі мною

дружив тоді хлопець із нашого села, що звався Артур Цуркан. Я пізнала його гарний характер і добру вдачу й рішила зв'язати з ним свою долю.

У нашему селі була вже Читальня „Просвіти”, яка вела освідомлючу роботу в громаді. При читальні був Аматорський кружок, який час-до-часу давав театральні вистави. Зацікавлена молодь заходила до читальні радо, бо знаходила там культурно-соціальну розвагу. Бували в читальні й ми з Артуром. Тоді підготовляли в „Просвіті” веселу комедію п. н. „Сільські аристократи”. В тій штуці мені призначено головну роль; я її добре вивчила і не зле відограла. Так висловлювались ті, що були на виставі. Приблизно 1900 року почався в нас еміграційний рух. Люди заохочені гарними обіцянками різних корабельних агентів, виїздили до Канади в надії, що поліпшать там свою долю. Десять літ пізніше набрав охоти до виїзду й Артур Цуркан разом із своєю сестрою, яка мала вже в Канаді приятеля, що виїхав туди давніше. Артур намовляв до виїзду й мене. Спочатку я вагалась; мені було жалко кидати рідне село й родину, але по довшій надумі дала свою згоду, не виявляючи свого наміру перед мамою. Та коли 24-го вересня 1911 року наспів день нашого виїзду, я була змушеня сказати мамі цілу правду. Мама противилася нашим намірам, отже не обійшлося без виявів жалю й плачу, що було дуже неприємно. Однак мій виїзд був уплянований, як неминучий факт. В порті Антверпен у Бельгії ми всіли на вантажний пароплав, що звався „Монтеzума”. З нами їхали ще кільканадцять хлопців і дівчат з сусідніх сіл.

Дня 18-го жовтня ми прибули до порту Квебек, а звідти виїхали поїздом до Кенори. Хлопці і дівчата з нами по-прощались і поїхали дальше до Канори в Саскачевані, де жили їхні односельчани.

В Кенорі ми нікого не знали, крім приятеля Артурової сестри, що до нього вона їхала. Пізніше ми познайомилися з кількома старшими імігрантами, що поселились тут давніми роками.

Кенора в той час була ще мало розбудована. На головній вулиці стояло кілька більших будинків та менших хаток. Були тут дві англійські церкви та дві школи й поштовий будинок. Артур дістав зараз роботу на залізниці в СПР-ській компанії, а я з Артуровою сестрою поїхала до Пайн, 30 миль від Кенори, на працю в кухні. Ми приготували їжу робітникам, що працювали на секції. Ми плянували перенестися в зимі до Кенори, але праці там не було. Тоді ми рішили подружитись, думаючи, що дістанемо скорше роботу. Але тому, що в Кенорі не було нашої церкви ані священика, ми поїхали до Вінніпегу й там звінчалися. Вінчав нас о. Пилипів в церкві св. Володимира й Ольги, а за свідків попросили двох старших людей, що були тоді в церкві. Наш шлюбний одяг був такий бідний, що й сором згадувати. А на конечні весільні видатки ми позичили в знайомих 25.00 дол., бо в наших кишенях ані цента не було. Після вінчання знову повернулися до Пайн. По якімсь часі Артур дістав працю в Кенорі в млині. І так ми започаткували наше вбоге подружнє життя. Я не раз і не два прослезилась, згадуючи Рідний Край і рідне село та жалувала свого вчинку, що виїхала в чужину шукати крашої долі, а стрінула тут крайну нужду й зліденне життя; воно було без порівнання гірше, ніж у Старім Краю. Відносини в той час були такі жахливі, що й помешкання годі було знайти; куди не зайдеш в хату, скрізь пиятика й такі неприличні співи, що я щось подібного з роду не чула. Дещо кращі часи настали тоді, коли тут поселилось більше числа наших людей. Було хоч з ким розмовитись та розважити свою тугу. В розмовах часто виринали в нас думки про організоване культурно-соціальне життя. І до того таки прийшло. Між нашими людьми знайшлися цікаві, та здібні одиниці, які з початком 1915 року зорганізували перший Аматорський гурток. Тим культурним здобутком ми всі раділи і радо помогали, щоб започатковане діло було успішне. До двох місяців часу ми підготовили перше представлення п. н. „Капраль Тимко“ й відіграли його три рази: перший раз у домі Степана Ратінди, другий у Шандлера, а третій у Каспера Жулковського в Ківейтині.

Представлення підготовляли Дмитро Вірун і Петро Плішка. Останній вернувся до Старого Краю, а Вірун ще якийсь час залишився в Канаді.

В березні 1915 року засновано тут Читальню „Просвіта”. З початку наша праця була обмежена, бо ми не мали відповідного приміщення й звичайно робили все по хатах. Пригадую, що в першому році ми устроїли чотири пікніки, а весь прихід з них пішов на потреби Т-ва. Наше жіноцтво було тоді досить активне. Всі об'єднано трудились і охоче помагали в кожній роботі; було враження наче б ми на рідних землях. Між нами панувала згода і любов, хоч ми всі походили з різних місцевостей краю. Нас об'єднував один дух, одна ціль і одне бажання — здобути перш усього дах над головою, себто громадську хату.

Коли на весні 1917 року Т-во набуло стару хату при Четвертій вулиці, нашою новою турботою було придбати власну театральну гардеробу, щоб аматори мали в чім вийти на сцену. Досі ми позичали її у Вінніпегу, але це було получене з більшими коштами. Ми зразу взялись за шиття гардероби самі. Найбільше труднощів було, коли прийшло до вишивання сорочок: в нас не було взірців і навіть за гроші не було можливо їх набути. Тоді ми взялись на спосіб: відшивали взірці з гаптованих фіранок. Наші членки шили сорочки, фартушки, корсети, козацькі жупани й шаравари. Пригадую собі, що одного року я сама пошила шіснадцять пар шараварів і стільки ж жупанів.

В часі другої Світової Війни наші жінки виконали чимало шиття для потреб Канадійського Червоного Хреста.

Щодо моєї участі в праці „Просвіти” та Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської, я найбільше любила сцену й часто грала різні ролі в представлениях. Звичайно брала ролі, що мені підходили. Любила також хоровий спів і майже двадцять років співала в хорі Т-ва, без огляду на те, як чи сельний був хор та хто був його диригентом.

Мешкаючи далеко поза містом, я нераз і не два ходила на проби пішки. А скільки разів у зими, не маючи з ким лишити вдома малих дітей, садовила їх на санки й тягнула аж до домівки, а по пробі знову додому. Не лише я одна,

але й інші молоді матері поступали так само, посвячуючи свій труд для добра організації. Все ж ніхто не нарікав на втому чи може на те, що не має часу. На пробах всі були веселі й бадьорі та раділи тим, що такі вечори давали їм нагоду зійтися й бодай хвилево відпружитися від домашніх обов'язків, яким ніколи не було кінця. Тому колись було приємно в Т-ві працювати, бо всі жили згідливо, як одна родина. Тепер не те: молодші гордують старшими й не хочуть з ними працювати. Про національне виховання своїх дітей зовсім не дбають так, як ми колись дбали. Наші діти навчилися рідної мови так, що ніколи її не забудуть. Вони не соромляться нею говорити навіть між неукраїнцями, а деякі з них і по сьогодні є активними членами Т-ва й посвячують свій час і труд для своєї організації.

Помагала б ще й я, та немає сили, бо мені вже 74 роки минає. Згадую лише з приємністю наші минулі піонерські часи й дивуюсь, звідки ми черпали стільки енергії, охоти, завзяття й витривалості в праці для нашого Товариства, щоб воно жило, розвивалось та зростало на славу нашої Громади й на добро Українського Народу.

Данило Самусь

**ПРО ПОЧАТКИ ОРГАНІЗОВАНОГО ЖИТТЯ
В КЕНОРІ**

Як тільки почався еміграційний рух в останніх роках минулого століття, наше вбоге, малоземельне селянство покидало Рідні Землі та виїздило в далекі заморські краї шукати кращої долі. Виїздили молоді хлопці й дівчата та старші віком селяни, в надії, що знайдуть там добре роботи, зароблять грошей та повернуть знову в рідні сторони, щоб поправити свої мізерні господарства.

Вже в 1902 році виїшло до Канади з нашого села Стремільче, повіт Радехів, Галичина, кількох старших селян. В 1906 році виїхав і мій батько, залишивши нас, шестеро дітей з мамою, на малій господарці.

По чотирьох роках побуту моого батька в Канаді я написав до нього листа з просьбою, щоб він забрав мене до себе. Батько відповів, що робота в Канаді тяжка і тому він не радить мені їхати. Але в дальшій переписці я настоював на своїм та просив його, щоб він змінив свою думку. Вкінці батько згодився на мій виїзд і навіть вислав мені гроші на подорож.

В квітні 1911 року вибрався я в дорогу в товаристві кількох молодих хлопців із нашого села, і ми доїхали щасливо до призначеного місця.

Батько був тоді затруднений в СПР-ській компанії, при будові нової залізної дороги. В короткому часі дістав і я подібну роботу. Платили тоді 18 ц. на годину. Спочатку мені, 17-літньому хлопцеві, тяжко було привикнути до такої фізичної роботи, що була понад мої сили. В додатку та робота була сезонова; з початком зими кінчилася, а в зимі треба було шукати іншої. В пізніших роках приходилося мені виконувати різні роботи, що попались під руки аби заробити на прожиток. Працював часто по лісах; така робота була гуртова і можна було заробити більше, як звичайно й дещо з того заощадити.

Кенора в той час була малою оселею, що нараховувала понад 5,000 мешканців. Крім лісової індустрії, двох тракторів, одного млина та залізничної компанії, не було тут більших бізнесових підприємств, при яких можна б працювати. Через те наші імігранти напливали сюди дуже повільно й було їх тільки мала горстка. Населення складалося переважно з французів, шведів та норвежців.

На самоті я часто тужив за Рідним Краєм; за ріднею й друзями, що їх залишив в рідному селі. Думки про поворот до рідної землі мене не покидали. Вірив, що подібно переживали й інші імігранти, опинившись на далекій чужині, серед відмінних обставин, звичаїв та способу життя, до якого ми були призвичаєні на рідних землях. Не було тут рідної церкви, де можна б у неділю чи свято піти та помолитись; не було ніякого приміщення, де могли б бути зійтись та обмінятись думками про нашу скіタルчу долю на чужині. Кожний з нас відчував духову порожнечу, яку не було чим заповнити. Одиночко розвагою для мене у вільних хвилях були українські часописи і книжки, які прочитував радо, щоб убити нудьгу. Такий невідрядний стан тривав тут аж до кінця 1914 року, коли почалась Світова Війна.

З початком 1915 року створився тут ініціативний гурток зі свідоміших громадян, що почав робити заходи до зорганізування культурно-національного осередку в Кенофорі. Ті заходи увінчалися повним успіхом дня 1-го березня, т. р. на Основуючих Зборах, що відбулися в домі Степана Рапінди. Тоді вибрано перший Заряд; вписано понад 30

членів — чоловіків та жінок і намічено пляни праці. Був це на початок великий успіх, яким раділи основники, як та- кож усі українці Кенори, що ждали на це вже довший час.

Із заснуванням Товариства Читальні „Просвіти” на взір галицьких читалень, що були вже на рідних землях, зараз оживився рух у громаді. По домах членів відбувались часті сходини, на яких обговорювало організаційні справи та намічувано пляни праці на майбутнє.

В початках велась робота доривочно, бо не було відповідного приміщення. Також воєнний час не дуже сприяв розвоєві Т-ва, бо канадійська влада ставилася до українців ворожо та їх переслідувала, бо вони, як горожани Австрії, уважались за непевний елемент. Наші люди навіть були змушені раз у місяць зголосовуватись та реєструватись на поліційній станиці. Безробітних українців забирали силою до канадійської армії.

Помимо тих репресій з боку канадійського уряду, Т-во започаткованої роботи не переривало. Час-до-часу підготовлялося деякі підприємства, щоб придбати фонди на закупно більшого будинку. Такий дім набуто весною 1917 року. Була це стара хата, куплено її за ціну 450 дол., щоб мати плошу під будову нової домівки. В короткому часі ту хату розібрано, а на тій площі збудовано нову домівку, очевидно за позичені гроші, бо своїх Т-во не мало. В новій домівці почалась досить оживлена робота. Всі члени трудились охочо і завзято, щоб зібрати деякий гріш на сплату задовжень та затягнених позичок.

В 1918 році навістила Канаду пошесті інфлюенци. Люди масово хворіли, були й смертні випадки. Боротьба з пошестю була утруднена, бо не було лікарської обслуги. Тут треба згадати про велику посвяту лікаря-англійця д-ра Гана; що відвідував і лікував хворих без найменшої винагороди. Коли пошесті проминула, настали більш нормальні часи. Т-во свою працю продовжувало. Члени не жалували своїх трудів, ані посвяти часу, щоб зробити щось корисного для добра Т-ва.

Від 1918 року при Т-ві велась майже безпереривно Рідна Школа, яка допомагала виховувати молоде покоління.

Був Аматорський гурток, що підготовляв представлення та ставив їх на сцені майже два рази у місяць. В пізніших роках були добрі хори, ведені здібними диригентами. Охочих до праці не бракувало, бо „Просвіта”, поза Церковною Громадою, була одинокою організацією в Кенорі. Кожний член був свідомий своїх обов'язків і помагав радо у спільній народній роботі, щоб причинитися до культурного піднесення громади, а рівночасно придбати фонди на потреби Товариства.

В 1923 році я одружився з канадійською українкою та почав жити родинним життям. Однак поза своєю фізичною працею й особистими обов'язками я завжди знаходив вільний час, щоб помогти у праці Товариства.

В квітні т. р. сталося нещастя: Домівку знищила пожежа. Згоріла вся внутрішня обстановка та архів Т-ва. З бібліотеки мало що врятовано. З тої причини робота в Т-ві була перервана. Зразу пороблено заходи, щоб почати будову нової домівки. Тут знову виринула фінансова проблема: Т-во грошей не мало, треба було їх знову позичати. На щастя знайшлися добрі люди, що дали безпроцентові позички і до половини 1924 року нову будову викінчено.

Після формального відкриття домівки членство взялось до праці з подвійною енергією та з запalom, бо нові задовження треба було якнайскорше сплатити.

Будучи довгі роки членом Т-ва „Просвіти”, я брав постійну участь у її житті; двічі був її головою, а також виконував інші функції в Т-ві. Впродовж років набув багато досвіду в веденні організаційної роботи, тому сповняв свої обов'язки без більших труднощів; відчував нарадівіть свого рода приємність, хоч нераз приходилося змагатись із всякими проблемами.

І тому сьогодні, в Ювілейному Році Т-ва, радію всіма успіхами та моральними здобутками нашої Читальні „Просвіти”. І чуюсь гордим, що й я вложив цеголку в її розбудову. Водночас звертаюсь до нашої молодшої генерації із закликом, щоб вона продовжувала працю своїх батьків-піонерів і дальше несла високо смолоскип „Просвіта” — символ знання і поступу, що вже багато літ по-співчне нашому наполові шлях ло Добра, Правди й Волі!

Михайло Франчук

ТЕ, ЩО ЗБЕРІГЛОСЬ У МОЇ ПАМ'ЯТІ З МИНУЛОГО

Я виїхав до Канади в лютому 1907 року, маючи 18 років життя. Іхав до брата, що вже четвертий рік був у Канаді. Зі мною ішло з нашого села Сморжів, Радехівського повіту, сім молодих хлопців. Всі ми покидали рідний край через злидні життєві умовини, які панували в нашему селі. Люди були малоземельні, а дехто і клаптика землі не мав та не міг вижити з родиною. Подібно й мої батьки були незаможні, тому вже чотири роки перед моїм виїздом мої три брати виїхали до Америки на роботу, щоб помогти родині поправити вбогу господарку. Вдома залишились ще один брат і дві сестри.

Пам'ятного місяця (дня не пригадую) нас вісім виїхало в далеку дорогу з порту Антверпен пароплавом „Монтеzuма“. У свому часі ми прибули до Канади і розбрилися, хто куди. Я поїхав поїздом прямо до Кенори, де перебував мій брат. У нього і замешкав. Він працював тоді на залізничній дорозі в СПР-ській компанії. За якийсь час і я дістав подібну працю.

Українців у Кенорі було мало і то переважно молоді самітні люди. З подружених начислялось коло 30 родин.

Про зорганізоване життя не могло бути й мови. Церкви нашої також тут ще не було. Пригадую собі, що раз чи двічі в рік приїздив сюди о. Гура із Вінніпегу. Відправляв і сповідав людей у місцевій французькій церкві. І тим наші люди вдоволялися.

Та й роботи тут не було багато, бо містечко щойно почало розбудовуватись. Наші люди працювали переважно на залізній дорозі на так зв. „екстра генгах”, у млині або в лісовій індустрії. Звичайні робітники діставали не більше як 15—18 ц. на годину. Декотрі з наших людей, заробивши трохи грошей, вертали до рідного краю. Більшість залишилась. Молоді люди дружились і заводили свої господарства. Одружився і я. І так минали роки за роками. Аж у 1914 році прийшла перша Світова Війна. Думку про поворот на рідні землі треба було залишити. Наші люди, за господарившись до певної міри, прийшли до переконання, що доведеться їм залишитись у цій вільній країні назавжди. Тому треба було нам подумати про наше зорганізоване життя в країні нашого поселення, про створення української громади, яка об'єднала б нас до спільної праці для кращої нашої будучності.

І так наші думки та наміри незадовго стали дійсністю. З початком лютого, 1915 року, створився тут ініціативний гурток із свідоміших наших громадян, які рішили остаточно перевести в життя свої задуми.

З початком березня 1915 р. зібрався нас більший гурток у домі Степана Рапінди, де ми заснували першу організацію, якій дали назву Читальня „Просвіти”, на взір тих читалень, що вже існували і ширили освіту між народом в східній Галичині, а їх Централею було матірне Т-во „Пропсвіта” у Львові.

Правда — що крім Читалень „Просвіти” по наших селах засновувано теж „Читальні Общества ім. М. Качковського”, які, замість освідомляти наш народ, баламутили його, защіпляли москвафільську ідею та ширили ненависть і ворожнечу між братами. Така читальня була і в нашему селі. Малосвідоме селянство недобачувало в то-

му московської руки, яка вже в тих ранніх роках діяла на знищенння української нації.

Тому наші перші поселенці в Кенорі змагали до того, щоб ідею та традицію старокрайових „Просвіт” зберегти і поширити на вільній канадійській землі.

На вищезгаданих Основуючих Зборах „Читальні Пропаганди” ми вибрали перший заряд, що його очолив Никола Деренецький, як перший голова Т-ва.

Імен і прізвищ інших членів заряду тут не подаю, бо вони надруковані на іншому місці цієї книги.

В початках наша праця обмежувалась виключно до членських сходин, на яких обговорювано та дискутовано біжучі справи; найбільше говорилось про те, в який спосіб здобути фонди на будову нового, більшого та вигідного приміщення. Всіх членів ми мали вже понад тридцять кілька осіб. Між ними були й декотрі жінки, без їхньої участі ніяка праця не була можлива. Членська вкладка виносила 25 ц. в місяць, а вписове 50 ц. від члена.

Рік 1915 був для всіх нас найтяжчим роком. Тоді велась перша Світова Війна, яка не дуже корисно впливала на розвій нашого молодого Т-ва. Канадійська влада уважала наших українців-галичан за „австріяків” і відносилася до них з резервою. А в додатку був великий застій у праці, якої не легко було дістати. Тому канадійська влада, використовуючи цей стан, ловила наших безробітних людей і силою забирала їх до канадійської армії.

З весною 1917 року, коли Т-во призбирало кількасот долярів із членських вкладок та інших підприємств і збирок, знайдено хату; її придбано на власність за 450 долярів. Члени були вдоволені з того, бо вже мали свій „дах над головою” і не мусіли вже тинятись по чужих хатах. В наступій хаті відбувались часті сходини членів, на яких обговорювано пляни на дальшу мету. Ми мали вже маленьку бібліотеку, яка нараховувала кілька десять книжок. Передплатили теж кілька часописів, що виходили у Вінніпегу.

В 1918 році настали кращі часи, бо вже почалися роботи і люди могли заробити на життя. Крім того війна до-

ходила до кінця і кожний з нас жив вірою, що може вона принесе і для українців довгождану волю і ми зможемо вернутись на рідні землі, як вільні громадяни вільної Української Держави.

З такими думками ми продовжували нашу роботу в Т-ві. Вся наша діяльність спиралась на статуті Т-ва, що був ухвалений ще 5-го лютого 1916 року.

Наскільки пригадую собі, в 1917 році я мав честь бути головою Т-ва. Робота в Т-ві йшла оживлено, помимо того, що між членством почались тертя.

Причина незгоди виринула на тлі ідеологічного двоподілу членства. Члени, які досі маскували свої політичні та ідеологічні переконання і були комуністами, почали підносити голову, бо їм неподобалась наша чисто національна робота. Коли у нас переводились збірки на певні національні та культурні цілі, вони спротивились тому та відтягнули свої жертви й тим дали явний доказ ворожого наставлення до нашої ідейної роботи. І хоч вони не виступили зараз із членських рядів, але відмовились від дальшої участі у спільній праці Т-ва.

Недивлячись на їх пасивність і не зважаючи на те, що вищезгадана незгода згодом спричинила зменшення числа активних членів, ми продовжували свою роботу і робили те, що було в нашій спромозі. Особливу увагу присвячували справі виховання молодого покоління, вдержуючи постійно Рідну Школу, до якої вчашало тоді поважне число дітей.

Водночас наше свідоме членство прийшло до заключення, що в найближчому часі треба приступити до будови нової домівки. Цей план здійснено того самого року. Не буде самохвальбою з моєго боку, що вся робота при будові спочивала в моїх руках. Я ніс повну відповідальність, щоб домівка була викінчена після пляну. І загал членства відносився до мене з повним довір'ям. Треба тут згадати, що і членство вложило багато своїх трудів при тій будові, посвячуючи свій дорогий час та складаючи щирі жертви. Кожний з членів розумів вагу своєї власної хати і ту ціль,

для якої вона ставиться, мовляв: „В своїй хаті, своя права-да, і сила, і воля” — як писав Т. Шевченко.

Нажаль в членських рядах довелось мені стояти тільки до кінця 1919 року. На те зложились певні поважні причини особистого характеру, які змусили мене залишити Т-во в розгарі найбільш посиленої праці активного членства, чого я дуже жалував.

Минули роки з того часу, як я залишив „Просвіту”, однаке завжди був душою і думками з тими, що продовжували велику ідейну й корисну роботу. І сьогодні, в ювілейному році, всі вони радіють досягненням Читальні „Просвіта” та почиваються гордими, що не змарнували свого часу, віддаючи труд для її добра і кращої майбутності. До їх гарних і взнеслих почувань прихиляюсь і я та кличу словами поета: „Слава і честь робітникам ширим, а сором недбалим усім!”

Никифор Василюк

ТАКА БУЛА МОЯ МИNUВШИНА...

Злідні, серед яких жив наш народ в Галичині за панування Австрії, були головною причиною виїзду малоземельних селян до

Канади і до інших заморських країн світу. Землі в людей було мало, а в декого й зовсім її не було. Хто мав кlapтик землі — не міг з неї вижити. А в кого в родині було більше дітей, у того в хаті панувала крайна нужда. Тому й не диво, що люди з нашого села були змушені покидати рідні землі, до яких вони були прив'язані з-діда-прадіда, й їхати в далеку чужину шукати кращого життя.

Подібно справа малася і в нашій родині. Мої родичі не мали й кlapтика землі, щоб могли щось посіяти чи зasadити. Вони наймались на працю у більш заможних господарів, щоб могли виживити себе й нас, четверо дітей, що були в родині.

Будучи ще малим хлопцем, по скінченні сільської школи, я наймився в нашого пана-дідича за панського пастуха, й в літі пас велике стадо худоби на панському пасовиську. За мою службу платив мені пан-дідич в натурі (четири сажні дров). В зимі я не працював, бо був ще

замалий, щоб виконувати якусь тяжчу фізичну працю. В тому часі ми втратили батька, що випадково впав з високої стайні й помер. По втраті батька життя в нашій родині зробилось ще тяжчим. Не стало голови дому, що керував всіма справами, про все дбав і старався. І так у злиднях минали мені роки... На 19-ому році життя я постановив виїхати до Канади на роботу. 4-го квітня 1906 року я покинув наше село Сморжів, повіт Броди, Галичина, і з тяжкими думками виїхав у невідоме. Зі мною їшло тоді сім селян з нашого села. В Антверпен ми всіли на вантажний корабель, що віз худобу. 15-го квітня ми вже були в канадійському порті Квебек. Звідти я поїхав поїздом прямо до Кенори, де жили мої односельчани. На мое велике щастя вже другого дня я дістав роботу на секції в СПР-ській залізничній компанії таки в Кенорі. Робота була тяжка, але я напружував усі сили, щоб не лишатись позаду інших і виконати на час поручену мені роботу, бо побоювався, щоб мене з неї не звільнили. Бувало форман, жартуючи, звертав мені увагу через перекладача, щоб я звільнив темпо праці, якщо хочу ще довго жити. Це мені подобалось, бо я набрав переконання, що форман з моєї роботи вдоволений. Пригадую собі, що за мою живу, рухливу вдачу мене любили в роботі. Працюючи ввесь час в Кенорі, я виробив тут 46 років.

По 12-ох літах побуту в Канаді я одружився з Паранькою з Ковальчуків з нашого села й почав жити родинним життям.

До Т-ва „Просвіта” я вступив 1917 року. Як член я помогав у праці Т-ва довгі роки. Пережив у ньому лихі і добре часи. Нераз приходилося змагатись з різними труднощами, особливо в перших кількох роках організованого життя. Але поволі все лихо минуло й прийшли кращі часи: робота йшла повним ходом; члени радо сходилися і помогали, щоб наше Т-во росло й розвивалось. Я виконував обов'язки, що мені підходили. До сцени я здібності не мав, за те співав у хорі. В 1919 році я ввійшов до заряду Т-ва, як заступник голови. Поза тим помогав у різних ділянках організаційної праці.

Бувши довгі роки членом я полюбив „Просвіту”, бо пізнав та зрозумів її виховну вартість для нашої спільноти. За 50 років своєї діяльності, вона справді виконала велику культурну й виховну працю, що важко оцінити. Найважливішим її ділом було те, що вона звернула головну увагу на виховання української дітвори в Рідній Школі. Хоч на школу видано велику суму грошей, щоб її вдержати, але ті гроші марно не пропали, бо діти набули рідне знання, що збагатило їхнє життя. Багато з тих дітей, що вчились в українській школі, нині є свідомі своєї національної приналежності та до певної міри володіють українською мовою, що є великим скарбом українського народу. Безумовно, що в тім є значна заслуга „Просвіти” та її провідників, що нею кермували довгі роки і давали напрям усій цій корисній праці. За те все належиться їм велике признання, а тимбільше в цьому Ювілейному році, що завершує всі труди зорганізованого членства за перше півсторіччя.

Честь і шана всім довголітнім трудовикам нашої „Просвіти”!

Семен Ганчарик

ТЕ, ЩО Я ПЕРЕЖИВ В КАНАДІ

Адміністраційні утиски і крайні злидні за панування Австрії в Галичині змушували наше убоге селянство кидати Рідний Край та їхати в далеку чужину, щоб поліпшити свою незавидну долю.

І я, маючи 19 років життя, покинув рідне село й родину й виїхав до Канади за працею, щоб заробити грошей та допомогти своїм бідним батькам.

Було це в кінці лютого 1912 року, коли я вибирався в далеку дорогу. Зі мною їхав також один хлопець з нашого села. В Амстердамі в Голляндії всіли ми на пароплав, а вже при кінці березня прибули до Галіфаксу, Нова Скошія. Звідти я виїхав поїздом до Вінніпегу, де мав знайомих. В моїй кишенні залишилось тільки 25.00 дол. Приїхавши до Вінніпегу я був два тижні без праці, а за той час гроші вичерпалися. Треба було йти до праці, однак в місті трудно було її знайти. Тому я переїхав до Форт Францес, бо там

Семен Ганчарик серед дітвори Рідної Школи під час прогулки до озера Фалкон (Falcon Lake) у липні, 1963 р.

будували папірню, в якій я дістав працю й робив там до осені. Опісля знову повернув до Вінніпегу. Зароблені мною гроші я вислав батькові за шиф-карту, бо ці гроші на мою подорож позичив батько. Я знову лишився без одного цента. Цілий місяць пересидів у знайомих, а потім поїхав до ліса. Платня на лісовій роботі була мала, а до того треба було купити зимовий одяг. В кишені залишилось у мене всього 40.00 дол. Повернувшись до Вінніпегу, заплатив знайомим за помешкання і знову залишився без цента. З працею ставало щораз гірше; шукав за нею скрізь, одначе без успіху.

З вибухом першої Світової Війни тисячі людей в Канаді лишилися без праці. На щастя я мав знайомих на фармі, поїхав до них і працював у них за харч.

В тому часі в Америці було багато всяких робіт, бо вона постачала все, що було потрібне для війни.

Я з своїм товаришем рішив дістатись до Америки; ми йшли піхotoю, бо на транспортацію не мали грошей. Дійшли ми до містечка Емерсон та перекралисся через границю. Були вдоволені в надії, що скоро знайдемо працю. Пройшовши 20—30 миль несподівано нас зупинив поліційний агент та спитав, чи маємо документи з дозволом на перехід границі. Душа зразу пішла в п'яти, бо потрібних документів ми не мали. А тому, що ми не виказались на вимогу потрібними документами, нас арештували й всадили на два тижні до тюрми. Відтак нас відіслали під конвоєм до концентраційного табору воєнно-полонених в Брендоні, Ман., тому, що ми були австрійськими горожанами. В Брендоні ми просиділи цілих пятнадцять місяців.

Війна в Європі в той час була в повному розгарі. Багато молодих канадійців було покликано до армії й це спричинило брак робочої сили. Внаслідок того почали нас випускати з таборів і затруднювати на фармах та залізничних дорогах. Пішов до праці й я. По закінченні війни я працював ще в лісах, тартаках та на інших фізично тяжких роботах. Найбільшим моїм бажанням було, щоб нарешті осістись на певному місці, бо вже надоїло вічно скитатись. Пізніше працюючи в Ківейтині, я познайомився з людьми,

Ген. В. Сікевич у Кенорі 1942 р.

Зліва направо: Ген. В. Сікевич, добр. Сікевич, М. Кіс, Е. Ганчарик, С. Ганчарик, Христя Ганчарик.

що були членами Т-ва „Просвіти” в Кенорі. Ще в перших днях моого приїзду до Канади я часто заходив у Вінніпегу до наших товариств і полюбив українські організації, цікавився драмою, концертами, відчитами та іншими підприємствами.

Познайомившися з українськими кенорцями, я майже кожної неділі заходив до Читальні, де велась вже культурно-освітня праця: грали представлення, відбувались концерти й устроювались товариські забави з танцями.

В жовтні 1918 року я вступив в члени Т-ва „Просвіта” й в міру моїх можливостей — я включився в працю Т-ва.

Коли в місяці квітні 1923 року згорів старий будинок „Просвіти”, ми приступили до будови нового будинку. За майстра будови згодили Семена Ковбля. Він був не тільки будівничим, але й диригентом та режисером і письменником. Одне слово — людина, що віддала всі свої здібності для української культури.

По викінченні нового будинку, при кращій сцені, наше Т-во почало більш оживлену культурно-освітню працю. Приготовлений С. Ковблем концерт додав усім більшої віри й ентузіазму до праці.

По першій Світовій Війні почали напливати до Кенона молоді люди. Вони активно включились в участь в концертах і інших імпрезах. Зорганізовано допомогове Т-во „Взаємну Поміч”; Жіноче Т-во ім. Ольги Кобилянської. Часдо-часу влаштовувано відчiti. Запрошуваючи визначних діячів, таких як проф. І. Боберський, сенаторка Олена Киселевська, д-р М. Мандрика, ген. В. Сікевич та багато інших. Заснували школу українських народних танків під управою балетмайстра В. Авраменка й незадовго дали величавий виступ танцювальної групи в міському театрі.

Не можна поминути згадки, що кенорське громадянство до певної міри причинилося матеріально до випродукування української фільми під назвою „Запорожець за Дунаєм”. Хоч ця фільма не принесла матеріальної користі, однаке моральна користь була велика. Цю фільму висвітлювано не тільки в українських організаціях, але також у великих театрах Канади й Америки.

Треба згадати й те, що наше Т-во ніколи не забувало про потреби наших установ у Старім Краю. Ми посилали жертви на Інвалідів та Рідну Школу й ін. Доказом нашої жертвенності хай послужать Грамоти, що були прислані нам за нашу велику жертвенність.

Згадаю також про так звану третю еміграцію, що прибула до Канади по другій Світовій Війні. Всіх новоприбулих вітали ми широ: приймали їх і по можності старались підшукати їм працю, бо кожний з нас співчував у їхній недолі, яку вони пережили під большевицьким та німецьким режимами. Однак не всі це оцінили й не всі були за це вдяч-

ні. Можливо, що дехто з них був здеморалізований війною. Думаю, що я не помиляюсь, коли скажу, що не більше як 10 відсотків з них включились в наше організоване життя, враховуючи навіть ті організації, що вони потворили самі в Канаді.

Зараз в нас дальнє існує Рідна Школа, що допомагає у вихованні нашого доросту. Однаке, замало в нас молодих і людей в середньому віці, щоб були заінтересовані в організаційній праці „Просвіти”, щоб брали участь у наших національних імпрезах, як роковини Шевченка, Ольги Кобилянської й інших. Можливо, що так мусить бути, бо тепер ми в достатках; це не є ті часи, коли треба було ходити мілями, шукаючи за працею на прожиток.

Замешкавши вже постійно в Кенорі, Петро Ратуський і я в спілці 1923 р. відкрили крамницю споживчих товарів. Ті часи не були сприяючі для бізнесу і треба було працювати довгі години. Але ми були вдоволені тим, що працюємо для себе. Поза тим ми знаходили час, щоб деколи взяти участь у просвітній праці, що ми дуже любили: часто ввечорі ми пересиджували в домівці до пізної ночі й дискутували на всяки теми; співали в хорі та відбували проби театральних п'єс.

Там ми черпали наше знання й збагачували нашу свідомість. Як би не Т-во „Просвіта”, ми національної свідомості ніколи не осягнули б. Наше торговельне підприємство ми спільно провадили 15 років. Відтак, коли наші родини збільшувались чисельно, ми були змушені розійтись, однак і до сьогодні, впродовж 33-ох років нашого знайомства ми з Ратуськими є найближчими друзями завдяки Т-ву „Просвіта”, бо воно з'єднало нас в перших початках нашої співпраці.

Петро Ратуський

ТЕ, ЩО Я ЗАВДЯЧАЮ „ПРОСВІТІ”

Кожен з наших людей, що виїздили на роботу до Канади, не знав, яка доля його там зустрінє, та чи доведеться йому колись вернутися на рідні землі.

У таке невідоме виїхав і я з нашого села Босири, гусятинського повіту, східня Галичина. Було це в половині квітня 1910 року. Зі мною їхало багато імігрантів з різних місцевостей краю. Між ними чисельно переважали українці. Іхав я з подібним наміром, як їхали й інші: заробити грошей, вернути додому, набути більше землі та завести кращу господарку. Правду кажучи, більшість людей в нашому селі землі не мали та вели дуже вбоге життя, бо все відчувався брак хліба. Фільварок нашого дідича хоч мав великі земельні посіlosti, не міг затруднити у себе більше число осіб, навіть у часі жнив, коли люди жали збіжжя на панському лані за десятий сніп.

Наше село належало до свідоміших громад в околиці. Була в нас Читальня „Просвіти”, що своєю освітно-культурною працею багато причинила до національного освідомлення села. При „Просвіті” діяв Аматорський Гурток, що час-до-часу давав театральні вистави. Молодь до чи-

тальні горнулась радо, бо знаходила там соціально-культурну розвагу. В селі була огнєва сторожа і спортова молодечка організація „Сокіл”, а згодом „Січ”. До неї належали молоді хлопці й дівчата, де вчилися усіх ритмічних вправ та ними пописувались на місцевих чи окружних фестинах.

Вертаючися до моєї подорожі, пригадую, що 8-го травня я прибув до Монреалу. Тут я не мав нікого знайомого. Зліз із поїзду і пішов шукати тимчасового помешкання, де міг би переспатись та відпочити після довгої томлячої подорожі. Йдучи вулицею, зустрінув жида з довжиною бородою, нав'язав із ним розмову та сказав йому за чим шукаю. Він узяв мене до себе й я перебув у нього від суботи до понеділка. В понеділок рано встав, зібрався й вийшов на вулицю. В недалекій віддалі побачив гурт людей, скупчених біля більшого будинку. Від них довідався, що в тім будинку є офіс, де записують людей до роботи на залізній дорозі у СПР-а, в Вінніпегу. За чергою дістався до офісу й я, зголосившись заплатив два долари вписового. Урядник офісу сказав нам усім, щоб ми на два дні забезпечились поживою і ввечері прийшли на СПР-ську станцію. Вийшовши на вулицю я хотів вернутись до того жида, що в нього очував і подякувати йому за гостинність, але ніяк не міг до нього потрапити. Зайшов тоді до крамниці й купив дешço з провіянтів, а ввечері поспішив на станцію, де вже робітники чекали на поїзд. В означеній годині ми всіли до поїзду і він завіз нас до Упсалі, за Форт Вілліям. Там заставили нас чистити ліс по обох боках залізничої дороги. Коли ми скінчили ту роботу, прийшов т. зв. „стіл генг” і взявся міняти рейки. Я вже не мав що робити й чекав. Тоді форман дав мені два ведра й коромесло та казав носити воду до пиття робітникам. Хоч я тої роботи не любив, однак виконував її терпеливо ціле літо. Як та робота скінчилася, я поїхав до Форт Вілліям і дістав роботу в лісі. Наступного літа робив на „екстра генгу”, а відтак у Шкрайбер, при будові залізничного мосту. На такій постійній зміні місця та роду праці промінуло мені три роки.

В 1914 році я почав працювати в елеваторі у Форт Вілліамі при вантаженні збіжжя на кораблі. З вибухом першої Світової Війни обставини погіршилися настільки, що канадійський уряд, уважаючи українців-галичан за „австріяків”, почав звільняти їх з роботи. А хто з безробітних зважився домагатись іжі, того відправляли до концентраційного табору полонених у Капускейсінг. Щоб уникнути згаданого табору, я зголосився до одного контрактора рубати корти. Пригадую, що за цілу зиму заробив аж 5.00 дол. З того можна собі уявити, як у ті часи робітник був плачений, та як тяжко він мусів лише за харч працювати. Пізніше я працював якийсь час на залізній дорозі і знову в елеваторі аж до кінця 1918 року.

1921 року приїхав до Кенори і тут осівся. Спочатку працював тут у СПР-а, а за якийсь час купив малий „бізнес” — „Пул Рум”, при Четвертій вулиці напроти Греко-катол. Парохії і провадив це мале підприємство кілька років. В міжчасі вписався в члени Т-ва „Просвіта”, що існувало тут від 1915 року.

В 1922 році, на членських сходинах, мене вибрано секретарем Комітету Рідної Школи. Це була моя перша функція, яку виконував в Т-ві. „Просвіта” приміщувалась тоді у першій домівці, збудованій 1917 року. Людей наших у Кенорі було дуже мало, бо більшість із них виїхали шукати праці. Праця в Т-ві велась так, як на те дозволяли обставини. Але все таки щось робилось. Часто помагали нам у праці наші симпатики-сусіди з Норман та Ківейтин.

Коли весною 1923 року домівку знищила пожежа, ми взяли малу асекурацію і зараз заплянували будову нової домівки. За будівничого згодили Семена Ковбля з Вінніпегу, відомого народного та громадського діяча, що походив родом із Борщева, східня Галичина.

Між членством „Просвіти” саме тоді почалось гостре тертя на ідеологічному тлі. Члени поділились на „правих” і „лівих”. Останніх було більше і вони за всяку ціну намагались опанувати Т-во, а його майно перебрати в свої руки.

Почалась будова і членські збори відбувались у пріміщені Греко-катол. Парохії. Треба було радити, в який

способ здобути фінанси на викінчення домівки. Серед та-кої незгоди між членами, тодішній голова, Павло Стецій, в половині року уступив з проводу, а на його місце збори вибрали мене. Не маючи іншого виходу, ми рішили затягнути позичку в наших членів, що мали гроши. Хто позичив 300 дол., тому процент від позиченої суми вписувало на рахунок членських вкладок. І таких членів ми знайшли кільканадцять. А були й такі, що позичали більше. І так ми до кінця літа домівку викінчили.

Але наші „товариші” не дали за виграну і взялись на хитрощі: почали приєднувати нових членів з-поміж своїх прихильників, щоб на річних загальних зборах переголосувати і домівку взяти в своє посідання. Коли ми побачили їх підступ, ми повели й собі подібну акцію так, що до кінця року наше Т-во нараховувало понад 140 членів. На річних загальних зборах, після звітів, ми приступили до вибору нового заряду. Під час виборів „товариші” перепали. Я вийшов головою знову, а на місце двох „лівих”, що були в старому заряді, ми вибрали своїх. Тоді товариш Пермський, провідник „опозиції”, встав і каже до своїх однодумців: — „Товариші, нам нема чого тут довше ждати! Ходім!” — і вони із залі вийшли. За якийсь час винайняли собі „шека” на протилежнім боці вулиці і заложили „Робітниче Т-во”.

Після того у нашій „Просвіті” запанував лад і спокій. Організаційна праця пішла нормальнюю ходою. Члени працювали згідливо і свої обов'язки виконували сумлінно.

„Просвіта” вдержувала постійно Рідну Школу та здібних учителів. До школи учащало поважне число дітей. Були в нас і добри хори, ведені талановитими диригентами. В домівці часто відбувались концерти з різних нагод. Пригадую наш перший концертний виступ перед співгромадянами інших народностей під проводом учителя і диригента Юліяна Ситника. Було це 1-го липня, 1927 року. Того дня Кенора святкувала величаво 60-ліття Конфедерації Канади. Я належав тоді до міського ювілейного комітету, якого завданням було декорувати місто. Наш хор пописався тоді дуже гарно і здобув призначення численних

слушачів. Знову іншим разом хор „Просвіти” виступав у міському театрі в часі наших Різдвяних свят, де також зарепрезентував себе гідно, виконуючи по-мистецьки низку традиційних колядок та щедрівок.

Був у нас і Аматорський Гурток, що відіграв цілий ряд старанно підготовлених театральних вистав, побутових та історичних. Майже кожної неділі в році проходили імпрези, а заля звичайно була переповнена глядачами. Аматорів ніколи не бракувало; члени Т-ва любили сцену і від ролі не відмовлялися. Бувало іноді, що й мені припала черга виступити на сцені, якщо „артистів” було коротко. У спільній, дружній співпраці незамітно минав нам час... минали роки.

З приїздом другої повоєнної іміграції до Канади, заходом Т-ва „Просвіта” відбувався курс англійської мови в домівці Т-ва, а провадив його учит. Ю. Ситник. З курсу скористали всі ті, що бажали навчитись мови цього краю.

Не мала була й жертвенність „Просвіти” на національні й добродійні цілі. По своїй фінансовій спромозі вона помогала матеріально загально-українським та гуманним установам на Рідних Землях, як також у Канаді.

Тепер дещо з моого особистого життя. В 1929 році я одружився з Анною з Герегів — канадійською українкою. Ми мали в родині шестеро дітей: чотирьох синів і дві дочки. За нашим старанням всі вони одержали належну освіту і національне виховання. Найстарший син, Григорій, веде адвокатську канцелярію у Вінніпегу; молодший Михайло покінчив хемічну інженерію; Василь є чартерованим книговодом; Петруня покінчила вчительський каледж; Діяна кінчить університет; а Богдан веде рибачий бізнес у Шовл Лейк, Онт.

В 1940 році міська управа Кенори була покликана до життя т. зв. „Пленнінг Bord”. Я був його активним членом до 1949 року. В черговому році номінаційні збори виставили мою кандидатуру на міського радного, а у виборах мене вибрали більшістю голосів. Те почесне становище міського радного я займав на протязі сімох літ. Останнього року мене назначено заступником посадника Дж. В.

Фріджа. На тому становищі я був лише кілька місяців тому, що вищеназваного посадника міста назначено суддею і він мусів з ради уступити. Відходячи з управи міста, він запропонував мені, щоб я кандидував на посадника. Я на те рішився і водночас уступив зі становища радного. На номінаційному мітінгу я був одиноким кандидатом і зістав вибраний на посадника міста Кенори через аклямацію.

З початком серпня 1957 року — місто Кенора святкувало 75-річчя свого існування. Програма ювілейних святкувань була обширна і тривала п'ять днів. В парадних походах містом узяла участь кількадцять громада. Було велике число американців та представників з усіх провінцій Канади. Українська група була теж гідно зарепрезентована.

Мені, як посадникові міста, припала велика честь очолювати всі імпрези, вітати всіх гостей та переводити святкову програму.

В чергових виборах мою кандидатуру виставлено вдруге й мене знову выбрано посадником Кенори на два роки, себто до кінця 1959 року.

Коли прийшла пора залишити мое становище в міській управі, я відчував велике моральне вдовolenня, що я віддав десять років служби кенорській спільноті. Я також вдячний тим обставинам, що дали мені можливість осягнути те становище, про яке я навіть ніколи не мріяв. І коли тепер застановляюся глибше над моїми успіхами в суспільно-громадському житті кенорської громади, приходжу до непомильного висновку, що всі ті мої успіхи завдачую в першій мірі „Просвіті”, яку я очолював 16 разів в різних роках. Практичний досвід, набутий у веденні Товариства, без найменшого сумніву промостили мені стежку до широких зв'язків і близчого знайомства з видатними провідними одиницями міста Кенори, що належно оцінили цей мій досвід та уважали за відповідне видвигнути мене на провідне становище посадника.

Цей короткий спомин хочу закінчити такими словами: Я гордий з моєї довголітньої участі в житті кенорської „Просвіти”. Я багато часу й праці вкладав у розбудову цьо-

го Т-ва, але я виконував свої обовязки віддано й щиро. В цьому й я знаходив багато особистого задоволення. Можна сказати, що ця праця була до певної міри змістом моого життя. Я радію, що наша „Просвіта” відзначає своє 50-річчя. Це завдяки дбайливому й ідейному членству, що впродовж півторіччя з посвятою трудилося, щоб ідеї „Просвіти” переводити в щоденне життя.

Хай радість цього Світлого Ювілею буде моральною нагородою для всіх тих, що гуртувалися при „Просвіті” й трудилися для неї, почавши від перших піонерів-основників до тих, що продовжують цю діяльність до сьогодні. Рівночасно бажаю успіхів майбутнім працівникам у другім півторіччі, щоб шляхотні ідеї „Просвіти” ніколи не вгасали, але далі просвічували нам путь для добра українського народу по цей і по той бій океану.

Слава „Просвіті”! Слава й честь всім щирим Трудовикам!

Михайлина Атаманюк

МОІ СПОГАДИ З ПІОНЕРСЬКИХ ЧАСІВ

Я лишила Рідний Край, наше славне Поділля та рідне село Босири, гусятинського повіту, Галичина, 16-го січня 1913 року.

До того змусили мене важкі життєві умовини, серед яких жила більшість людей у нашему селі, а зокрема наша родина, що нараховувала вісім душ. На малій господарці, яку мали мої родичі, ми не могли вижити. І хоч я була ще молодою дівчиною, рішила виїхати в далеку чужину, шукати кращої долі.

Лаштуючись до подорожі, відчувала в серці великий жаль за рідне село, хоч вбогою але рідною хатиною й селом, де я родилася, зросла та провела наймолодші літа. А найбільчіше було мені кидати Читальню „Просвіти“; завдяки їй я стала свідомою українкою й полюбила все, що нам рідне й дороге — в першу чергу усвідомила мене, хто я, якого народу дочка й за що мій народ поневолений. Маючи лише 14 років життя, я вже належала до хору „Просвіти“, де нашим диригентом був директор школи, Василь Остапчук, великий український патріот та душа села. Він часто давав наукові виклади для старших і молоді та закликав усіх гор-

нутись до „Просвіти”, що ширить світло знання й науки між народом, щоб він знову як боротись за своє право під чужою займанчиною. Жаль мені було кидати й рідну церкву, яка виховувала молодь у пошані до віри та моралі. Однак зайдли такі обставини, що треба було лишати все, може й назавжди.

В той самий час із нашого села збиралось до виїзду кілька дівчат, що переписувались із тими, що вже виїхали до Канади давніше. Вони писали, що життя в Канаді багато легше як на рідних землях, особливо для дівчат, де можуть скоріше знайти працю. Тому я просила своїх батьків ще перед тим, щоб дали мені дозвіл на виїзд. Спершу вони і слухати не хотіли, але згодом роздумались і погодились. Вони знали добре, що моя будуччина — то праця, як і всіх інших, на панському лані.

Врешті прийшов день виїзду. Розпрощавшись з рід'нею, ми пустились у далеку дорогу. Прибувши до порту в Антверпен у Бельгії, всіли на вантажний корабель. Їхали водою одинадцять днів. У канадському порті Сейнт Джан висіли з корабля й поїхали поїздом до Вінніпегу. Подорож була нудна, бо ввесь час нашої їзди ми чули лише чужу мову. Серце огортає якийсь сум, а пригноблююче почуття давило груди, бо ніхто не знов, яка доля нас тут зустрінє.

До Вінніпегу ми прибули 7-го лютого. Маючи адреси до наших односельчан, ми прийшли до них пізно вночі. Вони радо нас прийняли. Другого дня, коли я добре приглянулась до їхнього родинного життя, зразу злагодула, що воно не таке рожеве, як я собі перед тим уявляла. Показалось, що в них життєві обставини доволі прикрі. Тоді в Канаді було безробіття. Господар дому працював лише сезоново. Вони мали в родині двоє малих дітей, яких треба було ще доглядати. Це все мене затривожило, бо з подорожі залишилось у мене всього два доляри.

В неділю рано я пішла з господинею до церкви св. Володимира і Ольги, на розі Стелла й МекГрегор. Парохом церкви був тоді о. М. Оленьчук. В церкві я молилася гаряче до Всешишнього, щоб допоміг мені терпеливо пережити мою самоту на чужині. На другий тиждень мені вдалось ді-

стати роботу в приватній харчівні. Тут нас робило дві українки і ми обидві щойно приїхали з рідного краю. Третя була француженка; вона говорила рідною та англійською мовами. Куховаркою була сама господиня. Умовини праці були тут майже нестерпні. Робота починалась о год. 5-й ранку, а кінчилась в 11-ій вночі. Мені платили 12.00 дол. місячно. Найгірше було те, що я була відірвана від українського середовища. Тож я робила лише п'ять місяців, а потім працю лишила. За той час почала розуміти англійську мову, засвоїла собі назви багатьох речей. Посидівши два тижні без роботи, я знайшла зайняття в приватній хаті. Тут обставини дещо змінились: Моя господиня була кваліфікована норса, а її муж — професор медицини. Вони мали дві маленькі донечки: одній було три роки, а другій шість місяців. Це були п-во Флетчер. В цьому домі я скористала те, що навчилась англійської мови. Один день у тижні я мала вихідне й в тому часі я могла піти відвідати znajомих. При цій праці я виконувала всю хатню роботу й дітей доглядала. За мою працю одержувала 15.00 дол. на місяць.

В 1914 році вибухла Світова Війна. Тоді я втратила всяку надію на поворот додому. В квітні 1915 року я вийшла заміж за односельчанина Миколу Атаманюка. Він приїхав до Канади 1911 року і працював на залізничій дорозі в Рамзей, Алберта. Вінчались ми у Вінніпегу. Після вінчання ми виїхали до Алберти, бо чоловік мусів вертатись до праці. Був це час великого безробіття в Канаді і людей, що не мали праці, канадійська влада забирала насильно до війська. Хто мав працю почувався щасливим і забезпеченим від військової служби.

З нашим приїздом до Алберти я була дуже розчарована відносинами, які тут застала. Мій чоловік мешкав у „бакс-карі” й коли компанія її потребувла до перевозу збіжжя в осені, могла її забрати, а нам дати іншу, ушкоджену. Спочатку це мене вивело з рівноваги, але з часом я мусіла з тим погодитись. А вже найбільше докучила мені самота: чоловік вийде рано до роботи й не вертається до дому аж пізно ввечорі. Одиночкою розвагою для мене був

український часопис „Канадійський Фармер”, якого кожне число я вивчала майже напам'ять. Літо якось пройшло, але зима, то таки добре нам докучила. Кухня в „бакс-карі” горить день і ніч, а вода у відрі замерзає. Іноді снігу через шпари стільки навіє, що вночі треба вставати з ліжка й його з накривала стрясати. Я часто намовляла чоловіка, щоб лишив роботу та ішав до Вінніпегу, але він на те не погодився, бо легко міг роботу втратити. Та все таки в літі 1917 року ми вернули до Вінніпегу на довший побут. Тут ми почали жити більш нормальним життям. У Вінніпегу були вже українські церкви та організації, в яких ішла оживлена культурна робота. Часто відбувались тут концерти, представлення, відчити та всякі інші підприємства. Було куди вийти та знайти духову розвагу.

У воєнний час всякі зв'язки з Рідним Краєм були перервані. Однак місцеві часописи подавали вістки з рідних земель; з них можна було довідатись дещо і про рідні сторони. Хоч матеріальні обставини у нас були доволі прикрі, бо чоловік був без праці, а я працювала доривочно, однак на душі ставало якось відрадніше. У вільних від праці хвилинах я читала українські книжки, які позичала в бібліотеці Народного Дому при Борровс і МекГрегор. Туди ми заходили часто. Там я познайомилася з нашими людьми і з ними зжилась була мов з рідними. Тут ми стали членами Т-ва. Я вступила до хору, бо спів любила від дитинства. Диригентом хору був тоді М. Пасічняк. Деякі пісні з того часу пам'ятаю й посьогодні. І так у рідному середовищі минав нам незамітно час.

Згодом мій чоловік дістав роботу в СПР-ській компанії й зістав перенесений до Кенори. 1-го липня 1924 року ми переїхали на нове місце осідку. В Кенорі вже була Читальня „Просвіти“. Ми зараз вписалися у члени та включились у товарицьке життя. Я почала співати в хорі і брати участь у театральних виставах. Крім того виконувала всяку допоміжну працю, яка була на черзі. Стала також членкою жіночої секції та трудилась спільно з іншими членками Т-ва.

При кінці лютого 1929 року ми зорганізували незалежне Жіноче Т-во ім. О. Кобилянської. В тому помогла

нам багато організаторка Євгенія Ситник із Вінніпегу, провідна членка ОУК. На Основовчих Зборах ми вибрали перший заряд, а мене вибрано першою головою Т-ва. На початку вписалось до Т-ва 28 членок.

Вже в перших початках нашої організаційної праці ми осягнули гарні успіхи, хоч це був початок економічної кризи в Канаді. Заохочені тими успіхами членки взялись ще більш енергійно до роботи, щоб придбати деякий гріш на потреби Т-ва. Ми часто відвідували членські сходини, на яких дискутували важливі справи у зв'язку з кризою, та укладали пляни праці та старались по змозі їх виконувати.

На кожних річних зборах вибирали заряд з нових членок, щоб вони набирали досвіду в веденні організаційної праці. Вони приймали всі обов'язки на себе радо та сумлінно їх виконували. В Товаристві панувала згода, єдність та любов і це були причини наших успіхів упродовж років організаційної діяльності. Наше жіноцтво вложило дуже багато трудів, посвяти та жертвенности в розбудову організації, як цілости. До певної міри висвітлюють це фінансові звіти Т-ва. Вони виказують, що за весь час діяльності Жіночого Т-ва воно жертвувало на всякі народні та добродійні цілі понад 20,000 доларів, а загальний касовий оборот виносив суму 45,941.03 дол.

Заряд Т-ва мав теж на увазі національне виховання та освідомлення свого членства. Ми запрошуvalи до себе визначних наших діячок з доповідями та лекціями. В деяких роках влаштовували освітні вечерки з читанням літературних творів наших письменниць, в яких наші членки брали чисельну участь. Інколи приходилося нам влаштовувати гостинні прийняття для принагідних визначних народних діячів, співаків, співачок та хорових ансамблів.

В часі другої Світової Війни наші членки виконали багато ручних робіт і шиття для Канадійського Червоного Хреста.

На домашньому відтинку Т-во постійно опікувалось місцевою Рідною Школою і давало їй фінансову поміч. Значну матеріальну поміч діставала „Просвіта” від Жіночого Т-ва. В часі передбудови домівки в 1951-52 роках Жіноче Т-во жертвувало зі своєї каси 11,333.28 дол.

Ми завжди співпрацювали з місцевим Відділом КУК у тих роках, коли він проявляв більшу активність. Ніодна спільна імпреза з рамени КУК не відбулась без помочі та участі нашого жіноцтва.

Пишучи ці спомини з приводу 50-річчя Т-ва „Просвіта” в Кенорі, не маю на цілі вичисляти тут всю пророблену нами працю, бо загадка про це є подана на іншому місці. Хочу лише вказати на важливу роль, яку виконало Жіноче Т-во ім. О. Кобилянської за час свого існування завдяки систематичній і пляновій праці в громаді. Хоч Т-во не було сентралізоване й не одержувало жадних директив, як треба вести організацію та яким ціллям вона має служити, заряд і членки самі руководились власним розумінням потреб та вимогам сучасної доби; хоч би відчуття жахливих переживань нашого народу на рідних землях і несення поміч їм у їхніх визвольних змаганнях з ворогами за волю й державну незалежність. Ми помагали Інвалідам, Рідній Школі, Матірному Т-ву „Просвіта”, жертвам війни, нашим культурним та добродійним установам, заслуженим визначним жінкам, безробітним і голодуючим в Канаді, та всім тим, що такої помочі потребували.

Чуюсь надзвичайно вдоволеною, що я була довголітньою членкою Жіночого Т-ва ім. О. Кобилянської та віддавала для нього частину своїх життєвих трудів, щоб воно служило ідейній справі та скріплювало національно і духовно наше життя в Громаді. Свої обов'язки виконувала сумлінно та чесно понад сорок літ. Тепер можу спокійно відійти на заслужений спочинок, бо трудитись дальнє не стає сил.

Тепер черга на вас, молодші членки: Беріть провід у свої руки та продовжуйте ту ідейну й корисну працю, яку ми старші вели дотепер. Однаке у своїй праці не забувайте про виховання молодого покоління в рідному дусі. Посилайте своїх дітей до Рідної Школи та підтримуйте її так, як ми це робили, пам'ятаючи про те, що в Рідній Школі наша будучність.

Щастя вам Боже у ваших дальших трудах для добра Громади та Українського Народу!

Михайліна Степанюк

МОІ СПОМИНИ З МИНУЛОГО

В 1923 році я залишила рідне село Босири, Гусятинського повіту, Східня Галичина, й виїхала до Канади. Мій стриечний брат

Микола Атаманюк жив тоді в Вінніпегу. Прибувши до нього я перебула з рідною цілу зиму, а весною переїхала до Кенори, де жила моя друга рідня: рідний брат Федір Атаманюк та тіточний — Петро Ратуський. Тоді я була молодаю, 17-літньою дівчиною.

Спочатку тужила за Рідним Краєм, за вишневим садочком та хоч похилою, за те рідною стріхою, де я родилася та провела роки ранньої молодості. А вже найбільшою тугою було сповнене мое серце за рідною старенькою мамою. Не одну слізозу пролила тихцем, бо відчувала душою, що вже не доведеться мені в житті її більше побачити. В недовзі я дісталася роботу в готелевій кухні. Того самого року познайомилася з молодими людьми, що належали до Т-ва „Просвіта“. Задумала й я собі вписатись у члени, щоб у вільних від праці хвилях мала куди вийти та розважитися. Мене радо прийняли і за якийсь час я вже співала в хорі та брала участь у аматорських виставах.

Першу роль грала у п'єсі „Назар Стодоля”. „Просвіту” полюбила зразу як свою рідну хату, бо в ній було завжди весело і гамірно.

Коли випадково домівка згоріла і за кілька місяців побудовано нову, я дальше співала в хорі і грала представлення. Пригадую, що 5-го жовтня 1924 року було відкриття нової домівки. На свята співав хор під управою Семена Ковбля. Він був не тільки диригентом, але й добрым майстром, бо збудував „Просвіти” домівку.

В 1925 році я пізнала хлопця — Василя Степанюка, а вже рік пізніше з ним одружилась. Ми завели господарку і замешкали в Кенорі, не залишаючи членських обов'язків і народної праці в Товаристві. А коли прийшли малі діти і трохи підрости, я брала їх на візок і везла до домівки на пробу співу чи представлення. Ми мали в родині троє дітей: дві дочки — Олю й Марусю та сина Олеся. Дітей виховали національно й релігійно. Вони говорять свободідно рідною мовою й не цураються свого. Сьогодні ми дочекались уже внуків, які пішли слідами своїх батьків. Радіємо та дякуємо Всешишньому, що вони не загубились у чужому морю, а залишились при своїй нації.

Рік 1929 був зворотним у житті кенорського жіноцтва: з початком того року ми зорганізували жіноче Т-во ім. О. Кобилянської, яке почало вести роботу самостійно, хоч завжди співпрацювало щиро з Т-вом „Просвіта”. Від того часу обов'язки жінок збільшилися, але це не відстрашило жінок від спільніх трудів, але ще з більшою охогою засталило їх до корисної, ідейної роботи для добра організації. Хоч не все йшло гладко так як бажалось, але ми усували всякі недоліки, щоб наша праця була якнайбільш успішною.

Вже минуло 35 років з того часу, як я вступила до жіночої організації, але я не відчуваю жодної втоми чи зневіханини до спільніх трудів, а виконую мої обов'язки в міру моїх сил. Сім років я була головою Жіночого Т-ва; від ряду літ належу також до місцевого Відділу „Взаємної Помочі”, а в цьому році очолюю його як голова. Почуваюсь гор-

дою, що можу ще потрудитись для добра організації та загальної української справи. Бо що варта людина в суспільстві, що не належить до жодної організації? Вона для суспільства мертвa. Живемо в часах, де кожна свідома одиниця повинна вложить свою частку в розбудову нашого національного життя у цій вільній країні, де доля судила нам жити. Ми всі повинні дбати про нашу кращу майбутність не тільки тут в Канаді, але й на Рідних Землях, де наш народ ще й досі томиться у ворожому ярмі та жде на своє визволення.

о. Прот. Юрій Цукорник

ФРАГМЕНТИ З НЕДАВНЬОГО МИNUЛОГО

З нагоди святкування в 1965 році „Золотого Ювілею” Вашого Т-ва „Просвіта” та великої й цінної культурно-

освітньої праці в Кенорі, Онт., Канада, сердечно вітаю Хвальний Заряд та усе Вельмидостойне членство від себе й рідні й бажаю всім працівникам „Просвіти” здоров'я й успіху в дальшій Вашій праці.

З причин переслідувань ляхами за мою активну участі як старшина Української Армії в боях за Рідний Край, прибув я з початком 1927 р. до Канади. Це завдяки старанню й помочі Т-ва „Просвіти” і моєго друга по зброї, тодішнього пароха о. прот. М. Подольського в Форт Вілліямі, де я обняв культурно-освітню і музичну працю, як також і в Вест Форті. Під час святкування 60-літнього Ювілею Канади виступав також з іншими 10 хорами український спільній хор в силі поверх 150 співаків, з яким я здобув Першу нагороду і призначення місцевих музичних критиків. На тій підставі Заряд Українського Народного Дому в Едмонтоні, а опісля Інститут ім. М. Грушевського запросили мене там до праці. Там організував я струнні оркестри, виступав

з хором перед чужими й своїми; на Радіо, з студентським хором у міських театрах, здобуваючи славу „рідній пісні” та признання українському загалові. Через „сибірські морози” Алберти та труднощі емігрантського життя прибувша моя дружина з 2-ма маленькими діточками примусили мене вертати на схід Канади. Будучи в Українськім Народнім Домі в Давфін, Ман., організував я також струнну оркестру та виступав з добрым мішаним хором, однак будучи запрошений головою „Просвіти” в Кенорі, п. П. Ратуським, прибув я в січні 1930 р. до Кенори.

Обнявши навчання в Рідній Школі, почав я організувати молодь; вести навчання музики та хору для концертових виступів. До Рідної Школи вписалось 64 дітей, а до школи музики 18. Навчання відбувалось щодня: 4 дні в Р. Школі, а 2 дні провадилась школа музики і співу та вільних вправ. Проби хору відбувались 3 рази тижнево, на які все більше співаків прибувало. Завдяки ласкавій помочі п. П. Ратуського і пп. Ганчарика, Дм. Забитовського, Як. Трембача, Марка Кіся, родини Струтинських і обох родин Атаманюків, життя та праця з кожним днем краще розвивались. Часті концерти в залі „Просвіти” почали притягати не тільки своїх, але також інших співгромадян міста. І хотій вони не розуміли нашої мови, однак кожну точку концерту рясно оплескували, даючи признання нашій чудовій рідній пісні і тим самим всему членству „Просвіти”.

В неділю 9-го березня 1930 р. відбулося „Протестаційне віче” проти клятої Москви. Вступне слово мав п. Ратуський, головну доповідь було мені доручено, як „новому емігрантові” та учасників в боях з червоним наїздником у рядах У.Н.Р. Армії. Промовляли також: учитель п. Юл. Ситник і п-ні М. Атаманюк. На „Протестну телеграму” до Канадійського Уряду зібрано \$24.00. Хоровою піснею „Вижерствою в бою” та „Не пора” закінчено цей протест у заповненій залі.

30-го березня 1930 р. відбувся величавий „Шевченківський концерт”. Програма концерту була багата і розподілена на дві часті. Виступав мішаний хор з 4-ма точками, і вільні вправи дівчаток з Рідної Школи в супроводі

пяна і співу. Реферат виголосив І. Забитовський. В другій частині виступав дитячий хор і струнна оркестра. Цей концерт став дальшою заохотою до кращої праці в „Про-світі”.

В неділю 18-го травня 1930 р. відбулося „Свято Матері” в заповідній залі. Програма 25 хорових і музичних точок була старанно приготована і знаменито виконана. Голова Т-ва ім. О. Кобилянської п-ні М. Атаманюк з'ясувала в своїм вступнім слові значення „Свята Матері”. Мишаний хор почав концерт піснею „О, Канада”. Як хор дітей, так і оркестра одержували рясні оплески. Реферат виголосив Дм. Забитовський. Признання й подяку всім учасникам висказав п. Ратуський та висловив своє вдоволення, бачучи поверх 50 дітей в національних строях на сцені. Прихильна музична критика присутніх репортерів „Кенора Майнер енд Нюс” і „Віннілед Фрі Прес” нашому хоровій мені, як диригентові, заохотили кенорців до дальшої праці в „Просвіті”. Допис був поміщений в „Жіночій Долі” з підписом голови п-ні М. Атаманюк.

Другий з ряду величавий концерт з нагоди 67-річчя письменниці Ольги Кобилянської відбувся в червні 1930 р. за старанням Жіночого Т-ва. Програма концерту складалася з 3-ох частин: хорові виступи, струнної оркестри, реферату та грошової збірки, яку рішено переслати Ювілятці О. Кобилянській. Допис в Жіночій Долі підписали: Мих. Атаманюк, голова, Ем. Цурканівна, секретарка.

27-го липня 1930 р. відбувся прилюдний Іспит Рідної Школи в присутності Заряду Т-ва, батьків і гостей, які подивлялися відповіді дітвори, ставлені Шкільною комісією, з української історії, географії, граматики, літератури; кожна дитина читала і писала під диктат учителя. Всі учні були нагороженні як Зарядом Т-ва, так і батьками за їхню пильну працю в школі. Для історії живучих членів і мешканців Кенори подаю кілька імен і прізвищ дітей: учні 6-тої класи були Вікторія Цурканівна, Маруся і Галя Стручинські, Мих. Конобій і Степ. Василів. Учні 5-тої кл.: Ганя Смалько, Андрій Сердечний, Ева Кохайда, Катря Дубинська. В нижчих класах були діти п-ва Сенюків, Заблоцьких,

Шишків, Франчуків, Шумків, Буковських, Рапіндів, Зроблюків та моя маленька доня Лидія в 1-шій класі. Діти розділи свідоцтвами і подарунками, а їх батьки величими успіхами своїх дітей. Ник. Атаманюк і гол. П. Ратуський висказали мені прилюдну подяку і признання за мою працю в „Просвіті”.

В неділю 2-го листопада 1930 р. відбувся „Листопадовий Концерт”. Програма з 22 точок була старанно виконана. Вступне слово виголосив п. Ратуський, а святкову доповідь доручено мені, як бувшому сотникові і учасникам визвольних змагань Української Армії. Збірка на українських інвалідів принесла \$80.00. Не зважаючи на безробіття і кризу, присутні віддали все, що мали при собі, для наших Лицарів-Героїв Листопаду. Хор пописався знаменно. Спеціальну подяку зложив Заряд солістам: п-ні Теклі Атаманюк, п-ні С. Стручинській, Остапчукою й Маркові Кісеві, як також п. Кондратові за виголошенну з чуттям декламацію в пам'ять героїв. Допис до „Українського Голосу” подав Як. Трембач.

В неділю 15-го грудня 1930 р. мішаний хор „Просвіти”, запрошений місцевим Т-вом „Ротарі Клуб”, виступив на спільнім концерті в Юнайтед Чорч, з якого прихід в сумі \$215.00 призначено на сироти. Англійський хор співав гарно в супроводі органів. Український хор в силі 50 співаків виконав одну англійську пісню і чотири українські, муз. Леонтовича, які то пісні був змушений повторяти на рясні оплески кількасот присутніх кенорців. Місцева англійська преса „Кенора Майннер енд Ньюз” з 17 грудня дала велике признання Т-ву „Просвіта” й хорові за високої якості виконання концертових точок.

15-го березня 1931 р. відбувся „Шевченківський концерт” у 70-ті Роковини смерті Тараса Шевченка. Виступи мішаного хору в супроводі оркестри були добрі. Програма з 30 точок складалася також з виступу жіночого хору, мужеського хору, мандолінового тріо, скрипкового тріо і дитячого хору Рідної Школи. Вступне слово було мною виголошено, реферат виголосив Дм. Стручинський, а кін-

цеве слово мав п. П. Ратуський. Допис в „Українськім Голосі” підписав Ник. Атаманюк.

Заходом Відділу „Взаємної Помочі” була виставлена 18 квітня 1931 р. оперета „Чорноморці” в 3-х діях. Оперета, хоч доволі трудна з огляду на музику, перейшла з повним успіхом. Головні ролі грали: Текля Атаманюк — Цьвіркунка, Русинка — Калину, Мих. Атаманюк — Наталку, Марійка Кокор — Марусю, п-ні Цуркан — Явдоху, Остапчук — Кабицю, Дм. Забитовський — Ілька, М. Зварич — Тулицю, Сем'онов — Івана, Лозинський — Селяніна, а Черпак — Цьвіркуна. Режисером був Дм. Забитовський. Музична частина і хорові пісні в супроводі оркестри були виконані під моєю управою. Допис опрацював п. Павло Катринюк.

В неділю 10-го травня 1931 р. відбулося „Свято Матері”, при співучасти мішаного й дитячого хорів в супроводі струнної оркестри. Програма складалася з 24-ох точок, включаючи національні танки. Вступне слово виголосила п-ні Струтинська, реферат п-ні Мих. Атаманюк. В кінцевім слові п. Ратуський зложив усім учасникам подяку.

В пятницю 15-го травня 1931 р. відбувся „Фірст Аннюал Кенора Мюзикал Компетишен Фестивал”, на якім виступали різні місцеві хори і музичні Т-ва, як також хор Т-ва „Просвіти”, що був запрошений Кенорським Жіночим Інститутом. Як всі прочі хори мали призначенні музичною комісією дві точки, так і хор „Просвіти” виконав одну англійську пісню „Сломбер Сонг”, а другу українську: „Гуляли”, муз. О. Нижанківського з баритоновим сольо. Суддя з Торонто Консерваторії Музики Роналд Гібсон висказався найпохвальніше про мистецьке виконання нашого хору „Просвіти”, за що наш хор одержав Першу нагороду в формі таблиці „Джордж Друрі Шилд”. Ця нагорода була мені вручена під час величавого концерту в Дерес Пелес Театрі.

Коли в грудні 1930 р. я виступив з успіхом перед чужинцями в англійській церкві, принципал „Кенора Гайскул” запросив мене, щоб приготувати студентський хор для музичного фестивалу. Я старався виконати мое завдання якнайкраще і цей студентський хор з поверх 200

співаків здобув на цьому фестивалі також нагороду в роді срібної таблиці „Борд оф Трейд Шилд”. Нагороду мени вручено під час концерту на загальне признання оплесками. кількасотної публіки, а я з черги передав присутному принципалові Гайскул.

Після здобуття двох нагород і загального признання в англійській місцевій пресі та кенорських мешканців, місцева управа „Дутої оркестри — Кенора Ситизенс Бенд” запросила мене, як капельмайстра для управи оркестрою і урядження концертів на Державні Свята. З оркестрою я виступав ціле літо на публічних концертах над Кенорським озером. Що неділі ми давали концерти для місцевої публіки, як також для багачів-американців, які мешкаючи в своїх віллях на Кенорських островах, приїжджали своїми яхтами, щоб почути знаменито виконані класичні твори Бетовена, Вагнера, Стравса, Фултона, Соси, Ліста і інших світової слави композиторів. Ця місцева оркестра в числі 86 осіб, пописувалась своєю прекрасною грою під управою моєю, як українського капельмайстра, що тільки кілька років тому вирвався з таборів польської неволі в Домбє, Стшалково і Ланцут, де я, по приказу Командування Військ УНРАрмії, давав величаві концерти і керував дутою оркестрою, на які то концерти приїжджали з Тарнова Гол. От. Симон Петлюра та члени Уряду Республіки.

Помимо моєї великої праці, я дав ще два концерти, а саме: „Свято Матері” і відбув іспит Рідної Школи, на який заряд „Просвіти” запросив з Вінніпегу проф. І. Боберського як інспектора; цим концертом я закінчив свою працю в Кенорі. Зaproшений одною з перших культурних установ в Канаді, Інститутом „Просвіти”, виїхав я до Вінніпегу, щоб там дальнє продовжувати мою освітню і музичну працю, разом з незабутнім майстром і композитором української пісні, проф. Е. Турулою. Мою працю в Кенорі передав я моєму братові Онуфрею, що опісля довгі роки продовжував мною почату працю.

Честь Вам і слава, Високодостойні Кенорці, за ту велику і цінну освітню працю, яку Ви продовж півстоліття вкладали, як малу цеголку в розбудову української

культури в нашій прибраній батьківщині — Канаді. Своєю працею і пожертвами Ваша „Просвіта” стала нарівні з іншими українськими установами. Ви привезли з собою цей горючий Смолоскип Матірної Львівської „Просвіти”, яким вказували прибувшим братам емігрантам і тут рожденним в Канаді шлях братньої любові, самопошани, плекання рідної мови, пісні і традиції. За Вашу працю і жертвеність Ви будете записані історією української еміграції золотими буквами, як гідний приклад до наслідування українським грядучим поколінням.

Наприкінці, як священик Української Греко - Православної Церкви в Канаді, висловлюю мою велику радість і признання Вам, Вельмидостойне членство Кенорської „Просвіти”, що йдучи слідами наших славних предків, зорганізували в Кенорі Українську Православну Громаду і збудували величаву святиню під Патронатом Св. Рівноапостольського князя Володимира. В цій святині Ваші діти й внуки будуть молитись за Вас, основників „Просвіти” під час Вашого Золотого Ювілею, та скоре визволення Матері-України з московської неволі. Молитму Всевишнього Господа, щоб Він укріпив Ваші сили для дальшої освітньої праці, і щоб Ви всі в здоров'ю прожили на многі, довгі літа!

— · · —

Марко Кісъ

МОІ СПОМИНИ ПРО КЕНОРУ

На бажання Ювілейного Комітету з нагоди 50-ліття заснування Читальні „Просвіта” в Кенорі, Онт., я осміляюсь написати коротенько про свою дев'ятирічну працю учителювання з деякою перервою.

В році 1937-ім я прибув до Кенори на посаду дякочителя до парохії св. Николая. Початкова праця при парохії була нелегкою, а ще трудніше було з фінансами. Та при Божій помочі вдалося те все побороти. Та все ж людина не була й з цього задоволена. Я зразу придивлявся до всього і прийшов до переконання, що найкраще було б, якби злучити Рідину Школу в одно з Читальнею „Просвіта”, і тим способом улегшити фінансові клопоти; а тим самим один учитель міг би бути винагороджений більшою платною.

На це все прийшлося довше почекати. І прийшов час, коли мої задуми сповнилися. В 1941 році прийшло до такої злуки, де я перебрав працю учителя в Читальні „Просвіта”.

Про всі подробиці цієї злуки не берусь описувати, бо це забрало б багато місця та уважаю це за невідповідне.

Праця в Т-ві була вдоволяюча, бо було більше сил і рук до неї. Час від часу я давав виступи з дітьми Рідної Школи, як представлення, концерти і т. ін.

Також із старшими зроблено багато праці на полі просвітно-культурнім. До всього треба було братись серйозно, щоб та праця йшла своїм темпом, після наперед поблених плянів.

В часі вище згаданої перерви, а точніше від 1943-45 років на прохання заряду Читальні я радо підготовляв імпрези з приводу різних оказійних свят. Бо я розумів значення слова „Просвіта” і гордився тим, що можу чимнебудь причинитись для добра народу та національної справи і бодай тим частинно віддячитись громаді за її спільну кооперацію.

Та знову по двох роках моєї перерви, на домагання заряду, в році 1945 обняв я працю учителя і по скінченні шкільного 1946 року від'їхав з Кенори.

У даній хвилині, коли пишу ці рядки, думкою перевоношуся серед учнів з-перед 20-ти років. Бачу їхнє захоплення та зростаючу любов, краще зрозуміння й оцінення всього того, що відноситься до історії нашого народу і до пізнання його духових скарбів. Сьогодні вже обняли вони — мої учні — життєві позиції і переймають провід справ народного і релігійного характеру.

Мушу признати, що українська кенорська громада була завжди жертвою на народні і релігійні цілі, як на українських Інвалідів, Рідну Школу, поміч Матірній „Просвіті” в часах передвоєнної стичності з рідною землею. Роками провадила, провадить і тепер Рідну Школу. За це належиться признання не лише членам Т-ва, але і Жіночому Т-ву ім. О. Кобилянської, яке невтомно працювало і дбало про виховання дітей у Рідній Школі та брало активну участь у праці.

Вам живучим ще, старші піонери, бажаю щастя й здоров'я за Вашу таку жертвенну працю і дбайливість у вихованні дітей в рідному дусі і втриманні імені „Просвіта”. Ви йшли слідами своїх предків і не заламалися перед ворогами й труднощами, а прямували правильною дорогою.

до кращого завтра для свого поневоленого народу. Честь і слава Вам! Жийте і дальше працюйте, як і передше.

А Вам молодим в розквіті сил, що у Ваших руках керма сучасного життя, що перед Вами стоять досі небувалі вимоги, то при Божій помочі працюйте з таким запалом, як Ваші попередники для слави Бога і для добра українського народу. Щоб Ваші заміри увінчалися ще кращими успіхами!

А на закінчення всьому загалові, так як поодиноким провідним одиницям кенорської громади при „Просвіті” належиться щире прилюдне призnanня.

I. Боднарчук

НА СПОМИН КЕНОРІ

І. Боднарчук

Коли оглянусь по-
зад себе, десь в дале-
чині, на пройденому
моєму шляху, бачу —
між лісами й озерами
на горбку стойти в за-
думі замріяна моя Ке-
нора, тепла моєму
серцю оселя, що була відрадою моєї наболілої душі після
розлуки з рідною Батьківщиною. Звідси й почався вимір
моїх кроків незображенними стежками канадських прерій у
другу фазу моого життя.

Я замешкав тут у маленькому „шеку” біля залізної
дороги. Ця палатка була піднята на високих стовпцях. Ко-
ли поїзд проїджав, у грубці посуд дзеленькав; стрясалась
хатина й здавалось нам, їдемо далі. Наш Ярема, малий то-

ді, пробуджувався й питав: „Коли то ми вже приїдемо додому?” Тяжко було йому тоді знайти відповідь на це питання. Згодом ми перенеслися на другий бік залізної дороги й замешкали на крем'янистому горбку, серед чудової природи. Це було вимріяне місце для письменника. У вікна просторої веранди заглядали нам з горба далекі біленські хатки, зелена панорама лісу й папірня. З цього горбка почали розходитись по редакціях мої писання, що пізніше склались на першу збірку оповідань.

Тепло згадую вечори, що проходили на сцені в рідній атмосфері й обстанові; згадую тепло оті засніжені горбики, що доводилося мені водити ними малих колядників; причувається мені рідна коляда цієї великої громади, як однієї родини, біля довгих, багатих столів. О, скільки тут переспівалось пісень; пісень з-над Дністра, Прута й Дніпра і широких, як степ просторих, з-над Чорного моря, примітивів. Хто їх сюди заніс? І звеселив ними понурі скелі чужини?

Мені хотілось би описати хоч одну якусь деталь. Але що саме? Здається мені, що трирічну мою працю учителя й диригента можна б назвати: „Вечір гумору й сміху на кенорській сцені”.

Успішні виступи нашого хору на міжнародній арені; імпрези з участию покійного проф. Л. Білецького, проф. Яр. Рудницького, письменника О. Гай-Головка; виїзди з молоддю на лоно природи організовані Грицем Ратуським; ночівля з дітьми у лісі; мої проходи залізним мостом; збірки на КУК з Зоричем; наша стінна газета; гостина в домах Ганчариків, Ратуських, Атаманюків, Барчуків, Галів, Кондратів, Степанюків, Черваків, Ковалишиних; толока при перебудові „Просвіти”; мандрівка у ліс по підпеньки; вечори сміху — Барчук у бочці; наш виступ з Горбатюком у ролях старого канадійця й новоприбулої нареченої; виступи Зварича на сцені; проби й Паконова скрипка — усе це не окремі сторінки, а окремі томи книжок. Усе це таке людяне й дорогое, що воно ніколи не забудеться.

Жаль тільки, що не маю такого пера, яким міг би списати в кількох рядках — широку гаму моїх почувань.

На горбках, між лісами й озерами, в задумі замріяна моя Кенора, прислухаюсь до її звучання, бо й моя там дрібка праці. Своєю людяністю і теплотою та щирим народнім патріотизмом з'єднала вона мене та поріднила.

ПРОЩАЙ КЕНОРА...

(Пісня уложенена на „Вечір сміху” для закінчення весняного сезону Аматорського Гуртка в 1951 р.).

*Приїдь, приїдь в Кенору брате,
Як захогеш щастя днів пізнати!
Приїдь, приїдь до нас у літі,
Не знайдеш ти краще в цілім світі!*

(Заспів) *Кенора курортне місто,
В Кенорі ліси й озера,
В Кенорі жінки горою,
В Кенорі є красні дівчата!*

*Приїдь, приїдь в Кенору брате,
Як пожовкнуть ліси в осені!
Приїдь, приїдь до нас пізнати,
Дні кохання й пісні гарівні!*

(Заспів)

*Пращай, Пращай Кеноро люба,
Ми повернем знову в осені,
І залунають знов в Просвіті,
Наші пісні, любі й гарівні!*

(Заспів)

I. Б.

Ірина Кондрат

ДЕЩО З МОІХ ПЕРЕЖИВАНЬ У КЕНОРІ

Я народилася 7-го квітня 1945 року в Кенорі, Онт., в українській родині Кондратів. Ходжу вже до Учительського Каледжу, бо мое бажання — бути вчителькою публічної школи. В родині маю двох старших братів, які ходять до університету в Оттаві та Вінніпегу.

Від наймолодших літ моє життя батьки докладали старань, щоб виховати мене в українському дусі. Ще в дитинстві мама мене все брала з собою до Т-ва „Просвіта” на всякі імпрези, вистави та святкові концерти, на яких я любила бувати. В шкільному віці почала ходити до Рідної Школи, щоб навчитися української грамоти. Першим моїм учителем був Зиновій Мороз. Рідна Школа навчила мене читати, писати, а також співати й танцювати. Початкову nauку я закінчила успішно, у вищих класах я вивчала

такі предмети з українознавства: Граматику, історію, географію, письменство та інше. Найкраще я любила історію України, бо з неї довідувалась про наше славне минуле, про славні походи наших князів, козацьких гетьманів, що змагались з ворогами в обороні Рідної Землі.

Вивчаючи українську літературу, я познайомилась з такими нашими великими письменниками, як Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка та інші. Своїми творами вони усвідомлювали український народ та вказали йому на шлях до змагань за волю й українську державність.

Коли я підросла, почала брати участь в хорі Т-ва „Простіві“. Я завжди любила співати. Надзвичайно подобається мені українські мелодії, що своїм чаром зворушують людську душу. Співаючи українські пісні, я пізнала, що не тільки інші народи, але й українці мають багату музичну культуру. Ходячи на проби співу з іншими дівчатами та хлопцями, я знаходила там м. ін. приемну розвагу. Коли в Т-ві час-до-часу відбувались забави з танцями, ми молоді любили ходити на ті забави разом зі старшими.

Одним з найприємніших спогадів, який на все залишиться в моїй пам'яті — була моя участь у Конкурсі Міського Зимового Карнавалу, який що декілька років влаштовує управа міста Кенори. Т-во „Простіві“ спонзорувало мою кандидатуру на королеву згаданого Карнавалу. Всіх кандидаток було сім. Хоч я не мала найменшої надії вийти королевою цього карнавалу, маючи стільки опоненток, однак моїм бажанням було здобути перемогу. Між кандидатками я була єдина українка. Карнавал розпочався 7-го березня 1963 р. і тривав три дні. Парадний похід містом при масовій участі кенорського громадянства відбувся останнього дня карнавалу.

В товаристві управителя, тодішнього голови Т-ва „Простіві“ — Петра Величенка я їхала у відкритій лімузині останньою. На заздалегідь приготовленому ледяному троні ми, всі княжни зайняли місця. Публіка з напруженням нетерпеливо вичікувала висліду конкурсу.

Конкурс відкрив коротким словом голова Карнавалового Комітету, а пануюча королева п-ні Крандил проде-

монструвала перед очима публіки срібно-сяючу корону та вложила її на мою голову. Цей момент для мене був най-більш зворушливий та витиснув сльози радості в моїх очах. Плакали з утіхи й інші наші сентиментально настроєні люди. Радісними окликами повітали мене всі як новообраний королеву Карнавалу.

Суддями Карнавалу були посторонні визначні мужі з інших міст Канади й ЗДА, а між ними наш загально цінений та люблений посадник міста Вінніпегу — Степан Дзюба з дружиною. Ще перед переведенням коронаційних церемоній я в товаристві всіх контестанток була в гостині, приготовленій для нас управою міста Вінніпегу. Розмовляючи з посадником міста С. Дзюбою українською мовою — прохала його прибути до Кенори на коронацію, на що він дав свою згоду.

Після закінчення Карнавалу — його Комітет влаштував для нас кілька розвагових забав, які уприємнили нам час. Приявні судді контесту давали нам всякі запити, а як тільки довідались, що я знаю дві мови, спитали мене, де я навчилась української мови? Відповідаючи, я пояснила, що розговірною мовою в нашім домі є українська мова, якої знання я доповнила в Рідній Школі при Т-ві „Прогресів”, — за це я дісталася від них похвалу й признання. А в нагороду за осягнення титулу Королевої мені заплачено однотижневий побут та подорож до Міннеаполіс у ЗДА.

Цей мій успіх завдячує передусім моїм добрим батькам, що посылали мене до Рідної Школи, а також Т-ву „Прогресів” та Жіночому Т-ву ім. О. Кобилянської, що багато причинились морально та матеріально до осягнення моого успіху. За те я їм буду завжди вдячна.

Гриць Ратуський

ЧИМ ДЛЯ МЕНЕ БУЛА І є КЕНОРА

З Кенори я переїхав до Вінніпегу в осені 1948 року на студії в Манітобському університеті. В 1952 році я дістав диплом із загальних наук — „Артс”, а в 1956 році, по закінченню студій права з титулом „Бакалавра Права” — LLB — я був іменований адвокатом, — по-англійськи — barrister.

Після цього я розпочав адвокатську практику з моїм покійним тестем, Василем Свистуном, а тепер я вже маю свою власну адвокатську канцелярію в Вінніпегу.

Я одружився з Дарцею, з дому Свистун, у 1952 р. Ми маємо двоє дітей — Арлену й Катерину.

Під час студій я часто вертався до Кенори на свята та на вакації й завжди в Товаристві „Просвіта” почував себе вдома. Навіть тепер, коли я з родиною відвідую Кенору, я відчуваю там теплу дружню атмосферу, в якій я провів свої молоді літа.

Коли я приїздив до Кенори до своїх родичів на літні вакації, чи на „вік-ендс”, я звичайно брав участь у діяль-

ності Товариства „Просвіта”. Але найприємніше згадую часи, коли я був учнем Рідної Школи в „Просвіті”.

Навіть ще поки я став учнем Рідної Школи, учитель О. Цукорник навчив мене кількох пісень. Я ще тепер пригадую, як я співав на сцені „Сірий Горобчик”, „Кучеряву Катерину” й ін., а публіка, захоплена дитячим виступом, обкидала мене чоколядами.

Пізніше я вступив до Рідної Школи. Там навчання відбувалося кожного дня після науки в англійській школі. З тих часів, я пригадую різних українських учителів, що вчили нас українського письма, історії й літератури. Пригадую, що учитель Сосняк держав строгу дисципліну в школі й нераз спиняв мене й інших від вибриків, що ми виробляли поза його спиною. Все ж таки ми багато скористали з навчання в Рідній Школі. Я дуже вдячний за те все знання, яке я там дістав, як також і вдома від моїх батьків. Можна сказати, що це був дуже добрий ґрунт і підготова для дальшої науки в славістичному департаменті Манітобського університету під проводом проф. Яр. Рудницького і П. Юзика. Я був там перший з студентів, що дістав стипендію від „Клубу Українських Професіоналістів і Бизнесменів” за мої успіхи в українській мові й літературі. Тепер, м. ін., я є віце-президентом цього клубу. (Клуб кожного року дає стипендії студентам цього відділу).

Знання рідної мови не тільки мене збагатило культурно, але й дуже придалося мені в житті. Наприклад, у моїй адвокатській практиці, велике число з моїх клієнтів розмовляють зі мною українською мовою, а мені приємно, що я можу послужити їм також цією мовою.

Поза лекціями в Рідній Школі ми, її учні, брали ще лекції музики, готовилися до концертів і вистав. Хоч я ніколи не навчився так майстерно грати на скрипці, як, наприклад, Михайло Атаманюк, чи декламувати так вірші як Василь Гала, що декламував Шевченка з великим відчуттям, я все таки мав велику приємність брати участь у тих всіх виступах Рідної Школи.

Дальше, заходом Товариства „Просвіта”, ми мали можливість навчитись українських танців, що я завжди

згадую з великою приємністю й повним задоволенням. Мій вуйко, Василь Савчук, зорганізував велику танцювальну групу, яка вправлялася вечорами. Старші танцювали Аркана, а діти — Гопак Колом. В цьому моїми любими партнерками були: Марія Хмелюк та Марія Цимбаліста. Нашу групу часто запрошували виступати на різних соціальних зібраниях канадських організацій в Кенорі, а також на концертах у публічних школах. Ми були горді з того, що мали можливість гідно показати наші народні танці перед співгромадянами інших етнічних груп, які звичайно захоплювалися нашими виступами. Мені приємно згадати також, що мій молодший брат, Василь, надзвичайно гарно танцював. Він часто виступав на різних зібраннях, а останньо, в осені 1964 р. в Вінніпегу, як сольовий танцюрист в виставі „Запорожець за Дунаєм”.

Наші родичі привезли до Канади цінний скарб — українські традиції й звичаї. Я бачив багато такого, що на жаль, тепер вже не практикується в Канаді. Наприклад, пригадую новорічні забави в залі Товариства „Просвіта” й те велике захоплення, що викликала поява „Маланки” на залі під час цих забав. Також мило згадую звичаї в зв'язку з Великодніми Святами. Пригадую Великодню Неділю, коли ми всі, після Служби Божої приходили до дому й разом засідали до „свяченого”. Потім верталися до церкви й хлопці дзвонили в дзвони стільки скільки кому хотілося. Після цього ми йшли до залі „Просвіта”, щоб разом із своїми родичами виводити Гаївки. Дуже було приємно бачити наших родичів, які весело забавлялися й співали:

Ой дівчино, куди йдеш?
До стодоли по овес...

Безперечно, що для дітвори Свято св. Миколая завжди було найбільш цікавим і приємним Святом у році. Коли я тепер стрічаю пл. Николу Атаманюка й Пакона, я завжди пригадую їх в ролі св. Миколая, коли вони з'являлися на сцені в ризах та мітрі. Яке велике зворушення в дітей викликала їхня поява! Тоді звичайно була велика коробка з подарунками для чесніх дітей. Я пам'ятаю, що

одного разу я одержав подарунок, яким я дуже тішився: це були лижви. Але іншим разом я приймав подарунок з великом трепетом душі, бо це була скрипка й я знати що мене чекають лекції й вправи. Але все це було таке привітне й таке міле.

Цього року Товариство „Просвіта” святкує свій 50-літній ювілей й з цієї нагоди я з великою привітністю й задоволенням згадую свої зв’язки з цією інституцією. Завдяки „Просвіті” я дістав добру основу науки української мови, українських традицій і народного мистецтва. Можна сказати, що в Товаристві „Просвіта” я маю своє коріння.

З нагоди ювілею Товариства дуже привітно згадувати минуле. Багато дорогих знайомих вже немає серед нас. А багато з моїх друзів з дитячих літ сьогодні занимають різні становища, є вже батьками, а деякі вже навіть мають дорослаючі діти, що учащають до вищих шкіл. Час йде... Я дуже радий, що деякі члени-основники Товариства „Просвіта” описали свої спомини, а спеціально я вдячний свому батькові за його спомин, бо цим вони відкрили багато сторінок з минулого, про що ми, їхні діти, не знали. А крім цього ці спомини задокументували початкові труднощі й процес розвитку Товариства „Просвіта”.

Мое бажання є, щоб наша молодь, яка тепер ходить до Рідної Школи в „Просвіті”, мала також такі самі гарні переживання, як ми, їхні попередники. Щоб вони колись також так зворушливо й так гарно згадували свої дитячі роки в „Просвіті”, як ми сьогодні згадуємо з нагоди Золотого Ювілею „Просвіти”.

Яр. Рудницький

У КЕНОРСЬКІЙ ТИХІЙ СТОРОНІ

Р. Б. 1950

(С п о г а д)

Гей, гей, літа — куди ви ділісь, коли стрілою пролетіли?

Десь глибоко в душі — утривалений спогад:

Весна Р. Б. 1950, кінець травня. Усе (по-канадському) спішиться в природі, щоб у час зазеленіти, вирости-вигути, досягти свого літечка-зеніту й принести плоди, мовляв, не даром жили-цвіли в цій зеленій, прекрасній країні.

**

— Ну, що ж, пане Професоре, їдемо в Кенору?

— Чому б ні? — усміхнувся Леонід Тимофієвич. — Люди хороші, природа прекрасна, поїдемо.

І поїхали в неділю 28-го травня. Офіційно як „Виїзна Франківська Сесія УВАН” на запрошення Т-ва Читальні „Просвіта” в Кенорі, а неофіційно, щоб зустрітися з „хорошими людьми”, познайомитися ближче з життям цієї клітини української діаспори й нав’язати культурні взаємини з „Просвітою” та іншими товариствами й установами, що гуртуються коло „Просвіти”.

Перша виїзна Сесія УВАН в „Україні кенорській”.

**

На залізничній станції в полуднє дожидав нас п. П. Ратуський разом з своїми синами й декількома громадянами. Зразу ж перейшли ми з проф. Білецьким до його гостинного дому, пообідали й опісля на Франківську сесію до недалекої „Просвіти”.

З проф. Білецького був неабиякий доповідач. Його доповідь про Франка приявні вислухали з великою увагою. Опісля промовляв і я. Те, що пригадую, як один із перших наших успіхів у продажі видань УВАН, був факт,

Автор спогаду з сл. п. проф. Л. Білецьким
у Кенорі 28. 5. 1950 р.

що тоді розкуплено буквально все, що ми привезли з со-
бою. Ані перед тим, ані ніколи після того УВАН не мала
такого успіху в розповсюдженні своїх видань. Пригадую
таку подробицю: Одна з кенорських бабусь підійшла до
столу з виданнями й попрохала, щоб і їй щось „продати”,
бо всі купують, то й вона хотіла б щось набути. Розгля-
нулись ми з Леонідом Тимофієвичем, майже нічого не за-
лишилось із гуманістичних дисциплін.

— На жаль, кажу, вже літературних видань нема;; от ішо залишилось кілька примірників видання „Фізіологічні основи патогенези невротичних і реактивних станів” проф. М. Міщенка, коли хочете, можемо вам це дати? — запропонував я.

— Та давайте хоч і це; коли всі щось купили, то й я хочу — відповіла бабуся.

І так ми розпродали в ту пам'ятну неділю всі видання УВАН, що їх привезли з собою до Кенори. Як сказано, ніколи перед тим і ніколи опісля чогось подібного в УВАН не було.

**

Після Сесії УВАН гостинні кенорці возили нас по місті й околиці. Мене окремо зацікавили довкільні піонерські поселення й ми відвідали фарму Василя Бузька, дев'ять миль на північний схід від Кенори. Тоді я записав нову назву українського походження: *Bosko's Corner* („Бузько-ва фарма”). Цю назву добавив у останній коректі до своєї статті в „Пропам'ятній книзі” Українського Народного Дому в Вінніпезі, й опісля в другому (1951) і третьому (1957) виданнях „Географічних назв Канади українського походження”.

**

Хоч після приїзду до Канади в 1949 р. я бачив багато наших піонерів включно з „першим — непершим” українцем у цій країні Василем Єлиняком, то проте постать Василя Бузька залишиться мені завжди перед очима як символ того покоління в Канаді, що тихо й самовіддано орало й корчувало дику ціlinу; воно самовіддано, як не мoga kraще сповнило свою ролю, посвячуючи труд, сили й здоров'я для вцівілізування країни; воно „не бажаючи людської слави” й не вважаючи себе за „героїв і багатирів” тихо відійшло з цього світу, залишивши по собі не тільки добру пам'ять, але й тривкий слід свого працьового життя — „вироблену землю”. Василь Бузько щиро приймав нас того пам'ятного дня „чим хата багата”, водив по своїй фармі, показував і розказував про деталі зного

життя та з гордістю представив свого сина, що допомагав йому старенькому в праці й мав прийти йому на зміну...

А коли ми попрощалися й виїхали машиною на дорогу постать старого волиняка ще довго майоріла на воротах „Бузькової фарми” — однієї з твердинь українського життя в цій країні.

**

Ось усе, що залишилося в пам'яті з першої зустрічі з кенорськими братами. А там прийшли зустрічі дальші, як перша — милі, як перша — сердечні, дружні...

Вони, ці зустрічі, тривають і до сьогоднішнього дня.

Bosko's Corner — на „Бузьковій фармі” в Кенорі: (зліва донрава) М. Зварич, С. Ганчарик, Григорій Ратушній, Петро Ратушній, Василь Бузько, автор спогаду, сл. п. проф. Л. Білецький.
(Обидві світлинни зробив сл. п. д-р Петро Венгер).

ПРИВІТАННЯ
GREETINGS

THE TOWN OF KENORA
Ontario

March 12, 1965.

It is with great pleasure that we extend, in behalf of the Citizens of the Town of Kenora, congratulations and best wishes to the Ukrainian Literary Society of T. Shevchenko on the occasion of its Golden Anniversary which will be celebrated in Kenora on June 25th, 26th and 27th of this year. At this time, we are reminded of the very real contribution made to the development of the Community by members of our Cultural and Educational Groups — one of the foremost being your Society, "Prosvita".

May the worthwhile work of the Society continue to flourish in our midst.

W. E. Norton, Mayor

MEMBERS OF COUNCIL

E. L. Carter

J. N. Davidson

C. J. Dusang

G. W. Gibben

H. Michaluk

J. B. Paterson

D. T. McLeod, Clerk & Treasurer

CONGRATULATIONS
TO THE
UKRAINIAN LITERARY SOCIETY OF
TARAS SHEVCHENKO
ON THEIR
GOLDEN ANNIVERSARY
1965
HON. WM. M. (BILL) BENIDICKSON
M.P., FOR KENORA-RAINY RIVER

Ottawa, Canada,
March 9, 1965.

The Jubilee Committee,
Ukrainian Literary Society of T. Shevchenko,
of Kenora, Ontario.

On the occasion of the Celebration of the Golden Anniversary of your Literary Society, I wish to join many of your well wishers in extending to you my sincerest congratulations.

Your organization has fifty years of work behind it in promoting the true spirit of Canadianism and in preserving the cultural riches of the Ukrainian race.

Your task will never be completed, and I know that you are looking forward to many more years of service not only to people of Ukrainian descent, but to the community at large.

Yours sincerely,

Senator JOHN HNATYSHYN

Оttawa 4
10 березня 1965

До Ювілейного Комітету,
Товариства „Просвіта”
ім. Т. Шевченка,
Кенорі, Онтаріо.

Хвальний Комітет!

Українці зробили великий поступ у Канаді у величезній мірі завдяки таким товариствам як „Просвіта”. Вона усвідомлювала українців у Кенорі про великі ідеали вирізника душі українського народу, Тараса Шевченка, такі як правда, воля, справедливість і братерство. З глибокою вірою у ці ідеали наші люди вчилися, працювали й організувалися, й так здобули пошану, краще життя й поважне місце в усіх ділянках життя Канади.

Від своєї першої візити в 1936-ому році, я був у Вашій читальні кілька разів з відчитами на різні теми. Ваші члени все відносилися до мене дуже прихильно й брали позитивну участь у дискусіях і в справах для загального добра українського народу й Канади. Ще раз — спасиби. Ви працювали не тільки для своєї громади в Кенорі, але все співпрацювали з іншими організаціями, головно з Комітетом Українців Канади. Цим способом Ваше товариство вложило сильну цеглу в розбудову українського суспільства в Канаді.

З нагоди Вашого Золотого Ювілею, посилаю Управі й Членам „Просвіти” сердечний привіт. Бажаю Вам дальших успіхів у праці для здійснення ідей Шевченка, а зокрема, щоб Ваша молодь ішла вперед з такою вірою, ревністю й завзятістю, що вели й ведуть Вас у Вашій праці до кращого завтра.

З найглибшою пошаною,
Сенатор ПАВЛО ЮЗИК.

March 30, 1965.

To The Ukrainian Literary Society of T. Shevchenko
— Kenora Branch —

I take pleasure in extending, on the Golden Anniversary of the Ukrainian Literary Society of T. Shevchenko, my sincere congratulations on fifty years of religious, charitable, educational and social achievement, while fostering in this country, both the traditions and culture of the Ukraine and understanding of our Canadian institutions.

Canadians of Ukrainian origin have done much to develop and maintain among our peoples of many origins that spirit of mutual respect and understanding which is basic to the Canadian way of life, and is immortalized in Shevchenko's own words,

"and learn the things to others known,
yet never deny your own."

JOHN YAREMKO,
Provincial Secretary
and
Minister of Citizenship.

Кенора, Онт., 16. 3. 1965 р.

В урочистий День 50-ліття Українського Т-ва „ПРОСВІТА”, ім. Т. Шевченка в Кенорі, Онт., — вітаю Управу й все її Членство.

Честь і слава всім, що трудились і працювали в минулім п'ятдесятиліттю Т-ва „ПРОСВІТА”, для добра українського народу.

На будуче бажаю, щоб під прапором „ПРОСВІТА” зійшлися всі сини й дочки України та спільно працювали на користь Рідного Краю, ширячи науку й національну свідомість серед українців Канади.

Слава Т-ву „ПРОСВІТА” в Кенорі!

Григорій Михайлук,

Член Міської Управи,
в Кенорі, Онт.

ОСОБОВИЙ ПОКАЗНИК

В цей показник включено імена позамісцевих осіб, що відвідували або короткочасно перебували в Кенорі з доповідями, виставами, як культ.-освітні працівники, тощо. Про місцевих українців згадано майже на кожній сторінці книжки й тому їх не включено в цьому показникові. — О. В.

**

- Авраменко В., 24, 31, 41, 42, 61, Гнатишин, Іван, 288.
88—90, 100, 120, 182, 186—188, Голописький, М., 26, 103, 104.
192, 200, 242. Господин, А., 22, 23, 44, 77, 85, 86,
Андрусишин, К., 23, 44, 77, 80, 147. 88, 90, 98, 102.
Бала, о., 26, 44, 107. Григорів, Н. Я., 19, 26, 44, 63, 65,
Барац, Т., 131. 94, 105.
Барчук, В., 44, 118—120, 124, 130, Гришів, В., 44, 110.
180, 187. Гультай, М., 22, 76.
Віберович, В., 31, 120. Гура, о., 232.
Вілецький, Леонід, 117, 198, 271, Герич, Д., 22, 76.
280—283. Глют, о., 121.
Боберський, І., 19, 44, 60, 242, 265. Гудзяк, А., 35, 44, 124, 128.
Боднарчук, Іван, 28, 30, 40, 53, 111— Гуляй, І., 21, 72.
116, 118, 157, 158, 181, 180, 86, 187, Дацьльчук, Ів., 44, 90, 102.
189, 198, 270. Дацук, П., 40, 98, 99, 151, 180, 185.
Божик, В., 158. Дзвоцік, Е., 35, 36, 44, 129, 130.
Борисик, М., 23, 40, 81, 82, 148, 180. Дзюба, Степан, 275.
Бочковський, О. І., 23, 85. Добровольська, 91.
Василішин, Е., 44, 66. Довганик, В., 23, 44, 79.
Васкан, М., 44, 97. Дорочинський, І., 70.
Войценко, О., 9, 195. Дудар, В., 188, 189.
Волинець, С., 36, 44, 130. Ємець, В., 44, 86, 91.
Гаврілюк, Галія, 149. Загарійчук, А., 76.
Гаврічінський, С., 44, 61. Зварич, П., 44, 103.
Гай-Головко, О., 44, 114, 116, 158, 271. Іларіон (Огієнко), Митр., 4, 196.
Галій, Галина, 111, 156, 174. Понкер, А., 144, 172, 174.

- Каптій, Р., 189.
 Капустяnsкий, М., 23, 44, 83, 84.
 Кисілевська, Олена, 142, 144, 156,
     160, 163, 174, 242.
 Кисілевський, В. Ю., 9, 11, 144, 163.
 Кітастий, Г., 28, 113.
 Кісі, М., 24, 25, 40, 92, 96, 99, 100,
     102, 103—106, 108, 109, 151, 180,
     241, 267.
 Кіпміків, В., 165.
 Клиш, о. М., 170.
 Клютко, Анина, 155, 174.
 Киш, Ірена, 172.
 Коньбель, С., 17, 40, 44, 59, 69, 78, 102,
     242, 246.
 Ковталюк, П., 21, 22, 44, 71.
 Кондра, П., 131.
 Корнило, о., 105.
 Коскар, В., 44, 118.
 Кошиць, Тетяна, 163, 164.
 Кохан, В., 120.
 Кубанска, Г., 157.
 Кулік, В., 44.
 Купченко, Волод., 43, 179.
 Курдлідик, А., 34, 44, 126.
 Кусий, о., 44.
 Кухта, П., 61.
 Кущий, о., 106.
 Кушнір, о. В., 44, 102.
 Лазарович, П., 91.
 Лепкова, О., 93, 150.
 Луговий, О., 80, 111.
 Мазурник, Гр., 40, 61, 63, 180, 187,
     200.
 Мазуркевич, 19, 59.
 Мандрика, М., 20—22, 25, 44, 66,
     69—71, 73, 74, 97, 99, 108, 195,
     196, 198, 242.
 Мартин, М., 26, 40, 106, 107.
 Мартиновський, Д., 44.
 Марущак, М. Г., 9, 11, 195.
 Маценко, П., 121, 164.
 Мезьницук, І., 21, 44, 73.
 Метельський, Д., 20, 40, 67, 68, 180.
- Мигаль, В., 32, 34, 40, 123, 124, 125,
     166, 180.
 Мігайчук, М., 18, 44, 59.
 Мороз, З., 180, 273.
 Москва, Ю., 168.
 Москва, Яр., 35, 36, 40, 127—131,
     137, 138, 169, 170, 172, 177, 180,
     184, 218.
 Мошук, В., 187, 200.
 Мошук, П., 200.
 Олеськів, Й., 9, 11.
 Орлигора, Л., 31, 119.
 Остапчук, П., 93, 129.
 Павликівська, Ірина, 156, 174.
 Пакуляк, В., 44, 111, 112, 156.
 Паньків, Іван, 122.
 Петрівський, М., 22, 44, 76, 78.
 Придаткевич, Р., 193.
 Прийма, О., 44.
 Радомський, С. Е., 179.
 Ратуській, Г., 44, 121, 179, 248, 271,
     276.
 Рогатин — Мисник, Ольга, 40, 110,
     111, 119, 120, 121, 164, 180, 186,
     187, 189.
 Романчук, Г., 108.
 Росоха, С., 44, 111, 112, 114, 124.
 Рудницький, Антін, 25, 93.
 Рудницький, Яр., 7, 9, 11, 34, 44, 113,
     126, 167, 195, 198, 271, 277—283.
 Савчук, С. В. о., 44, 80.
 Садовський, М., 44, 159, 174.
 Сакалюк, К., 97, 151.
 Сельків, о., 44, 90, 98, 100, 102.
 Спротюк, В., 40, 89, 91, 180, 185.
 Ситник, Євгенія, 67, 141, 144, 149,
     151, 155, 156, 166, 171, 172, 255.
 Ситник, Юлія, 8, 20, 40, 60, 61, 64,
     66—68, 180, 247, 248.
 Сікевич, 241.
 Сікевич, В., 44, 74, 92, 100, 101, 106,
     108, 111, 174, 195, 241, 242.
 Січинський, Мир., 44, 62, 102.

- Сакальський, Й. о., 121, 164, 166, 169.
Скоробогач, А., 44, 108.
Скорохід, А., 179.
Скраба, В., 44.
Слобода, о., 105, 106.
Снігуря, І., 40, 96, 97, 180, 185.
Сокіл, Марія, 25, 93.
Соломош, І., 44, 110.
Соломон, С., 189.
Сосняк, В., 24, 40, 91—96, 150, 178, 180, 185, 277.
Стечинин, Ю., 44, 99.
Сторожук, М., 179.
Сулятп'цький, о. П., 54, 120, 164.
Сурмач, 44, 109, 154, 155.
Тижук, Гр., 22, 44, 74.
Томич, І., 100, 102.
Топольницький, В., 22, 44, 78, 90, 116.
Туркевич, Л., 158.
Фодик, Тео., 179.
Фодчук, 96.
Франчук, Іван, 179.
- Царук, Клим, 179.
Цегельський, Л., 27, 44, 108.
Цимбалістий, о. А., 44, 125, 167, 168, 172.
Цукорник, О., 7, 21, 22, 24, 40, 50, 71—74, 78, 79, 81, 83, 86, 88, 89, 131, 173, 180, 185, 198, 199, 277.
Цукорник Ю., 20, 40, 41, 50, 52, 68, 69, 70, 180, 198, 260.
Чайківська, Люба, 166.
Чарший, о. В., 169, 170.
Черевик, В., 31, 120.
Штепа, О., 22, 76.
Юзик, П., 9, 11, 31, 44, 118, 130, 277, 289.
Яворський, 89.
Ягодський, Ю., 31, 32, 40, 121, 122, 123, 180.
Ярема, С., 180.
Яремко, 290.
Яремович, А., 103.

ЗМІСТ — CONTENTS:

	<i>Стор.</i>
У КЕНОРІ ОНТАРІЙСЬКІЙ — Митрополит Іларіон	4
ПРИСВЯТА	5
СКЛАД ЮВІЛЕЙНОГО КОМІТЕТУ	7
ПІДСУМКИ Й ДОРОГОВКАЗ — Яр. Рудницький	9
П'ЯТДЕСЯТ РОКІВ КУЛЬТУРНОЇ ПРАЦІ	13—54
Містечко Кенора	13
Створення організації	14
Перші роки діяльності	15
Епідемія	16
Пожежа й внутрішні невзгодини	17
Продовження праці...	18
Економічна криза	21
Молодечний гурток	24
Воєнні роки	25
Перша радіо-передача	26
Перебудова будинку	28
75-річчя Кенори	32
Більші пожертви...	34
Підготова до ювілею	35
Аматорські гуртки	36
Хор і оркестра	39
Національні танки	41
Рідна Школа	42
Доповіді й доповідачі	44
Бібліотека	44
„Взаємна Поміч” і інші організації	46
Ті, що очолювали Т-во	46
Підсумки	47
ЛІТОПІС Т-ВА ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТА”	55—132
ЛІТОПІС ЖІНОЧОГО Т-ВА ІМ. О. КОБИЛЯНСЬКОЇ	139—176
РІДНА ШКОЛА — Яр. Москва	177
ГУРТОК ТАНЦЮРИСТІВ — Ориця Романюк	185

Стор.

БІБЛІОТЕКА Т-ВА — П. ГОРБАТЮК	194
ДОВІДКОВА ЧАСТИНА ПРО ЧЛЕНСТВО	01
ТІ, ЩО ВІДІЙШЛИ...	219
СПОГАДИ ПІОНЕРІВ...	221—283
Марія Цуркан	222
Данило Самусь	227
Михайло Франчук	231
Никифор Василюк	236
Семен Ганчарик	239
Петро Ратуський	244
Михайліна Атаманюк	251
Михайліна Степанюк	257
о. Прот. Ю. Цукорник	260
Марко Кісі	267
І. Боднарчук	270
Ірина Кондрат	273
Гриць Ратуський	276
Яр. Рудницький	280
ПРИВІТАННЯ	285—291
ОСОБОВИЙ ПОКАЗНИК	292

Обгортка — Т. Б а р а н.

